Alcha-
bitius
cum
Comen

825

900.

R
3177

R
XII 825.

Alchabitius cum comento.
Cum gratia ⁊ priuilegio.

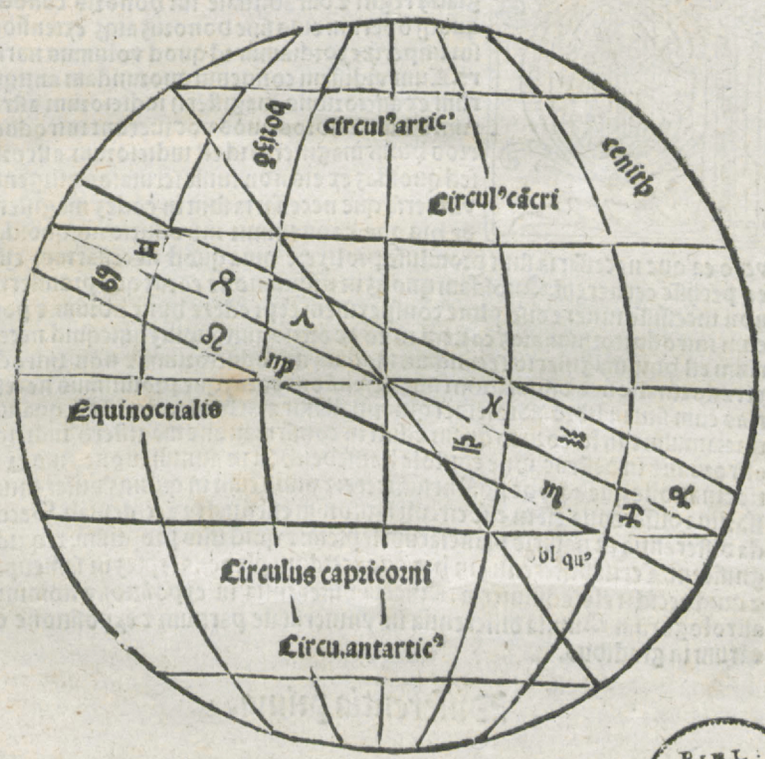

BIBL.
ACADEM:
DORPATENS:

Libellus isagogicus abdilazi. idest serui glorioſi dei: Qui dicitur alchabitius ad magiſteriū iudiciorū aſtro rum interpretatus a ioanne hiſpalenſi ſcriptumq; in eundem a ioanne ſaxonie editum vtili ſerie connexum incipiunt.

Poſtulata a domino prolixitatevite ceyphadala. i. gladij regni z durabilitate ſui honoris cuſtodia quoq; operum eius ſiue bonoruz atq; extenſione ſui imperij: exordiamur id quod volumus narrare. Cum vidiſſem conuentū quozundam antiquo rum ex auctoribus magiſterij iudiciozum aſtro rum edidiſſe libros quos vocauerunt introducto rios huius magiſterij id eſt iudiciozum aſtrozuz. ſed quoſdaz ex eis non fuiſſe ſcrutatos diligenter vniuerſa que neceſſaria ſunt in eodez magiſterio de his que conueniunt introductorio. quoſdam vero ea que neceſſaria ſunt protuliſſe prolixe: z quia quod neceſſarium eſt in eo perijſſe cernerem. Quoſdam quoq; in ordinatione eoruz que protulerunt non inceſſiſſe itinere diſcipline conſpexiſſem cepi edere hunc librum: z poſui eum introductorium. atq; collegi in eo ex dictis antiquoruz quicquid neceſſa rium eſt huic magiſterio ſecundum modum introductorium: z non introdu xi ratiocinationes diſputationi ſiue defenſioni eoruz que protulimus neceſſa rias cum ſint in libro Ptolemei qui appellatur alarbamacalet id eſt quattuor tractatuum: z in libro meo quem edidi in confirmatione magiſterij iudiciorū aſtrozum: z in deſtructione epiſtole haiſſebenhali in annullatione eius ex ra tiocinatione que ad hoc poſſint ſufficere: z diuiſi eum in quinq; differentias. Prima differentia eſt in eſſe circuli ſignozum eſſentiali z accidentali. Secun da differentia in naturis planetarum ſeptem: z quid illis proprium: z quid ſi gnificent. Tertia differentia in his que accidunt planetis ſeptez in ſemetipſis: z quid accidat eis adinuicem. Quarta differentia in expoſitione nominum aſtrologorum. Quinta differentia in vniuerſitate partium z expoſitione eſſe earum in gradibus.

Differentia prima.

4-XII A
3022
+ 51097710

De diuiſione circuli ſignozum

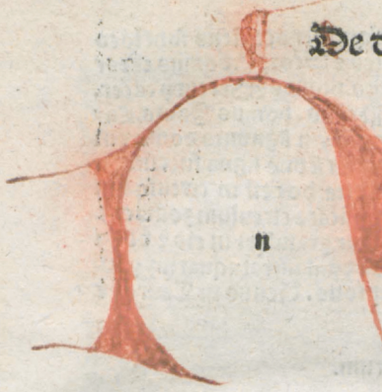

Itach idest circulus ſignozum: diuiditur in. xij. partes equales ſecundū diuiſionē circuli ſigno rum: z hec. xij. partes dicuntur ſigna z referunt ad imagines que ſunt ſub eodem zodiaco circu lo: que ſunt Aries Taurus Gemini Cācer Leo Virgo Libra Scorpius Sagittarius Capricor nus Aquarius Piſces. Et vnumquodq; iſtoruz ſignozum diuiditur in. xxx. partes equales. que gradus vocantur. Et gradus diuiditur in. lx. mi nuta: z minutum in. lx. ſecunda: z ſecundum in. lx. tertia. Similiter que ſequuntur quarta: ſcili cet z quinta aſcendendo vſq; ad infinita. ¶ Et ſex ex his ſignis ſunt ſeptentrionalia. i. ab initio arietis vſq; in finem virginis que ſunt ſeptentrionalia a linea equinoctiali: z ſex meridiana. i. ab initio libre vſq; in finē piſciū. Et ſex ex illis dicunt directe aſcēdentia. i. ab initio cācri vſq; in finē ſagittarij. Et ſex tortuoſe aſcēdētia dicū tur. i. ab initio capricorni vſq; in finē geminoz. Et tortuoſe aſcēdentia obedi unt directe aſcēdētib⁹: hoc eſt: duo ſigna q̄ fuerint vn⁹ lōgitudinis a capite can cri obediunt ſibi vt gemini cācro. Taurus leoni. Aries virgini. Et piſces libre aquarius ſcorpioni. Et capricornus ſagittario. ¶ Et duo ſigna q̄ fuerint vnius lōgitudinis a capite arietis dicunt cōcordātia in itinere vt aries z piſces. Tau rus z aq̄rius. Gemini z capricorn⁹. Cācer z ſagittarius. Leo z ſcorpio. Virgo z libra. ¶ Et vocat medietas circuli q̄ eſt ab initio leonis vſq; in finē capricor ni: medietas maxima: z eſt medietas ſolis q; ſol in oi hac medietate hz p̄n⁹ ſi cuti hūt planete in ſuis terminis. Et alia medietas q̄ eſt ab initio aq̄rij vſq; in fi nez cācri vocat minima: z eſt medietas lune: q; luna ſilr hz in oi hac medietate p̄n⁹ ſic ſol in maxia z vocat illa medietas q̄ eſt ab initio arietis vſq; in finē vir ginis medietas calida: z alia q̄ eſt ab initio libre vſq; i finē piſciū vocat medie tas frigida. Et vocat illa q̄rta pars circuli q̄ eſt ab initio Arietis vſq; in finē ge minoz quarta calida hūida vernalis puerilis ſanguinea. Et illa q̄ eſt ab initio cancri vſq; in finē virginis dr q̄rta calida ſicca eſtualis iuuenilis colerica. Et illa q̄ eſt ab initio libre vſq; in finez ſagittarij dr quarta frigida ſicca autūnalis melancholica: z figt initiū diminutionis mediocris etatis. Et illa q̄ eſt ab ini tio capricorni vſq; in finem piſciū dr quarta frigida humida defectiua ſenilis hyemalis flatica. Dibus aūt planetis que feruntur in his ſignis non q̄ ſint in eis: ſed q; feruntur ſub eis hoc eſt indirecto eoruz. Altior z propior circulo ſi gnozum z curſu tardior eſt Saturnus: deinde Jupiter. deinde Mars deinde Sol. deinde Venus. deinde Mercurius deinde Luna que eſt terre propior z curſu omnibus velocior. Significantur autē etiam per caput draconis z cau dam cum planetis quedam ſignificationes ſicut exponemus in ſequentibus.

De domibus planetarum.

Habent quoq; planete in his ſignis poteſtates: quaſdam per naturam: quaſdam per accidens. ¶ Que ſunt p̄ naturā ſunt hec domus. Exalta

tio. Terminus. Triplicitas. Facies. De illis autem que per accidens sunt loco conuenienti tractabimus. ¶ Domus sunt hec Aries ⁊ Scorpi⁹. domus ♂artis taurus ⁊ libra. domus Veneris. Gemini ⁊ virgo. domus ☿ercurij cācer. domus Lune Leo. domus Solis. Sagittarius ⁊ ♓isces. domus Jouis. Capricornus Aquarius. domus Saturni. Septimum autem signum a domo vnius cuiusq; planete dicitur eiusdem fore detrimentiuz. Et si duo signa fuerint domus vnius planete: dicuntur cōcordantia in almantica: hoc est in circulo qui latus est in medio ⁊ in ligatura strictus: ⁊ habet significare circulum zodiacuz. ¶ Signa autem in que planete dum intrant dicuntur gratulari in eis ⁊ domini eorum secundum horoscopium sunt hec Saturnus dum intrat aquariuz gaudere dicitur Jupiter in Sagittario. Mars in scorpione. Venus in Tauro: ⁊ ☿ercurius in Virgine.

De exaltationibus planetarum.

Hec sunt exaltationes planetarum. Sol exaltatur in ariete: hoc est in. xviij. gradu eius Luna in. iij. gradu Tauri Saturnus in xxj. libre. Jupiter in. xv. gradu cancri. ♂ars in. xxvij. gradu Capricorni. Venus in. xxvij. gradu ♓iscium. ☿ercurius in. xv. Virginis. Caput draconis in. iij. gradu geminorum. Et cauda in. iij. gradu Sagittarij. In septimo autem signo ab exaltatione vnius cuiusq; planete: in simili gradu erit eius descensio: verbi gratia: sicut sol exaltatur in. xviij. gradu arietis ita i xix. gradu libre cadit: ⁊ sic de ceteris. Ptolemeus autem ponit arietem totum exaltationem solis. Et taurum totum exaltationem Lune ⁊ cetera similiter.

De triplicitatibus.

Triplicitates vero sic distinguim⁹. Omnia enim tria lingua que in vna natura videntur concordari faciunt triplicitatem ⁊ eodem nomine vocantur. hoc est triplicitas. Aries ergo Leo ⁊ sagittarius faciunt triplicitatem primam: quia vnumquodq; istorum signoz est igneum masculinū. diurnum calidum. scilicet ⁊ siccum colericum. sapore amarum. est quoq; ⁊ hec triplicitas orientalis. Cuius domini sunt in die sol ⁊ in nocte Jupiter ⁊ eorum particeps in die ac nocte est saturnus. ¶ Triplicitas secūda est ex Tauro virgine ⁊ capricorno: quia hec sunt signa feminina nocturna terrea frigida. scilicet ⁊ sicca melanconica sapore acria meridiana. ¶ Huius quoq; triplicitatis domini sunt in die Venus ⁊ nocte luna quarum particeps in die ac nocte est ♂ars. ¶ Tertia triplicitas est ex geminis libra ⁊ aquario: quia hec signa sunt masculina diurna sanguinea scilicet calida humida aerea sapore dulcia occidentalia. Cuius triplicitatis domini sunt in die Saturnus ⁊ in nocte ☿ercurius: eoruz quoq; particeps in die ac nocte est Jupiter. ¶ Quartam vero triplicitatem faciunt Cancer Scorpius ⁊ pisces: quia hec sunt femininam⁹ nocturna septentrionalia aquatica flatica frigida humida sapore salsa. Cuius triplicitatis domini sunt in die Ven⁹: ⁊ in nocte ♂ars: quoruz particeps in die ac nocte est Luna.

Tabula domorum exaltationū Gaudioꝝ casuū ⁊ Triplicitatū planetarum.

♈		♂	die	☉	19	di.			♄	21		☉	d.	♅	n.	♄	a
♉		♀	no.	☽	3		♀					♀		☽		♂	b
♊		☿	di	♌	3				♌	3		♄		☿		♅	c
♋		☽	d.n.	♅	15				♂	28		♀		♂		☽	d
♌		☉	d.n.									☉		♅		♄	a
♍		☿	n.	♎	15		☿		♀	27		♀		☽		♂	b
♎		♀	d.	♄	21				☉	19		♄		☿		♅	c
♏		♂	n.				♂		☽	3		♀		♂		☽	d
♐		♅	d.		3		♅		♌	3		☉		♅		♄	a
♑		♄	n.	♂	28				♅	15		♀		☽		♂	b
♒		♄	d.				♄					♄		☿		♅	c
♓		♅	n.	♀	27				☿	15		♀		♂		☽	d

De signis mobilibus fixis ⁊ communibus.

Quattuor quoq; ex his signis dicuntur esse nobilia. s. Aries Cancer Libra ⁊ Capricornus. Et quattuor fixa. s. Taurus Leo Scorpius ⁊ aquarius. Reliqua vero quattuor. s. Gemini Virgo Sagittarius ⁊ pisces sunt communia. Dicuntur autem mobilia fixa vel communia: qz quando Sol ingreditur aliquod istorum mouetur. i. mutatur tempus vel figitur. i. in eodez statu perseuerat: aut fit commune. i. medietas illius vnius temporis erit vt medietas alterius: verbi gratia: quando sol ingreditur signum Arietis tempus mutatur ideſt vertitur hyems in ver. Et quando intrat Taurum figitur idem tempus vernale quādo vero sol ingreditur geminos fit tempus commune. i. dimidium veris ⁊ dimidium estatis ⁊ sic de ceteris.

De aspectibus planetarum.

Ojcuntur etiam signa se aspicere: hoc est omne signum aspicit tertium ante se ⁊ tertium post se quod est vndecimum ⁊ hic aspectus dicit sextilis ⁊ est aspectus dilectionis ⁊ medie amicitie: ⁊ dicitur etiam sextirit in initio Arietis aspicit euz qui fuerit in gemini ante se ⁊ eum qui fuerit in aquario post se qui est aspectus amicitie. Et aspicit quartum ante se ⁊ quartum post se. i. decimum ⁊ hic aspectus vocatur tetragonus eo ꝙ tenet quartam partem celi. i. 90. gradus: ⁊ est aspect⁹ discordie atq; medie inimicitie ⁊ aspicit quoqz quintum signum ante se ⁊ quintum post se quod est nonuz: ⁊ hic aspectus dicitur trigonus vel trigona radiatio eo ꝙ tertiam partem celi. i. 120. gradus teneat: ⁊ est aspectus concordie ⁊ dilectionis perfecte. Aspicit autem septimum per oppositionem: ⁊ est aspectus inimicitie pfecte. Et si in his signis ita se aspicientibus fuerint planete dicuntur se aspicere hic est aspectus: ⁊ si duo planete fuerint in vno signo dicuntur coniuncti. Cum vero fuerit planeta in aliquo signo erunt radij illius in signis illis que aspiciunt ipsum signuz in simili gradu atq; minuto: verbi gratia: si fuerit mars in primo gradu arietis ⁊ in primo minuto eiusdez gradus erunt radij eius in primo gradu signi libre ⁊ in primo minuto eiusdem gradus: ⁊ sic intellige de ceteris aspectibus vt in hac figura patet euidentissime.

Figura aspectuum.

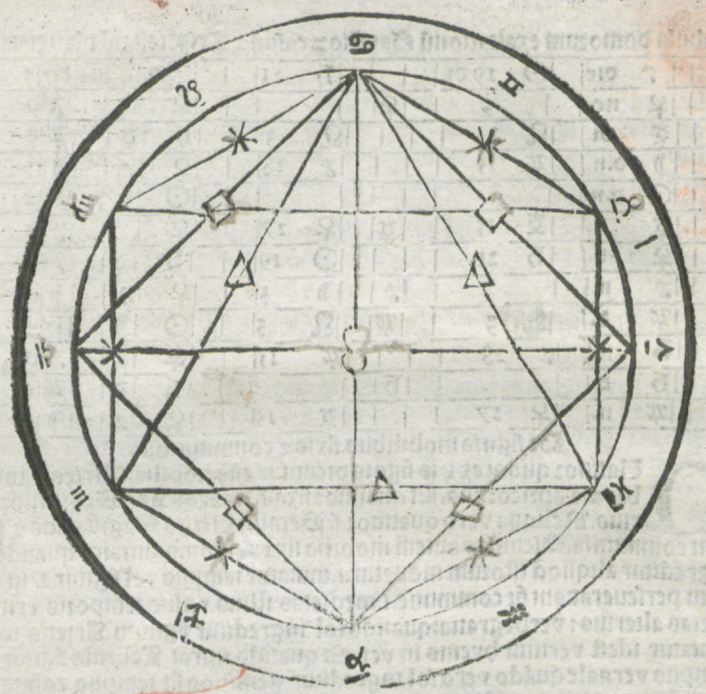

De terminis planetarum.

Sunt quoq; planetarum in signis termini vel fines: quia in vnoquoq; signo habet quinq; planete terminos per diuersos gradus dispositos: nam ab initio arietis vsq; ad sextum gradum eiusdē arietis est terminus Iouis: z a sexto vsq; ad. 12. terminus veneris: z a. 12. vsq; ad. 20. termin⁹ ☿ercurij. z a. 20. in. 25. terminus martis Saturni: z propter diuersitatem eorum graduum: z grauitatem eorum memorie descripsimus eos in tabula vt leuius esset opus. Termini egyptiorum z dicuntur esse herinetis.

♈	♄	6	♀	6	☿	8	♂	5	♃	5		
♉	♀	8	☿	6	♄	8	♃	5	♂	3		
♊	☿	6	♄	6	♀	5	♂	7	♃	6		
♋	♂	7	♀	6	☿	6	♄	7	♃	4		
♌	♄	6	♀	5	♃	7	☿	6	♂	6		
♍	☿	7	♀	10	♄	4	♂	7	♃	2		
♎	♃	6	☿	8	♄	7	♀	7	♂	2		
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♄	5	♃	6		
♐	♄	12	♀	5	☿	4	♃	5	♂	4		
♑	☿	7	♄	7	♀	8	♃	4	♂	4		
♒	☿	7	♀	6	♄	7	♂	5	♃	5		
♓	♀	12	♄	4	☿	3	♂	9	♃	2		

Vbi preponuntur triplicitates terminis.

Quidam autez preponunt triplicitates terminis eo q; domini triplicitatum sunt fortiores in nutritione: z quia significant nutritionem: z quia nulla discordia est in triplicitate: sicut est in terminis cum prepo nuntur: z quidam preponunt terminos triplicitatibus: eo q; domini termino rum sunt fortiores in directione.

De facibus signorum z cui planetarum attribuuntur.

Facies autem signorum sunt he. vnūquoq; signum diuidit in tres partes equales: quelibet pars conflat ex. 10. gradibus z vocat facies quarum initiuz est a primo gradu arietis. Prima ergo facies est a primo gradu arietis, vsq; in. 10. z datur ♂arti. Secunda vsq; ad. 20. gradum. z datur Soli qui succedit ei in ordine circulorum. Tertia vsq; ad finem predicti signi, z est Veneris: similiter prima facies Tauri est ☿ercurij qui Veneri succedit: z ita vsq; in finem signorum. Cum igitur habueris gradum in aliquo signo z volueris scire ex cuius planetarum facie sit: sume ab initio arietis signa integra vsq; ad signuz de quo volueris scire z triplica ea z quod superfuerit adde super hoc quod preterijt ex facibus illius signi de quo facies scire volueris cum eadem facie cuius dominum scire volueris z proijce a planeta qui est dominus facies signi arietis qui est ♂ars secundum successionem circulorum. 7. 2. 7. z quod remanserit infra septem numera a ♂arte per successionez planetarum: z quo finitus fuerit numerus erit prima facies illius signi vnde fuerit gradus vsq; in. 10. eiusdem signi illius planete apud quem numerus erit finitus: z a. 10. vsq; in. 20. alterius planete qui illum succedit: z a. 20. vsq; in finem alterius signi qui ei succedit: z in cuius decimo fuerit gradus ex signo erit facies illius planete. vocantur etiam domini facierum istarum a quibusdam decani cuius sequitur tabula.

In	♈	♂	10	☉	10	♀	10	
In	♉	☿	10	☽	10	♄	10	
In	♊	♃	10	♂	10	☉	10	
In	♋	♀	10	☿	10	☽	10	
In	♌	♄	10	♃	10	♂	10	
In	♍	☉	10	♀	10	☿	10	
In	♎	☽	10	♄	10	♃	10	
In	♏	♂	10	☉	10	♀	10	
In	♐	☿	10	☽	10	♄	10	
In	♑	♃	10	♂	10	☉	10	
In	♒	♀	10	☿	10	☽	10	
In	♓	♄	10	♃	10	♂	10	

De virtutibus planetarum.

Quia iam annuente deo tractauimus de potestatibus planetarum in signis que sunt domus exaltatio triplicitas terminus z facies. Nunc igitur tractemus de virtutibus seu fortitudinibus eorum in ipsis. nam dñs domus habet. 5. fortitudines: z dominus exal. 4. z dñs tripli. 3. dominus termini duas: z dominus facies vnam. Intellige ergo ex hoc nume

ro fortitudines planetarū. qui enim magis abundant in numero magis abundant in fortitudine: z quidam preponunt terminuz triplicitati ideſt volunt vt dominus termini ſit fortior domino triplicitatis: ſed taz expoſuimus ſuperius in quo valet vnuſquiſq; Quidam etiam de hac re tale dederunt comparationem dicentes qō planeta cuz fuerit in domo ſua eſt ſimilis viro in domo atq; in dominatione ſua: z cū fuerit in exaltatione ſua eſt ſimilis viro in regno ſuo z gloria: z cuz fuerit in termino ſuo eſt ſicut vir inter parētes z cognatos ſuos atq; gentes: z cum fuerit in triplicitate ſua erit ſicut vir in honore ſuo: z inter auxiliatores atq; miniſtros ſuos z cum fuerit in facie ſua erit ſicut vir in magiſterio ſuo. Hę ſunt vniuerſe poteſtates planetarum: eſſentiales in ſignis z ſequuntur has figure ſignorum.

De eſſentijs ſignorum z quid ſignificent in ſemetipſis.

QUia in ſignis ſunt quedaz ſigna que dicuntur rationalia. ſ. Virgo Gemini Libra z Aquarius z prima medietas Sagittarij quia eorum imagines in circulo ad imagines hominuz figurantur hec quoq; dicuntur ſigna pulchras voces habentia hec quoq; vigent cū fuerint in oriente. Et quedam dicuntur alas habentia. ſ. Gemini Virgo z Piſces. Et quedam quadrupedia: vt Leo z Sagittarius. Quedā eorum ſunt domeſtica: vt Aries Taurus Capricornus: z hec vigent cum fuerint in meridie. Virgo autem z Capricornus z Aquarius vigent cum fuerint in Septētriones. Et ex ſignis quedaz ſunt tortuoſa z vitioſa. ſ. Aries Taurus Lācer Scorpio z Capricornus. Et quedam ex eis dicuntur plures proles habentia. ſ. Lancer Scorpio z Piſces. Et hec vigent cum fuerint in occidente. Et quedam ex eis ſunt ſterilia: vt Gemini Leo z Virgo. Et quedam ſunt paucos filios habentia: vt Aries Taurus Libra Sagittarius Capricornus z Aquarius. Et quedam dicuntur multum luxurioſa. ſ. Aries Taurus Leo z Capricornus. Et ex ſignis quedam dicuntur mediam vocem habentia que formantur ad imagines animalium balantium z mugientiū z rugientium: vt Aries Taurus Leo z Capricornus: z vltima pars ſagittarij. Et quedam ſunt voce carentia. ſ. illa que formantur ad imagines animalium voce carentium. ſcilicet Lancer Scorpius z Piſces.

De ſignificationibus ſignorum.

AT vnumquodq; ſignum habet propriam ſignificationem in his que ſignificant ex creatione membrorum z moribus omnium z regionuz z ſeminum z arborum z cetera. Aries habet ex corpore hominis caput z faciem z ex regionibus bebil: z ferim. ideſt babiloniam z perſidaz z arabiam z falaſtim z paleſtinam. Taurus habet arbores que plantantur: z ex corpore hominis habet collum z guturis nodum: z ex regionibus ezetimet z almechim z ſandem z araterad. Gemini eſt ſignum largum boni animi z habet ex corpore homnis humoros z brachia z manus: z ex regionibus vrgen z armeniam nuthrabigē etelenimſtet. ideſt egypertum elbartha. Lancer habet ex arboribus eas que fuerint equales longitudine: z ex corpore homnis pectus cor ſtomachum coſtas ſplenē z pulmonem z ex regionibus armentam minorem z orientalem plangā buthabē z maſſem z acin: z habet participationem in barach z atrabicen. Leo habet arbores proceras. ideſt longas calidus z verſutus: z multe anguſtie atq; triſticie: z ex corpore hominis ſtomachum cor dorſum latus z ex regionibus artitri vſq; in finez regionis habitabilis. Virgo habet quicquid ſeminat ex ſeminib⁹ z eſt larga boni aī: z habet ex corpe hois ventrē z interiorā. ſ. telam. i. dyafragma z inteſtina: z ex regionib⁹ argumēta, z aſſem ideſt quedam regio circa hieruſalem z alforas ideſt eufraten z inſulam que hiſpania z feſtix vel afeum. Libra habet arbores proceras z eſt larga boni animi: z habet ex corpore hominis lumbos z inferiora ventris vmbilicum z pectinem z verenda anchas z ilia z nates: z ex regionibus terram romanorum vel grecorū z que ſuccedunt eis affines vſq; ad Africam: habet etiā araffe vel azim vſq; in finem ethiopie z barthan: habet z carmen z fegeſtem z thebis vel thebil z tabzaſten barah z ambarath. Scorpius habet arbores longitudine equales largus boni animi z habet ex hominis corpore verenda teſticulos veſicam anum z femora z ex regionibus helehiget z rura Arabuz z fines eius vſq; in allegem: z habet in alchach participationem. Sagittarius ingenioſus z calidus habet ex corpore hominis femora: z ex regionibus ethiopiam z maharahen z achiut vel acenit vel achichit que eſt india. Capricornus bone vite iracundus cautus z calidus: multe triſticie habens ex corpore ſe hominis genua z ex regionibus ethiopiaz annaban alcon z acuith z mahamen vſq; ad duo maria etahant z achuit que eſt india. Aquarius habet ex corpore hominis crura vſq; ad inferiora cauillarum ideſt tallorū z ex regionibus azenes ideſt nigredinem z althupha z partes eius z terram elſies z partem terre egypti z occidentalem plagam z terre achiut. Piſces calidus z cautus cōmixtus multi coloris habens ex corpore hominis pedes: z regionibus carabzarē z ſeptētrionalem plagam terre turgem z participationem in romanis vſq; ad eſſen habet inſulam z egyptum z alexandriam z mare licium.

De ſignificatione planetarum in ſignis ſecundum membra hominis.

AT ſi quidem planete ſignificauerint dolorem habent in vno quoq; ſigno membrum ſibi proprium. Tractemus ergo de doloribus planetarum in ſignis: z primum inciptamus ab Ariete Saturnus in ariete habet pectus. Jupiter ventrez. ♂ Mars caput. Sol femora. Venus pedes. ☿ Mercurius crura. Luna genua. In tauro. Saturnus ventrz. Jupiter dorſuz. ♂ Mars collū. Sol genua. Ven⁹ caput. ☿ Mercuri⁹ pedes. Luna crura. In geminis. Saturnus ventrem Jupiter verenda z que ſuccedunt. ♂ Mars pectus z que ſuccedunt. Sol crura z cauillas ideſt talos. Venus colluz. ☿ Mercurius caput. Luna femora. in cancro Saturnus virilia z omnia eis ſuccedentia. Jupiter femora ♂ Mars pectus. Sol pedes. Venus brachia z humeros. ☿ Mercurius oculos z guttur. Luna caput. In leone. Saturnus verenda z eis ſuccedentia. Jupiter femora z genua. ♂ Mars ventrem. Sol caput. Venus coz. ☿ Mercurius humeros z guttur. Luna collum. In virgine. Saturnus pedes. Jupiter genua z eorum ſuccedentia. ♂ Mars ventrem. Sol collum. Venus ventrem. ☿ Mercurius coz. Luna humeros. in libra Saturnus genua z eorum ſuccedentia. Jupiter oculos z eorum ſuccedentia ideſt partes capitis. ♂ Mars verenda z eorum ſuccedentia. Sol humeros. Venus caput. ☿ Mercurius ventrem. luna coz. In ſcorpione. Saturnus cauillas. ideſt talos z earum ſuccedentia. Jupiter pedes. ♂ Mars caput brachia z femora. Sol coz. Venus verenda z eorum ſuc-

cedentia. ☿ Mercurius dorsuz. Luna ventrē. ☾ In sagittario. Saturnus pedes. Jupiter crura z caput. ♂ Mars pedes z manus. ☉ Sol ventrem. ♀ Venus femora z brachia. ☿ Mercurius verenda z coz. ☾ Luna dorsum. ☾ In capricorno. ♄ Saturnus caput z pedes. ♃ Jupiter genua z oculos. ♂ Mars crura z humeros. ☉ Sol dorsum. ♀ Venus femora z coz. ☿ Mercurius verenda z eozum succedētia. ☾ Luna femora. ☾ In aquario. ♄ Saturnus caput z collum. ♃ Jupiter humeros pectus z pedes. ♂ Mars caulas z coz. ☉ Sol verenda z eozum succedentia. ♀ Venus genua z eozum succedentia. ☿ Mercurius femora z coz. ☾ Luna verenda. ☾ In pisce sa/turnus humeros z brachia z colluz. ♃ Jupiter coz z caput. ♂ Mars caulas z vē trem. ☉ Sol femora z eozum succedentia. ♀ Venus collum z dorsum. ☿ Mercurius crura z verenda. ☾ Luna femoralia.

De gradibus signozum masculinis z femininis.

Sunt quoq; in vnoquoq; signo gradus qui proprie dicuntur masculini atq; feminini: Nam ab initio ♈ Arietis vsq; in. 8. gradum dicuntur esse masculini: z ab. 8. in. 9. feminini: z a. 9. in. 15. masculini: z a. 15. vsq; in. 22. feminini: z a. 22. vsq; in finem. arietis masculini quos decreuimus descri bere sicut descripsimus terminos: z hic modo depingimus tabulam vt leuius redatur opus deo auxiliante.

♈	mas.	8	femi.	1	mas.	6	femi.	7	mas.	8			
♉	femi.	5	mas.	6	femi.	6	mas.	4	femi.	3	mas.	6	
♊	femi.	5	mas.	11	femi.	6	mas.	4	femi.	4			
♋	mas.	2	femi.	6	mas.	2	femi.	2	mas.	11	femi.	4	mas. 3
♌	mas.	5	femi.	3	mas.	7	femi.	8	mas.	7			
♍	femi.	8	mas.	4	femi.	8	mas.	10					
♎	mas.	5	femi.	10	mas.	5	femi.	7	mas.	3			
♏	mas.	4	femi.	10	mas.	3	femi.	8	mas.	5			
♐	mas.	2	femi.	3	mas.	7	femi.	12	mas.	6			
♑	mas.	11	femi.	8	mas.	11							
♒	mas.	5	femi.	10	mas.	6	femi.	4	mas.	2	femi.	3	
♓	mas.	10	femi.	10	mas.	3	femi.	5	mas.	2			

De gradibus lucidis: tenebrosis z fumosis z vacuis.

Est in vnoquoq; istozum signozum sunt gradus qui dicuntur lucidi: z gradus qui dicuntur tenebrosi: z gradus qui dicuntur fumosi: z gra/dus qui vocantur vacui. Dicunt enim quidam quod ab initio arietis vsq; in tertiū gradum sunt tenebrosi: z. a. iii. in. 8. lucidi: z ab. 8. in. 16. tenebrosi: z a. 16. in. 20. lucidi: z a 20. vsq; ad. 24. vacui. z a. 24. vsq; in. 29. lucidi: z a. 29. in finem arietis vacui. de quibus faciemus tabulam si deus voluerit.

♈	te.	3	lu.	5	te.	8	lu.	4	va	4	lu.	5	va 1
♉	te.	3	lu.	4	va	5	lu.	3	va	5	lu.	3	te. 2
♊	lu.	4	te.	3	lu.	5	va	4	lu.	6	te.	5	va 3
♋	lu.	12	te.	2	va	4	fu.	2	lu.	8	va	2	
♌	te.	10	fu.	10	va	5	lu.	5					
♍	te.	5	lu.	3	va	2	lu.	6	fu.	6	va	5	te. 3
♎	lu.	5	te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	va	3	
♏	te.	3	lu.	5	va	6	lu.	6	fu.	2	va	5	te. 3
♐	lu	9	te.	3	lu.	7	u.	4	lu.	7			
♑	te.	7	lu.	3	fu.	5	lu.	4	te.	3	va	3	te. 5
♒	fu.	4	lu	5	te.	4	lu.	8	va	4	lu.	5	
♓	te.	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	va	3	lu.	3	te. 2

De gradibus putealibus.

Est signis sunt quedam gradus qui vocāt̄ puteꝰ: cum fuerit planeta in aliquo eozum dicit esse in puteo: vt est sex gradus arietis z cetera, vt in hac tabula sequenti ostendetur.

♈	6	11	16	23	29			♎	1	7	20	30	
♉	5	12		24	5			♏	9	10	22	23	27
♊	2	12	17	26	30			♐	7	12	15	24	27 30
♋	12	17	23	26	30			♑	2	7	17	22	24 28
♌	6	13	15	22	23	28		♒	1	12	17	22	24 2
♍	8	13	19	21	25			♓	4	9	24	27	28

De gradibus azemena idest debilitatis corporis.

Sunt in signis quidam gradus qui dicuntur gradus azemena. i. gradus debilitatis corporis. Est. n. azemena quedā debilitatio corporis tēporalis: vt surditas: cecitas: mēbri amissio: z cetera talia que q̄dm vixerit hō sū p hēbit: nisi miraculose saneꝰ. Cum ergo fuerit lūa in his gradib⁹ in natiuitate alicuius pueri: accidet ei predicta azemena ꝑm siḡtionem loci z aspectus seu loca planetarū. Significat quoq; azemena p astra diuersis mōis. sic in libris natiuitatū inuenies. gradꝰ aūt azemene sunt hi q describūt̄ h i tabula

♈	♉	6	7	8	9	10		♍	♍	19	29		
								♎	♐	1	7	8	18 19
♈	♋	9	10	11	12	13	14 15	♈	♑	26	27	28	29
♈	♌	18	27	28				♈	♒	18	19		

De gradibus augmentantibus fortunam.

Est in hoc circulo sunt quidam gradus qui dicuntur augentes fortu nam: qui in ista tabula descripti sunt.

♈	19							♎	5	5	21		
♉	3	15	27					♏	7	18	20		
♊	11							♐	13	20			
♋	1	2	3	4	15			♑	12	13	14	20	
♌	2	6	7	19				♒	7	16	17	20	
♍	3	14	20					♓	13	20			

De gradibus competentibus.

Et duo grad⁹ q fuerint vni⁹ lōgitudis a capite signoꝝ mobiliū dr̄ cōpetētes.i. vni⁹ fortitudis ꝛ ꝓportes seu pticipes i vīte: vt.20. gra. capicor. vl' cācri cū.10.gra.sagit.vl' gemino.ꝛ.20.gra.arie.vl' libre cū.10. gradu pisciuꝫ vel virginis.

De esse circuli accidentali.

Sed qz auxiliāte deo tā ptulim⁹ de circuli signoꝝ essentiale:nūc ꝓferam⁹ accītale.Mā circulus figurat i oi hora tali figura:q̄ diuidit i q̄uor ptes: q̄s diuidit circulus hemisperij:ꝛ circulus meridiei.i. circulus medij celi: q̄ facit mediū diē:ꝛ vnaquecq; ps istaꝝ partiū diuidit in tres ptes ieq̄les ꝑm ascēsio

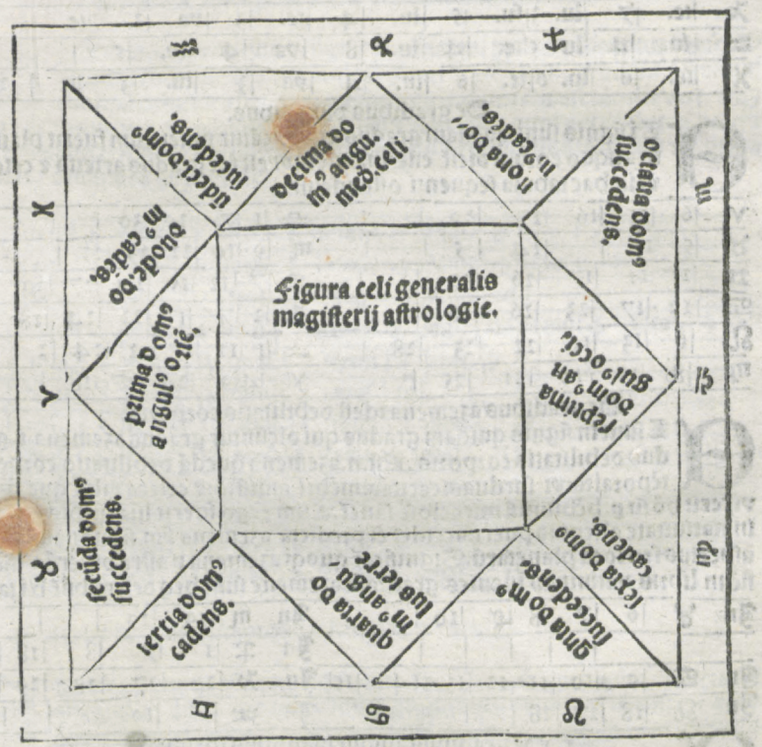

nes signi ascēdētes atq; hoc mō diuidit circulus i.12.ptes q̄ vocant domus nominant quoq; ꝛ cuspides ꝛ turres:cui⁹ opus expositū ē in libro Ezibi.i. libro cursus siderū. Prim⁹ quoq; diuisiōis est horoscopus:hoc ē ascēdēs cui⁹ initiū ē sup circulū hemisperij orīētalis deinde 2ª domus segt ꝛ 3ª: cetereq; dom⁹ vsq; ad 12ᵃᵐ.Quarta aūt pars q̄ ē ab ascēdēte vsq; ad mediū celi:q̄ ē dom⁹ 12ª 11ª ꝛ 10ª dr̄ q̄rta pars orīētalis masculina:ꝛ aduenies significat initiū vite: ꝛ vocatur puerilis sanguinea vernalis.Et ps alia que est a medio celi vsq; ad gradum occidentalis signi.idest septime qui est super circuluz hemisperij occidentalis que est dom⁹ nona octaua:ꝛ septima:ꝛ est meridiana feminina recedens significat mediā etatē:ꝛ vocatur profecto iuuentutis estiualis colerica. Tertia quoq; pars que est ab occidente vsq; a dgradum quarte domus que est sup circulū meridiei sub terra que est domus sexta 5ª ꝛ 4ª.est occidentalis masculina aduenies significat finē vite:ꝛ vocatur autumnalis melācolica ꝛ est senilis ꝛ est mediocris etatis. Quarta pars que est a quarta domo vsq; ad ascendens que domus est tertia secunda atq; ascendens est septentrionalis feminina recedens significat quod accidit homini post mortē eius ꝛ ad quid deueniet corpus eius vel eius dispositio de dimissa substātia:aut quid dicetur de eo.s. vtrum laudetur vel vituperetur:ꝛ vocat hec pars senilis flegmatica defectiua hyemalis.Et ille due partes que sunt a medio celi vsq; ad ascēdens:ꝛ ab ascendente vsq; ad quartā domū:ista medietas vocat medietas ascendens:ꝛ reliquе partes que sunt a quarta domo vsq; ad septimā:ꝛ inde ad mediuz celi vocatur medietas descendens.Et quicquid fuerit super terrā ex circulo idest illa pars circuli superior dicitur dextra:ꝛ que sub terra idest illa pars inferior dicitur sinistra.Et ascendens ꝛ quarta ꝛ septima ꝛ decima dicuntur alamed id est quas nos angulos vocamus ꝛ pulchrius sonet.Et secūda domus octaua ꝛ quinta ꝛ vndecima succedentes angulis vocantur.Tertia aūt ꝛ.vi.viij.ac.xij. cadentes ab angulis dicuntur.Cum ergo planeta in angulis vel eius succedentibus fuerit dicitur proficere:ꝛ si fuerit in cadētibus ab angulis dicitur deficere:ꝛ vna queq; istarum domorum significat aliquid de esse hominum.

De domibus ꝛ significationibus earum.

Prima dom⁹ cuius initiū orīt in circulo hemisperij orientalis vocat athale.i.ascēdens.hec sigt corpora ꝛ vitā ꝛ initia operū in interrogationibus ꝛ oīone ꝛ locutione ꝛ rumorib⁹:ꝛ quicqd cogitat interrogās in animo suo:ꝛ sigt initia vite.Et dixit alendezgod in natiuitate:q; dñs triplicitatis ascendentis prius sigt vitā ꝛ naturā nati seu interrogatis ꝛ eius delectationē atq; voluntatez:ꝛ quid diligat:ꝛ quid odio habeat:ꝛ quid boni seu mali ei aduenīat in initio vite eius:ꝛ dñs triplicitatis secundus sigt vitā ꝛ corpus ꝛ virtutem seu fortitudinem ꝛ medietatē vite:ꝛ dñs triplicitatis tertius significat id quod socij eius significauerunt:ꝛ significat finem vite in morte.

Secunda domus est domus substantie ac victus ꝛ ministrorum ꝛ auxiliatorum:ꝛ significat finem annorum vite idest finem iuuentutis. Et dixit alendezgod de dominis triplicitatis domus substātie:de primo scilicet secundo ac de tertio vide quis eorum sit fortior esse ꝛ loco hunc facies merito auctorem substantie ꝛ significatorez acquisitionis:q; si fuerit in medio celi inuenies hanc a rege:ꝛ si fuerit in domo fidei alias fiducie est melius.Similiter dominus triplicitatis.primus dat substantiam in initio vite:ꝛ secūdus in medio vite:ꝛ tertius in fine eius.

Tertia domus est fratrum ꝛ sororuz ꝛ propinquorū ac dilectoruz fidei atq; religionis mandatoruz ac legatorū mutationū atq; itinerum minorum:ꝛ significat esse vite ante mortem.dixit alendezgod dominus triplicitatis domus fratrum. primus signat fratres maiores:et secundus medios.tertius minores:erūq; eorum dignitas ꝛ eorum esse secundū loca eorum

Quarta domus est patrum hereditatuz finiz rerū z thesauroz z olum absconditoruz atqz occultoz: z signat de esse vite hominum finē. dixit alendezgod qp dominus triplicitatis domus patrum. primus significat partes. secundus ciuitates z terras. tertius fines rerum z carceres.

Quinta domus filiorum z dilectionum legatorum atqz donationum: z significat quod futurum sit post mortem ex laude. scilicet z vituperio. dixit alendezgod qp dominus triplicitatis domus filiorum. primus significat filios z vitam. secundus dilectionem. tertius vero legatos.

Sexta domus est infirmitatum z seruorum: z significat finem vite: z quicquid futurum sit ante senectutē. dixit alendezgod dominus triplicitatis domus infirmitatum. primus significat infirmitates z valitudines ab infirmitatibus z a malis z deteriorationes. secundus significat vernaculos z seruos. tertius significat quid eueniet ex eis z eorum vilitatē atqz opera. z significatoz est bestiarum ac pecoruz: z omnium quadrupedum: z fortitudinis eorum multitudinis quoqz eoz ac paucitatis more eorum in manu eius vel egressionis eorum ab ea. scilicet manu: carceris quoqz atqz retentionis.

Septima domus est mulierum: nuptiarum: cōtentionū quoqz atqz participationum z oppositoruz: z significat medietatem finis vite ergā senectutē. Dixit alendezgod qp dominus triplicitatis domus. vij. primus significat mulieres. secundo cōtentiones. tertius cōmixtiones z ptcipationes.

Octaua domus est mortis significat timorem z mortez atqz almauerith idest substantias vel hereditates mortuorum quas debent heredes post mortem ipsoruz possidere z significat annoruz vite finē post senectutez. dixit alendezgod qp dominus triplicitatis domus mortis. primus significat mortem secundus precepta seu res antiquas. tertius almauerith idest que hereditanda sunt ex mortuis.

Nona domus est peregrinationum itinerum fidei atqz religionis sapientie philosophie z librorum epistolarum quoqz ac legatorum narrationū seu rumoruz atqz somniorum: z initiū dimidie vite significat. dixit alendezgod qp dominus triplicitatis domus peregrinationis. primus significat peregrinationem z omne quod accidit ei. secundus significat fidē atqz religionem z valitudinez harū atqz modū eaz. tertius significatoz est sapiētie somniorū z stellarū z augurioruz z veritatis exercentiū in eis atqz mendacij.

Decima domus est regina z operum z sublimationis: vel exaltatiōis regni quoqz atqz memorie z vocis. scilicet imperij z magisteriorum atqz matrum: z significat dimidium annoruz vite. Dixit alendezgod qp dominus triplicitatis domus regie. primus significat opus z exaltationem. scilicet sedis sublimationem z altissimā mansionē. secundus igit vocē imperij z audaciam in eodem. tertius significat stabilitatem eius atqz durabilitatem.

Undecima domus est fiducie z laudis atqz fortune: amicoruz quoqz z ministroruz ac auxiliatoruz: z significat finem annoruz meditetatis vite. Dixit alendezgod qp dominus triplicitatis dom⁹ fiducie. primus figit fiduciā secūdus amicos. tertius vtilitatē seu profectus eoz.

Duodecima domus est inimicoruz z laboris atqz tristitie inuidie z suffurratiōis caliditatis ingeniorum atqz bestiaruz: z significat finē vite z quod cōtingit matribus in cōceptiōe suā ex bono vel malo. Dixit alendezgod dominus triplicitatis domus inimicoz primus significat inimicos. secundus labores. tertius vero bestias z pecora. Hec sunt que significant. xij. domus.

De coloribus duodecim domoruz.

Significant etiam. xij. domus colores: z hi sunt: nam domus ascēdens vel prima z. xij. sunt albe. ij. z. xij. virides. iij. z. xj. crocee. iiij. z. x. rubee v. z. viij. mellite. i. habent mellis collorem. vi. vero. z. viij. nigre sunt.

De gaudijs planetarum in domibus.

Et vnusquisqz planeta habet in vnaquecz istarum domoruz quādam potestatem ex potestatibus scilicet accidentalibus que dicuntur gaudium: quia mercurius gaudet in ascendente. Luna in domo. iij. Venus quoqz in. v. z mars in. vi. Sol in. ix. Jupiter in. xj. Saturnus in. xij.

De fortitudine angulorum.

Et dicitur in significatione domoruz qp anguli significant fortitudinem z perfectionez. Cadentes vero ab angulis debilitatez z deterimētuz. nisi qp. viij. z. iij. significant rem apertam z detectam cū fama. xij. z. vj. significant occultationem z retētionem z vilitatem rerū. Anguli autem z domini angulorum significant magnitudinem honoruz precij atqz fortune: fortitudinem z exercitationē z elongationez a casu: z presentia eorum in cadētibus est contraria fortune. idest dedecus z casus. De succedentibus vero angulorum. domus que succedit decem. idest undecima significat fortitudinem z fortunam mediam amicoruz. z ex ea parte in qua erat fiducia. z illa que sequit quartaz. idest. v. significat fortunam mediā per donationes z veneraciones z causa filioruz cū veneratione leticia z gaudio. que autez succedit ascendēti que est secunda significat similiter fortunam mediā ex causa substantie z ministrorum que vero succedit septime. idest octaua significat similiter fortunam mediam ex almauerith. idest ex substātia que hereditaf a mortuis z rebus occultis.

De significationibus dominoruz angulorum.

Hec quoqz sunt significationes domoruz angulorū duz fuerint pūtes in angulis. Presentia dñi ascendētis in ascendēte significat eius fortunam per semetipsum: z per eius acqsitionē: z significat pūtia ei⁹. i. x. per regē z magisteria altioza: z cū fuerit. i. vij. p cōuentiōes z factores atqz vxores per pūtiaz quoqz eius in q̄rta significat fortunā p hereditates z cās patrū z per productiōes aquarū z populationes vel plantationes. i. edificationes z ex rebus antiquis z radicalib⁹. Significat quoqz domin⁹ decime per pūtiā suaz in eadē decima fortunam vel per regem vel per regnuz maugnū z magisteria altioza: z figi per pūtiā suā in septima regnū per victoriā cōtentionū z ex causis vxoruz: z p pūtiā eius i q̄rta figi regnū per amiciciā nobiliū z regis eius p causas tribunoruz z per dispensatores regū z cultus terrarū z edificationes ciuitatum z per diuisiones fluminuz z custodias ciuitatū z ex rebus antiquis: z per pūtiā suā in ascēdente significat regnū p ingenia z per ppinquitatē regis reb⁹ vulgi. Pūtia aūt dñi septime in septima significat fortunā per negociationes z p cōuentiōes: z p nutritiones quoqz z mulieres: z per satores: z significat p pūtia eius in quarta p cōuentiōes mulierū: z p negociatiōes: z p cās patruz z hereditatū z cultus terre z pūtia sua in ascendēre per cōuentiōes z negociatio

nes per causas medicine atq; astronomie: et per opera spiritualia atq; ingenie ⁊ consimilia: et significat per presentiam suam in .x. fortunam per conuentiones ⁊ negociationes ⁊ per vxores ⁊ per causas regis. Presentia vero domini quarte in quarta significat fortunā ex cultu terre: et fructu per causas patrum atq; res antiquas: ⁊ per presentiam eius in ascendēte significat fortunaz ex cultu terre ⁊ fructu per ingenium ⁊ consilij profunditatem: ⁊ presentia sua in .x. significat profectum ex cultu terre ⁊ fructu per causas regis ⁊ magisteriorum. Et presentia sua in septima significat fortunam ex cultu terre ⁊ fructū per causas vxorum ⁊ satorum: ⁊ per negociationes. Nec significant domini angulorum per presentiam suam in angulis suis. Similiter ergo facies de presentia dominorum ceterarum domorum: ⁊ ideo introduximus tantum dominos angulorum vt essent exemplar in ceteris.

Qualiter sciatur quis planeta sit dominator.

Et cum volueris scire planetam dominatorem rei aspicias quis planetarum sit pluris auctoritatis in domo rei: ⁊ planetam qui significat naturam illius rei: sicut dicemus in naturis planetarum vide ergo qs planetarum sit fortior in domo rei: ⁊ in parte eius ex fortitudinibus quas prediximus ideſt ex numero quem prediximus dum de fortitudine planetarum ⁊ potestate tractauimus ⁊ qui fortior omnibus fuerit in loco rei: ipse erit dominator eius: verbi gratia: si interrogatio fuerit de substantia ⁊ volueris scire qs sit dominator eius ⁊ fuerit secunda domus que significat substantiam scilicet quintus gradus signi arietis: quia domus est martis: habet in hoc loco mars quinq; fortitudines: exaltatio quoq; est solis. ⁊ habet in eo quattuor fortitudines. est etiā ipsius solis triplicitas: ⁊ hz in eo tres fortitudines. hz ergo sol ibi septē fortitudines. ⁊ est terminus Jouis. ⁊ hz ibi duas fortitudines: ⁊ est etiaz facies martis: ⁊ hz ibi vnā fortitudinē ergo mars habet ibi sex fortitudies: quinq; ex domo ⁊ vnaz ex facie: ⁊ sol septem: ⁊ talis planeta vocatur almubta. ideſt vincens. Sol ergo accipit ibi principatum: quia habet ibi septez fortitudines ⁊ ipse dominatur ibi in domo substantie. Similiter accipies in loco partis substantie ⁊ partis fortune ⁊ participez illorum facies Jouem qui est significator substantie numeraliter ⁊ commiscebis partium ⁊ planetarum testimonia: ⁊ facies hoc idem de omnibus domibus ⁊ scies dominatorem earum.

De potestatibus accidentalibus planetarum.

Ex potestatibus quoq; planetarum accidentalibus est alhaīs ideſt similitudo: ⁊ hoc est cum fuerit planeta diurnus in die super terrā ⁊ in nocte sub terra ⁊ planeta nocturnus in nocte super terram: ⁊ in die sub terra ⁊ si hoc fuerit masculinus planeta in signo masculino: ⁊ planeta femininus in signo feminino dicitur esse in sua similitudine. ideſt in suo alhaīs. Et erit fortitudo eius vt viri fortitudo in loco eius profectus. ideſt acquisitionis atq; fortune.

Differentia secunda in naturis planetarum septem ⁊ quid sit illis proprium ⁊ quid significent de esse rerum.

Et quia auxiliante deo iam peregimus quod proposuimus tractare de circulo signorum ⁊ eius accidentibus prosequamur nunc intentionem septem planetarum ⁊ naturas eorum esse quoq; eorum ⁊ quid significent.

Saturnus est masculinus malus diurnus ⁊ est significator patruz si fuerit pueri natiuitas in nocte: ⁊ significat senectutem vltimam si fuerit occidentalis: ⁊ initium senectutis si fuerit orientalis: ⁊ significat grauitatez frigoris ⁊ siccitatis: ⁊ ex complexione corporum melancolicā: ⁊ augmentum eius atq; distillationem. Et fortassis erit quandoq; complexio frigida humida ponderosa ⁊ fetidi est odoris: ⁊ multe comestionis ⁊ vere dilectionis: ⁊ significat profunditatem consilij: ⁊ multitudinem silentij: ⁊ ex magisterijs res antiquas ⁊ preciosas: ⁊ significat cultus agrorum ⁊ populationem terrarum ⁊ fluminū si fuerit fortunatus: ⁊ res viles ⁊ laboriosas si fuerit malus: vt cōfricationes in balneis: ⁊ fullones ⁊ nautas. Et si fuerit fortunatus erit vere dilectionis spacios⁹ ⁊ patiens. Et si fuerit malus erit indiscretus stabilis tristis ⁊ merens male suspitionis multum suspicians ⁊ mouens homines in susurrationibus. Et si fuerit fortunatus significat de substantia res antiquas ⁊ durabiles ⁊ hereditates ⁊ terre cultus: ⁊ si fuerit malus significat aquas sordidas ⁊ mali saporis veteres atq; cōuertibiles. Et ex infirmitatibus morbos flegmaticos ⁊ melancolicos ⁊ viscosos ⁊ congelatos acutos: vt lepraz morpheam podagraz ⁊ cancros ⁊ cetera huiusmodi: ⁊ significat peregrinationes longinquas canceres ⁊ vincula laborem quoq; ac tarditatem ⁊ afflictionez ⁊ almauerith ideſt substantias mortuorum: patres etiam ⁊ auos ⁊ fratres maiores eunuchos seruos ⁊ viles homines: ⁊ significat ex operibus opera coriorum si fuerit solus significator absq; complexione alicuius planetaruz. q⁹ si complectitur ei Jupiter significat opus pergameni in quo scribuntur diuini libri. Et si complectitur sibi mars significat soleas sotularium ⁊ preparationes earuz. Et si complectitur sibi sol significat opus consutorum coriorum. Et si complectitur ei venus significat opus coriorum ex quibus fiunt timpana ⁊ alia instrumenta quibus vtimur in ludis. Et si complectitur ei mercurius significat opus coriorum in quibus scribuntur testamenta ⁊ numeri stipendiorum. Et si complectitur ei luna significat preparationem coriorum ferarum ⁊ montanorum animalium ⁊ huiusmodi similia: ⁊ significat de sectis eam que vnitatez confitetur si fuerit fortunatus: ⁊ si fuerit malus significat credentiam vnitatis cum multa tamen hesitatione ideſt dubitatione. Et dixit messehala ideſt quem voluit deus exaltari. qui fuit vnus astrologus in scientia perspicuus iudicijs: quare sic dictus est q⁹ significat fidem iudiciā. ideo q⁹ est ex antiquioribus: ⁊ omnes cōfitentur eaz ⁊ ipsa nullā aliaz: sicut Saturnus cui oēs iunguntur ⁊ ipse nulli: significat quoq;

indumenta nigra. Et dixerunt quidam alij q̄ Saturnus figt interiora auris z splenem: ac stomachum: z habet ex coloribus nigredinem: z de saporibus stipticos z acetosos. Et ex diebus sabbatū: z ex noctibus eam que precedit quartam feriam. Et quantitas orbis eius est nouem graduū. Et anni fridarie eius sunt. xi. maximi vero. 465. z maiores. 57. z medij. 43. z dimidium: minores. 30. Fortitudo eius in plagis circuli est in dextra septentrionis. Et dixit messehala q̄ significat de figuris hominū hominē inter nigrum z croceū: qui cum ambulauerit mergit oculos suos in terrā ponderosus incessu adiungens pedes. z macer recuruus habens paruos oculos: z ficcaz cutem venosos rarū habens barbā in maxillis labia spissa callidus ingeniosus seductor interfector. Et dixit Dorotheus hic significat hominē corpore valde pilosum iunctis superciliis: z hz ex regionibus Ascine z indiam z oēm terram nigrorū. Et ex partibus hīs partē fortitudinis z stabilitatis. figt terras vel res terrarū z hereditatuz: z eos qui presunt operibus z audaciā z laborē ingenia z cās mortis: z hz ex partibus mundi achiud z alchiut z eorū cōfinia z terras nigrorū z montes eorū.

IUpiter fortuna masculinus diurnus: z est significator substātie z operatur calorez z humiditatē temperataz aereā sanguineā z de etatibus significat iuuentutem vsq; ad perfectionez etatis: z ex magisterijs que pertinent ad legem: vt iusta iudicia iudicare: z pacez inter homines mittere z in bonis studere z substantie significat abundantiam: z ex negocijs illa que fiunt absq; seductione z figt animaz z vitam letitiā z veritatē z religionē z patientiam z omne preceptum pulchrum z preciosuz z abundantiā veneris: z ex infirmitatibus que fiunt ex sanguine per augmentuz quantitatis que non fuerit superflua extra naturaz: nec ex sanguine visto z conuertibili: z est planeta sapientie z intellectus z vsus. Cui si complectitur saturnus significat nigromantiam z incantationes z exorcismos z c̄. Et si complectitur ei ♂ars significat scientiam medicine. Et si complectitur ei sol significat scientiam sectarum z prudentiam in contentionibus z disputationibus. Et si complectitur ei venus significat compositionem sonorum z aliarum scientiarum delectabilium. Et si complectitur ei ☿ mercurius significat scientiam arithmetice z scribendi: astronomiam quoq; z philosophiam z geometriam. Et si complectitur ei luna significat scientiam dispositionis aquarum z mensure earum necnon terrarum: z ex qualitate animi significat largitatem z verecundiam atq; iusticiam z ex sectis pluralitatem atq; simulationem. Quida m autem dixerunt q̄ significat epar z stomachum z aurez sinistraz z brachia atq; ventrem: inferiora quoq; pectinis z intestina z ex coloribus colorem cineritium z viridem z horum similes: z ex saporibus habet dulcem: z quantitas orbis eius est graduum. 9. z ex diebus habet diem Jouis: z ex noctibus noctem diei lune: z anni fridarie eius idest dominationis eius sunt. 12. z anni maximi sunt. 428. maiores. 79. medij. 45. z dimidium. minores vero. 12. z fortitudo eius ex plagis circuli est in occidente. Et dixit messeala q̄ ex hominibus significat hominem album habentem ruborem in facie: habentem oculos non prorsus nigros: nares non equales z breues caluum: in aliquo dentium habentem nigredinem: pulchre statute boni animi bonis moribus: pulchri corporis. Et dixit dorotheus q̄ significat hominem habentem magnos oculos: z pupillam latam barbam crispam z habet ex regionibus alchirath z babyloniam z asen z persidem: z alaormes z archadiam z ex partibus habens partem habitudinis pfectus z significat fidem z appetitum in bonis: z ex operibus salubritatem securitatem z participationem.

MArs masculinus nocturnus malus operatur calorem z siccitatem z est significator fratrum z peregrinationuz: z habet ex etatibus iuuentutem vsq; in finem iuuentutis: z natura eius colerica amari saporis: z ex magisterijs omne magisterium igneum z quod fit per ferrum z ignem: sicut est percussio gladiorum cum martellis. Cūq; ei complectitur Saturnus significat percussionē ferri. Si Jupiter significat percussionē eris. Si sol significat percussionem nūmorum aureorum. Si venus significat magisterium ornamentorum. Si mercurius percussionem acuum. Si luna significat percussionem lancearum z librorum. significat etiaz cum solus suscipit significationē opus medicine. Si nullus planeta ei cōplectitur significat minutionem: z vulnerationem z apertionem z horum similia. Et si complectitur ei Saturnus significat opus medicine z vulnerum. Et si iupiter significat opus naturaz. Et si sol significat curam oculorum. Si venus figt opus ornamenti: vt tonsurā crinium z barbaruz z abscisionē vngularum: z si mercurius figt abscisionem venarum. Si luna significat eradicationem dentiū z purgationē aurium. Et per se significat iniurias miserorum z effusionem sanguinis z oppressiōes per vim z abscisiones viarum z iracondiaz z ducatum exercitus z festinationem z incericondiam z peregrinationez extra patriam: z feditatem coitus. z casus puerorum id est abortiuorum: z fratres medios atq; sorores: scientiam ac discretionem cure bestiarum. Et ex infirmitatibus febres calidas z sanguineas z pustulas sanguineas alabzaha que est rubedo corporis cum asperitate z feditate z commestione carnium cum putredine: z dimidij capitis dolorem: z ignem sacrum z pauorem z cogitationes horribiles que inquietant homines z commouent z impediunt atq; inanes reddunt: z quicquid fuerit cuz inflammatione caloris. Et ex qualitate animi commotionez scilicet animi z conturbationem. Si aspexerit eum Saturnus significat odium z maximam inuidiaz: z ex sectis eam in qua bellum fuerit z vnitatem z celeritatem mutationis a fide: z multitudinem hesitationis z mutationem de testamento in testamentum: erunt tamen hec omnia sub vnitate. Dixerunt quidaz q̄ habet ex membris felrenes z veneas z decursum spermatis z dorsum: z habet ex coloribus rubedinem: z ex saporibus amarum: z quantitas orbis eius est. 8. grad. z ex diebus habet diem martis: z ex noctibus noctem sabbati: z anni fridarie eius sunt septem: z anni eius maximi sunt. 264. maiores sunt. 66. medij autem. 40. z dimidium: z minores. 15. z fortitudo ei⁹ in plagis circuli in meridie. Et Dixit mescala q̄ significet de imaginibus hominum hominem rubeum habentem capillos ruffos z faciem rotundam leuiter homines de honestātem habentem oculos croceos horribilis aspectus audacez al'citum habentem in pede signū vel maculam. Et dixit Dorotheus q̄ significat habentem acutum aspectum: z ex partibus partem audacie z significat perseuerantiam calliditatem z superbiam z leuitatem z mobilitatem z audaciam z negociationem acuitatem z festinationem in omnibus rebus: z habet ex partibus mundi Asce z terras romanorum vsq; in occidentem: z terras tuscorum.

Sol per aspectum fortunatus est: z malus per coniunctionē in vno signo z est masculus diurnus operatur caliditatem z siccitatem: z est significator patrum si fuerit natiuitas in die significat regnuz maximū z animam vitalem z lumen z splendorem z intellectum z pulchritudinem z mundiciam atq; fidem. Et ex etate finem iuuentutis. Et participatur vniuersis planetis in dispositione annozum. Et ex magisterijs regimen z principatum: z significat taculationem taculozum z venationem purgationez cū omni specie purgandi qua cozpora interius z exterius purgantur. Et ex infirmitatibus significat infirmitates calidas z siccas in cozpozibus apparentes. Et ex substantia aurum plurimum z vniuersas species substantie. Et ex qualitate ipsius animi sublimitatem prudentiam z que sequuntur honestatem. scilicet largitatem z gloriam: z prolixitatem mētis. Et ex sectis culturam bonam z eis similia. Et significat imperium vocis z fortitudinem celeritatis. Si complectit ei saturnus significat villicationez z huiusmodi principatum. Si iupiter significat in fide principatum z religionem z etiam iudicem inter homines iudicantem opera oppressozū vel iniuriarum zē. Si mars signat ducatum exercitus z inuestigationem bellozum. Si venus signat regnum per mulieres z per obsequium potentum. Si mercurius signat consultozes regum z opus libzozum z hereditatum z matozum operum. Si luna signat opus legatozum z detectionem consiliozum z huiusmodi similia. Et dixerunt quidā q; sol signat imaginem vultus hominis: z ppte ex viris oculum dextrum: z ex mulieribus oculum sinistrum: z dixerunt quidā q; habet coz z medullā z femora. Et ex infirmitatibus comestionē carnium in oze: z detrimentuz ozis ppte z descensionem aque in oculum: potestas eius in capite. Et dixerunt indi q; cuz fuerit in ascendēte erit comburens z habebit signum in facie. Et habet ex colozibus quicquid videt peregrino coloze: z ex saporibus acrez. Et quātitas ozbis eius est. 15. graduz. Et ex diebus diem habet dominicam: z ex noctibus noctez Jouis anni fridarie eius sunt decez. Et anni eius matozes sunt. 120. maximi sunt. in. 1460. medij. 39. z dimidiuz vel fm quosdaz. 69. z dimidium: minozes vero 19. Fortitudo eius ex plagis circuli est in oriente. Et dixit mesceala q; signa de figuris hoium eum que hz colozem inter croceum z nigrum. i. fuscum tectum cum ruboze breui statute scriptum caluum pulchri cozpozis: z hz ex saporibus acutum. Et dixit Dozotheus q; figura solis z lune est figura planetarum q; fuerint cum eis: z eius que dignioz fuerit in loco eozum. Si ergo velis scire figuram solis scito q; sit crocea habens partem ruboris capillozum oculi eius aliquantulum crocei. Et ex partibus habens partem futurozum. i. parte diuinationis z est significator naturarum z spiritus sapientie eleuationis z perfectionis fidei quoq; scientiarum z laudum. Et ex partibus mundi habet zamarach z cura z ferit z eius terminos z terras romanozum.

Venus fortuna feminina nocturna z est significatrix mulierum z vxorum ac matrum si fuerit natiuitas diurna z operatur frigus z humiditatem temperatam: z ex etate habebit iuuentutem vel adolescentiam: z ex magisterijs instrumenta ludozum oznamenta quoq; z figuras pulchras z ludos alearum z schacozum z saltationes z ocia z fornicationes ac fornicatozes z filios fornicationis z multitudinem coitus: z vniuersa genera luxurie z compositiones cozonarum z; vsus earum: z pulchritudinem ac mundiciam vestimenta etiā z oznamenta. Aurum z argentum z dilectionē ludos risus z gaudiuz z vnguentis diuersisq; speciebus vti potationes z ebrietates: seq; credit omnibus: largitatem quoq; significat: z dilectionē diligentiā amozem iustitiaz z domos oztionis retinet quoq; fidem: z significat magisterium omnium signozū veluti musicaz zē. q; si complectitur ei Saturnus significat sonum cantationū quibus deflentur aliquando mortui: vel quas cantant edificatozes quando edificant edificia. Et si complectitur ei Jupiter significat sonum lectionum vel cantationum quibus vtuntur domini sectarum in altaribus z locis oztionis eozum in laudem dei omnipotentis. Et si Mars signat sonos quibus vtuntur seculares z cantus vulgi in quibus fit mentio blasphemie vel preliozum: vel in quo fit mentio carceris vel laboris z hozum similia: vt cantus in quo fit mentio captionis z alligationis z percussionis flagellorz. Si Sol signat sonuz ligni quo cantatur coraz regibus z nobilibus. Si Mercurius sonum qui exercetur in cōpositione versuuz. Et si luna significat cantus nautaruz in nauibus. z ex infirmitatibus morbos habet frigidos z humidos qui accidunt propte z multotiens in membris genitalibus. Et ex substantia que acquiritur propter pulchritudinem: vt sunt oznamenta mulierum: z vestimenta earum margaritas atq; picturas. Et ex qualitate animi suauitatez z amicitiam z cōmestionem z his similia: z cupiditates potionis z cōmistionis ac coitus. Et ex sectis culturā idolozuz: z eos in quibus maxime exercentur commestiones atq; potationes. Et dixerunt quidam q; significat anchas z spinam dorsi z sperma. Et alij dixerunt q; habet significare pinguedinem z carnes z renes z vuluā matricem ventrē pectinem z vmbilicuz. Et habet ex colozibus albedines: z ex saporibus vnctuosum. Et quantitas ozbis eius. 7. graduz. Et habet ex diebus diem Veneris: z ex noctibus noctez martis. Et anni fridarie eius sunt octo. Et anni eius matozes. 82. maximi. 151. z medij. 45. minozes vero. 8. Fortitudo eius in plagis circuli est in dextra orientis. Et dixit Mesceala q; signat de figuris hominum hominem album trahentem ad nigredinez pulchri cozpozis z capillozum: faciem habentem rotundam: z paruam habentez maxillam pulchros oculos: z eius nigredo oculozum est pluscz; oportet. Et dixit Dozotheus signat hominem pulchram faciem habentem pulchros oculos z multos capillos z plus album confectum ruboze crasum ostendentem beni uolentiam. Et habet ex partibus partem desiderij z significat amicitiā z luduz z dilectionem z patientiam z coniunctiones masculozum. Et habet ex partibus mundi albiget z aliemē z terras arabum.

Mercurius commixtus masculinus diurnus inclinatur per naturam suam ad eum qui complectitur ex planetis z ex signis: z est significator fratrum minozum: z significat seruos z dilectionem concubinarum signat etiam deitatem z oracula prophetarum z crudelitatem z opus z honozem vel oztionem. Qui si in natura sua fuerit z nullus planeta ei complectitur significat res terreas z rerum augmentationem crescendo: z ex etate iuuentutem: z profectum in ea: z ex operibus opera que generant cognitionem predicationem z rhetoricam z negociationes z extimationem z geometriam: z dispositionem rei z philosophiam z auguria z prouerbia z scripturam: z verificandi scientiaz z opus numeri maxime. Cui si complectitur Sa-

turnus significat ex opere numeri opus mensure terrarum ⁊ hereditatum ⁊ numerum edificiorum atq; telarum. Si Jupiter signat numerum psallẽdi ⁊ numerum librorum diuinorum. Si ♂dars significat numerum qui fit in donatiuis exercituum ⁊ pugnantium ⁊ numerum percussionuꝫ flagellorum atq; clauarum. Si Sol signat preesse numero regum ⁊ substantie domorum. Si Venus signat numerum chordarum lignorum seu cytharariarum numerum sonorum atq; fistularum. Si Luna signat numerum ferculorum que fiunt ad commessiones tenerantium extra domum. Et signat de infirmitatibus infirmitates spirituales anime. i. cogitationes horribiles: ⁊ inquietudinem mentis atq; dubitationes ⁊ cetera similia. Significat etiam animi qualitatez ⁊c. similia ꝑm cõplexionem suam ⁊ coniunctionem: cum fuerit fortunatus erunt bonitates ꝑm genus fortune que facit eum fortunatuꝫ: ⁊ ꝑm locum in quo fuerint fortunatus mercurius: ⁊ cum fuerit malus erunt iniquitates ꝑm malum quod eum facit malum: ⁊ ꝑm locuꝫ in quo factus est malus. Et significat ex sectis culturam vnitatis ⁊ horum similia: ⁊ hoc secreto cum hypocrisia ⁊ simulatione. Et dixerunt quidam q; significat femora vmbilicum ⁊ pectinem ⁊ crura neruos atq; venas ⁊ ex coloribus habet omnem colorem commixtum atq; variatum: ⁊ alez meni um qui est color floris lilij agrestis: ⁊ ex saporibus acetosum. Et quantitas orbis eius est. 7. graduum: ⁊ habet ex diebus diẽ mercurij: ⁊ ex noctibus noctez diei dominice. Anni fridarie eius sunt. 13. ⁊ ãni eius maiores. 76. maximi. 460 medij. 48. minores vero. 20. fortitudo eius in plagis circuli est in septentrioe. Et dixerunt quidam mercurius a medio retrogradationis eius vsq; ad stationem secundam significat pueritiam: ⁊ a statione secunda vsq; ad coniunctionẽ solis iuuentutem: ⁊ a coniunctione solis vsq; ad stationem primam mediam etatem: ⁊ a statione sua prima vsq; ad medium retrogradationis significat senectutem ⁊ contrarietatem: ⁊ in coniunctione sua per directionem vsq; ad stationem primã significat dilectionem ⁊ amicitiam ⁊ amoris imitationem: ⁊ ex statione sua secunda ad coniunctionem iens significat inquisitionem dilectionis ⁊ concordiam: ⁊ a statione sua prima iens iterum ad retrogradationem significat inquisitionem contrarietatis ⁊ dissimilationis tarditatem ⁊ verecundiam paruam ⁊ occupationem ⁊ stupozem in redus: ⁊ in medio retrogradationis significat celeritatem temperatam ꝓpter ingenij debilitatem. ⁊ apud stationem secundam significat stupozem ⁊ occupationem ingenij ⁊ tarditatem ⁊ egressus ab hac celeritatem ⁊ apertionem ingeniozum: ⁊ coniunctione sua soli per directionem significat celeritatem ex passionem ingeniorum ⁊ latitudinem vel augmentationem eorum. Similiter Veneri accidit in his locis ⁊ planetis altioribus. Et dixit mesceala mercurius significat ex figuris hominem non multum album neq; nigrum habentem colorem: frontem habentem eleuatam ⁊ longam: in facie longitudinem ⁊ nasum longum: raraz habentem barbam in maxillis ⁊ oculos pulchros non ex toto nigros: longos quoq; habentem digitos. Et ex partibus habet partem negociationis: ⁊ significat timorem ⁊ infestinationem ⁊ bellum ⁊ inimicicias ⁊ seductiones ⁊ contrarietates: ⁊ significat quoq; perfectum magisterium ⁊ subtilitatem in opere ⁊ inquisitione: ⁊ in ceteris que fiunt in hominibus ex actis ⁊ contentionibus. Et ex terris habet adelech alcuidem ⁊ maxime in meridie: ⁊ terras indozum.

Luna fortuna feminina nocturna operatur frigiditatem ⁊ humiditatem: ⁊ est significatrix matrum: si fuerit natiuitas nocturna ⁊ est in ea falsa temperatum ⁊ significat etatez puerilem ⁊ initiũ crescendi. ☾ Et ex operibus habet legationes ⁊ mandata: ⁊ opera aquarum atq; terrarum secundum quantitatem fortunij vel infortunij vel mali q; si fuerit bona significat bonum ⁊ econuerso. Significat etiam principatum si prefuerit vel fuerit domina aliquibus rebus ad regem pertinentibus si fuerit fortunata a sole in bono aspectu ⁊ in bono loco. ☾ Et de substantia significat argumentum ⁊ terre cultum si habuerit auctoritatem in quarta ⁊ ex fide religionem. Et ex infirmitatibus epilensiam paralisim guttam caducam ⁊ vultus torsionem enodationem membrorum ⁊ commotionem: ⁊ quicquid fuerit in similitudine frigoris ⁊ humiditatis. Et qualitatem animi secundum coniunctionem suam cum planetis. ☾ Cui si complectitur fortuna: ⁊ fuerit fortuna ipsa Venus significat curialitatem ⁊ benignitatem: ⁊ animi suauitatem: ⁊ morum honestatem: ⁊ motus celeritatem: ⁊ diuinum obsequium. Si fuerit Jupiter significat honestatez cautelam ⁊ societatem ⁊ benignitatem ⁊ vite pulchritudinem. Et si complexa fuerit malis ⁊ fuerit mars significat studiũ susurrationis inter homines ⁊ vsuz in talibus. Si Saturnus odium simulationem ac inuidiam. Si fuerit sol ab aspectu laudabili significat dispositionem regalem. Et si fuerit ☿ mercurius significat rhetoricam id est facundiam ⁊ bonitatem lingue ⁊ scripturam. Et dixerunt quidam q; significat cogitationem ⁊ nouitatez animi ⁊ debilitatẽ sensus ⁊ grauitatem lingue: ⁊ mulieres honestas: ⁊ nutritiones paruulorꝫ ⁊ matres ⁊ materteras. ⁊ preparationes ciborum. Et dixerunt alii q; significat cerebruꝫ proprie ⁊ pulmonem. ☾ Et ex coloribus habet croceum: ⁊ ex saporibus salsum. Et quantitas orbis eius est. 12. graduum. ☾ Et significat ex viris oculum sinistrum: ⁊ ex mulieribus dextrum. Et ex diebus habet diem lune: ⁊ ex noctibus noctem veneris. Anni fridarie eius sunt nouem. maiores autez. 108. maximi. 520. ⁊ medij 66. ⁊ dimidium: ⁊ secundum quosdam. 39. ⁊ dimidium: ⁊ minores vero vigesimo quinto. Et fortitudo eius ex plagis circuli in dextra occidentis. Et dixit ♂esseala q; significat de figuris hominum hominem album confectum rubore iunctis superciliis: benivolum habentem oculos non ex toto nigros. faciem rotundam pulchram staturam: ⁊ in facie eius signum. Et exterrijs habet arcoch ⁊ timanaz ⁊ aldeilam. Et quidam dixerunt q; significat pueritiam ab initio mensis vsq; ad. 7. dies: ⁊ a. 7. diebus vsq; ad. 14. dies iuuentutem: ⁊ significat etatem perfectionis. i. medie etatis vsq; ad. 21. dies ⁊ noctes: ⁊ senectutem vsq; ad coniunctionem: id est vsq; in fienem mensis quando coniungitur soli. Et cum fuerit subradijs Solis significat secreta ⁊ res occultas: ⁊ similiter omnis planeta: ⁊ in initio mensis quando crescit significat omne qõ faciendum est: ⁊ in implectione sua quod destruendum est: quia decrescit: ⁊ in initio mensis ipsa ⁊ Sol significat accusatores: ⁊ in fine mensis accusatos: ⁊ sperfiones. ⁊ significat in oppositione cõtrarietatem. ⁊ in initio mutationis ad oppositionem idest cum fuerint inter eam ⁊ oppositionem. 15. gradus sigñ initiuꝫ contrarietatis ⁊ eius causam: ⁊ cum separata fuerit ab oppositione significat causas exceptiõis a ꝓtrarietate: ⁊ in exitu suo de subradijs Solis significat exitum ab occultatione ⁊ his filia: ⁊ in introitu sub radijs sigñ aptationez ad oc

cultandum:z hora diuisionis a Sole significat aptationem exitus sui ab occultatione:z hora exitus sui de subradijs significat apparitionem z aduentum ab absentia z dum fuerit in quarto aspectu Solis significat diminutionē rei seu descensionem ab alto in infimum. Similiter in quarto aspectu secundo sed in quarto aspectu primo significat apparitionem rerum z lucrum z augmentum cōtinentie:z in quarto aspectu Solis secundo significat horum opposita. Et dixerunt quidam q Luna in coniunctione quidem vsq; ad dimidium luminis sui primum erit natura eius humida z medietate luminis sui vsq; ad impletionem erit natura eius calor:z ab impletione vsq; ad dimidium sui luminis secundum erit natura eius siccitas:z a dimidio luminis sui secundi vsq; ad coniunctionem erit natura eius frigus. Reliqui vero planete ab ortu suo vsq; ad stationem suam primam in natura humiditatis erunt z significant pueritiam: z a statione sua prima vsq; ad oppositionem solis erit natura eorum calor:z significat iuuentutem:z ab hoc loco vsq; ad stationem secundam erit natura eorum siccitas:z significat perfectam etatem:z a statione sua secunda vsq; ad occultationem suam primam erit natura eorum frigus:z significat senectutem frigidam. Et dixerunt quidam q sol significat spiritum. ideſt animam vitalez. Luna cogitationem z sensum. Saturnus merorem z tristiciam vilitatem malum. Jupiter sapientiam z rationem. Mars iram furiaz z celeritatem. Venus ludum z gaudium. Mercurius rationalitatem seu dialecticam z disciplinam. Et quia diximus in hoc capitulo de significatione planetarum dum complectuntur alteri planete. Similiter etiam est considerandum in ceteris rebus que significant planete.

DE ordine vero planetarum seu principatu eorum in conceptione puerorum:z q̄diu fuerint in ventre matris. Sciendum est q primus mensis ab hora:scilicet conceptionis est Saturni. Secundus Jouis. Tertius Martis. Quartus Solis. Quintus Veneris Sextus Mercurij. Septimus Lune. Octauus Saturni:z ideo non viuit qui nascitur in octauo mense: eo q sub potestate Saturni nascitur:z nonus Jouis Principatus quoq; siue ordinatio planetaruz in vita humana. i. qualiter disponant vitam nati ita dicitur. Luna incipit ab ingressu nati ideſt a natiuitate pueri:z disponit secūduz quantitatem annorum nutritiuorum qui sunt quattuor anni. Deinde Mercurius post decez. deinde Venus octo. postea Sol. 19. postea Mars quindecim. postea Jupiter duodecim. deinde Saturnus vsq; in finem vite.

De natura capitis draconis z caude.

CAput draconis est masculinus. Similiter etiam est fortuna z natura eius est composita ex natura Jouis z Veneris:z hoc significat regnū z fortunam atq; substantiam. Et dixerunt z quidaz q natura eius est augmentatio:quia cum fuerit cum fortuna auget fortunam eorum:z cum fuerint cum malis auget malitiam eorum:z anni fridarie eius sunt tres. Cauda vero eius est mala:z natura eius est composita ex natura Saturni z Martis: z significat detectionem z casum atq; paupertatem. Et dixerunt quidam q natura eius significat diminutionem q cum fuerit cum fortunis diminuit fortunam eorum:z cum fuerit cum malis diminuit malitiam eorum:ideoq; dictum est caput:est fortuna cum est cū fortunis.z malum cum malis:z cauda mala cū bonis z bona cum malis:z anni eius fridarie eius sunt duo.

De horis diei z noctis quorum sunt planetarum.

SI fuerit aliqua dies vel nox alicuius planetarum erit prima hora ipsius planete z secunda hora alterius planete qui ei succedit:ceterorūq; secundum ordinem circulorum pari ratione est successio verbi gratia: die veneris cuius est z dies prima hora est ipsius veneris secunda mercurij. tertia lune. quarta saturni. quinta Jouis. sexta martis. septima solis. octaua iteruz veneris. nona mercurij. decima lune. vndecima Saturni. duodecima Jouis. ecce habes. 12. horas diei inequales. Jtez de horis noctis. Prima hora sequētis noctis est martis cuius est z tota nox. Secunda Solis. Tertia veneris. Quarta Mercurij. quinta Lune. sexta saturni. septima Jouis. octaua iterum martis. nona solis. decima veneris. vndecima mercurij. duodecima lune. z sic habes etiam. 12. horas noctis inequales. Et incipit dies sabbati postea cuius prima hora est saturni:z ipsius est tota dies sic per ordinem numerando inuenies horas dierum z noctium z diuisiones earum super planetas singulos si deus voluerit.

De horis masculinis z femininis.

DIcuntur z hore esse masculine z feminine:quia hora prima vniuscuiusq; diei z noctis est masculina. secunda feminina. tertia masculina. quarta feminina. ficq; succedunt per ordinem. vna scilicet feminina. alia masculina. vsq; in finem diei z noctis.

Differentia tertia in his que accidunt planetis septez in semetipsis z quid accidat eis abinuicem.

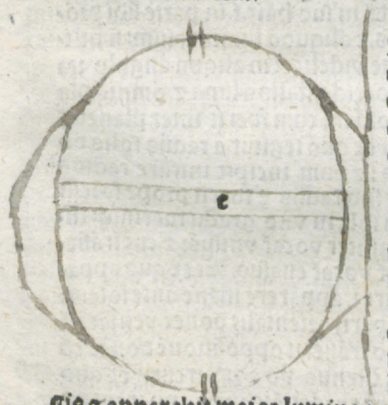

ET quia iam annuente deo iam peregimus esse planetarum in semetipsis:z quid significent: prosequamur narrando quid eis accidat in semetipsis z abinuicem id est a quibusdam erga quosdam.

SIgnificatio planetarū in semetipsis est vt sit planeta ascendens in circulo augis sue minor lumine z magnitudine atq; cursu ideſt cū fuerit inter ipsuz z suam augez minus 90. gradibus ante vel retro si aūt fuerint inter ipsuz z augem. 90. gradus equales erit equalis in lumine z magnitudine atq; cursu. si vero fuerit extra hec duo loca. i. plus. 90. erit descendens de circulo augis z apparebit maior lumine z magnitudine ac cursu vel velocior:z si fuerit portio eius equata minus. 180. gra. erit augens numerum. z si fuerit plus erit

minuens numerū: z si fuerit portio eius equata ex.180.gra.vel.360.erit nec augens nec minuens: z si addatur equatio equata super mediū cursuz dr augens cursuz vel numerū: z si minuitur eius equatio dicitur minuens numerū. Et qñ aliquis planetarū altiorū.3. vadit plus medio cursu suo dicit augere cursuz: z si minus vadit dicitur minuere cursum: z si vadit iñ dicitur cursu equalis z qñ aliquis planetarū inferiorū vadit plus medio cursu solis erit augens cursum. qñ vadit minus dicitur minuens cursum: z qñ vadit iñ erit cursu equalis. Luminarū aūt esse in cursu est sicut esse trium altiorū planetarū. Fit quoq; planeta septentrionalis cū transierit genzahar suum.i.cū transierit per viam Solis tens a meridie in septentrionē ille transitus i.illa abscisio circuloruz dr genzahar.cū ergo planeta transierit ipsaz abscisionē z fuerit inter planetā z ipsaz abscisionē minus 90.gra.erit planeta septentrionalis ascēdens: z cū fuerit a.90. vsqz ad.180.erit septentrionalis descēdens: z cū transierint hunc numerū i cū habuerit plus tens ad.270.erit meridianus descēdens: z cū trāsierint hunc numerū tens ad 360.erit meridianus ascēdens. hoc est cē planetaz in semetipsis.

Esse aūt planetaruz ab inuicem tractemus. quid accidat 5 planetis ergea luminaria: z dicemus ex hoc quod dixit Ptolemeus de almugea hoc est de visione inuicem facie ad faciem. hoc est cuz fuerit inter planetam z solem: dum fuerit planeta occidentalis idest duz sequitur solez tantum quantum est inter domum illius planete z domum solis de signis: aut cum fuerit inter ipsum planetam z lunam cuz fuerit orientalis a luna idest duz succedit luna tantum quantum est inter domum planete z domum lune ex signis idest cum fuerit planeta tantum distans a sole post quantuz distat domus eius a domo solis: similiter de luna dicitur: quia cum planeta successerit soli z fuerit a sole saturnus: scilicet in.6 signo: z iupiter in.5. mars in.4. venus in.3. mercurius in.2. tunc dicitur esse in almugea solis. Similiter cum fuerit inter vnūquemq; planetam z lunam succedentem hic numerus signorum vnuscuiusq; planete dicitur esse in almugea lune.

De ductoria.i.securitate planete.

Ex hoc ductoria planete .i. vt sit planeta in suo haiz.i.in parte sibi propria z aliquo angulorum ascendentis: z aliquod luminarium: similiter in loco sibi consimili in quadrante videlicet in aliquo angulo ita q̄ sit planeta in die orientalis a sole: in nocte occidentalis a luna z omnis planeta dicitur esse in sua ductoria secundum quosdam cum fuerit inter planetaz orientalem z solem 60.gra. Et omnis planeta ex quo tegitur a radijs solis donec appareat de subradijs vocatur combustus: z dum incipit intrare radios dicitur incepisse comburi: z dum absconditur sub radijs z fuerit prope solem per.12.gra. dicitur oppressus z cum fuerit cum sole in vno gradu fuerintq; inter eos.16.minuta: vel infra z latitudo eius similiter vocaf vnitus: z cuz trāsierit eandem vnionē petens exituz donec videaf vocaf euasus. Et ex quo apparent tres altiores de subradijs z incipiunt oriri.i. apparere mane ante solem: hoc est cū fuerint ꝓpinquiores circulo hemisperij orientalis donec veniāt ad oppositionem vocant orientales dextri: z ex quo trāsierit oppositionē donec cōiungātur iterū soli vocant occidētalis sinistri. Venus vo z Mercuri⁹ ex quo seperaf aliqs eoz a gradib⁹ solis in medio retrogradationis sue: z apparent donec cōburank a sole in sua directiōe vocātur orientales. z ex quo seperank a sole in medio directiōis sue donec iterum comburank in retrogradatiōe sua vocātur occidentales: z cū fuerit in ortu suo.i.cuz fuerit orientales vocank dextri: z dicunt esse mas. z occiduo suo.i. cuz fuerit occidētales vocank sinistri z dr esse femine: z tūc sunt fortiores. Tres vo altiores postq̄z exeūt de subradijs solis vocank orientales z dr augmētari i fortitudine vsqz ad.30.gra. a sole z vocank post hoc vsqz ad.30 gra. altos orientales fortes vel fortiores: z cū trāsierint solē. 60.gra. vocank planete orientales eūtes ad debilitatē donec veniāt ad retrogradationem tūc notank orientales retrogradi: donec sint z veniāt in oppositione: z post hoc erunt occidētales retrogradi cū trāsierint oppositionē. donec peruentant ad directionē: deinde a directione vsqz ad.60.gra. post directiōem donec sit longitudo eoz a sole.30. graduū dicunk occidētales fortes: deinde a longitudine 6.gra. post directionē dicunk occidētales eūtes ad debilitatē: deinde fiunt occidentales debiles donec intrent sub radijs solis. Inferiores quoq; ex quo seperank a sole: z ipsi retrogradi vocank orientales debiles: sicq; esse nō desistūt donec veniāt ad directionē suā: z tūc fiūt orientales fortes: donec longitudo eoz fit a sole sicut lōgitudo solis ab eis fuit duz cepissent debilitari eūtes ad retrogradationē: deinde fiūt orientales debiles donec supponāt radijs solis post hoc sunt cōiuncti: deinde cōbusti euntes ad apparitionē donec videanf: z ex quo seperank a sole in directiōe vsqz ad.60. gradus sunt fortiores: z a 60. vsqz ad horā sue retrogradatiōis erūt occidentales fortes: z donec fuerint cū sole erūt debiles: z planeta cū exierit de subradijs solis: z nulli planete iunctus fuerit dicitur q̄ sit in lumine suo: hoc est esse planetaruz cū luminaribus.

De his que accidunt planetis ad seinuicem.

Esse autem illorum erga seinuicem hoc est idem q̄ coniunctio.i. cum fuerint duo planete in duobus signis aspicientibus se z fuerit leuior in signo suo minus gradibus q̄z fuerit ponderosior in signo suo: fuerintq; inter eos.6. gra. vel infra: tunc dicitur q̄ leuior eat ad coniunctionem ponderosiorem: z cum gradus eorum fuerint equales perficiunt coniunctio eorum: z cum transierit eum erit ab eo separatus coniunctio hec dicitur coniunctio longitudinis. Coniunctio vero latitudinis est: vt duo planete iungantur per latitudinem. Et si fuerit applicatio coniunctionis oportet: vt sit latitudo eorum equalis in vna parte: z si fuerit coniunctio ex oppositione oportet vt sint latitudines eorum equales: ita vt latitudo vnius sit ascendens in septētrione: z alterius descēdens in septētrione vel vnius ascendēs in meridie: z alteri⁹ descēdens in meridie: aut si fuerit applicatio ex aliquo alioz aspectu: z hoc est q̄ sit latitudo vni⁹ septētrionalis ascendēs: z alteri⁹ meridiana descēdens: z ecōuerso in meridie: z hec est applicatio latitudinis que dicta est. Et cum separaf vnus planeta ab alio z nulli planetarū iungitur q̄diu in eodē signo fuerit dicitur cursu vacuus. Et cum fuerit planeta in aliquo signo: z alius planeta non aspexerit hoc signū alter planeta q̄diu in eodē fuerit dr fera vel agrestis. Et cum separatur planeta leuis a planeta ponderosiori z iunctus fuerit alteri.transfert naturam primi ad secundum. Transfert etiaz planeta naturam alio modo hoc est vt planeta leuis iungaf planete pōderosiori se: z ipse pōderosior iterū alteri se ponderosiori: tūc melius trāsfert naturam leuioris ad pōderosiorē. Si autē nō iungit vnus istoz alteri: z iungit vter

qz alteri:tunc si aspexerit ille tertius planeta aliquem locorum circuli reddit lumen eorum ad locum ipsum.z hoc vocatur redditus luminis. Iterū si vnus planeta non iungitur alteri:sed alter planeta tertius in vtroscz transtulit lumē: tunc hec coniunctio dicitur etiam redditus luminis. ¶ Sequitur prohibitio z fit duobus modis.Uno scilicet ex coniunctione hoc cum fuerint tres plane te in vno signo.sed in diuersis gradibus:z fuerit ponderosior plus gradibus: tunc ille qui est medius prohibet priorem illum.scilicet qui est minus gradi bus ne iungatur ponderosiori donec pertranseat eum. Secūdo modo vt duo planete sint in vno signo:z leuior iungatur ponderosiori: alter quoqz iunga tur eidem ponderosiori per aspectū:ille ergo qui est cum eo in vno signo aspi cientem prohibet a ponderosioris cōiunctione:si fuerint tamen gradus illius qui iungitur:z ipsius qui aspicit equales.idest vnius numeri. Si vero ille qui aspicit fuerit propior gradui ponderosioris erit coniunctio aspicientis. Et si coniungitur planeta domino illius signi in quo fuerit: vel domino exaltatio nis seu domino ceterarum dignitatum in quibus fuerit: dicitur pulsare idest mittere naturam illius planete domini scilicet eiusdem dignitatis ad eum. ¶ Et si fuerit planeta in aliqua dignitatum suarum z fuerit iunctus alij plane te qui habeat etiam partē dignitatis in eodem loco mittit ei etiam vtranqz natu ram suam.s.z illius cui iungit:z hec missio omnis vocat alcobol idest recep tio.

NUnc sequitur redditus.i.quando iungitur planeta alicui planete qui comburitur.i. qui fuerit sub radijs solis vel fuerit retrogradus red ditqz ei virtutem propter debilitatem suam quam non valet retinere: tunc si fuerint vtriqz planete in angulo vel succedentibus angulorum erit red ditus cum proficuo.similiter si fuerit qui coniungitur ei tantum in angulo:z il le cui coniungitur receperit eum. Si autem fuerit planeta qui iungitur cadēs ab angulo: z ille cui coniungitur in angulo vel in sequenti angulorum: aut si vtriqz fuerint cadentes erit redditus cum detrimeno.

TUnde sequitur almenez.idest refrenatio que fit quādo planeta vult cō iungi alteri: sed anteqz iungatur accidit retrogradatio z sic destruī tur eius coniunctio. ¶ Hanc sequitur alichozad.i. contrarietas acci dens: hec fit cum aliquis planeta leuis fuerit multorum graduum in signo z alter illo ponderosior minus gradibus.tertius quoqz leuior primo volens cō iungi ponderosiori: sed anteqz ei coniungatur fit retrogradus ille leuior qui habet plures gradus z iungitur z applicatur illi ponderoso z transiens illum iungitur etiam alteri planete leuiori: z sic destruitur coniunctio illius prioris cum ponderoso.

SEquitur alfazim.i.frustratio. Ꝟ quoqz fit cum aliquis planeta petit cō iunctionem alterius planete.sed anteqz perueniat ad eum mutatur iste in aliud signum z erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciens ipsum signum z erunt radij eius in initio signi. Cūqz exierit sequens planeta de primo signo iungitur isti aspicienti z annullatur coniunctio quam habe bat cum illo.s.cum primo.

HInc sequitur abscisio luminis hoc est quando aliqs planeta petit cō iunctionē alterius z fuerit in secundo signo a signo illius cui iungitur alter planeta: sed anteqz iungat ei prius fit ille qui est in secūdo signo retrogradus. coniungiturqz ei z abscindit lumen suum a planeta qui vole bat coniungi ei:similiter si fuerit planeta iens ad coniunctionem alterius pla nete:z ipse alter planeta cui vult iungi petat coniunctionem alterius planete se ponderosioris:sed anteqz perueniat leuis ad gradus ponderosioris iungi tur ipse ponderosus alteri seipso ponderosiori:z abscindit lumen illius a pla neta primo leuiori.

De locis fortunatis z malis.

SUnt quoqz his planetis loca in quibus confortantur z in quibus de bilitantur:z loca in quibus fiunt fortune:z loca in quibus fiunt mali. Sed loca in quibus fiunt fortune sunt Ꝟ: vt scilicet sint in aspectibus bonorum idest in aliquo aspectu vtili:scilicet,sextili:aut in trino aspectu quia a quibusdaz ita nominatur exagona radiatio quoqz ac trigona:z vt sint mali ca dentes ab eis sintqz separati ab infortuna:z iuncti fortune:aut sint obsessi a for tunis vel radijs eorum idest vt sint inter duas fortunas vel inter radios fortu narum. ¶ Hec est enim obsessio vt habeat planeta fortunam vel radios eius ante se z aliam fortunam:vel eius radios post se. Et quidā vocant hoc altifert idest veneratio:aut sint vnitu cuz sole in vno gradu aut sint in aspectu eius sex tili:siue trino vel cōsimili aspectu lune z luna tunc sit fortunata: z vt cursu sint veloces aucti lumine z numero:aut sint in dignitatibus suis vel in suo haim: idest in sua similitudine vt sit videlicet planeta masculinus in signo masculino z femininus in signo feminino z diurnus in die super terrā z in nocte sub ter ra nocturnus in nocte super terram: z in die sub terra z reliqua z vt sint in si gnis in quibus habuerint dignitates seu potestates suas:vel gaudijs suis vel in gradibus lucidis recepti:z ex fortitudine eorum est vt sint ascendentes in se ptentrione:aut sint septentrionales:vel sint ascendentes in circulo augis sue: aut in statione secunda hoc est quando fuerint in statione vbi dirigantur a re trogradatione:aut sint exeuntes de sub radijs solis:aut sint in angulo:vel in se quenti eius:aut sint tres altiores orientales a sole:qz si eum aspexerint sextili: aut trino aspectu:erit illis hoc augmentum fortitudinis:aut fuerint in quartis masculinis z sol cuz fuerit in illis quartis masculinis:aut in signis masculinis erit fortis etiam nisi sit in libra:quia ibi cadit. Et ex fortitudine trium inferio rum est vt sint occidentales a sole:aut in quartis femininis z ex fortitudine lu ne:vt sit in nocte super terram z in die sub terra in loco feminino:vel in signo feminino:z cum fuerit in exaltatione solis.

De infortunio planetarum.

EX infortunio vero planetarum z destructione eorum est vt sint in cō iunctione malorum:aut in oppositione eorum:vel in eorum tetragona:aut trigona:aut exagona radiatione:aut si fuerit iter eos z corpus mali vel radios eius minus termino planete:aut fuerint in terminis malorum: aut domibus eorum:aut sint mali eleuati super eos a.x.vel xi.a locis eorum:z multo deterius si non receperint eos. Aut fuerint in coniunctione solis: vel oppositione eius:vel in tetragona radiatione:aut fuerit in capitibus suorum

genzahar:aut cum caudis suis:aut cum capite draconis vel cauda sintq; inter eos ꝛ inter aliquem istorum scilicet locorum.22.gradus vel infra:ꝛ maxime si fuerit luna in aliquo eorum: similiter ꝛ sol tunc magis impeditur ab eis. idest a capite vel cauda cum fuerint inter ipsum ꝛ vnum eorum etiam.4. gra.ante vel retro:aut fuerit planeta obsessi inter duos malos:hoc est vt sit planeta in signo aliquo ꝛ cuꝫ eo malus:vel radij eius ante se:ꝛ malus vel radij eius post se: aut seperatur a malo per coniunctionem.vel per aspectum:ꝛ iungatur tali modo alteri malo:aut fuerit malus:vel radij eius in signo quod est ante eum:idest in secundo ab eo:ꝛ in signo quod est post euꝫ:idest in.12.ab eo fuerit alter malus:vel radij eius. Similiter dicitur de signis q̄ sint obsessa. Quod si aspexerit fortuna vel sol eundem planetam obsessum:vel signum obsessum a trino:vel a sextili aspectu fuerituq; inter eum ꝛ coniunctionem minus septem gradibus solutur ipsa malicia vel obsessio. ☾ Et ex hoc vt sit planeta retrogradus:vel sub radijs solis combustus: aut cadens ab ascēdente:aut ex debilitate eorum:vt sint tardi cursu:aut in statione prima:hoc est quando stant:vt retrogradi fiant: aut sint in gradibus tenebrosis.aut sint masculini in signis femininis:ꝛ gradibus femininis in die sub tarra:ꝛ in nocte super terram: aut sint feminini in signis masculinis:ꝛ in gradibus masculinis in nocte sub terra:ꝛ in die super terram: aut sint in oppositione dignitatum suarum:seu potestatum:aut descendentes in meridie vel meridiani: aut cadentes ab angulis: vel a succedentibus angulorum: aut in domibus cadentibus: aut sint in via combusta que est medietas vltima libre:ꝛ prima medietas scorpionis:aut iungantur planete retrogrado vel impedito seu cadenti:aut non sint recepti. Aut sint tres altiores a solo occidentales: aut in quartis femininis:ꝛ debilitas solis est: vt sit in signis femininis:aut in quartis femininis:nisi sit in domo nona:ꝛ debilitas trium inferiorum est vt sint orientales:aut in quartis masculinis.

De amicicia ꝛ odio planetarum.

Et dicitur in planetis q̄ sint quidam eorum se inuicem diligentes ꝛ odientes:nam de diligentibus quidam antiquorum dixerunt q̄ Jupiter diligit omnes planetas ꝛ sit amicus eorum ꝛ ipsi illius preter martem. Veneris amici sunt omnes planete ꝛ omnes diligunt eum preter saturnum. ☾ Saturni autem amici sunt Jupiter Sol ꝛ Luna ꝛ inimici eius ♂ars ꝛ Venus ꝛ ipsa plus habet eum odio. ☾ Et amica martis est Venus ꝛ ceteri planete odio habent eū ꝛ plus Jupiter ꝛ Sol. ☾ Solis vero amici sunt Jupiter ꝛ Venus:ꝛ inimici ♂ars ♂ercurius ꝛ Luna. ☾ ♂ercurij amici sunt Jupiter Venus:ꝛ Saturnus tantum:ꝛ inimici eius sunt Sol ꝛ Luna ꝛ ♂ars. Lune autē amici sunt Jupiter ꝛ Venus ꝛ Saturnus:ꝛ inimici ♂ars ꝛ ♂ercurius. Capitis draconis amici sunt Jupiter ꝛ Venus:ꝛ inimici Saturnus ꝛ ♂ars. Caude vero amici Saturnus ꝛ ♂ars:inimici Sol ꝛ Luna Jupiter ꝛ Venus. Et sunt alie species inimicicie.cum fuerint duo planete habētes domos suas oppositas:vt ♂ars ꝛ Venus:ꝛ cū iungunt de apertio portarum. Tertia quoq; species inimicicie est vt sint duorum planetarum exaltationes oppositē. Fortior autem planetarum amicicia est:vt concordet planeta cum planeta in natura ꝛ in qualitate atque substantia ꝛ potestate sicut concordat ♂ars cum sole:quia vterq; concordat in caliditate ꝛ ficcitate ꝛ acuitione ꝛ celeritate:ꝛ est dominus exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo:ꝛ vt concordat Luna ꝛ Venus in frigore ꝛ humiditate:ꝛ est domina exaltationis eius. Cum autem concordauerint duo planete in natura ꝛ substantia: vt Jupiter ꝛ Venus sunt amici.

Differentia quarta in expositione nominum astrologorum.

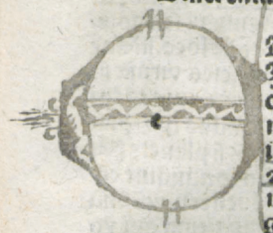

Et prosequamur nunc expositionem nominum astrologorū. Initium horum est. Coniunctio ꝛ res significantes destructiones seu mutationes que fiunt in hoc seculo ex cōiunctionibus:quarum numerus est sex: maior autem omnibus coniunctionibus est coniunctio saturni ꝛ iouis in initio arietis ꝛ ♄ fit in.960.annis. ☾ Secunda autem eorū coniunctio est in initio vnius cuiusq; triplicitatis ꝛ ♄ fit in.240.annis. Junguntur enim in vnaquaq; triplicitate duodecies:ꝛ fortassis faciunt in vnaquaq; triplicitate.13.coniunctiones:deinde mutatur eorum coniunctio ad triplicitatem que hunc succedit. ☾ Tertia autem cōiunctio est saturni ꝛ martis in initio cancri que fit in omnibus.30.annis. ☾ Quarta quoq; est coniunctio iouis ꝛ saturni in vnoquoq; signo que fit in omnibus.20. annis. ☾ Quinta est descensio luminaris maioris in punctum ꝛ equinoctij vernalis temporis.scilicet ingressus solis in capite arietis que fit in omni āno. ☾ Sexta est coniunctio luminarium ꝛ oppositio eorū que fit in dimidio cuiusq; mensis lunaris. Et quando dicitur ascendens coniunctionis dicitur vel significat ascendens mundi.idest signum quod ascendit hora introitus solis in predictū punctum equinoctij vernalis in initio scilicet illius anni in quo debet fieri cōiunctio predicta.

De annimodar.i.gradus ascendentis natiuitatum inuestigatione.

Et ex hoc annimodar quod est inuestigatio gradus ascendentis alicuius natiuitatis:ꝛ putant multi astrologorum q̄ inueniatur per eundē idem gradus ascendētis natiuitatis alicuius:sed hoc falsum est:ꝛ hoc iam patefeci in libro meo quem feci de annimodar: sed inuenitur per eundez dignior omnibus gradibus circuli post gradum ascendentis in eadem hora secundum cursum naturalem:ꝛ concordat multotiens. idest accidit aliquando q̄ inueniatur per eum gradus ascendentis. Cuius rei cognitio est vt considerētur gradus coniunctionis vel gradus preuentionis que fuerit ante ipsam natiuitatem:ꝛ si fuerit coniunctio illi natiuitati proprio vocatur ipsa natiuitas coniunctionalis:ꝛ si fuerit preuentio illi propior dicitur preuentionalis. i. in qualicūq; eorū fuerit natiuitas in coniunctione.s.vel preuentione eodem mō ꝛ nomine natiuitas predicta nūcupatur:ꝛ quia gradus coniunctionis est idez gradus in quo iunguntur luminaria nulla est inquisitio:nec indiget expositione:in preuentione aūt quia vnūquodq; luminarium est in gradu suo idest in diuersis gradibus. Necesse est nobis scire quē horum graduū velut intelligi gradum preuentionis:ꝛ iam dixit Ptolemeus: quia gradus illius luminaris q̄ fuerit super terram est gradus preuētionis:ꝛ quidā sapientū dixerunt q̄ si euenerit in preuentione q̄ vnum luminarium sit in gradu orientis ꝛ alterū in gradu occidentis:tunc gradus orietis erit gradus preuētionis. Et dixit Uelli

us:quia gradus preuentionis est gradus in quo fit impletio volens intelligi gradū lune:sed qz hoc est opus Ptolemei opz in hoc nos redire ad eius sniaz cū ergo gradus cōiunctionis vel gradus preuentionis certissime patuerit cōstitues gra.ascendentē per extimationez hore natiuitatis z quattuor angulos reliquas domos:deinde aspicies gra.coniunctionis:vel gradū preuentionis que fuerit ante natiuitatez:z quis planetarū in eo fuerit dignioz vel fortioz in eadē hora cōiunctionis vel preuentionis per multitudinē dignitatū seu potestatuz.i.cōsiderabis quis planeta ♃ habeat maius dominiū in eodē loco.Nunc ergo planetaz equabis ad horā opinatā natiuitatis.deinde aspicies vtrum sit gradus illius planete in signo in quo est propioz gradui .x.domus aut gradui ascendētis z cui horū ppioz fuerit facies hūc angulū ad istar gradus ipsi⁹ planete z eius minuti:z diuides .xij.domus per eū dixit Ptolemeus si planete plures conuenerint in dominio eiusdem loci z fuerint equales in fortitudine cōstitues dnm loci illum qui fuerit dns haim:qz si in hoc etiaz cōuenerint cōstitues eum qui velocius dz mutari ab esse suo ad id qd fuerit melius.i.eum qui voluerit exire de aliquo signo in quo fuerit:z intrare aliud in quo habuerit plures dignitates:vel si fuerint orientales a sole eliges euz qui soli fuerit propinquioz z non fuerit sub radijs.Si vero in angulo fuerit ille est eligendus qui gradui eiusdem anguli fuerit propinquioz:z hoc intellige.

ET ex hoc hylech.i.locus vite in natiuitatibus cuius scientia est:vt primo aspicias horā natiuitatis:que si fuerit in die accipies a sole:qui si fuerit ante gradū signi ascēdentis per.5.gradus aut infra:aut fuerit in 10.vel.11.siue masculinum fuerit ipsum signū seu femininū aptus erit:vt sit hylech.Si aūt fuerit in his tribus locis.s.in septima vel octaua vel nona in signo mas.sit aptus erit:vt sit hylech.Si vero fuerit in his tribus locis i signo femi/nino nō erit aptus:vt sit hylech.Hinc aspiciens Lunā que si fuerit in ascendente vel in secūda vel tertia:aut in septima vel octaua erit apta hylech siue masculinum siue femininū fuerit signū.Et si fuerit ante gradū signi ascendentis per.5.gradus vel infra:aut fuerint in.10.vel.11.aut in quarta vel quinta vel in septima in signo feminino aptetur hylech.Si autē fuerit in aliquo istorū in signo masculino nō erit apta hylech si fuerit in die natiuitas.Si vero natiuitas fuerit nocturna incipiamus a luna que si fuerit in aliquo predictorum locorū:sm qz prediximus erit apta hylech.Si autez luna non fuerit in eis aspiciens post hoc ad solē.qui si fuerit ante gra.7.per.5.gra.vel infra:aut si fuerit in.4.vel in.5.erit aptus vt sit hylech siue signū fuerit masculinū siue femininū.si vero fuerit ante ascendentez.5.gradibus vel infra:aut in ascendente:vel in secundo signo mas.aptabitur etiā hylech.Si autē fuerit in aliquo istorū locorū in signo femi.nō erit aptus hylech.Quod si luminariū aliquod nō fuerit aptū hylech.Aspice post hoc natiuitatem:vtrum sit coniunctionalis aut preuentionalis.i.vtrum sit post cōiunctionē vel preuentionem.Quod si fuerit natiuitas coniunctionalis z fuerit gradus coniunctionis in aliquo angulorum.vel in succedenti angulo:erit in loco apto hylech.Si vero predictus gradus fuerit cadens ab his octo locis idest ab angulis z a succedentibus angulis non erit hylech.Aspicies tunc gradum partis fortune:qui si fuerit in aliquo angulorum vel in succedentibus angulis:erit in loco apto hylech.Si vero cadens fuerit ab his.8.locis.Aspicies post hoc gradū ascendentis z constitues euz hylech.Si vero natiuitas preuentionalis fuerit:incipies a gradu preuentionis.Aspicies eum sicut prius fecisti in gradu coniunctionis:z post ipsum gradum partis fortune post ipsum gra.ascendentis eo ordine quo prediximus in gra.coniunctionis.De sexu autem signorum non curabis.i.non aspicies vtrum sint signa illa mas.vel femi.nisi tantūmodo in luminaribus hoc est in gradu cōiunctionis vel preuentionis z ascendentis z partis fortune non consideres vtrū sint in mas.signis vel femi.tam in angulis qz in succedentibus angulorum:sed hec quattuor nō erunt tunc apta hylech cū fuerint in his octo locis.i.in angulis vel succedentibus eorū si vero fuerint in locis recedentibus.i. cadentibus ab angulis non erunt apta hylech.Apparet itaqz qp sol sit hylech aptus in die z nocte super terrā z sub terra in.11.locis: super terrā in 6 locis z sub terra in.5. Luna quoqz apta erit hylech in die z nocte super terra z sub terra similiter in. 11.locis super terrā in.5.z sub terra in.6.z cū hoc si fuerit luna in his locis sub radijs solis non erit apta hylech.Aspiciens autē hylech in angulis z succedēti bus eoz secundū qp equātur.12.domus circuli per gradus horarū ascēdentis secundum qp exponit eius opus in canone planetarū:idest in libro cursuū planetaz.Cūqz equaueris domos hoc modo omnis planeta qui fuerit ante gradum signi ascendētis vel cuiuslibet dom⁹ per.5.gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que ei succedit:z omnis locus ex locis que prediximus est aptus hylech:si aspexerit eum aliquis dominorum illius qui sit dominus domus:aut dominus exaltationis: aut dominus termini: aut triplicitatis: aut dominus facie:z si non:non erit aptus hylech.

De alcochoden.

ET ex hoc alcochoden qui est significator vite:idest dominus annorū: vel dans annos quem cuz volueris scire z iam prenosti hylech eo ordine quem predixi: aspicies dominum domus hylech:aut dominum exaltationis eius: aut dominum termini eius: aut dominum triplicitatis: aut facie eius quis horum fortior fuerit z autentior in loco hylech: z si aspexerit hylech erit dignior alcochoden. qp si non aspexerit hylech qui fuerit pluris auctoritatis aspicias eum qui fuerit auctoritatis minoris donec inuenias aliquem ex illis qui aspiciat:qp si non aspexerit hylech non poterit ille locus esse hylech:z tunc queres ab alio hylech z iterum queres ab eodem secundo hylech alcochoden eo ordine quo prediximus:qp si equales fuerint duo planete vel tres in auctoritate gradus hylech:z aspexerit vterqz erit dignior alcochoden qui fuerit fortior loco.Si vero fuerint equales in fortitudine loci scilicet vbi fuerint ipsi plānete erit ille alcochoden qui propior fuerit gradui hylech. Quibusdam autem videbatur melius inspicere a domino domus qui si aspexerit hylech ponebant eum alcochoden z non considerabant alterū:z si non inuenissent dominum domus aspicientem hylech accipiebant dominuz exaltationis quem si aspicere viderent hylech ponebant alcochoden eum z non considerabant alium:similiter faciebant de domino triplicitatis termini atqz facie per ordinem: z erat Dorotheus preponens dominum termini in hoc domino domus: Et quidam dixerunt qp si equales fuerint duo planete vel tres vel plures in dignitate:z in ppinquitate aspectus gradui hylech ille erit alcochoden qui erit in loco laudabili a sole: idest qui fuerit cum sole in vno gra.per.16.minuta:aut infra: vel propinquior gradui anguli:aut in initio or/

tus sui: ideſt cum mane apparuerit: aut fuerit in ſtatione ſua ſecunda: vel in ali quo eſſe ſcilicet laudabili a ſole ſicut prediximus ipſe erit alcochoden. Si vero gradus Solis fuerit hylech: ꝛ fuerit in Ariete vel in Leone erit Sol hylech: ꝛ alcochoden ſimul ꝛ non conſiderabitur alius alcochoden preter eum: ſimiliter ſi fuerit gradus Lune hylech: ꝛ fuerit in Tauro vel in cancro habeto eam pro hylech ꝛ alcochoden: ſimul ꝛ non conſiderabis alcochoden alium preter eam.

ALmutam eſt qui preeſt natiuitati: ab eo ſignificatur eſſe nati poſt hylech ꝛ alcochoden: ꝛ ipſe planetes ceteris eſt pluris auctoritatis: in aſcendente ꝛ in locis luminarium atq; in loco partis fortune in loco quoq; coniunctionis vel preuentionis que eſt ante natiuitatem. Quod ſi pfuerit aliquis planeta duobus locis aut tribus aut quattuor aut pluribus pre multitudine poteſtatis ſue erit ipſe almutaz. ideſt auctor ꝛ ſignificator vite poſt hylech: ꝛ alcochoden ꝛ per eum ſignificatur eſſe nati: ꝛ quidem habent eum pro alcochoden ad dandum vitam.

De profectione ſignorum.

QT ex hoc ſignum profectionis in annis natiuitatum atq; mundi. Maz in annis natiuitatum ſcientia eſt: vt aſpicias quot anni tranſierunt nato ex annis ſolaribus perfectis: aſpicieſq; omni anno ſignum vnuz ꝛ incipies ab aſcendente nati per ſucceſſionem ſignorum quouſq; finitus fuerit numerus ſignum quod ſuccedit eſt ſignum profectionis ab aſcendente ſignum videlicet anni intrantis quez non miſiſti in numero hoc erit in tali gradu ſicut fuit in aſcendente natiuitatis: ꝛ dominus eiuſdem dicitur alcochoden cuius interpretatio eſt dominus anni. Similiter numerabis a ſigno ſolis vnicuiq; anno ſignum vnum: ꝛ exibit per hoc ſignum profectionis a ſole. Similiter a ſigno Lune ꝛ a medio celi: ꝛ a parte fortune in ſimilitudinem gradus radicis: ideſt puncti natiuitatis. Cuius rei exemplar eſt q; quidaz natus eſt oriente capricorno ſcilicet .17. gradu eius: ꝛ ſol erat in piſcibus .15. gradu: ꝛ medium celi ſcorpionis .octo gra. ꝛ luna in libra .15. gra. ꝛ pars fortune in leone. 17. gra. ꝛ iam tranſierunt nato tres anni perfecti peruenietq; quartus annus ab aſcendente in ariete qui eſt quartus a capricorno vſq; ad .17. gradum eiuſdem arietis. ꝛ erit mars alcochoden: peruenit locus ſolis ad geminos vſq; ad .15. gra. eiuſdem ſigni: ꝛ peruenit luna ad capricornum. ad .15. gra. ꝛ profectus a medio celi ad octo gradum aquarij. ꝛ profectus a parte fortune peruenit vſq; ad .17. gradum ſcorpij. Cumq; peruenerit annus ad gradum profectionis: vt ad .17. gradum arietis in hoc exemplo: ꝛ fuerit inter ipſum ꝛ ſimilem gradum ſuccedentis ſigni ad quem debet peruenire annus ſequens in eadem domo planeta vel radij eius: ꝛ volueris ſcire quando peruenerit profectio ad ipſum planetam vel ad radios eius aſpicies quid ſit inter gradum ad quem perueniet annus: ꝛ planetam vel radios ex gradibus ꝛ minutis: ꝛ multiplicabis illud per .12. ꝛ ſextam illius numeri quem multiplicas vel in .12. gradus ꝛ .6. vnius gradus ꝛ quot prouenerint erunt dies ex anno illo in quo fueris in quibus prouenit profectio a gradu in quo incipit vſq; ad gradu ad quē numeraſti poſt fiet pfectio ipſius planete. ¶ Profectio aũt ex annis mundi dixit alchindus eſt quod fuerit inter annum coniunctionis que ſignificauit ſarracenorũ ſectaz ꝛ inter annũ alhegerat in quo cepit primũ predicare mahometus qui fuit primus annorũ arabũ. 52. anni ſolares ꝛ .57. dies ꝛ fuit aſcẽdens anni illius cõiunctionis predicte ſecte ſignuz geminorũ: ꝛ peruenit profectio eiuſdem anni ad virginem: ꝛ inter ipſum primũ annorũ arabũ: ꝛ primũ annoruz iezdagird regis perſarũ fuerunt 3624. dies ſcilicet perfecti. Cũ ergo volueris habere notitiaz huius rei accipe annos iezdagird ꝛ verte eos in dies ſicut eſt expoſitum eſt in azig in libro curſuũ planetaruz: ꝛ adde deſuper dies qui ſunt inter primũ annorũ arabuz ꝛ iezdygird: ꝛ diuide hoc per .365. dies ꝛ quartam partem diei ꝛ quot diuiſiones exierint tot erunt anni ſolares: ꝛ qõ remanſerit ex menſibus ꝛ diebus erit ex anno imperfecto: qõ cũ ita collectum fuerit ex annis ipſi ſunt anni ſolares abinitio annorum arabum proĳce ergo omni anno ſignum vnum ꝛ incipe a virgine ꝛ ad quodcũq; ſignuz te perduxerit numerus ipſum erit ſignũ ad quod peruenit annus mundi ab aſcenſione coniunctionis predicte ſecte. ¶ Alĳs autem extra alkindum viſum eſt vt adderent ſuper annos iezdagird perfectos .61. ãnos ꝛ .11. menſes ꝛ .12. dies ꝛ .16. horas: ex annis perſidum qui ſunt ſine fractione .1. ſine quarta diei ꝛ extenderent hos annos in dies ac verterent dies in annos ſolares ſicut prediximus ꝛ inciperent proĳcere ab initio libre: qp ſi volueris profectionem a ſigno coniunctionis ſecte ſit proiectio a ſcorpione: ſi vero volueris profectionẽ ab aſcendente regni minue ex annis iezdagird annos illos .317. perſidos ꝛ verte eos in annos ſolares ſicut p̃diximus: ꝛ incipe proĳcere a virgine. ¶ Rurſus ſi volueris profectionem ab aſcenſione profectionis mutationis coniunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatem igneam minue ex annis iezdagird perfectis .176. annos ꝛ verte illos qui remanent in annos ſolares. ꝛ incipe proĳcere a leone ꝛ quo peruenerit numerus in eodem ſigno erit profectus vniuſcuiuſq; initij eorum que diximus.

De directione ſignificatoris.

QT ex hoc ſequitur atazir. i. directio: hoc eſt vt dirigas ſignificatorem ꝛ aliquem ad aliquẽ locũ ſignorũ ꝛ ſcias qd ſit inter eos ex gradibus directionis accipieſq; vnicuiq; gradui annũ vnũ. Cũ ergo volueris ſcire hoc ꝛ fuerit ille ſignificator in aſcendente quẽuis dirigere ad aliquẽ partẽ circuli minue aſcenſiones gradus in quo fuerit ſignificator quẽ volueris dirigere per aſcenſiones regionis de aſcenſionibus gradus illius ad quez volueris dirigere euz: ꝛ qõ remanſerit erit gradus directionis: qp ſi fuerit ſignificator in gradu ſeptime minues aſcẽſiones nadir. i. oppoſiti gradus in quo eſt ſignificator de aſcẽſionib⁹ nadir illius gradus ad quẽ volueris ipſuz dirigere in illa regione. Si vero fuerit ſigñor in medio celi vel in angulo terre: minues aſcenſiones gradus ſignificatoris de aſcenſionib⁹ illius gradus ad quẽ volueris eũ dirigere per aſcenſiones circuli directi: ꝛ qõ remanſerit erit gradus directionis. Si vero fuerit ille ſignificator quẽ volueris dirigere in aliquo loco extra quatuor angulos. Aſpicies longitudinem eius ab aliquo horum angulorum qui ſunt angulus medĳ celi atq; angulus terre: hoc eſt vt aſpicies ſignificatorem qui ſi fuerit inter aſcendens ꝛ medium celi: minues aſcenſiones gradus medĳ celi per circulum directum de aſcenſionibus gradus ſignificatoris: ꝛ ſi fuerit inter .7. ꝛ medium celi: minues aſcenſiones gradus ſignificatoris de aſcen-

sionibus gradus medij celi per circulum directum: z quod remanserit: ex qua licunq; horum locorum fuerit: illud diuides per partes horarum illius diei gradus in quo fuerit significator: z quod exierit erunt horæ longitudinis ab angulo. Et si fuerit inter ascendens z angulum terræ minues ascensiones gradus significatoris per circulum directum de ascensionibus gradus anguli terræ. Rursus si fuerit significator inter angulum terræ z .7. minues ascensiones gradus anguli terræ per circulum directum de ascensionibus gradus significatoris: z quod remanserit ex qualicunq; horum locorum diuides per tempora horarum diei nadir ideſt oppoſiti gradus significatoris: z quod exierit ipse erunt longitudines horæ ab angulo. ¶ Cunq; scieueris longitudinis horas ab angulo z volueris dirigere significatorem ad aliquem locum circuli signorum: z fuerit significator in medio circuli orientalis qui est a medio celi vsq; ad angulum terræ de eis que succedunt ascendens: minue ascensiones gradus illius in quo fuerit significator de ascensionibus gradus illius ad quem volueris dirigere per circulum directum: z quod remanserit erit significator circuli directi: serua eum. Post hoc minues ascensiones illius gradus in quo fuerit significator per ascensiones regionis de ascensionibus illius gradus ad quez volueris eum dirigere: z quod remanserit erit significator regionis: post hoc aspice residuum quod fuerit inter significatorem circuli directi: z significatorē regionis: accipiesq; sextam partem eius z multiplicabis in horis longitudinis ab angulo: z quod fuerit erit equatio: z si fuerit significator circuli directi minor significatore regionis: addes equationem super significatorem circuli directi. Et si fuerit significator circuli directi plus minues equationem ex eo: z quod remanserit erit gradus directionis. ¶ Item si fuerit significator quez volueris dirigere in medietate circuli occidentalis que est ab angulo terræ vsq; ad medium celi de eo quod succedit .7. minues ascensiones nadir gradus significatoris quem volueris dirigere de ascensionibus nadir gradus illius ad quem volueris dirigere eum per circulum directum z quod remanserit erit significator circuli directi. Post hoc minues ascensiones nadir gradus significatoris per ascēsiones regionis de ascensionibus nadir gradus illius ad quē volueris eum dirigere: z quod remanserit erit significator regionis: deinde accipies residuum quod fuerit inter significatorem circuli directi z significatorem regionis accipiesq; sextam partem eius: z multiplicabis in horis longitudinis ab angulo: z quod fuerit erit equatio. post hoc aspicies significatorez circuli directi si fuerit minor significatore regionis addes equationem super significatorem circuli directi: z si fuerit significator circuli directi plus significatore regionis minues equationem de significatore circuli directi: z qđ ex eo exierit erit gradus directiōis. ¶ Quod si fuerit significator in aliqua quarta: z locus ad quem diriges eum in alia quarta diriges significatorem ad angulum qui ei succedit: post hoc diriges ab angulo ad locum quemadmodum ostendi tibi directionem ab angulo z iunges vtraſq directionis. ¶ Quod cum scieueris significatorem z volueris scire quo perueniet directio de circulo signorum in aliquo annorum: fueritque significator in ascendente: addes numerum annorum: super ascensiones gradus ascendentis: z facies eum arcum in ascensione regionis: z quo exierit arcus grad. de circulo signorum ibi perueniet directio in eodem anno. Si vero fuerit significator in .7. addes

numeruz ānorum super ascēsiones nadir gradus sigtoris: z arcuabis eum etiā in ascendentib⁹ regionis: z qđ exierit de circulo signoꝝ: ad eius nadir preueniet directio eodē anno. Qđ si fuerit sigtor in .10. vel .4. addes super ascēsiones graā. sigtoris in circulo directo numerū ānorum: z arcuabis eum in ascēsionib⁹ circuli directi: z qđ exierit ō circulo signorū ibidez preueniet in eodē āno directio. ¶ Si vero fuerit sigtor extra hec quattuor loca que sunt anguli scias horas longitudinis ab āgulo sicut predixi: qđ si fuerit sigtor in medietate orientali: addes super ascēsiones gra. sigtoris per circulum directum numerū annorum quos volueris z arcuabis hoc in ascēsionibus circuli directi: z quod exierit erit sigtor circuli directi: serua eū. post hoc addes numeꝝ annorū etiā super ascēsiones graā. sigtoris in regione: z arcuabis hoc in ascēsione regionis: z qđ fuerit exit sigtor regionis. post hoc accipies sextaz partē residui inter sigtorem circuli directi: z sigtorem regionis: z multiplicabis eam in horis lōgitudinis ab angulo z qđ fuerit erit equatio. ¶ Quod si fuerit sigtor circuli directi minor significatore regionis addes equationē super significatorē circuli directi: z si fuerit plus minues eam de eo: z qđ remāserit ibi perueniet directio ex circulo signorū eodē anno. ¶ Qđ si fuerit sigtor in medietate occidētali facies cū nadir graā. sigtoris sicut feciſti cum gradu sigtoris in opere qđ est ante eum: z quod fuerit ibidē perueniet directio ex circulo signoruz in eodem anno: z locus ad quem peruenīet directio dicitur locus diuisionis z dominus termini illius loci dicit diuisor: qđ si fuerit in gradu diuisionis planeta alius aut radij eius aut ꝑpe locū ante euz dō hic planeta aut dōs radiorū particeps diuisoris in diuisione. ¶ Significatores quoq; qui dirigunt sunt quinq; loca .i. graā. ascēdētis: z gra. Solis: z gra. Lune gra. quoq; partis foꝛtune ac gradus medij celi. Gradus namq; ascēdentis dirigit ad accidentia dignoscenda que accidūt in corpore: z gra. solis ad dignitatis z exaltatiōis causas: honoris quoq; atq; regni: z Luna ꝓpter esse anime z corporis atq; cōiungij: z pars foꝛtune ꝓpter acquisitiōes z profectus exiguitatē z largitatez z medij celi ꝓpter magisteriū z ceteras dispositiōes particulares z esse eorū. ¶ Si autē fuerit ascēdens reuolutiōis alicuius annoruz mundi vel natiuitatū diriguntur significatores eius secūdum hanc directionē vnicuiq; scilicet gradui diem vnū. Quibusdam videt vt dirigantur significatores anni hoc modo omnibus: scilicet .59. minutis: z .8. secundis vnuz diem: nam directio regnum z principium sic dirigitur eis a gradu medij celi per ascēsiones circuli directi omnibus .56. minutis: z octo secundis vnum diem: donec perueniat ad bonos vel malos planetas. Et dirigitur esse regnuz in incolumitate: aut infirmitate ex gradu ascendentis ad bonos vel malos planetas omnibus .59. minutis: z octo secundis diem vnum per ascensiones regionis: z directio in reuolutione annoruz mundi z prenoscendum esse vulgi vel rusticorum a gradu ascendentis: similiter z ad prenoscendum esse regis a gradu medij celi: z in reuolutione annorū natiuitatum ad prenoscendum esse nati a gradu ascendentis reuolutionis omnibus .59. minutis z octo secundis per ascensiones regionis diem vnum.

De algebugthar.

QT ex hoc sequit algebugthar in natiuitatib⁹ z est directio gradꝰ ascēdentis: hoc est vt aspicias gradū ascēdentis in termino cuius sit plāe te minuas ascēsiones ascēdentis de ascēsionibus que sunt in directo si

nis termini planete per ascẽsiones regiõis: z qꝫ remãserit accipies vniculꝫ gradui vnũ annũ z omnib⁹ quinqꝫ minutis mẽsẽ: z omni minuto .6. dies z erit domin⁹ termini dispositor anno⁊ gd dicit diuisor. ¶Post hoc accipies gradus termini qui eũ succedit z vtes eoꝺ etiã in gra. ascẽsionũ z qꝫ fuerit accipies vniculꝫ gradui annũ vnũ: z omnib⁹ .5. minutis mẽsez: z oi minuto sex dies: eritqꝫ domin⁹ termini diuisor z dispositor illo⁊ ãnorũ. Sic̃ itrabis cuz oi termino dñi per successionẽ vsqꝫ in finẽ vite: z si fuerit in termino alicui⁹ planete: planeta aut radij eius erũt particeps in diuisione: z hec diuisio dicitur algebugibar.

De duodenarijs planetarum z domorum.

Q Z ex hoc duodenarie planetarum aut domorum: hoc est vt aspicias quantuꝫ ambulauerit planeta in signo suo in quo cũqꝫ fuerit aut gra. domus quem volueris ex gradibus z minutis multiplicabisqꝫ hoc in .12. post hoc addes desup ipsos gra. atqꝫ minuta que multiplicasti in .12. z qꝫ collectũ fuerit ex eo proijce ab initio gra. eiusdẽ signi dans vniculꝫ signo .30. gra. z quo fuerit finitus numerus ibi erit duodenaria planetarũ ac domorum.

De nouenarijs eorũdem.

Q Z ex hoc amanababarat que sunt nouẽarie. Cuius scientia est vt scias quantũ ambulauerit planeta in signo suo ex gradib⁹ z minutis: aut grad. domus cuius volueris scire nouenarium. post hoc diuide signuz in noue diuisiões z vnaqueqꝫ diuisio est ex tribus gradibus z tertia parte vnius grad⁹. ¶Post hoc aspicies in quo nouẽario ex nouẽarijs ceciderit gradus planete aut dom⁹. ¶Post hoc dabis primũ nouenarium ex signis dño signi mobilis eiusdẽ triplicitatis z secũduz nouẽariũ dño signi cuius est ipsuz signuz qõ succedit donec venias ad aliquẽ nouenariũ ex qꝫ est grad⁹ eritqꝫ planeta dñs eius nouenarij: vbi gratia: signũ ex quo fuerit grad⁹ ille erat ex triplicitate artetis: erit ergo primũ nouenariũ eiusdẽ signi martis dñi artetis: z ꝑm nouenariũ Veneris dñe tauri: z nouenariuz tertiũ mercurij domini geminoruz. Similiter vsqꝫ ad nouenariũ nonum. Et si fuerit signum ex triplicitate cancri erit primũ nouenariuz eius lune: z secundum nouenariũ solis domini leonis: z tertiũ mercurij dñi virginis. Et si fuerit signũ ex triplicitate libre erit primũ nouenariuz eius. Veneris dñi libre: z secundum martis domini scorpionis: z tertiuz iouis dñi sagittarij. Similiter in triplicitate capricorni primũ nouenarium eius est saturni domini capricorni: z secundũ similiter saturni dñi aquarij: z tertiũ iouis domini piscium. deinde que sequit ꝑm ordinem successionis signorũ: verbi gratia: planeta vel aliqua domus ex domib⁹ .12. erat in .19. gradu aquarij si diuidat signum per .nouẽ diuisiones erit gradus .19. in diuisione sexta z quia signum aquarij est in triplicitate libre ponit primũ nouenariuz eius Veneris domini libre secũdum martis domini scorpionis: z tertiũ iouis dñi sagittarij: z quartũ saturni dñi capricorni: z quintuz etiã saturni dñi aquarii: z sextuz iouis dñi piscium: eritqꝫ nauhahar idest nouenariũ .19. gra. aquarii iouis.

¶Modus inuenendi dominum decani.

Q Z ex hoc adorogen hoc est vt diuidas ascendens in tres partes z sit omnis diuisio .10. graduum: dabisqꝫ diuisionem primam domino ascendentis z secundã dño quinti signi ab eo: z tertium dño noni: nam ascẽdens .5. z .9. vna semper sunt triplicitas: verbi gratia: ab initio artetis vsqꝫ in decimũ gradũ eius est dorongen. i. decan⁹ est martis. Et si fuerit ex .10. gradu vsqꝫ .29. gradum erit eius dorongen sol dominus leonis. Et si fuerit ã .20. vsqꝫ in finem eius erit dorongen iupiter dominus sagittarij.

Q Z ex hoc dominus orbis in natiuitatibus hoc est vt aspicias dominum hore in qua orit natus dabisqꝫ ascendens z dominuz hore anno primo natiuitatis eius z significabit per esse eius idest dominũ hore sanitas vel infirmitas corporis nati sicut figitur per dñm ascendẽtis radicis. i. natiuitatis: z dabis dñm secunde hore ab ea secunde domui ab ascendente in secundo anno z significabitur per eum esse suum in eodem anno esse substantie z ẽ. sicut significatur per esse domini domus substantie: z dabis dominum tertie hore ab ea tertie domui ab ascendente tertio anno z significabitur per esse illius in eodẽ anno esse fratruz z sororum z ceterorum sicut significabit per esse domini tertie domus. z dabis dominum hore quarte domui quarte ab ascendente in anno quarto: z significabitur per esse suum in eodem anno esse patrum z eorum qui significantur per domum quartam. Similiter facies de dominis horarum per successionem dabis .i. dominum vniuscuiusqꝫ hore domui ex domibus radicalibus eritqꝫ domino hore .12. ab hora natiuitatis domus .12. ab ascendente radicis z annus .12. z dominus .13. hore a natiuitate radicis ascendẽtis z anni .13. z dominus .14. hore ab ea dom⁹ substantie z .14. anni. Et nominat dñs hore prime dominus ascendentis hore. z dominus .2. hore domin⁹ hore domus substantie z dominus hore tertie dñs hore domus fratrum: z sic de alijs. Similiter dñs vniuscuiusqꝫ haruz horarum nominat nomine domus: z nominatur etiaz orbis dominus z significat per eum omni anno sicut significatur per alcochoden: hoc est per dominum anni: z quidam astrologorũ ponunt dominum orbis. i. ascendentis radicis anno primo z .2. anno planetaz qui huic succedit. z in tertio anno planetaz qui huic succedit sicut dictum est in dño hore.

Q Z ex hoc alfidarie dispositio: hoc est cum natiuitas fuerit diurna preerit in initio vite dispositioni eius fridarie sol secũdum quãtitatẽ annorum fridarie eius qui sunt decẽ: post hoc planeta qui succedit soli qui est venus cui⁹ fridarie anni sunt octo. z post venerẽ planeta qui succedit ei z est mercuri⁹: z ãni eius sunt tredecim deinde luna: z anni fridarie eius sunt nouem: deinde saturnus z anni fridarie eius sunt .11. deinde iupiter z anni fridarie eius sunt .12. deinde mars z anni fridarie eius sunt .7. deinde caput draconis z anni fridarie eius sunt .3. post hoc cauda: z anni eius fridarie sunt duo fiunt ãt anni collecti simul .75. anni. post hoc reuertitur dispositio ad solẽ: z fit vsqꝫ ad vltimũ planeta⊼. Si autẽ fuerit natiuitas nocturna incipit dispositio a luna disponetqꝫ ãnos fridarie ei⁹ qui sunt nouẽ. fit planeta post planetã sicut ꝓdixim⁹ in sole. Cuicqꝫ disposuerit planeta ãnos fridarie sue disponet ꝓprie primaz septimã solũ. i. septimã partẽ fridarie sui. deinde ꝑticipat ei in secuda septima: planeta qui eũ succedit: post hoc ꝑticipat ei in tertia septima planeta. tertius qui succedit ꝑm: z ita donec ꝑticipat ei planeta qui est ante eũ in vltima septima ex ãnis fridarie eius: z est vniculꝫ iudiciũ cũ ꝑticipat alteri sup natiuitate.

Q Z ex hoc almanar. idest supereminentia qua dicitur qꝫ planeta vadit super planetam: hoc est vt aspicias cursum planete medium z locum eius equatum: z si fuerit locus eius equatus minus medio cursu eius erit ascẽdens a medio circuli sui vsqꝫ ad sumitatem circuli: z si fuerit locus eius equatus plus medio cursu erit descendens a medio circuli sui vsqꝫ ad

infimum eius: z si fuerit locus eius equatus equalis medio cursui erit i medio circuli sui deinde locum planete minues de medio cursu suo postq̃ hoc certissime cognoueris.i.locū equatuz: vel econuerso minorē de maiori eorū subtrahendo z multiplicabis quod remanserit per septē z diuides per.22.z quod de diuisione exierit erit hoc omni planete pro quantitate eius ascēsionis vel descensionis De venere z mercurio accipimus qō est inter vtraq; loca idest q̃ est inter locum solis z veneris z mercurij z facimus vt supra: quia per hoc scim⁹ quis eorū fortior sit in circulo augis: sed venus z mercurius cū fuerit aliquis eoz orientalis z fuerit locus eius equatus minus loco solis accipies residuum quod est inter locum solis z locum eius: faciesq; cū eo quēadmodū feceris vt dictuz est in planetis altioribus ex multiplicatiōe z diuisione. ¶ Et propior ac fortior sit significatio planetarū dum abierint super semuicē.i. dum abierit alter super alterum in coniunctiōe. ¶ In oppositiōe autē z in quarto aspectu erit significatio eoz minus apparens z debilior. ¶ Et tamen cū vnus illorum fuerit ascēdens z alter descēdens tunc ascēdens eorū vadit supra descendentē. ¶ Cum vero ambo fuerint descēdens ille qui fuerit minoris descēsiōis vadit super illū qui fuerit maioris vel pluris descēsionis. ¶ Si autem ambo fuerint ascēdentes ille qui est maioris ascēsionis vadit super illū qui fuerit minoris ascēsionis. ¶ Dicit quoq; z aliomodo idest vt scias latitudinē vtrozūq; planetarū: quia septentrionalis eorū vadit super meridianū. Et si fuerint ambo septentrionales ille qui fuerit pluris latitudinis vadit super eū qui fuerit minoris latitudinis. ¶ Si autē fuerit vtriq; meridiani ille qui fuerit minoris latitudinis vadit sup eū qui fuerit maioris latitudinis ideoq; dicit q̃ luna vadit sup iouē in his duobus operibus. Similiter si fuerit aliquis duorum planetarum in medio circuli nullā latitudinem habens tunc ascēdens septentriōalis vadit super euz qui caret latitudine z vadit ipse qui fine latitudine est super descendentem meridianum. Et ex hoc apertio portarum dicitur cum iungitur planeta inferior planete superiori z fuerint cum hoc domus eorum oppositē.

¶ Et ex hoc albuzic z est res q̃s valde seruabant indi. Nam ipsi numerāt post cōiunctionem solis z lune.12.horas z applicāt eas soli z diuidūt 12. horas trinas.i. in tres partes .s. in hatz solis. z iudicant super omnes quattuor horas ꝑm iudicium dominorum triplicitatis solis hora coniunctionis: deinde dant veneri post.1⁰.horas z diuidunt eas iterum trinas z iudicant super omnez trinam diuisionē ꝑm dominos triplicitatis veneris hora cōiunctionis: post hoc faciunt similiter cum mercurio z alijs planetis per successionem eoruz donec reuertitur orbis ad solem post.84. horas z non cessant sic facere frequenter donec venerit cōiunctio secunda. Et quidā dicūt q̃ albuzic sic hoc q̃ post cōiunctionez sint.12 hore inequales que vocant cōbuste: z non oportet aliquē in his incipere aliquod opus: z post horas.12.sunt.72. hore in cōbuste in quib⁹ est vilis operū inceptio z post has.72.horas incōbustas sunt 12.cōbuste similiter vsq; ad cōiunctionē que succedit. post hoc diuidūt has horas.12. in tres diuisiōes idest in partes. Dixerūtq; cū qs icepit i quattuor horis ꝑmis deambulare vel bellare timēda erit pdictio anime: z in quattuor horis secūdis timēdū erit detrimētuz corporis sui fine amissiōe anime: z i quattor horis vltimis timendū est detrimentū substātie sue z suorū z omniū que possidet.

omi opus nisi q̃ non

bñ de bello

Differentia quinta in commemoratione vniuersarum partium.

¶ quia explenimus expositiones eoruz que sequuntur ex nominibus astrologorū. Exequamur nunc cōmemorationē vniuersaruz partium. Et cū notauerimus in loco partiū accipe a loco
e illo in locū illuz z proijce hoc ab ascendēte vel de alio loco: dicimus vt addas super illud q̃ fuerit inter vtraq; loca grad⁹ ascēdentis: z proijce ab ascendente vel ab initio signi a quo ꝓjcis. Cuius exemplar est opus partis fortune qz accipis quicquid est inter solē z lunā ex gradibus. z addas super eos gradus ascēdentis signi: z q̃ collectum fuerit ꝓjcis illud a.30.in.30. gradus z incipis ꝓjcere ab initio ascendentis signi z quo significat numerus ibi est pars fortune: z in nocte contra a luna in solem z addes gradus desuper signi ascendentis z proijce hoc de.30.in.30. z incipe proijcere ab initio signi ascendentis. ¶ Incipiam⁹ hic itaq; post partē fortune partis.12. domoz. z incipiam⁹ ab ascēdēte.

¶ Prima domus est pars vite z accipit in die a ioue in saturnū z in nocte econtra z proijcit ab ascendente. ¶ Pars hyles accipitur a gradu cōiunctionis seu preuentiōis que fuerit ante natiuitatem vsq; in gradum lune: z proijcitur ab ascendente. ¶ Pars futurorū idest pars solis accipitur in die a luna in solez z in nocte econtra. z proicit ab ascēdente. ¶ Pars dilectionis z concordie .i. pars veneris accipitur in die a parte fortune in partem futurorum: z in nocte econtra z proijcitur ab ascendente. ¶ Pars stabilitatis z fiducie ascendentis durationis nati est sicut pars concordie z dilectionis. ¶ Pars animositatis z audacie idest pars martis accipitur in die a marte in gradum partis fortune z in nocte econuerso. z proijcitur ab ascendente.

¶ Secunda domus est pars substantie z accipitur in die z nocte a domino domus substantie in gradum atq; minutum domus substantie z proijcitur ab ascendente. ¶ Pars paupertatis z paruitatis ingenij idest pars mercurij accipitur in die a parte futurorum in partem fortune: z in nocte econuerso. z proijcitur ab ascendente. ¶ Pars beatitudinis z triumphi atq; victorie idest pars iouis accipitur in die a parte fortunorum in iouem z in nocte econuerso z proijcitur ab ascendente.

¶ Tertia domus est pars fratrum z accipitur in die a saturno in Jouem z in nocte econuerso. z proijcitur ab ascendente. ¶ Pars beniuolentie fratrum accipitur in die a sole in saturnum z in nocte econuerso. z proijcitur ab ascendente. q̃ si fuerit saturnus subradijs accipitur in die a sole in iouem z in nocte econuerso. z proicitur ab ascendente.

¶ Quarta domus pars patrum est. z accipit in die a sole in saturnum: z in nocte econuerso: z proicitur ab ascendente. ¶ Pars mortis patris accipitur in die a saturno in iouez z in nocte econuerso: z proicitur ab ascendente. ¶ Pars annorum accipitur in die a domino domus solis in saturnum: z in nocte econuerso: z proicitur ab ascendēte. Et si fuerit in domo sua sol vel aliqua domorum saturni accipe in die a sole in saturnum: z in nocte econuerso: z proice ab ascendente z non consideres vtrum saturnus sit apparens vel subradijs. ¶ Pars hereditatum z possessionum accipitur in die ac nocte a saturno in lunam: z proicitur ab ascendente. ¶ Pars nobilitatis nati: z eius de quo fit dubitatio vtrum sit filius illus patris cui imponitur:

an alterius accipitur in die a gradu solis in gradū exaltationis sue: z proiecit ab ascendente. ¶ Nō si sol fuerit in gradu exaltationis sue in die z luna in nocte in gradu exaltationis sue erit pars in gradus ascēdentis: z erit significatio gradus ascendentis. ¶ Pars rerū accipitur in die z nocte a saturno vsq; ad dīm domus coniunctionis: aut peruentionis: z additur desuper gradus ascendentis: z proiicitur ab ascendente.

QUinta domus est pars filiorū: z accipitur in die a Ioue in Saturnuz de nocte ecōuerso: z proiicitur ab ascendente. ¶ Pars que sigt ipse in quo dz filius fieri: z numerū eorū seu masculorū seu feminarū z quid mulier pariet accipitur in die ac nocte a marte in Iouē. z proiicit ab ascēdente. ¶ Pars scientie filij masculi z femine accipitur in die z nocte a Luna in Iouem z proiicitur ab ascēdente. ¶ Pars p quā scitur natus de quo fit interrogatio vtrum sit masculus vel femina vel accipitur in die a dño domus lune in Lunam: z in nocte econuerso: z proiicitur ab ascendente. ¶ Par significans filium cum peruenerit iupiter ad eum: idest ad gradum partis significantis filiuz accipitur in die ac nocte a marte in iouez z proiicitur ab ascendente. ¶ Pars dilectionis z gradui accipitur in die a nocte a venere in saturnuz: z proiicitur ab ascendente. ¶ Pars scientie esse filiorū accipitur in die ac nocte a luna in venerem z proiicitur ab ascendente.

SExta domus est pars infirmitatis z azemena. i. debilitatis inseparabilis alicuius mēbrorū accipitur in die a saturno in marte in nocte ecōuerso: z proiicitur ab ascendente. ¶ Pars seruorū accipitur in die a mercurio in lunam: z in nocte econuerso: z proiicitur ab ascendente. Et dixit alendezgod accipitur in die a mercurio in partez fortune: z in nocte econuerso. Et dixit: oportet vt vtamur vtrisq; partibus in simul.

SEptima domus est pars desponsationis virorum seu coniugij: z accipitur in die ac nocte a sole in venerē: z proiicitur ab ascendente. Et hec pars similis est parti mandatorē z rumorū. Et pars desponsationis mulierū vel cōiugij ab hermete accipitur in die ac nocte a venere in saturnum z proiicitur ab ascendente. Et hec pars cōgruit parti cultus terre. ¶ Item pars dispōsationis mulieruz p̄mveliuz accipitur in die ac nocte a sole in martem: z proiicitur ab ascēdente. ¶ Pars delectionis ac voluptatis accipitur in die ac nocte a venere in gradū septime: z proiicitur ab ascēdente. ¶ Pars nuptiaruz accipitur in die ac nocte a saturno in venerē: z proiicitur ab ascēdente.

OCtaua domus est pars mortis z accipitur in die ac nocte a luna in gradu z minutuz domus octaue: z additur desuper q̄ ambulauerit saturnus in signo suo z proiicitur ab initio signi saturni. ¶ Pars planete qui interficit accipitur in die a dño gradus ascendentis in gradum lune: z in nocte econuerso z̄c. ¶ Pars anni in quo timetur nato moꝛs: z paupertas impedimentum ac destructio accipitur in die ac nocte a saturno in graduz domini domus cōiunctionis vel preuēctionis que fuerit ante natiuitatē z̄c. ¶ Pars ligationis z carceris: z vtrum liberetur ab eo vel non accipitur in die a saturno in partem fortune z in nocte econuerso.

NOna domus est pars peregrinationis accipit in die ac nocte a dño domus none in gradū z minutū domus none: z proiicitur ab ascendente. ¶ Pars itineris per aquā accipitur in die a saturno in .15. gradum signi cancri z in nocte ecōuerso z̄c. Quod si fuerit saturnus in .15. gradu cancri erit gradus partis gradus ascēdentis. ¶ Pars religionis accipitur in die a luna in mercurium z in nocte econuerso: z proiicitur ab ascendente.

DOnus decima pars regionis z regni: z quid operis faciat natus z accipitur in die ac nocte a saturno in lunam z proiicitur ab ascendente. ¶ Pars regis atq; regni accipitur in die a marte in lunam: in nocte econuerso: z proiicitur ab ascen. z est alia pars similis parti patrū. ¶ Pars operis z regni p̄m Ptolemeū accipitur in die ac nocte a sole in gradū medij celi: z proiicitur ab ascen. ¶ Pars significans vtruz sit causa regni aut nō accipitur in die ac nocte a sole in gradu medij celi: z proiicit a ioue. ¶ Pars martis accipitur in die a venere in lunā: z in nocte econuerso: z proiicitur ab ascēdente.

QUidecima domus est pars amicorum z accipitur in die ac nocte a luna in mercurium: z proiicitur ab ascen. Et dixit alendezgod accipitur in nocte econuerso. ¶ Pars significans effectum amicoruz z amicicie accipitur in die a parte fortune in parte futurorū z in nocte ecōuerso z cetera.

OUodecima domus est pars inimicorum secundum hermetem z accipitur in die ac nocte a domino domus inimicorum vsq; in gradum z minutum domus inimicorum z proiicitur ab ascen. Et secunduz quosdam antiquorum accipitur in die z in nocte a saturno in martem z̄c. z he sunt partes .12. domorum z̄c. ¶ De sunt alie partes quibus vtuntur magistri iudiciorum astrorum multum. Ex quibus est pars que significat mendacium rumorū quando ceciderit in signum tortuosum vel mobile: aut dominus domus fuerit retrogradus vel impeditus: aut aspexerint eum mali vel ei sint coniuncti. Et significat veritatem rumorum eorum si ceciderit cum fortunis aut in domibus seu terminis earū vel aspexerint eaz aut fuerit in signo directo: z accipitur in die a mercurio in venerez: in nocte ecōuerso z proiicitur z̄c. Et p̄m albumasar in die a mercurio in lunā z in nocte econuerso z̄c. ¶ Pars rationis z pfunditatis sensus accipitur in die a saturno in lunā z i nocte ecōuerso z̄c. ¶ Pars sapientie z discipline accipit in die ac nocte a saturno in iouez z proiicitur z̄c. ¶ Pars guerre z preliorū accipitur in die ac nocte a saturno in lunā: z proiicitur ab ascen. ¶ Pars pacis z cōcordie exercituuz accipitur in die ac nocte a luna in mercurū z proiicitur ab ascendente. ¶ Pars aspiciendi in reuolutione anni accipitur in die a luna in venerē z in nocte econuerso z proiicitur a sole.

De partibus reuolutionum in causis regnorum.

ET quia auxiliante deo introduximus has partes que conueniunt in rebus particularibus prosequemur partes que conueniunt in reuolutione annorum mundi z cōiunctionuz significantium causas regni z stabilitatem seu durationem eius. Ex quibus est pars que dicitur pars regni seu imperij que exercetur in reuolutione mundi: accipitur q; a marte in lunam z proiicitur ab ascendente coniunctionis que significat mutationem regni. Sic quoq; alio modo accipitur. s. gradu ascendentis cōiunctionis in gradum coniunctionis z proiicitur a gradu ascēdentis reuolutionis. Item fit alio modo accipitur a gradu medij celi reuolutionis vsq; ad solez z proiicitur a ioue. i. a gradu iouis. ¶ Pars tēporis regis. i. q̄diu debet durare: accipitur hora electionis regis a sole in .15. gradū signi leonis z proiicitur a luna deinde accipitur a luna in .15. graduz signi cancri z proiicitur a sole. Alia pars de tpe electi

onis regis accipitur hora electionis regis in die a ioue in saturnum ⁊ in nocte econuerso ⁊ proijcitur ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexerit rex qꝫ si fuerit iupiter in signo cōi ⁊ fuerit reuolutio diurna: fuerit iupiter cadens ab angulis tunc accipitur a saturno in ioue: ⁊ adduntur desuper .30. gradus ⁊ proijcitur ab ascendente. Si vero saturnus ⁊ iupiter fuerit sibi oppositi ⁊ fuerint ambo cadentes ab ascēdente mediatur qꝫ exierit inter eos .i. accipitur medietas graduum qui sunt inter eos: ⁊ proijcitur ab ascendente. Et si fuerit iupiter in exaltatione sua: ⁊ fuerit reuolutio in nocte numeratur ab eo in saturnum ⁊ proijcitur ab ascendente.

Hec partes maxime sunt ex ḡbus extrahitur tps electionis regis ⁊ eius durationis. ¶ Prima earū est vt aspicias horā electionis regis qua peruenit profectus anni a cōiunctione triplicitatis que significauit sectam ex numero quo datur oibus 30. gradibus annus ⁊ oibus gradibus duobus cū dimidio mensis vnus: ⁊ cū sciueris in quo gradu vel signo sit hic serua eū: qz hic est locus a quo equabis primā partē: ⁊ cū volueris aptare eū aptabis ascēdens reuolutionis anni in quo surrexit ipse electus: post hoc aspice a planeta orientali a sole ex saturno ⁊ ioue in ipso anno vsqz ad graduz equationis partis prime q̄z seruasti ⁊ proijce ab ascendente reuolutionis anni ⁊ quo puenit numerus ipse est locus prime partis. ¶ Pars secunda sic inuenitur accipe in cōiunctione in qua surrexerit rex vel cepit regnū ad qō signū vel gradū peruenit profectio anni ex numero quo datur oibus .30. gradibus annus .7.2. gradibus cū dimidio mensis vsqz ad diez quo surrexerit rex: ⁊ ipse erit locus equationis secunde partis: serua quoqz eum: post hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno ⁊ ioue vsqz ad locum equationis partis secunde quam seruasti: ⁊ proijce eum ab ascendente reuolutionis: ⁊ quo peruenerit erit locus partis secunde. Hę sunt partes que significant fortitudinē regis ⁊ eius durationē.

Item sunt alie partes ḡbus in vtuntur: reuolutionibus annorū mundi: ⁊ scitur per eas quid graue de rebus in foro: ⁊ quid erit leue in precio: quidue pretiosum seu vile: multum seu parum: hoc est vt a piciās vbi ceciderit pars ideſt in cuius planete domo exaltatione termino vel triplicitate: qui planeta si fuerit retrogradus vel cōbustus vel in malo loco vilescit illa res ⁊ erit parui pretij. Si vero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo ⁊ maxime in medio celi grauabitur illa res ⁊ erit magni precij: ⁊ si peruenerit dñs domus ad locū descēsionis sue vilescit illa res ⁊ aspice aspectus fortune ⁊ planetarū malorū ad ea necnon ⁊ ad lunā ⁊ dñm eius: ⁊ vide quo mō ⁊ quis aspiciat ipsaz partē si fortuna ⁊ luna aspexerint illaz partē multiplicabitur illa res: ⁊ si aspexerint eā mali detrimentū patietur. ¶ Pars dispositionis anni a luna in mercurium. ¶ Pars aque a luna in venerē. ¶ Pars ordei a luna in ioue. ¶ Pars ciceris qꝫ est quoddā genus leguminis a venere in solē. ¶ Pars lentis a marte in saturnū. ¶ Pars fabarū a saturno in martē. ¶ Pars almusi. i. milii a saturno in martē. ¶ Pars ceparū a saturno in martē. ¶ Pars tritici a sole in martē. ¶ Pars nucū a mercurio in martē. ¶ Pars zucari a mercurio in venerē. ¶ Pars dactilorū a sole in venerē. ¶ Pars mellis a luna in solem. ¶ Pars alroz. i. ris qꝫ est genus farris a ioue in saturnū. ¶ Pars oliuarum a mercurio in lunā. ¶ Pars vuarū a saturno in venerem. ¶ Pars bombicis a mercurio i venerē. ¶ Pars alonicē. i. sisami quoddā genus seminis albi in similitudine seminis lini: ⁊ vtuntur eo medeci: fit aūt ex eo vngentū vile a mercurio in iouem vel a saturno in venerē. ¶ Pars que sunt albuceflex ideſt mellones qui sunt magni ⁊ crocei a mercurio in saturnū. ¶ Pars ciborū acrium a saturno in martem. ¶ Pars ciborum dulciū a sole in venerē. ¶ Pars ciborum saporis apij vel huiusmodi herbarū saporem habentiū a marte in saturnum. ¶ Pars ciborum amarorum a mercu in saturnum. ¶ Pars medicaminum acriuz a saturno in iouem. ¶ Pars medicaminū salsorū a marte in lunā. ¶ Pars medicaminū venenatoruz a genzahar. i. a capite draconis in saturnū ⁊ proijciantur vniuersa hec ab ascendente reuolutionis anni. Hec sunt vniuersa que ceciderunt nobis ex partibus: introduximus quoqz has partes nouissimas: ⁊ si est in eis narratio debilis: ne dimitteremus aliquid qꝫ posset esse introductorium ad magisterium iudiciorum astrorum quin proferamus illud.

Tabula amicitie ⁊ inimicitie signorum.

Amici	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	Inimici
	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	
	♍	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♊	

Commentum Joannis de saxonia super textu Alchabicij.

V

Ir sapiens dominabitur astris. Dicit Ptolemeus in sapientijs almagesti. Et potest declarari sic. Ille dominabitur astris qui effectus prouenientes ex ipsis astris pōt impedire vel prohibere: sed hoc potest facere vir sapiens quare ⁊c. Datoz est manifesta: qz ille dominatur alteri qui pōt sibi dicere fac hoc ⁊ facit: ⁊ dimitte hoc ⁊ dimittit. Dinoz probatur auctoritate Ptolemei in quinta propositione cētiloquij vbi dicit. Optimꝰ astrologus multū malū prohibere potest qō ꝑm stellas ventu rum est cū eius naturā prescierit. hic enim premuniet eū cui malū venturū est vt cū venerit possit illud pati. Et confirmatur auctoritate eiusdem in propositione octaua eiusdem vbi dicit. Anima sapiens ita adiuuabit opus stellarū quemadmodū seminatoz fortitudines naturales. ¶ Sed aduertendū est de modo per quez sapiens pōt impedire vel adiuuare opus stellarū. Certū est qꝫ nos nō possumus simplr impedire influentiā celestem sicut nec cōbustionē ignis: sed possumus disponere passum ad recipiendū alio vel alio modo influentiā celestem. Videmus enim qꝫ idem calor solis glattes dissoluit ⁊ constringit lutum. Ponit haly de hoc familiare exemplū in cōmento preallegate propositionis. Optimus astrologus ⁊c. Dicens si sciuerimus qꝫ debeat alicui euenire egritudo calida ⁊ sicca de natura martis: poterimus ipsuz ante aduentū illius influentie mutare ad oppositū. s. ad frigiditatē ⁊ humiditatē. ⁊ sic influentia que deberet sibi facere egritudinem reducet ipsum ad temperamentū. ¶ Patet etiā cuilibet qꝫ possumus im-

pedire actionē ignis ne cumburat aliqō cōbustibile determinatuz.s.remouendo ipsuz ab igne vel proiciēdo aquam super ipsuz. ¶Cum igitur scientie diuidantur ꝑm diuisionē rerum de ꝙbus sunt:z quilibet dicatur sapiens in scientia sua accipiendo large sapientiā ꝓ sciētia sicut accipit albumazar in multis locis sui introductorij:vt videamus de quibus sapientibus sint dicta verba proposita:possumus distinguere inter sapientes z sapientes modo quodā vniuersali. ¶De numero igitur sapientuz quidā sunt sapientes veraciter:quidā apparenter. Hāc distinctionē tangit Aristoteles in primo elenchozū vbi dicit Quidaz sunt pulchri pp decozē:quidā aūt fingūt cōponentes se. Et isti.s.apparēter sapientes sunt bipartiti.qm̄ quidā eozū apparent sapiētes solū ꝑm estimationē vulgi sicut diuites huius mūdi.z ꝙdā apud ꝑuectos sicut sophiste. Primi sunt hñtes diuitias huius mūdi.de quib⁹ dicit Albumazar in itroductorio suo magno vbi loquit de sectis cōtradicentib⁹ astronomie. Et sunt illi de noua secta. Dicit ibi Albumazar. Dignioz apud vniuersitatez vulgi est cui fuerit plus substantie.ficqz fit qz dignitas substātie apud ipsos est plus dignitate sciētie. Et dicunt q cū fuerit hō hñs substātiaz nō impedit eū si fuerit imperitus in scientia astrozū:z medicine z ceterarū sciarū ꝑbantes,ꝑbatione falcissima:qz probant sciam p substātiā. Et hec ꝑbatio errozis est ꝑbatio falsissima qz res ꝑbant p genus suū.i.p cōsimile.i.sapiētia p sapiētiā.suba p subam:z nō ꝑbant p nō cōsimile sibi ergo nō probat sapiētia p sbam. Alij apparēt sciētes vel sapientes apō aliqualiter ꝑuectos sicut sophiste. De ꝙbus dicit Ax. in ꝑmo elenchozū.ꝙbusdaz magis opere preciuz est videri z nō existere q̄z existere z nō videri:z magister Alanus de insula loquēs de eis dicit. Mutus scolas vsitant pauperes legiste:veras lites agitant:fiunt agoniste. Hic ꝑbat hic improbat:huic cōcludit iste. Atqz duo centū cōclamant ore sophiste. Vere sciētes differūt ꝑm magis z minus certum:vt dicit Cōmētatoz scdo methaphisice. Scie mathematice sunt in ꝑmo gradu certitudinis. Naturales vero sequūtur eas. Isti minus certi.s.logici z naturales nō trāfferentes se ad alias scias nō hñt de phia nisi verba:de istis ēt dicit magister Alanus. Iste semp clamitat z argumentat:dū Aristotelicas latebras rimat. Sed si q̄ras qualr aut qd epulatur mens studio viuit sed venter philosophat. Magis certi sunt mathematici. Et illi sunt bipartiti qm̄ qdā eozū studēt in motibus tm̄ z nō curant de iudicijs:vel negant ea. Et isti sunt de ꝙbus dicit Albumazar in q̄rta z qnta secta cōtradicētiū iudicijs ꝑm q videbit postea. Secūdi aūt studēt in motib⁹ z in iudicijs:de ꝙbus dicit Alanus loquens de ipso Albumazar. Illic astra polos celuz septēq; planetas consulit Albumazar territq; reportat eozum. Cōsiliū armans terras firmansq; caduco. Cōtra celestes iras superūq; furozē. De istis Ptolemeus dicit verba ꝓposita. Vir sapiens dñabitur astris. In ꝙbus vbis Ptolemeus tangit tres ꝓprietates vel cōditiones quas dz verus philosophus hēre:z maxime astronomus ꝑm quas tria gña hoium ab astronomia repellunt. Prima cōditio est stabilitas itentionis. Scda est habilitas dispōnis. Tertia est abdicatio terrene possessionis. Primā tangit cū dicit vir. Secundā cū dicit:sapiens. Tertia cū dicit:dñabitur astris. ¶Quātū ad primā cōditionē dicit Ptolemeus in ꝑma ꝓpositiōe cētiloquij. Scia stellaruz ex te z ex illis est. Et haly in cōmento eius.sem dicit. Qui res futuras scire desiderat duabus vijs opz incedere. Una vt accipiat motū stellarū z opa que fiunt in rebus ꝑm motū earu. Et aspiciat libros quos antiq scripserunt de significatione motuū ipsozū:z adiungat his q̄cunq; ꝑbauit in tpe suo. Cū ergo magnus fit labor in aspiciēdo motus stellarū nō pōt astronomus eē effeminatus nec remissus. Et cū multū tps requirat ad respiciendū libros antiquoz nō pōt eē vagabūdus. Opz ergo vt astronomus sit firmus z stabilis in meditatione. Et sic effeminati z remissi ab astronomia sunt repulsi. ¶Quantuz ad scdam cōditionem dicit Ptolemeus in septima propositione cētiloquij. Nemo poterit dare certa iudicia ꝑm stellarū cōplexionē:nisi hō qui vim anime z cōplexionē naturalem bene cognouerit vult ergo q hō naturaliter dz esse dispositus ad istam sciam qui dz proficere in ea. Hoc ꝑm.q mihi videtur hz ista scia pre oibus sciētijs. Vidi enim bonos clericos in logica z in naturali phia qui nullo mō poterant aliquid capere de astronomia:imo nec algozismū. Patet ergo q naturaliter indispositi repulsi sunt ab astronomia.de ꝙbus Albumazar facit sectaz ꝑm q videbitur statim. ¶Quātum ad tertiā cōditionē dicit Haly in cōmento prime propositionis centiloquij. Quia oportet nos sollicitos esse circa mundana:aufertur a nobis futurozum cognitio:sed si a mūdanis oibus separaremur possemus futura precognoscere:sicut videmus heremitarū q̄z plures qui futura predicūt. Et epilenticozum quidā dum epilentia torquētur futura predicūt: quia tūc cozpozeis sensibus nō vtuntur sed sola vi anime. Pater ergo q philosophus nō dz esse diues teste philosopho septimo politice. Nō opz philosophum esse dñm terre z maris:sed sufficit vt habeat famulus ministrātem sibi olera. Et sic habētes diuitias huius mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertens Socrates aurum proiecit in mari sicut narrat Valerius. Ista cōditio nō placet multis:nec etiam mihi. ¶Quātum ad istas cōditiones cōsolatur nos Albumazar in introductorio:z specialiter quātum ad vltimā: quia mutat eam ad oppositum. Dicit sic. Et fortassis nō sufficiunt aliqui ad sapiētiam huius magisterij dum aspiciūt in quibusdā rebus peruenire experitate z comprehensione carū ad hoc vt possint herrorez a se repellere ꝓpter breuitatē exercitij eozuz in cognitione oium rerū.quarū cognitio necesse est illis in illa eadē intentione:quātum ad primā cōditionē. Et paucis interpositis dicit. Et hoies subtiles z profunde sapiētie forsitan nō sufficiunt multi eozum qui vtuntur eis comprehendere eas:cūq; fuerit sciētia huius magisterij ceterozūq; magisteriorum que necessaria sunt in presentia reruz ꝓpe profunditate quā diximus a sensibus longinquaquātum ad secūdam cōditionem. Tunc cōsolatur nos z dicit. Nō debet annullari quod ex eius scientia potest pertingi propter illud quod nō potest pertingi. Et paucis interpositis dicit quia modicū sapiētie multi profectus. Et in hoc mutat tertiam cōditionem ad oppositum. Et probat q maioz vtilitas sit in astronomia q̄z in aliqua alia scientia. Et si cōtingat in ea errozis tolerabilioz est z minus nocet q̄z in ceteris scientijs. Et dicit sic. Videmus nāq; medicos errare in prescientia infirmitatū z morborū dum predicunt que accidūt infirmo ex gravitate morbi z eius leuitate,z excelentitate sanitatis z eius tarditate:eius quoq; sanitate vel morte:sed illud modicum errozis medicorū non impedit eos ab appetitu sui magisterij z ab eius dispositione z exercitio: nec generatur reprehensio vel dubiū hoiuz erga eos q viderunt ex modico errozis in suo magisterio querere vtilitatem z profectum per eozū curationez z acquiescere eozū medicaminibus. Sic z dispositores nauiū nō dimittunt magisterium suum nec dimittunt hoies cursum maris ꝓpter modicum errozis

nautarum. Similr ceterarum sapientiaruz z magisteriozum auctores vix pos-
sunt euadere accidentia errozis seu aduentuz alicuius impedimenti quod eue
nr eis: sed propter hoc nō annullatur eozum magisterium. Et hozum omniuz
que diximus errozimpedimenti plus est qz errozastrologozuz: quia medicus
cum errauerit in prescientia infirmitatum. aut curatione: aut in medicaminib⁹
fortassis erit hoc causa perditionis animarum. ¶ Et cum errauerint naute
fortassis erit hoc causa perditionis nauium z earum naufragium z eozuz qui
in eis sunt interitus. Et n errauerint pastores z conceptionis animaliū aucto
res erit hoc fortassis prouocatio perditionis eiusdem generis animalium. At
vero si astrologi errauerint hoc magis ascribitur ignorantie astrologi in pre-
scientia rei: omittit enim inquisitor precauere horribilia anteqz veniant z pp
hoc fortassis erit illis dimissio cautele prouocatio eozūdem horribilium adue
nientium z fortassis erit in eis perditio z fortasis non. In ceteris autez magi
sterijs nō est ita: qz maxima pars errozis eozum auctozum est perditio z impe
dimentum absqz dubio. Et in hoc quoqz qđ diximus dignitas z dignitatibus
scientie astrozum: si ergo est magisteriuz astrozum dignius ac nobilius ceteris
magisterijs: z semita eius magisterij: in erroze in quibusdam horis est infra se
mitam ceteroz magisteriozū z eozū erroze sanioz z minus impedimenti eoz
veritas est maioris proficui: quare equum est quantum decet omnes hoies in
tellectuales z sapientes recipere astrologos z vti eis z acquiescere veritati eo
rum in his que dicunt. Hec autez scientia maxime illa pars que est de iudicijs
multos habet emulos z aduersarios. Quod aduertens Ptolemeus in quadri
partito suo cōfirmat iudicia astrozum: z Albumazar in magno introductorio
suo: z conueniunt ambo in modo cōfirmandi: nisi qz Albumazar plura ponit
qz Ptolemeus z pluribus vtitur rationibus. Ambo in cōfirmando iudicia in
cipiunt ab opere solis. Dicit enim Ptolemeus in tredecima propositione pri
me partis. Qm sol cuz aere operatur in rebus omnibus existentibus in terra.
Et Haly in cōmento exponens verba Ptolemei Dicit Ptolemeus vult no-
bis ostendere qz sphera ignis z aeris que mutantur p corpora celestia mutant
res omnes que sunt in terris. Et Haly in cōmento secunde propositionis eius
dez dicit qz radices huius scientie sunt adeo manifeste qz populares nihil scie
tes sciunt z intelligunt eas inspiciendo z experiendo ipsas. Et Ptolemeus in
21. in propositione dicit qz nescij populares sciunt res anteqz accidant. Et qz
magis est dicit ipse qz animalia muta sciunt res anteqz accidāt. Albumazar eti-
am confirmat scientiā iudiciozū per multas rationes quas nunc omnes narra
re esset valde langū. Specialiter aūt Albumazar disputat contra negantes iu-
dicia astrozū z diuidit ipsos in. 10. sectas. Et tangam breuiter de qualibet secta
duo aut tria verba. ¶ Prima secta dicit qz planetis nō esset aliqua significatio
super res que fiunt in hoc mundo qui est sub circulo lune. Quibus dicit Albu
mazar qz oēs phi cōcordati sunt qz oīs substantia que mouetur motu naturali
efficit in essentijs rerū sibi cōiunctarū per naturā cōuersiones naturales: z hoc
declarat in actione ignis. Sed corpora celestia mouentur motu naturali: ideo
efficiunt in quattuor elementis sibi coniunctis per naturam conuersiones na
turales. Hanc rationē innuit Albumazar in multis verbis. Posset etiā assumi
cōtra illaz sectaz dictū Aristotelis primo metheorum. Necesse est mundū infe
riorez contiguū esse lationibus superioribus: vt tota eius virtus inde guber-

astrologi multos emulos

ignis q aeris mutat qz corpa celestia mutant

netur. ¶ Secūda secta est eozum qui dixerūt qz planetis essent significationes
tantum super res vniuersales: vt sunt quattuor elemēta: z sunt genera z speci-
es. Contra quos Albumazar ponit inter alia talem rationem. Totum non est
totum: nisi per partes suas: ergo si significant super totum scilicet super spe-
ciem oportet qz significent super individua que sunt partes specierum. ¶ Ter
tia secta est quorūdam disputantium qui dixerunt quō planetis nō esset signifi
catio super possibile: sed solum super necessarium z impossibile. Et dicit Albu
mazar qz dissoluit rationes istorū philosophus: z affirmauit possibile p mul-
tas rationes. Et inter alias ponit illaz quā ponit Aristoteles in primo periar
menias. s. quod nō oportet consiliari vel auxiliari. ¶ Quarta secta est quorun-
dam qui aspexerunt in scia totius que est scientia circulorū z esse eozuz. Isti di
xerunt qz planetis non esset significatio super res que fiunt z eueniunt in hoc
mundo ex individuis animalium z seminum ac metallorum. Et qz eorū significa-
tio esset sup corruptionē vel mutationē tēporz tantū. Et dicit Albumazar qz isti
negauerunt negare hanc quātitatē. s. mutationē tēporū esse ex fortitudine opis
planetarū qz hoc ex eorū ope iuenit z apparet z eius repulsio est dedecus. Et
postea arguit contra eos ex cōcessis. ¶ Quinta secta est eorū qui aspexerūt in
scientia totius z annulauerunt sciaz iudiciorz ex pte experimētorū. Et dixerūt
qz iudicia astronomie nō sunt vera qz res ptinguñ per experimenta z minus
qz pōt pcipi veritas rei per experimēta est dum iuenit bis i vno eē. ¶ Et hoc ē
impossibile in planetis: qz planeta cū fuerit i aliquo loco ex signis z fuerint ce
teri planete aspiciētes ipm vel cōiūcti ei nō reuertunt ad ipsum eē ex signis ni-
si post multa milia annorz z nō pueniet vita vni⁹ hois ad tantā quātitatē annorz
quō ergo est possibile hoi vt iueniat planetas bis sup vnū eē qtenus probet ex
reditione eorū ad loca eorz qđ significēt. Quibus dicit Albumazar qz antiq no
uerunt planetarū nās z eorū significationes ex multis reb⁹ z diuersis quaruz
qdā sunt ptculares apparentes: qdā vero vniuersales. ¶ Particulares appa
rētes sunt quēadmodū inueniť ex opōne solis in calefactione z lune: in humi
ditate z putredine: z ex operib⁹ planetaruz in corruptione z mutatione aeris
in oī die ac nocte. Vniuersales vero quēadmodū iueniť ex eorū significatiōe i
reuolutione annorz mūdi z natiuitatū. Et breuiter vtus vborū est qz hō in mo
dico tpe pōt experiri illa que coīter occurrunt: sed quātū ad alia que raro fiūt:
siē sunt diuīctiones magne debēt nobis sufficeť dicta pdecessorz nostrorz. ¶ Sex
ta secta ē qrundā aritmethicorz q pigritabāt aspicere numerū stellarū z equa-
tionē ipsarū ex libro in quo est scia totius certissime. i. almagesti quem Ptole-
meus edidit: sed qñ fuerunt loca planetarū per diuersas tabulas z iuenerūt ta-
bulas differre quātū ad loca planetarū. iō dixerunt qz iudicia nō sunt vera ex
quo nō habenť vera loca planetarū. Quibus dicit albumazar qz astronomus
cum de aliq revoluerit iudicare in hoc debet cōsidere vt aspiciat naturas pla-
netarū ac proprietates eorū z dñz signi vnuscuiusqz eorz z sue exaltatiōis atqz
dños triplicitatis sue. locum quoqz eius ex angulo z succedentibus eius z ca-
su eius ab angulo z prītia eius in domo substantie z domo fratrum z ceteris
domibus circuli z postea iudicet. Gradibus vero signorū est significatio ptcu
laris qua vtunť astrologi in quibusdā rebus pprijs. Si aūt fuerit in loco pla-
nete error ex minutis vel gradu vno nō ipedit hoc magisterium iudiciorz. Et
oportet eum qui exercet magisteriū iudiciorz cū dederit ei calculator loca pla

netaꝝ ex signis in gbusdã tpibus vt iudicet per ipsa loca in quibus sunt plane te si significent illud vel illud. Certitudo vero gradus in quo loco sint: ex signis suis secundum veritatem erit sup calculatores ꝛ ab eis exigit. Et ponit exẽplum de medicis dicens: ꝙ medicus tenetur iudicare naturã vniuscuiusq; medicaminis ꝛ cui rei sit vtilis ꝛ gbus infirmitatib⁹ ꝓficiat. Ingstito vero specierũ in regionibus ꝛ earũ tritura a medicis nõ est exigẽda: sed ab auctoribus speciez. Ita est dicit ipse de iudicijs astroꝝ. Ad illum qui exercet iudicia pertinet solum defendere ꝙ planete significant super res huius mundi: ꝛ qd significent: ꝛ pertinet ad ipsum scire proꝓietates ꝛ naturas ipsorum. Ad calculatorem vero pertinet verificare gradus eoꝝ. ¶Septima secta est eorũ ꝙ repulerunt hanc scientiam eo ꝙ aspexissent i ea ꝛ impossibile fuit eos peruenire ad id quod voluerunt. Suntq; inuidentes huius magisterij sectatores sup scientia eorũ in ipsa: ꝛ repellunt scientiam magisterij iudicioꝝ ꝓpter inuidiã. Istis non est cõtradicendũ vt dicit Albumazar cũ sit eorũ negatio ad hoc magisterium. Nam negator nõ debet constringi: nisi per qõ vincatur ꝛ cogatur venire ad veritatẽ cõstantẽ. ¶Octaua secta est quorũdã qui se iactãt de medicinali scientia: vt acquirant per eam. non aũt medici ꝓbi ꝛ sapiẽtes in magisterio medicine ꝙ iam legerunt libros antiquorum in scientia medicine ac sciuerunt radices magisterij eorũ ꝛ diuersitatẽ elemẽtoꝝ seu tempoꝝ ac naturaꝝ: corruptionem quoq; eoꝝ ꝛ cetera que sunt eis necessaria in magisterio eoꝝ ex reb⁹ singularibus ꝛ rebus compositis. Isti nouerunt dignitates scientie iudiciorum astroꝝ. Et sciunt ꝙ scientia astrorum sit principium scientie medicine. Et vtũtur magisterio iudiciorũ in magisterio medicine vsu ferequenti in cognitiõe morborum ꝛ augumẽtatione eorũ ꝛ diminutione ꝛ in temporibus curatiõis. ¶Multiplicaturq; eorum recta intentio in magisterio eoꝝ: ꝛ liberãtur infirmi per manus eorũ: ac multiplicantur ꝓfectus hominum per eos. Quidam vero ex medicis ex his videlicet quorũ imperitia abundat: ratio autez abbreuiatur in scientia quorũdam que necessaria sunt illis ad hoc contendunt in magisterio suo vt ꝓponant acquisitionẽ ꝛ postponãt scientiam: denicq; cõtradixerũt scientie iudicioꝝ: ꝛ dixerũt ꝙ non fit motibus planetarum in hoc mundo fortuito. Contra quos Albumazar allegat dictum Ypocratis dicẽs. Et iam dixit Ypocras in libro aeris dum mentionem faceret de diuersitate aeris ꝛ elementorũ seu naturarum ꝙ res quas diximus de diuersitate aeris sunt in scientia astrorum. Et ꝙ scientia astrorum nõ est modica pars scientie medicine. ¶Nona secta ẽ vniuersitatis vulgi. Et isti diuidũtur in duas sectas: quaꝝ vna est eoꝝ qui nesciunt dignitatem iudiciorum ceterarũq; scientiarũ neq; dignitatem ꝓscientie rerum. dignitorq; hominib⁹ apud eos est cui fuerit plus substantie. De istis fuit ꝓius dictum. Contra quos dicit Albumazar ꝙ substantia ꝛ fortuna aptantur sapienti ꝛ insipienti: fortuito quoq; ꝛ debili: ꝛ homo nõ est laudabilis super hoc qõ aptaf et ex hoc qz hoc non est aptatum ei ꝑ scientiã suam neq; ꝑ insipientiã: neq; per fortitudinem seu debilitatem suã: sed laudaf super sapiẽtia ꝛ cognitione: quia dignitas homines sup cetera animalia nõ fit nisi ꝑ sapientiam ꝛ cognitionem ꝛ per cognitionẽ rerũ que fuerunt ꝛ q̃ future sunt. Et quibusdam interpositis dicit ꝙ dignius rerum in homine est futurorum scientia. ¶Decima secta est etiã vniuersalis vulgi. Et isti reputerunt scientiaz huius magisterij ꝓpter hoc ꝙ viderunt de multitudine errorũ eoꝝ qui se iactant de ea: eo ꝙ vulgus recipit res ꝑ cognitionẽ apparentie. Cumq; vidissent multitudinẽ errorũ eoꝝ qui se iactant de hac scientia in his que interrogantur ex scientia iudiciorum astrorum mendacem eam putãtes repulerunt: ꝛ referunt magistros huius scientie ad insipientiã ꝛ dixerunt ꝙ est scia cassa. Dicit Albumazar ꝙ isti non sunt culpandi in contradictione magisteriorum huius scientie: quia plurimi eorũ qui se iactant de ea sunt homines insipiẽtes ꝛ imperiti atq; caduci. Et quibusdam interpositis dicit ꝙ isti exercent sub nomine huius magisterij varias seductiones quibus seducunt homines debiles vult dicere ꝙ quidam operantur geomanticam: vel per sortilegia sub nomine huius scientie. Isti non querunt nisi lucrum. Et dicit cum isti interrogãtur de aliqua retendunt in responsionem ad rem qua gratulatur querens: ꝛ sibi congruit volentes eum letificare causa cupiditatis sue. Nec sufficiant de decem sectis quas ponit Albumazar. ¶Et posset addi vndecima secta. Et sunt illi qui dicunt ꝙ ista sciẽtia sit cõtra fidem. Quibus dico ꝙ ipsi nõ legerunt libros sapientium antiquorum: quos si legissent scirent ꝙ hec scientia nõ est cõtra fidem: immo ꝓ fide. Ponunt enim doctores huius sciẽtie mundũ creatũ quod est primũ fundamẽtum fidei. Dicit enim Haly Albẽragel in prima parte sui libri in capitulo de natura Jouis: ꝙ tempore quo deus incepit creare mundum posuit Jouem in ascendente. Et Albumazar i introductorio suo dicit. Et dicamus primũ ꝙ motus circuli fit a virtute prime cause. Et gbusdam interpositis dicit. Ecce qualiter pertraximus creatorem ꝛ rebus apparentib⁹ ꝛ notis que pertinguntur sensibus ꝙ sit sempiternus habens virtutem absq; essentia finis imobilis ꝛ incorruptibilis altissimus sit nomen eius benedictuz ꝛ exaltatũ exaltatione maxima. ¶De diuisione astronomie expedio me breuiter ꝛ pono diuisionẽ quã ponit Albumazar in introductorio suo magno. Due sunt species astronomie: quarum vna est scientia totius. ſ. de circulis ꝛ motib⁹ eorum. Secunda est ars iudiciorum astronomie. Hanc diuisionem ponit etiã Ptolomeus in principio quadripartiti sui. Et Haly in commento idem. Prima species est trapita perfecte ꝛ cõplete quantum ad principia ꝛ conclusiones a Ptolomeo in almagesti. Vel posset prima species subdiuidi. Scientia de moribus est duplex: quedam est in instrumentalis: quedam tabularis. Illa instrumentalis est duplex: quoniã quedam sunt instrumenta ad obseruandum siue inuestigandum motus: sicut sunt regule Ptolomei armille ꝛ consimilia. Alia sunt instrumenta ꝓ operationibus quottidianis exercendis sicut astrolabiũ sphaera solida ꝛ ꝓsimilia. Secũda species. ſ. ars iudicioꝝ astrologie hz q̃tuor partes ꝓncipales. Quarũ prima est de interrogationib⁹. Scõa de natiuitatibus. Tertia de reuolutionibus annoꝝ: ꝛ hec est duplex. ſ. de reuolutionib⁹ annorum mundi: ꝛ de reuolutionib⁹ annoꝝ natiuitatũ. Quarta de electionibus. De istis quattuor partib⁹ Haly Abẽragel fecit vnum libũ completũ. Ptolomeus autez in quadripartito omisit duas partes. ſ. de interrogationibus ꝛ horarum electionibus. sed Haly qui cõmentauit ipsum: excusat ipsum dicens: ꝙ satis pũt haberi iste due partes ex his q̃ Ptolomeus dicit ibidẽ: ꝓter istas sunt quedã alie ptes iudicioꝝ. ſ. de ꝓiuctionib⁹ magnis: de imaginib⁹: de figillis: de gbus parũ vel nihil habem⁹. Aduertẽtes aũt plurimi antiquoꝝ ꝛ etiã moderноꝝ ꝙ iste ptes essent difficiles ad intelligendũ debẽtibus primo addiscere illã sciam fecerunt libros introductorios in quibus posuerunt principia ꝛ expo-

fuerunt terminos qbus vtunt magistri iudiciorū. Inter aūt alios introductorios liber Alchabicij est magis approbatus apud modernos. Ideo dimissis alijs de ipso ad presens intendimus. Dis visis ad litteram descendamus.

Postulata a domino. In principio istius libri septez possunt queri. Primo que sit intentio libri. Secundo que sit vtilitas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti philosophie supponatur. Quinto quando debet legi. Sexto de subiecto libri. Septimo de diuisione libri. ¶Intentio libri est patefacere scientiam vniuscuiusqz rei cuius scientia necessaria est incipienti adiscere scientiam iudiciorum astrorum. Utilitas eius patet: quoniam omnis qui vult scientiam iudiciorum incipere doctrina huius libri sufficiens erit ei: quam si bene intellexerit poterit omnes libros iudiciorum per se intelligere. Titulus huius libri talis est. Incipiunt ysagoge Alchabicij ad scientiam iudiciorum astrorum. Et debet legi ante omnem librum iudiciorū astrorum. De qua parte sit patet ex precedentibus. Est enim de parte scientie iudiciorum astrorum. Subiectum eius est illud quod est subiectum in tota astronomia iudiciali. s. corpus celeste inquantum per motum z lumen causat generationem z corruptionem in rebus existentibus sub orbe lune. Diuisio libri patebit in processu. Diuiditur autem iste liber prima diuisione in duas partes scilicet in partem proemialem: z executiuaz. Pars executiua incipit ibi. In nomine domini zodiacus z cetera. Pars executiua diuiditur i quinqz partes secundum qꝫ diuidit auctor in littera quas vocat quinqz differentia ſm qꝫ patebit statim. Pars proemialis potest diuidi in quattuor partes quoniā in prima inuocat diuinum auxilium pro completione operis sui: z cum hoc captat beniuolentiam regis sui ad cuius instātiam forte hunc librum composuit. In secunda parte ostendit causam sui libri siue motus qui mouit eum ad faciendum hunc librum. In tertia parte excusat se de rationibus. In quarta parte ponit diuisionē sui libri. Scda ps incipit ibi: cū vidissem. Tertia ps icipit ibi: z non introduxi. Quarta pars incipit ibi. Et diuisi eum in quinqz differentias. Primo breuiter ficut homo fidelis petit a deo prolixitatez vite: vt possit opus suum complere. Et petit durabilitatem honoris gladij regis z custodiam operum suorum z amplitationem sui imperij.

cum vidissem. In ista parte ponit causaz que mouit ipsuz ad faciendum hunc librum. Et dicit qꝫ cum vidisset multos antiquorum fecisse libros introductorios ad scientiam iudiciorum astrorum z quosdam ex eis nō posuisse omnia necessaria ad introductionē z quosdam nimis prolixe tradidisse ea que tradiderunt: z inter confusa dicta eorum perijsse. i. obscurata esse illa que necessaria sunt ad introductionem. Et etiam quosdam non processisse in dictis eorū ordine discipline preponēdo illa que debent preponi: z postponendo illa que debent postponi: sed fecisse cōtrariū. Incepit edere hunc librum z collegit in eo ex dictis antiquorū ea que erāt necessaria ad introductionem: z inutilia omisit.

et non introduxi. Hic excusat se de rōnibus z dicit qꝫ nō posuit in hoc libro rōnes q̄ eēnt necessarie ad defendēdū q̄ dixi: qz iste posite sunt i libro Ptolemei. s. in q̄dripartito. Ibi enī Ptolemeus cōfirmat iudicia p multas rōnes. Et dicit et se fecisse vnuz librum de cōfirmatione iudiciorum vbi posuit rationes ad hoc sufficientes.

Et diuisi eum. Hic ponit diuisionē libri sui. Et dicit qꝫ diuisit eum in quinqz differentias vt patet legendo literam.

In nomine domini. zodiacus. Finito premio icipit tractatus. Et pōt diuidi in quinqz ptes que sunt quinqz differentie secundum qꝫ auctor diuidit in litera. Prima differentia est de eē circuli signorū essentiali z accidentali. Secunda est de naturis septem planetarum. Tertia de accidit septem planetis. Quarta de expositione terminorum siue nominū quibus vtuntur magistri iudiciorum. Quinta de proiectione partium Secunda ꝑs incipit ibi: z qz auxiliante deo. Tertia ibi: Hā eē planetarū. Quarta ibi. Initium horum. Quinta ibi: z cum notauerimus. Prima pars diuidit in duas q̄ in ꝑma pte expedit se de eē circuli signorum eentiali. Secundo de eē accidentali. Secūda ibi. Hā circulus figuraf i omni hora. Prima ps potest diuidi in q̄ttuor ptes. In ꝑma determinat de diuisione circuli signoꝝ z his que cō sequūtur ipsaz diuisionē. In secunda pte determinat de dignitatibus planetarum, insignis. In tertia de figuris signorum. In quarta qd habēt signa ex membris hominis z qd habent ex regionibus z plantis. Secunda pars incipit ibi hñt quoqz planete. Tertia ibi: sequunt has figure signoꝝ. Quarta ibi: z vnūquodqz. Prima pars pōt diuidi in quinqz. In prima parte ponit diuisionē circuli signoꝝ. In secunda pte comparat ista adinuicem. In tertia compat ea ad q̄ttuor tpa anni: z ad q̄ttuor etates: z ad q̄ttuor humores. In quarta ponit ordinem planetarum z exponit quō accipitur in. cum dicitur planeta est in signo. In quinta addit quoddā de capite z cauda draconis. Secūda incipit ibi: z sex ex his signis sunt septentrionalia Tertia ibi: z vocatur illa quarta. Quarta ibi: oibus autē planetis. Quinta ibi significaf ēt per caput z caudam. Primo dicit qꝫ circulus signorū diuiditur in duodecim ptes eq̄les que vocāt signa z nominant nominib⁹ duodecim imaginū que sunt in ipso circulo signoꝝ: que sūt aries taurus gemini cē. Et qōlibet signum diuidit in triginta ptes eq̄les que vocant gradus. Et quilibet gradus diuidit in sexaginta z vocātur minuta, Et qōlibet minutū in sexagita z vocant: secūda z qōlibet: secūdū in sexagita z vocant tertia. z quodlibet tertiū i sexaginta z vocant q̄rta: z sic vsqz i infinitum. ¶Circā istam ptē pōt moueri duo dubia. Primū est de numero signorū. Secundum de ordine. De numero signoꝝ disputat Albumazar dicens. Quidā ex his qui diuersa a nobis sensere cōtradixerunt dictis antiquoꝝ in numero signoꝝ. Et dixerunt cur putatis qꝫ signa sunt duodecim nec plus nec minus. Quibus respondet Albumazar dicens: qꝫ Aracis philosophus patefecit. 48. imagines que sunt i circulo. i. in octaua sphaera z earū nomina: z auctorizaverunt eius sniam omnes sapiētes antiqz z conzdauerūt cum eo sup hoc. Et duodecim ex his imaginibus sunt in circulo signoꝝ. Hac de cā dixerūt qꝫ sūt duodecim. Aliam cām assignat Albumazar dicens: qꝫ philosophi inuenerunt quod omnes res que fiunt z destruunf in hoc mūdo sūt cōposite ex elemētis z omni individuo qꝫ efficif ex q̄ttuor elementis sunt tria eē. s. initium medij z finis. Quattuor igif elementa multiplicata per tria faciunt duodecim: igif signa sūt duodecim. Tertia cā est qz per motū solis fit generatio z corruptio in reb⁹ inferioribus z eius opus plus appet in hoc mdūo q̄z opus aliorū planetarū. Et

ipse rotat in his duodeciz imaginibus z sunt ei locus. Et ꝑm decursuz eius in his duodecim imaginib⁹ variant tẽpora anni. Ideo philosophi posuerunt duodecim imagines digniores significatiõe. Et attribuerũt eis significatiõem vniuersalẽ. Ceteris vero triginta sex imaginib⁹ attribuerunt significationem propriam. ¶ Secunda dubitatio est de ordine z de principio. Aliquis enim posset dicere quare inceperunt ab ariete cum circulus non habeat principium neq; finem. Ad hoc dicit Ptolemeus in .156. propositione prime partis quadripartiti. q; ideo est principium ab ariete quia est signum masculinum: z agens est dignius passo z equinoctialis transit per ipsum: z abinde. ideſt ab equinoctiali incipit maior mutatio totius firmamenti. ¶ Sed aliqs diceret per istam rõnem videt q; initiũ debeat eẽ a libra: q; est signũ masculinũ z egnoctialis trãsit per ipsum z maior mot⁹ firmamẽti est ibi. q̃re ergo inceperũt ab ariete potius q̃z a libra. Põt solui per dictũ Ptolemei in .140. ꝓpositiõe ꝑme partis vbi dicit q; ꝓnciꝑiũ in firmamẽto est ille loc⁹ in quo cõplexio ipis est humidior sicut ꝑma etas animaliũ est in qua cõplexio est humidior. Posset aliter dici q; ab ariete incipit generatio: a libra vero corruptio. ¶ De ordine diceret aliquis q̃re posuerũt taurũ post arietem: z deinde gemini: postea cancrũ. Dicit Albumazar q; q̃ituor sunt q̃litates simplices elemẽtorum. s. caliditas siccitas humiditas z frigiditas. Et due ex istis sunt fiẽ agentia. s. caliditas z frigiditas z alie due sunt sicut patiẽtia. s. siccitas z humiditas. Agẽtia ãt sunt digniora patientib⁹: iõ inciperũt ab agẽtib⁹. Et agentiũ vnũ est ꝑn⁹ generatiõis. s. caliditas: z aliud ꝓnciꝑiũ corruptionis. s. frigiditas. Res ãt ꝑius generat q̃z corrũpit: iõ posuerunt arietẽ in ꝑn⁹ qõ est signũ calidũ z siccũ de nã ignis q; est ꝑmo calidus. Et posuerũt cancrũ in fine qõ est signũ frigidũ z humidũ de nã aque que est ꝑimo frigida. Et posuerunt taurum post arietẽ: quod est signũ frigidum z siccum de natura terre qua est ꝑmo sicca: q; siccitas terre cõueniens est calori ignis. Et posuerunt signum geminorũ ante cãcrũ q; est signum calidum z humidum de nã aeris qui est ꝑmo humidus: z humiditas aeris est ꝓuenies humiditati aque. ¶ Ad euidentiã ꝓdictorũ est itellgnendũ q; in octaua sphaera sunt quadragintaocto imagines. in qbus est concordia apud oẽs antiquos sicut dicebaf. z sunt in eis .1022. stelle que dicuntur stelle fixe z mouent oẽs vno motu. s. ad motum octaue sphaere in cẽtũ annis ferre vno gradu. Et antiqui posuerunt eas in sex ordinib⁹ ita quod illas que sunt maiores posuerũt in primo ordine z sunt nndecim. Et que sunt ifra has posuerũt in secũdo ordine: z sũt .45. Et que sũt infra has posuerũt in tertio ordine: z sunt .208. Et que sunt infra has posuerunt in q̃rto ordine: z sunt .474. Et que sunt infra has posuerunt in quinto ordine: z sunt .217. Et que sunt infra has posuerunt in sexto ordine: z sunt sexaginta tria. Ex his .48. imaginib⁹ .12. sunt in via solis sicut dictuz est. z sunt in eis ex stellis .346. Nomina earũ imaginum sunt aries taurus z. Et remanent .36. imagines q̃rũ .21. declinant a via solis ad septentrionem z .15. ad meridiẽ. Que declinant ad septentrionẽ hñt ex stellis supradictis .360. Et nomina imaginũ sunt hec. Prima est vrsa minor. Secunda est vrsa maior. Tertia draco. Quarta dñs flãme vel succẽsus. Quinta canis latrãs vel ylulãs. Sexta corona septentrionalis. Septima icuruatus vel genuflexus. Octaua vultur cadẽs. Nona gallina. Decima sedẽs sup sedẽ. Undecima deferẽs caput algol. i. diaboli. Duodecima tenẽs habenas. 13 serpẽtari⁹. 14. serpẽs. 15. amisa tor. 16. aquila volãs. Alius liber hẽt vultur volans. 17. delphin⁹. 18. equus ꝑimus⁹. Alius liber hẽt caput eq. 19. equ⁹ secundus. Alius liber hẽt equus alat⁹. 20. mulier que nõ nouit virũ. 21. est triãgulus. Que vo declinant ad meridiẽ hñt ex stellis supradictis .316. q̃rum imaginũ nomina sunt hec. Prima earum est marinus leo quẽ qdã vrsum appellãt. 2. algebar. 3. canis validus. 4. flumẽ. 5. lepus. 6. canis maior 7. canis minor. 8. archa noue. 9. serpẽs. 10. vas. 11. coru⁹. 12. deferens leonẽ z ipsius medietas est humane figure z altera equi. 13. leopardus. 14. thuribulũ. 15. corona meridionalis. 16. piscis meridianus.

Et sex ex his signis. In ista ꝑte comparat auctor signa adinuicem. Et põt diuidi in tres ꝑtes. Primo compat ea q̃tũ ad partes mũdi: vel q̃tũ ad declinatiões. Secũdo q̃tũ ad ascẽsiones. Tertio q̃tũ ad qualitates. Prima in ꝓncipio. Secunda ibi: z sex ex illis dicunt directe ascẽdẽtia. Tertia ibi: z vocat medietas. Primo dicit q; sex ex predictis .12. signis sunt septentrionalia: q; declinãt a linea eqnoctiali versus polum septẽtrionalẽ. s. a principio arietis vsq; ad finẽ virginis. Et alia sex s. a ꝓncipio libre vsq; ad finẽ piscũ sunt meridionalia: q; declinãt ab egnoctiali linea versus polũ meridionalẽ. Juxta quã partẽ est itelligẽdũ q; egnoctialis est circulus quem describit sol raptu firmamenti. s. per motum diurnum qñ est in ꝑmo puncto arietis z eundem describit in primo puncto libre. Ideo vocatur a Ptolemeo equator diei z noctis: q; tunc tpis dies z nox sunt eiusdez longitudinis per vniuersum mundũ vbi sol oritur z occidit. Hoc ideo dico q; duo sũt loca in mũdo sup que sol nõ oritur nec occidit qñ est in ꝑn⁹ arietis vel libre quoz vn⁹ ẽ sub polo arctico z alter sub polo ãtarctico. ¶ Nic posset moueri illa q̃stio. Utrũ sub egnoctiali sit habitatio. Videf q; non. Nã vbi est ꝓpetua caliditas ibi non est habitatio: sed sub egnoctiali est perpetua caliditas. sol enim semp decurrit super illam partem z modicũ declinat ab illa. Jtez auctor sphaere dicit q; gnq; sunt zone in celo. quaꝝ vna est torrida zona z illa secundum eum est sub equinoctiali z ex vtraq; ꝑte vsq; ad tropicos z due sub polis z due medie. Jbi vult quod tres earũ sunt in habitabiles scilicet torrida zona ꝓpter nimiũ calorẽ: z due existẽtes sub polis ꝓpter nimium frigus z alie due ꝑm eum sunt habitabiles q; temperate. Breuiter ego credo cũ Auicenna q; sub egnoctiali sit habitatio z optima habitatio. Et breuiter pono vnam rõnem que mouit me. Jbi est optima habitatio vbi est maxima temperies: sed sub equinoctiali est maxima tẽperies: ergo z. ¶ Maior est nota. ¶ Minorẽ declaro sub equinoctiali enim dies z nox sunt eq̃les sicut dictum est: z tñ potest infrigidari aer in nocte sicut calefit in die. Item declinatio solis maxime variatur ibi. ¶ Dutaf enim declinatio in vno die per .24. minuta iõ forte vix põt accidere qõd sol trãseat directe supra capita eorũ q; hoc non accidit nisi sol intraret ꝑn⁹ arietis vel libre recte in meridie. Jtẽ sol nunq̃z manet in eadem altitudine sup ipsos: sed statim in istanti si eẽt mot⁹ in istãti variaf altitudo. Jta enim velociter sicut ꝑmũ mobile mouef accedit ad meridiem z recedit a meridie. Et vbi debet fieri magna calefactio oportet qõd radij infigant per aliqd tẽpus: sicut videmu⁹ in speculo ardẽti si moueref speculum nõ icẽderet festucas vel aliã rẽ que opponeref. Jtem planete frigidi refrenãt ibi caliditatẽ calidoꝝ: q; oẽs semp sunt ibi ꝓpinqui q̃ius qdã dicãt q; planete nõ causant frigiditatem sed eoꝝ frigiditas. est caloꝝ minor. Jn veritate hoc nõ credo salua gra illorũ.

Vidi enim qđ eadem cā frigoris nō facit tātū frigus in ptib⁹ multū septētriona libus quātū facit i minus septētrionalibus. Posset etiā pbari rōne. Si eēt ita q̄ nullus planeta influeret frigiditatem sed cāret caliditatē sequeret q̄ presen tia saturni in estate estas fieret calidor: q̄ tale additū tali: facit ipm magis tale: sed hoc nō videm⁹ quare ꝛc. Et si diceret aliqs q̄ minor caliditas sua tēperat maiorē caliditatē so tis: sicut aqua tepida calidā. Hoc nō valet: q̄ ibi fit mixtio materialis. in influentijs aūt celestibus fit mixtio virtualis. Et est imaginādum in influentijs de maiori caloꝛe ꝛ minori sic̄ de duob⁹ ignib⁹ calefacientib⁹ vnā ollam quoꝝ vnus eēt fortioꝛ alio. Certū est quod minor ignis nō ifrigidabit ollam nec impediet fortioꝛē ignem in calefactione sua. Rationes in oppositū sunt solute: quia prima dicit q̄ est ibi perpetua caliditas. Dico quod nō est ibi perpetua caliditas que impediat habitationem. Auctoꝛem sphaere nego in proposito quantum ad hoc.

Et sex ex illis dicuntur directe ascen dentia. Hec ps posset diuidi sed nō est vis. Dicit breuiter quod 6. signa ex signis p̄dictis ascen dunt recte. ꝛ. 6. oblique. Recte ascēdunt a principio cāri vsq; ad finē sagittarij. Alia 6. ascēdunt oblique. Ista habent extractatu de sphaera iō nō est hic stan dū. Postea dicit q̄ tortuose seu oblique ascēdentia obediunt recte ascēdētib⁹ Juxta qđ notādū q̄ si duo nascantur in gbusdā tpibus in gbus oēs alie signifi cationes sunt pars quantū ad radicem superioꝛē ꝛ ēt inferioꝛē: sed vnus eoꝝ nascat sub signo directe ascēdente ꝛ alter sub signo oblique vel tortuose ascen dente. ille qui natus fuerit sub obliquo obediet alteri qui natus fuerit sub si gno directo dum illa signa sunt eiusdē longitudinis a principio cāri. Verbi gratia: ille qui natus fuerit sub geminis obediet ei qui natus fuerit sub can cro: ꝛ ille qui sub thauro ei q̄ sub leone. ꝛ ille qui sub ariete ei qui sub virgine ꝛ sic de alijs. Postea dicit quod quelibet duo signa que sunt eiusdem longi tudinis a principio arietis dicuntur concordantia: sicut pisces ꝛ aries aquari us ꝛ thaurus capricornus ꝛ gemini ꝛ sic de alijs. Et potest applicari sicut pri us. Et hoc est ideo quia ascensiones illorum signorum sunt equales. Et hoc est quod dicit auctoꝛ tractatus de sphaera: quelibet duo signa equaliter distan tia ab alterutro punctorum equinoctialium adequantur in suis ascensioni bus. Postea dicit quod medietas circuli que est a principio leonis vsq; in fi nem capricorni vocatur medietas maxima ꝓpter ascensiones. Et est medietas solis: q̄ leo est domus solis ꝛ ascensiones incipiunt ibi notabiliter augmen tari. Et sol hēt in tota illa medietate dignitatem sicut planete i terminis suis. Et alia medietas est lune. s. a principio aquarij. vsq; ad finē cancri: ꝛ illa vocat medietas minima eo q̄ ascensiones notabiliter incipiūt ibi nominari. Et luna habet ibi dignitatem quā sol habet in maxima.

Et vocatur medietas. Hic comparat signa ad inuicem quantum ad qualitates in gene rali. Et breuiter dicit q̄ medietas que est a principio arietis vsq; ad finem vir ginis est medietas calida: quia facit nobis estatem. Et alia medietas est frigi da: quia facit nobis hyemē.

Et vocatur illa quarta pars. Hic comparat ista 12. signa ad. 4. tem poza anni: ꝛ ad. 4. etates: ꝛ ad. 4. humores siue cōplexiones. Et dicit q̄ quar ta pars q̄ est a principio arietis vsq; ad principium cancri est calida ꝛ humida sicut ver ꝛ sicut etas puerilis ꝛ sicut complexio sanguine. Et alia quarta pars que est a principio cāri vsq; ad ꝓncipiū libre est calida ꝛ sicca sicut estas: ꝛ sic̄ secunda etas ꝛ sicut complexio colerica. Et alia quarta pars que est principio libre vsq; ad principium capricorni est frigida ꝛ sicca sicut autumnus: ꝛ sicut tertia etas que est principium diminutionis: ꝛ sicut complexio melancolica. Et quarta pars que est a principio capricorni vsq; ad finem pisciū est frigi da ꝛ humida sicut hyems ꝛ sicut etas vltima: ꝛ complexio flegmatica

Omnibus autē planetis. Hic ponit ordinē. 7. plane tarum: ꝛ quo accipit in qñ dicit planeta est in signo ꝛ patet in littera. Sed nota hic triplicem acceptionē signi sicut ponit auctoꝛ sphaere: ꝛ quia ibi inuenies non pono hic.

Hābent autem planete. Prius determinauit auctoꝛ de diuisione cir culi signoꝝ: ꝛ de quibusdam que consequuntur ipsam diuisionē. Hic vult determinare de dignitatibus planetarum insignis. Et diuidit in duas. Quoniam primo determinat de dignitatibus essentialibus. Secundo de accidentalibus. secunda pars est ibi: ex ptātibus quoq; planetarum accidenta libus in fine huius differentie. ¶ Prima pars diuiditur in duas: qm̄ in prima facit qđ dictum est. s. determinat de dignitatibus planetarum in signis. In se cunda parte determinat de fortitudinibus quas habent in ipsis dignitatibus secunda ibi: ꝛ quia iam auxiliante deo. ¶ Prima pars diuiditur in quinq; par tes secundum quinq; dignitates: qm̄ primo determinat de dignitate planetaꝝ que vocatur domus. ¶ Secundo de dignitate que vocatur exaltatio. ¶ Ter tio de dignitate que vocatur triplicitas. ¶ Quarto de dignitate q̄ vocat termi nus. ¶ Quito de dignitate q̄ vocat facies. ꝓa ibi: he sunt exaltatiōes. tertia ibi: triplicitates sic distinguim⁹. q̄rta ibi: hñt quoq; i vnoquoq; signo q̄nta ibi: faci es aūt signoꝝ. ¶ Prima pars pōt diuidi in duas ptes: qm̄ in prima pte o n̄dit q̄ sint domus planetarū. ¶ In scōa pte q̄ libet eoꝝ ꝓter solē ꝛ lunam hꝫ duas dom⁹: quarū vna est ei magis principalis: ꝛ illa vocat gaudiū: tō o n̄dit q̄ sint il le domus in gb⁹ gaudent. ꝓa ibi: signa aūt in gb⁹. Prima diuidit in duas. Pri mo ponit determinandum de dignitatibus planetaꝝ ꝛ ponit diuisionē in litte ra. Scōo ꝓsequit ibi: domus he sunt. Dicit q̄ planete hñt i signis p̄dictis quas dam dignitates seu ptātes per naturam ꝛ quasdam per accidens. Que sunt p naturam sunt domus exaltatio triplicitas terminus ꝛ facies. De his autem di gnitatibus quas habent per accidens vult postea dicere.

Domus he sunt. Dicit q̄ aries ꝛ scoꝛpius sunt dom⁹ martis taurus ꝛ libra domus veneris gemini ꝛ vir go domus mercurij. cancer domus lune: leo domus solis sagittarius ꝛ pisces domus iouis: capricoꝛnus ꝛ aquari⁹ dom⁹ saturni. Postea dicit q̄. 7. signum a domo cuiuslibet dicit eius detrimētū: verbi grā: sicut leo est domus solis sic aq̄ rius qđ est signū oppositū leoni est detrimētū solis: ꝛ eodem mō intelligas de alijs. Deinde dicit q̄ duo signa que sunt dom⁹ vni⁹ planete dr̄ cōcordantia i cingulo. i. in circulo signoꝝ siue zodiaco qui est latus in medio ꝛ in ligatu ra stricti. iuxta polos. Ad q̄ intelligēdū opꝫ imaginari circulos trāseuntes p

principia signoꝝ ⁊ p polos zodiaci: ⁊ totū spaciū cōprehensum iter quoslibet duos circulos est vnū signū sicut exēplificatū fuit in lectione p̄cedēte. Ista concordantia videt mihi parū facere ad hoc q̄ duo signa debeāt esse dom⁹ vnius planete qz q̄libet duo signa illo mō cōcordant. Jō pōt aliter exponi siue glosari verbū auctoris q̄ q̄libet duo signa que sunt domus vnius planete dn̄r concordantia in zodiaco q̄tū ad distantiā a domib⁹ luminariū: ⁊ illo mō est verū: verbi gr̄a: gemini ⁊ virgo sunt dom⁹ mercurij ⁊ eq̄liter distāt a leone ⁊ a cancro q̄ sunt dom⁹ luminariū: ⁊ taurus ⁊ libra que sunt dom⁹ veneris eq̄liter distāt a leone ⁊ cācro. Et hāc cōcordantiā inuenies i oib⁹ Ptoleme⁹ assignat cāz q̄re leo est dom⁹ solis ⁊ cācer dom⁹ lune ⁊ sil'r de alijs in. 173. p̄one ⁊. 6. p̄positionibus sequētib⁹ p̄me p̄tis de domib⁹ luminariū solis ⁊ lune dicit duo signa septētrionalia que sunt p̄pinqora zenith capitū nr̄oꝝ q̄z alia ⁊ hac rōne faciunt calorē que sunt cācer ⁊ leo posuerunt ambo p̄ domib⁹ duoꝝ luminarium magnis ⁊ nobilib⁹. leoné qz masculus domū solis ⁊ cācrū qz femia domū lūe Haly dicit in cometo exponēs verba p̄dicta q̄ duo signa maxie septentriōalia sunt cācer ⁊ gemini: sed gemini est signū calidū ⁊ humidū. ⁊ nō cōcordat cum aliquo eoꝝ. In hoc q̄ humectat nō concordat cū sole qui calefacit ⁊ desiccat: nec cū luna qz femīnea est ⁊ nocturna. signū aūt geminoꝝ est masculinū ⁊ diurnū. Sed leo concordat cū sole: qz est signū calidū ⁊ siccū ⁊ cōuenit vt leo sit dom⁹ solis ⁊ qz luna segtur solē ⁊ cōuenit vt domus lune sit circa domū solis. Tunc diceret aliqs q̄re ergo virgo nō est dom⁹ lūe cū sit circa leonē qui est domus solis. Dicit haly q̄ signū virginis nō cōuenit lune: qz virgo est signū siccū luna vero humida. Et pp hoc posuerunt cancrū q̄ est humidus domū lune. de domib⁹ aliorū planetarū assignat duas cās: q̄rū vna accipit ab ordine planetarū ⁊ signoꝝ. Alia ab aspectib⁹. Breuiter vt cōcludā itētionē suā paucis verbis vult dicere q̄ capricornus ⁊ aq̄rius sunt domus saturni qz hec duo signa maxime distant a domib⁹ luminariū ⁊ saturnus est superior oīum planetarū. Et sagittarius ⁊ pisces sunt domus Jouis: qz hec duo signa sunt iuxta domus saturni: sicut Jupiter est sub saturno. Scorpio ⁊ aries sunt domus martis: quia sunt iuxta domus Jouis sicut mars sub Joue. Libra ⁊ taurus sunt domus veneris pp eandem cām. Et virgo ⁊ gemini domus mercurij. Et si inceperit ordinem ab inferiori inuenies idē: verbi gr̄a: virgo ⁊ gemini sunt iuxta domos luminariū ⁊ sunt domus mercurij: qz mercuri⁹ segtur post lunam in ordine: ⁊ sic de alijs. Alia cā q̄z assignat accipit ab aspectib⁹ ⁊ vult dicere q̄ saturnus est maior in fortuna: ⁊ dom⁹ sue debēt distare a domibus luminariū aspectu opposito qui est aspectus pfecte inimicicie. Jsto aūt mō distāt capricorn⁹ ⁊ aquarius. Capricornus enim est in oppposito dom⁹ lune. s. cancri: ⁊ aquarius in opposito dom⁹ solis. s. leonis. Et Jupiter est fortuna maior. ⁊ dom⁹ sue debent distare a domib⁹ luminariū aspectu trino. i. aspectu perfecte amicitie. hoc mō distāt sagittarius ⁊ pisces: sagittari⁹ enīz aspicit leonē aspectu trino: ⁊ pisces cācrū. Et mars est in fortuna minor. ⁊ dom⁹ sue debent distare a domib⁹ luminariū aspectu q̄rto qui est aspectus medie inimicicie. Hoc mō distant scorpius ⁊ aries scorpius eni aspicit leonē aspectu q̄rto ⁊ aries cancruz. Venus est fortuna minor. ⁊ dom⁹ sue debent distare a domib⁹ luminariū aspectu sextili qui est aspectus amicicie medie. Hoc mō distant libra ⁊ taurus. Libra enim aspicit leonem aspectu sextili: ⁊ taurus cancruz. Et relinquuntur mercurio duo signa remanentia. s. virgo ⁊ gemini, que sunt iuxta domos luminariū: qz mercuri⁹ nunq̄z pōt elongari a sole vltra vnum signū: immo nō pōt elongari a sole secundū equationes tabularum alfonsij vltra. 28. gradus ⁊. 7. minuta.

Signa autem in quibus. Cum q̄libet quinq; planetarū h̄eat duas domos ostēdit que sit domus principalis cuiuslibet eoꝝ. Dicit q̄ saturnus gaudet in aq̄rio. Jupiter i sagittario. ♂ars in scorpiōe. ven⁹ in tauro. mercuri⁹ in v̄gine.

He sunt exaltationes. Dicit q̄ sol exaltatur in. 19. gradu aristia ⁊c. Littera plana est. Ptolemeus assignat cām exaltationū planetaruz in. 199. p̄positione p̄me partis quadripartiti ⁊ in. 6. sequentib⁹. Vult dicere q̄ ideo aries est exaltatio solis: qz dum sol intrat arietē dies incipiunt augmētari supra noctes ⁊ calor eius incipit ibi apparere magis. Et libra est casus eius qz ibi icipiūt noctes augmētari supra dies ⁊ calor incipit ibi diminui. Et qz saturnus est oppositus soli: qz vbi crescit calor minuitur frigus ⁊ ecōtrario. ⁊ō libra est exaltatio saturni. aries vero casus. Et cū luna cōiungit̄ soli in ariete incipit lumē eius primo apparere in tauro: ⁊ō taurus est exaltatio lune ⁊ scorpio casus suus: qz est signuz oppositum. Et qz Jupiter facit ventos septentrionales ⁊ cancer est signuz septentrionale. ideo cācer est exaltatio Jouis ⁊ signū oppositū. s. capricornus est eius casus. Et qz mars est radēs per naturā ⁊ p̄p̄rie cū fuerit in capricorno multo magis cōburit: qz inclinat ad partē meridiē: ⁊ō capricorn⁹ est exaltatio sua ⁊ est signum oppositum exaltationi Jouis: ⁊ cancer est eius casus. Et qz venus naturaliter humectat ⁊ maxime cum est in piscib⁹: ⁊ō piscis est exaltatio veneris ⁊ signum oppositum scilicet virgo casus eius. Et qz mercurius desiccat per se ⁊ i hoc est contrarius veneri. ideo virgo est exaltatio sua quod est signum oppositum exaltationi veneris: ⁊ piscis est casus eius. Albumazar assignat fere easdem causas licet alijs vtatur verbis: ⁊ accipit eas a Ptolemeo: ideo sufficiant ista de causis domoꝝ ⁊ exaltationum.

Triplicitates vero. Prius determinauit auctor de domibus ⁊ exaltationib⁹ planetaꝝ. Hic determinat de triplicitatibus. Et quia aspectus cōcomitantur triplicitates: ideo determinat ex consequenti de aspectibus signoꝝ. Et secundum hoc h̄ pars potest diuidi in duas partes. In prima determinat de triplicitatibus. In secunda de aspectibus ibi. secunda: dicuntur ⁊ signa se aspicere. Prima pars pōt diuidi in duas. In prima facit quod dictum est. In secunda ostendit que sunt signa mobilia que fixa ⁊ que coia: secūda ibi: quattuor quoq; ex his signis. Prima pars diuiditur in. 4. partes secundum. 4. triplicitates. secunda ibi. triplicitas. tertia ibi triplicitas. quarta ibi quartā vero triplicitatez. Prima in duas. In prima determinat de ipsis triplicitatibus in generali. In secunda in speciali. Prima in principio. secunda ibi: aries leo ⁊ sagittarius. Dicit primo q̄ oia tria signa que sunt eiusdem nature faciunt vnā triplicitatez. Postea dicit q̄ aries leo ⁊ sagittarius faciunt primam triplicitatez: qz illa tria signa sunt eiusdem nature scilicet ignea: masculina: diurna: colerica: calida ⁊ ficca sapore amara: ⁊ hec tria signa sunt orientalia. Et ista triplicitas sicut quelibet aliarū habet tres dominos qui vocantur domini triplicitatis. Primus dominus huius triplicitatis in natiuitatibus vel questionibus vel quibuscun

qz alijs rebus que fiunt in die est sol.secundus est Jupiter.tertius est saturnus. In rebus que fiunt in nocte primus dominus huius triplicitatis est Jupiter. secundus sol.tertius saturnus. ¶Notandum est hic quod dicit Albumazar in introductorio suo q primum signum istius triplicitatis scilicet aries facit calorem temperatū.secundū.s.leo facit calorem ledentē.tertiū.s.sagittarius facit calorem cozrūpentez. Quando aliquod istoz signoz ceciderit in ascendente cōiunctionis vel oppositionis solis z lune in tempore hyemali temperatur frigus. In tēpore estiuali fit calor excessiuus maxime si dominus illius signi fuerit presens in illo signo vel in aliquo angulorum aspiciens ipsum ascendens. Postea dicit q thaurus virgo z capricornus faciunt secundā triplicitatem qz sunt eiusdem nature qz omnia tria sunt feminina nocturna terrea frigida z sicca melācolica sapore acria meridiana. Huius triplicitatis domini sunt in die: primus venus:deinde luna:deinde mars. Et in nocte luna primus deinde venus:deinde mars. Dicit Albumazar q primum signuz huius triplicitatis facit frigiditatem temperatam confortantem animalia z segetes. Secundum facit frigiditatem ledentē.Tertiū cozrūpentē. Quando aliquod istoz signoz cadit in ascendente ꝯiunctionis vel oppositionis solis z lune in hyeme z maxime capricornus fit frigus:maximū maxime si Saturnus fuerit in ipsa triplicitate. Deinde dicit q tertiā triplicitatē faciunt gemini libra z aquarius: qz sunt eiusdē nature.sunt enim masculina diurna sanguinea calida z humida aerea occidentalia sapore dulcia. Eius dñs in die primus est Saturnus. secundus ¶Mercurius.tertius Jupiter. In nocte primus ē ¶Mercurius.secūdus Saturnus.tertius Jupiter. Et Albumazar dicit q primū signū huius triplicitatis facit vētos tēperatos cōfortantes z dulces. Secundum facit ventos nocitiuos. Tertium facit ventos dissipantes animalia z segetes. Quando aliquod istoz est ascendēs in hora ꝯiunctionis solis z lune mouent venti in illa lunatione. z similiter intelligas de oppositione. Postea dicit q quartam triplicitatem faciunt cancer scorpio z pisces:quia omnia tria sunt feminina nocturna septentrionalia aquatica frigida z humida sapore salsa. Cuius dñi sunt in die:primus venus. Secundus mars. Tertius luna. In nocte primus est mars. Secundus venus. Tertius luna. Dicit Albumazar q primū signū huius triplicitatis facit humiditatē tēperatā. Scōm abundantē. Tertiū destruentē. Qñ aliqō signoz ē istoz fuerit in ascēdente cōiunctionis vel oppositionis solis z lune ꝑsumendū de pluuia illo mēse. Ab ista enī triplicitate z a venere z a luna maxime icipiūt pluuie. Dicit Abzahā auenezre q si in ꝯiunctione vel oppositione que precedit introitū solis in arietē:siue fuerit ꝯiunctio siue oppositio fuerit aliqō istorum signoz ascēdens:z cū hoc luminaria fuerit in angulis.i.in ascēdente: vel medio celi:vel in occidēte:aut in angulo medie noctis erit nimia pluuia in illo anno. Sed si luminaria fuerint in casu ab angulis nō descēdet pluuia in illo mēse z in maiori parte illi⁹anni. Et ego exptus sum pluries q qñ ascēdens ꝯiunctionis est signū aquaticū:z luna ante oppōnez intrat illud signū in eodē die qñ luna intrat gradū q fuit in ascēdente incipit pluuia z durat ad minus tātum quantū luna morat in illo signo. Et suo modo intelligas de vētosis signis z frigidis. Hoc inueni per experientiā:sed postea hoc inueni in libro Abzahaz auenezre.z multū gauisus fui:qz magis fui certus de veritate:sed Abzahā dicit q hoc maxime est verum si signū ascendens fuerit aliquis angulorū figu-

re illi⁹ terre.hoc intelligo de figura reuolutiōis illi⁹ ānt in terra illa. Illa.n.diuersificaf ꝑz diuersas regiōes. Et si nō fuerit aligs āgl'oz figuf illius terre erūt nubes siñ pluuia. Cāe triplicitatum fere sūt eedē cū causis domoz:ō ptrāseo.

Quattuor quoqz ex his signis.

Hic ostendit que sunt signa mobilia z q̄ fixa z q̄ media siue cōia. Et assignat cās z ponit exempla l'a est plana. ¶Notandum est hic q Ptolemeus dicit in.22.propositiōe cētiloquij. Mota vestimenta facere vel exercere luna in leone exīte timēdū est. Et dicit Haly in cōmento eiusdē ppōis q oia signa fixa in hoc sunt ꝓhibita: z maxie leo qz cū hoc q est fixū est signuz magne victozie: z significat victoriā oium rex q̄ exercenf z maluz dominū in eis. Et dicit q pfacere intēdit Ptolemeus scindere z fuere. Per exercere intēdit induere z vti ex hoc possumus accipere regulam q oēs res quas volumus hīe fixas debemus incipe luna exīstente in signo fixo: sicut edificare domos z cetera. Et res quas volumus cito mutare debemus incipere luna existente in signo mobili sicut iter z cetera.

Ojcuntur autē signa se aspicere.

Primus auctoz determinauit de dignitate planetaz que vocaf triplicitas. Et qz triplicitas accipitur a trino aspectu:ō in hac parte incidentaliter determinat de aspectibus:z potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte determinat de aspectibus. In secunda parte de protectionibus radioz. Secunda ibi:cū vero fuerit planeta in aliquo signo. Prima ps pōt diuidi in q̄tuoz partes ſm q̄tuoz aspectus. In prima determinat de aspectu sextili. In ſa parte de aspectu q̄rto. In tertia de trino. In quarta de opposito. Scōa ibi:z aspicit q̄rtuz ante se. Tertia ibi:z aspicit ēt qntū ante se. Quarta ibi:aspicit ēt septimū Dicit pmo signa dñr se aspicere hoc mō. Omne signū aspicit tertiū post se z tertiū ante se sicut aries aspicit signū geminoz qō est tertiū ante se:z signū aquarij qō est tertium post se. Et hic aspectus dī sextilis eo q tenet sextā ptē circuli.i.60 gradus q̄ est quantitas duoz signoz:z vocaf hic aspectus: aspectus amicicie medie z pōt esse rō:quia q̄libet duo signa isto mō distantia cōuenīūt in vna qualitate z cū hoc in sexu:verbi gratia aries z gemini conuenīūt in caliditate z in masculinitate:z similiter aries z aquari⁹.thaurus z cancer cōuenīūt i frigiditate z feminēitate:z similiter thaurus z pisces z sic intelligas de oibus. Postea dicit q quodlibet signū aspicit quartū ante se z quartuz post se:z iste aspectus dicitur tetragonus siue quartus: quia tenet quartam ptē circuli.s.90.gradus q̄ est quātitas trium signorum. Et vocaf hic aspectus:aspect⁹ inimicitie medie:qz q̄libet duo signa hoc modo distātia repugnāt aliquādo in vna qualitate:aliqñ in ambabus:discordant ēt in sexu:qz si vnuz eoz est masculinū:alterz erit femininuz. Et hec est cā quare in morbis acutis:vt plurimum fit crisis cuz luna venerit ad quartum aspectū loci in quo fuit in ꝓncipio morbi.maxime si fuerit repugnantia in ambabus qualitatibus:z cōmuniter tūc fit crisis salubris: verbi grā si luna fuerit in ꝓncipio egritudinis in aliquo signorū triplicitatis ignee maxime in ariete cū venerit ad quartum signū qō repugnat in ambab⁹ qualitatib⁹ z in sexu cōiter fit crisis ad salutem sicut si fuerit in ariete quartus aspectus erit in cancro:si in leone quartus aspectus erit in scorpiōe.si fuerit in sagittario quartus aspectus erit in piscib⁹. In alijs aūt signis nō ē repugnātia nisi i vna q̄lita

te z i sexu. vbi gratia:thaurus:z leo thaurus est signū frigidū z siccū femininū. leo calidum z siccū masculinū. Et hāc repugnātiā inuenies in alijs suo mō. Et pp hoc crises in istis signis aliqñ sunt ad salutez: z aliqñ ad mortem ſm fortunaz vel infortunaz aſpectū ad lunam. Deinde dicit qđ qōlibz signū aſpicit gntum añ se:z gntū post se: z hic aſpectus dr trinus eo qđ tenet tertiā ptē circuli.s. 12.gra. Et vocatur hic aſpectus amicicie pfecte:qz ālibz tria signa hoc mō diſtantia faciunt vnā triplicitatē z conuenūt in naturis sicut fuit dictū in.c. imediate pcedenti. postea dicit:aſpicit ēt qōlibet signū septimū a se.i.signū oppositum:z iste est aſpectus pfecte inimicicie rōne oppſitionis. Est ois planeta qui fuerit in aliquo gradu alicuius signi aſpicit planetā exñtez in alio signo in cōſimili gradu eodem aſpectu quo aſpicit se illa duo signa. Et auctor loquit de gradibus zodiaci:sed ſm doctrinā. Ptolemei accipiunt aſpectus in egnoctialibus:nō pōt lra sic glosari. Et hoc intelligendum de gradibus egnoctialis. vbi gratia: ſi fuerit aliqs planeta in ariete:z alter in geminis z subtracte fuerint aſcensiones circuli directi illius qui est in ariete ab aſcenſionibus circuli directi illius qui fuerit in geminis ſi remanſerint. 60. gradus aſpiciunt se aſpectu sextili. Hoc modo intelligе de alijs aſpectibus.

cum vero fuerit planeta. In hac parte auctor tāgit prōiectiones radiorum z expedit se breuiter dicens. Si fuerit aliquis planeta in aliquo signo prōjcit radios suos in conſimili gradu signi:quod aſpicit ipſum aliquo aſpectu. verbi gratia: ſi aliquis planeta in primo gradu arietis z in secūdo minuto prōjcit radios suos sextiles ad primū graduz geminoz in secundo minuto eiusdem. Auctor nimis breuiloquus fuit in hoc capitulo. ideo oportet aliquantulum imorari circa explanationem aſpectuū z prōiectionē radiorum. Intelligenduz est primo qđ aſpectus conſiderant tribus modis. Uno modo secūduz gradus eqles z secundum hunc modū auctor in littera locutus est de aſpectibus z prōiectionibus radioz. Et vocant gradus equale gradus zodiaci non ꝓſiderando aſcensiones. Scōo modo cōſiderantur aſpectus ſecunduz gradus equinoctialis in circulo directo:z hoc modo Ptolomeus iubet accipere aſpectus in. 60. ppoſitione cēuloquij:vbi logtur de cauſis dierū creticoz:z hoc modo accipit cōiter aſpectus in iterrogationib⁹ z reuolutionib⁹ annoz mūdi:z in multis alijs. Tertio mō cōſiderant aſpectus z prōiectiones radioz ſm moduz directionum: z hoc modo accipiunt in natiuitatib⁹. Intelligendū est iuxta capitulum de aſpectibus qđ aſpectus accipiunt tribus modis: z tot modis etiaz accipiuntur prōiectiones radioz. Uno modo accipiunt aſpectus z prōiectiones radioz ſecūdum gradus circuli signoz ita qđ cōputant gradus zodiaci qui ſunt inter vnū planetā z alīū:z iste est modus quē ponit auctor in lra. Et hunc modum tenet Abrahā auenezre. Et dicit qđ quaſi infinities est expertus qđ aſpectus debent accipi in zodiaco z nō in equinoctiali:z hic modus est facilis valde. Et exēplificatū fuit ſufficiēter de hoc in ſniando lram. Scōo mō accipiunt aſpectus in equinoctiali ſm aſcēſiones circuli directi ſm quēadmodū iubet Ptolomeus accipere ſicut dictū fuit ſup lram. Cū igit ſm hunc modū volueris equare aſpectus querere aſcēſiones planete in circulo directo que incipiūt a capricorno: z ſerua eas Deinde eodē mō quere aſcenſiones gradus alterius planete in eodem circulo directo:z ſerua eas. Deinde ſubtrahe aſcenſiones illius qui prōpinquioz fuerit capricorno ſm ordinez signoz ab aſcenſionibus illius qui lōgius fuerit:z ſi remanſerint. 60. gradus aſpiciunt ſe aſpectu ſextili. Si remanſerint. 90. gradus aſpiciūt ſe aſpectu quarto. Et ſi. 120. gradus remāſerint aſpiciunt ſe aſpectu trino. Pro aſpectu autē oppoſito nō oportet querere aſcenſiones: qz qñ duo planete opponunt in zodiaco: opponuntur z in equinoctiali. Iſte modus facilis est: ideo nō oportet hic multū itare. Tertiꝰ aūt modus aſpectuum z protectionis radioz est multū difficilis maxime nō exercitatis in calculationib⁹. Intelligendū est ꝑmo circa hūc modū qđ ꝓiectio radioz accipit ſm aſcenſiones circuli directi qñ planeta cuius radios volumus ꝓjcere est in medio celi vel in angulo terre. Et qñ est in gradu oriētis: vel in gradu occidētis accipit ſm aſcenſiones regionis ſiue horizontis obliqui ſm tabulas factas ad illam regionē. Si autē nō fuerit planeta in aliquo quattuor hoz locorum. ſed in locis intermedijs tunc accipiuntur mixtim. Cum igit volueris prōjcere radios alicuⁱ planete conſidera ſi planeta ille cuius radios vis ꝓjcere ſit in medio celi. vel in angulo terre:z tūc quere aſcenſiones illius gradus in circulo directo ſup qs addas. 60. gradus ſi volueris radiationē ſextilē finiſtram. s. illā que ꝓcedit ſm ordinē signoz a loco planete. Et gradus poſt additionē puenientes reduc ad gradus eqles in circulo directo ſm doctrinā canonū primi mobilis:z gradus zodiaci q puenerit in illo ſūt radij ſextiles:z ſic dixi ō. 60. gradib⁹ pro radiatione ſextili: ita intelligas de. 90. p radiatiōe q̄rta: z de. 120. p radiatione trina. Si aūt volueris radiationē dextrā. s. illā que ꝓcedit a loco planete verſus occidentē ſubtrahe ab aſcēſionib⁹ gradus planete. 60. gra. pro radiatione ſextili vel. 90. pro radiatione quarta: vel. 120. p radiatiōe trina. Et numerū q remanet reduc ad gradus eqles ſicut prius z gradus zodiaci q exierit in illo ſunt radij. Exemplū in radiatione ſiniſtra pono qđ ſaturnus ſit in angulo medij celi in fine ſexti gradus virginis aſcēſiones illius gradus in circulo recto ſūt. 247. gradus. 48. minuta. volo habere radiationē ſextilē addam ergo. 60. gradus: z puenient. 307. gradus. 48. minuta quos reducam ad gradus equales in circulo directo:z exeunt. 10. gradus. 14. minuta. 14. ſecunda ſcorpionis. ibi ſunt radij ſextiles ſaturni ſiniſtri in hoc caſu. Exemplū in radiatione ſextili dextra: ſubtrahā ab aſcenſionibus ꝑdictis. 60. gradus: z remanēt. 187. gradus: z. 48. minuta. reducam ad gradus eqles in circulo directo. z exeunt. 7. gradus. 9. minuta z. 15. ſecunda cācri. ibi ergo in ꝓpoſito ſunt radij ſextiles dextri Saturni. Si vero planeta cuius radios vis ꝓjcere ſit in gradu oriētis quere aſcenſiones gradus planete p tabulā aſcēſionū circuli obliqui deſeruientem tue regioni. Et ſi volueris radiationem ſiniſtrā adde ſup aſcēſiones gradus planete. 60. gradus pro radiatiōe ſextili: vel. 90. p quarta radiatione: vel. 120. pro trina radiatione. Exemplū in radiatiōe ſextili ſiniſtra: pono qđ Jupiter ſit in gradu oriētis in fine. 10. gradus ſagittarij aſcēſionis illius gradus in orizonte obliquo ſunt. 275. gradus: z. 27. minuta: z volo habere radiationē ſextilem ſiniſtrā addā ſup ipſos. 60. gradus z prouenient. 335. gradus z minuta. 27. quos reducam ad gradus equales in circulo obliquo z exeūt. 12. gradus. 44. minuta. 21. ſecunda aquarij ibi ergo ſūt radij ſextiles Jouis. Exemplū in radiatione ſextili dextra. ſubtrahā ab aſcenſionibus gradus Jouis. 60. gradus z manent. 215. gradus. 27. minuta. reducam ad gradus equales z exiūt. 25. gradus. 54. minuta. 50. ſecunda libre. ibi ſunt radij ſextiles Jouis. Si vero pla/

neta fuerit in gradu occidētis operaberis cū gradu oppoſito.ſ.accipies aſcen ſiones nadir gradus planete in horizōte obliquo:z facies penit⁹eodē mō quo dcm̄ eſt.Sed poſtq̄z reduxeris ad gradus eq̄les loc⁹ radioz̄ eſt loc⁹ oppoſit⁹ il lius loci quē inuenis.Et vt clari⁹ pateat ponā in hoc exemplū. ¶Pono q̄ Ju/piter ſit in gradu occidētis in fine.10.gra.ſagittarij:querā aſcēſiōes.10.gra.ge\mino z̄ z inuenio.41.gradus.9.minuta.addā.60.gradus p radiatiōe ſextili:z puenīunt.101 gra.9.minuta.reducā ad gradus eq̄les in horizonte obliquo:z exiūt.2.gradus.30.minuta.45.ſecūda leonis.ſunt ergo radij in oppoſito iſti⁹. ſ.2.gradu.30.minuta.45.ſecūda aquarij.Si aūt planeta cuius radios vis pȝ/jcere nō fuerit in aliquo loco z̄ dicto z̄ tūc op3 accipere radiationē mixto mō ſm̄ pportionē diſtātie gradus planete inter vnū angulū z aliū. ¶Modus autez eſt iſte ſi planeta cuius radios vis pȝjcere fuerit inter medium celi z gradum aſcendentez:accipe primo aſcenſiones gradus medij celi q̄s ſubtrahe ab aſcē/ſionibus gradus planete in circulo directo:z q̄ remanet eſt diſtantia a medio celi quam ſerua.Deinde ſuper aſcenſiones gradus planete in circulo directo. 60.gradus.adde pro radiatione ſextili vel.90.pro radiatione.4.vel.120.p tri na:z quod puenerit reduc ad gradus equales in circulo directo:z q̄ prouc/nerit ſerua.z uocet radiatio circuli directi.Deinde quere aſcenſiones gradus planete in horizōte obliquo p tabulā regiōis tue ſup q̄s adde ſil⁹. 60. gradus pro radiatiōe ſextili vel.90.pro.4.vel 120.pro trina:z q̄ puenerit reduc ad gradus equales per tabulaȝ tue regionis:z q̄ exiuerit ſerua:z vocet radiatio regionis.Deinde vide differentiaȝ inter radiationē circuli directi z radiatio nem regionis:quā differentiā multiplica per diſtātiā graduȝ planete a medio celi z productū diuide per medietatē arcus diurni gradus planete.z pueniet pars ꝓportionalis quā adde ſuper radiationē circuli directi.ſi radiatio circu/li directi fuerit minoz radiatione regionis z ſubtrahe ab ipſa ſi fuerit maioz.z q̄ puenerit erit locus radioz̄.¶Medietatē autē arcus diurni gradus planete inuenies ſubtrahēdo aſcēſiones gradus planete in circulo obliquo ab aſcēſio/nib⁹ ei⁹ nadir z mediādo illud. ¶Poſſet etiā alio mō inuenīri pars ꝓportionalis dīe duarū rationū.ſ.q̄ acciperet ſexta pars dīe z multiplicaret per horas di ſtantie planete a medio celi.Sed hic modus eſt magis tediosus q̄z primus:qz oportet ſecundū hunc modum diuidere diſtantiam gradus planete a meridie per partes horaz̄ gradus planete ad hoc q̄ inueniant hore diſtātie a meridie. Conſulo primū moduȝ.Exēplum in hoc pono q̄ gradus medij celi ſit.20.gra dus leonis completus a ſaturnus ſit in ſexto gradu virginis completo.Que ram diſtantiam ſaturni a medio celi per aſcēſiones circuli directi.Et inuento in diſtantia.15.gradus.22.minuta.ſeruabo itaq̄z eam.Deinde ſubtrahā aſcen ſiones gradus Saturni in circulo obliquo ab aſcenſionibus gradus oppoſi ti.Et remanēt.201.gradus.20.minuta qui eſt totus arcus diurn⁹ Saturni quē diuidā per mediū.z venīt.100.gradus.40.minuta qui eſt medietas arcus di urni Saturni:ſeruabo itaq̄z eū.Deinde querā aſcenſiones gradus ſaturni in circulo directo z inuenio.247.gradus.48.minuta quibus addā.60.gradus: qz volo radiationē ſextilē ſiniſtram.z puenient.307.gradus.48.minuta quos reducā ad gradus eq̄les i circulo directo:z inuenio.10.gradus.14.minuta.14. ſa.ſcorpiōis.z hec eſt radiatio circuli directi.Deinde querā aſcēſiones gradus ſaturni in circulo obliquo in regione cui⁹ latitudo eſt.48.gradus.Et inuenio.

147.gradus.11.minuta quib⁹ addaȝ.60.gradus:z puenīūt.207.gradus.11.mi nuta quos reducam ad gradus equales in circulo obliquo z inuenio 19.gra dus.52.minuta.14.ſecunda libre.¶Video q̄ radiatio circuli directi eſt maioz quā radiatio regionis ſubtrahā minorē de maiori z inuenio in dīa.20.grad⁹. 22.minuta quā reducam ad idē genus:z puenīunt.1222.reducaȝ et diſtantiam ſaturni a medio celi ad idem genus.diſtātia fuit.15.gradus.22.minuta reducā ad idem genus.ſ.920.minuta.multiplicabo dīam per diſtantiā z prouenīunt. 1126684.ſecunda.Deinde reducam medietatē arcus diurni ſaturni ad idē ge nus.¶Medietas arcus diurni fuit.100.gradus.40.minuta.reducta ad idem ge nus.6040.prouenīunt minuta per que diuidā numerū qui puenit ex multi plicatione.Et exiunt tres gradus.6.minuta.32.ſa quos ſubtrahā a radiatione circuli directi:qz illa fuit maioz z remanēt ſeptē grad⁹.7.minuta.42.ſcda ſcor/pionis.ibi ſunt radij ſaturni ſextiles ſiniſtri in caſu ꝓpoſito.¶Si aūt volue/ris radiationem dextrā vbi ꝓcepi addere.60.gradus ſubtrahe.60.z opera/beris ſicut ꝓius.Si vero gradus planete cuius radios vis pȝjcere fuerit iter graduȝ aſcēdentē z angulum terre vide longitudinē eius a gradu aſcendente quā ſcies hoc modo.Subtrahe aſcenſiones gradus aſcēdentis in circulo obli quo ab aſcēſiōib⁹ gradus planete in eodē circulo obliquo.Et hoc ſi volueris radiationē ſiniſtrā z q̄ remanſerit erit diſtātia planete a gradu aſcēdente ſer/ua eē Deinde q̄re medietatem arcus nocturni gradus planete quē ſcies hoc mō:ſubtrahe aſcēſiones nadir gradus planete ab aſcenſionib⁹ gradus plane te:z remanebit totus arc⁹ nocturnus quē media z ſua medietatē.¶His itaq̄z ſer uatis q̄re aſcēſiones gradus planete in circulo obliquo p tabulam factā ad la titudinē tue regiōis gb⁹ adde.60.p radiatione ſextili zē.z q̄ puenīt reduc ad gradus equales in circulo obliquo z vocetur radiatio circuli obliqui.Dein de quere aſcenſiones gradus planete in circulo directo:quibus adde.60.gra/dus pro radiatione ſextili z cetera:z q̄ puenerit reduc ad gradus eq̄les in cir culo directo:z q̄ prouenerit ſerua z vocet radiatio circuli directi.Deinde vi de differentiā iter radiationē regionis z circuli directi:ſubtrahendo minorē a maiori:quā differentiā multiplica p diſtantiam planete a gradu aſcēdente. Et pductum diuide per medietatē arcus nocturni gradus planete z exibit ps ꝓportiōalis quā adde cū radiatione regionis ſi fuerit minoz radiatiōe circuli directi:vel ſubtrahe a radiatiōe regiōis ſi illa fuerit maioz radiatiōe circuli di/recti.Et q̄ poſt additionē vel ſubtractiōem puenerit loc⁹ erit radioz̄.Exem/plū i hoc pono q̄ gradus aſcēdēs ſit.18.ſcorpionis.z Jupiter ſit in.10.ſagitta rij q̄ram aſcēſiones grad⁹ aſcēdentis in orizōte.48.graduū.z inuenio.245.gra/dus.55.minuta.Deinde queram aſcēſiones gradus Jouis in eode horizonte obliquo.z inuenio.275.gradus z.27.minuta:ſubtrahā aſcēſiones gradus aſcē dentis ab aſenſionibus gradus Jouis:z remanent.29 gradus.32. minuta que eſt diſtantia Jouis ab aſcendente.Deinde ſubtraxi aſcenſiones gradus oppo/ſiti Jouis ab aſcēſionibus gradus Iouis:z reſiduū mediaui:z inuent.117.gra. 9.minuta q̄ eſt medietas arcus nocturni gradus Iouis.Deinde addidi aſcen/ſionibus Iouis.60.gradus z puenerunt.335.gradus.27.minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo:z inueni.12.gradus.45.minuta aqua rij.Et hec eſt radiatio regionis:ſeruaui itaq̄z eam.Deinde queſiui aſcenſiones gradus Iouis in circulo directo:z inueni.338.gradus.21.minuta quibus addi/

ãi.60. gradus:z ꝓuenerunt.398.gradus.21.minuta.subtraxi vnam reuolutionem.s.360.gradus z remanserũt.38.gradus.21. minuta quos reduxi ad gradꝰ equales i circulo directo z iueni 50.gradꝰ.57.minuta aquarij:z hec est radiatio circuli directi.De inde subtraxi minorem radiationem de maiori z inueni in differentia.6. gradus.48.minuta quã differentiam multiplicaui per distantiam louis ab ascẽdente:z diuisi per medietatem arcus nocturni z inueni in parte proportionali.i.gradum.42. minuta.47.secunda.quã subtraxi a radiatione regionis:qz illa fuit maior. Et remanserũt post subtractionẽ.11.gradus. 2.minuta.13.secunda aquarij:z ibi est locus radiorum louis. ¶Si autẽ velles p̃cere radios versus dextrum tunc deberes videre distantiam gradus planete ab angulo terre p ascensiones circuli directi quã inuenies subtrahẽdo ascẽsiones gradus planete in circulo directo ab ascensionib⁹ anguli terre i circulo directo. Et tunc ptẽ ꝓportionalẽ duarum raditionũ deberes addere radiationi circuli directi si illa esset minor radiationẽ regiõis: vel subtrahere si esset maior. In nullo alio differt opꝰ nisi qꝫ vbi p̃cepi addere ascẽsionib⁹.60.gradꝰ: z c̃.dẽs subtrahe.60.z c̃ ¶Si aũt gradus planete cuius radios vis proijcere: fuerit inter gradum occidentis z gradũ.10.domꝰ opaberis cũ gradu oppositi planete recte p eandem viã:sicut iam dixi inter ascendens z angulũ terre.quã do enim gradꝰ planete est inter gradũ occidẽtis z medium celi eius oppositus gradus est inter ascendens z angulum terre. Et tantũ distat gradus oppositus planete ab ascendente quãtum gradus planete a gradu occidentis.iõ eadem est operatio:nec plus nec minus.Sed post qꝫ cũpleueris operationez locus radiorꝫ est locus oppositꝰ illiꝰ loci quẽ inuẽisti sicut tibi exẽplificaui:qñ planeta ẽ in gradu occidentis.Si aũt cõtingat sicut sepe contingit qꝫ gradus planete sit ante angulũ:z locꝰ vbi cadũt radij sui sit vltra angulũ:sicut v̄bi gra locꝰ planete sit iter medium celi z ascendens z radij cadant vltra ascendens:s. inter ascendens z angulum terre. Iste casus q̃si frequenter contingit in radiatione trina:z multotiens in quarta:z aliquando in sextili. ¶Modus est iste si locus planete cuius radios vis proijcere sit inter medium celi z ascendens z radij sui debeant cadere vltra ascendens:vide distantiã planete a medio celi per modum prius dictũ:z vide medietatẽ arcus diurni gradus planete p modum prius dictũ:z serua vtrumq;.s. distantiam z medietatem arcus diurni.Deinde ꝫras ascẽsiones gradus planete in circulo directo.Quere ẽt ascensiones gradus ascendentis in eodem circulo directo.Deinde subtrahe ascensiones gradus planete ab ascensionibus gradus ascendentis.Et qõ remanserit serua:z vocetur pars radiationis circuli directi.Deinde q̃re ascensiones gradus planete in circulo obliquo.z quere ascensiones gradus ascẽdentis in circulo obliquo:z subtrahe ascensiones planete ab ascensionibus gradus ascẽdentis:z quod remanserit serua z vocetur pars radiationis regiõis.Deinde subtrahe partem radiationis minorem a maiori z remanet differentia q̃z multiplica p distãtiam planete a medio celi z pductũ diuide p medietatẽ arcus diurni gradus planete z ꝓuenit ps ꝓportionalis q̃z adde pti radiatiõis circuli directi si fuerit minor pte radiationis regiõis.vel subtrahe si fuerit maior:z qꝫ puenerit erit pars radiationis eq̃ta:q̃ pars si fuerit minor.60 gradibus radij sextiles cadunt vltra angulum ascendentis si fuerit maior cadũt ante angulũ. Et si hec ps fuerit minor.90. gradib⁹ radij quarti cadũt vltra angulum, si maior cadunt ante angulum. Et si hec ps fuerit minor 120 gradi. sicut est quasi frequenter cadunt radij trini vltra angulum.si fuerit maior.120 cadunt ante angulũ.Si igit cadant radij vltra angulum subtrahe ptem radiationes equatã a.60.gra.pro radiatione sextili vel a.90. pro radiatione quarta:vel a.120.pro radiatione trina::z qõ remanserit adde super ascensiones gradus ascendentis i circulo obli quo z quod prouenerit reduc ad gradus equales in circulo obliquo z gradus signi qui exierit erit locus radiorꝫ.Si scieueris istam operationẽ scies dirigere planeta existentem in vna quadra ad locum existentem in alia quadra. Hũc modũ nõvidi expositum nec positũ aliquo libro. ¶Ut planius pateat qõ dixi ponam in hoc exemplũ. Pono qꝫ gradus medij celi sit.10.gra.cancri z saturnus sit in quarto gradu virginis:z gradus ascẽdens in orizõte obliquo in regione cuius latitudo est.40. gradus sit.7. gradus.59.minuta libre. Quesiui ascensiones gradꝰ medij celi in circulo directo z inueni.190. gra.53.minuta. Deinde quesiui ascensiones gradus saturni in circulo recto z inueni.245.gradus.55.minuta. Subtraxi ascensiones medij celi ab ascensionibus gra.saturni z remanserunt.55. gradus.2.minuta:que est distantia saturni a medio celi. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascensionibus gradus oppositi in eodem circulo obliquo z remanserunt.203.gra.3.minuta:z hic fuit arcus diurnus gradus saturni quem mediaui z inuent.101.gradus.31.minuta.30.ſa que est medietas arcus diurni gradus saturni Subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo directo que fuerunt:245.gra:55.minuta ab ascẽsionibus gradus ascendentis in eodem circulo directo que fuerunt.277.gra.19.minuta z remãserunt.31.gra.24.minuta q̃ fuit pars radiationis circuli directi. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo q̃ fuerũt.144.gra.277.minuta. ab ascẽsiõib⁹ gra.ascẽdentis in eodẽ circulo obliquo quẽ fuerunt.190.gra.53.minuta:z remanserunt.46.gra.26.minuta que fuerũt pars radiationis regionis siue circuli obliqui:vidi qõ pars radiationis circuli obliqui fuit maior parte radiationis circuli directi. Subtraxi ergo minorꝫ de maiori z remãserunt 15.gradus.2.minuta que fuit differentia duarũ partium quã multiplicaui p distantiam saturni a medio celi z diuisi p medietatem arcus diurni gra.saturni.z exiuerũt.8.gra.8.minuta.59.ſa z hec fuit pars proportionalis differentie quã addidi supra partem radiationis circuli directi z prouenerunt 39.gra.32.minuta.59.secũda. Isti sunt gradus ascensionum qui fuerunt in figura a saturno vsq; ad gradum ascendentem: z quia fuerunt pauciores q̃z.60.sciui qꝫ radij sextiles saturni in hac figura ceciderunt.vltra gradum ascẽdentem.Subtraxi ergo hos gra.a.60.pro radiatione sextili.z remanserũt.20.gradus.27 minuta.1.ſm:quos additi super ascensiones gra.ascendentis in circulo obliquo qui fuerunt.190.gra.53.minuta:z prouenerunt.211.gradus.20.minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo z inueni.22 gra.54.minuta.52.secunda libre:ibi fuerunt radij sextiles saturni in propositio exemplo secundum hunc modum debet fieri in alijs angulis. Et hec de radiationibus sufficiant.

HAbent etiaz quinqz planete in vno quoqz signo terminos. Dri⁹ auctor determinauit de trib⁹ dignitatib⁹

essentialibus planetaruz. In ista parte auctor determinat de quarta dignitate essentiali quam habent planete in signis. Et diuiditur in duas partes: quoniam in prima parte ponit terminos planetarum. In secunda parte soluit quadam contrauersiam que est inter aliquos de triplicitatib⁹ z terminis. Secunda pars incipit ibi. Quidam preponuntur. Prima pars diuidi potest in duas partes: ita q̄ ꝑmo incipit tractare de terminis planetaꝝ liraliter. Scōponit tabulam de ipis terminis. Secūda incipit ibi: z pp diuersitatē eozūdē. Dicē ꝑmo q̄ quinq; planete. s. Saturnus Jupiter Mars Ueneꝰ z Mercuriꝰ hñt terminos dispositos p diuersos gra. Et ꝑmus terminꝰ ē Jouis a ꝓncipio arietis vsq; ad finem sexti gra. eiusdē. Et a ꝓncipio septimi gra. eiusde arietis vsq; ad finē. 12. est terminus Ueneris. Et a ꝓncipio. 13. gra. vsq; ad finē. 20. est terminus Mercurij. Et a ꝓncipio. 21. vsq; ad finē. 25. est terminus Martis. Et a ꝓncipio. 26. vsq; ad finē arietis est terminꝰ Saturni. Postea dicē. z qz isti gradꝰ sunt diuersi: ita q̄ non vadūt equaliter nec ꝑm ordinē planetaꝝ graue esset eos tenere in memoria: ideo potuit eos eo in tabula secundum q̄ videtur in littera.

Quidā ꝓponunt triplicitates terminis.

Hic soluit q̄ꝺā contrauersiā que est iter sapientes de triplicitatib⁹ z terminis. Et dicit qdā ꝓferūt triplicitates terminis. Et qdā ꝓferūt terminos triplicitatibus. Soluit istā ꝯtrauersiā z dicit q̄ dñi triplicitatū sunt fortiores q̄ꝫium ad nutritionē pueroꝝ: qz in natiuitatib⁹ significāt nutritionē z ab eis accipit significatio virū puer sit vitalis aut nō. Dñi aūt terminoꝝ sunt fortiores in directione: qz dū dirigit gradus ascēdens alicuⁱ⁹ natiuitatis dirigitur ad terminos fortunarū z in fortunaꝝ. z dñs termini illⁱ⁹ vocat diuisor vel dispositor q̄ꝺiu durat directio in illo termino: z si fuerit ibi aliqs planeta vel radij eius erit ꝓceps. De hoc diffusiꝰ dicet in sequentib⁹ dño ꝓcedente. Notādum est hic de terminis q̄ discordia fuit iter sapiētes antiquos de terminis. Et fuerūt tres opiniones famose de terminis. quarū vna fuit indoꝝ. alia egyptioꝝ. tertia caldeozū. Ptoleme⁹ in. 218. ꝓpositione ꝑme ꝑtis q̄ꝺripartiti magis approbat terminos egyptiozū z dicit se inuenisse vnū libz̄ de terminis antiquū qui ꝓ vetustate erat ꝓ maiori ꝑte factꝰ. Et ille cōcordabat cū terminis egyptioꝝ. z in illo libro summa graduū terminoꝝ cuuslibet planete erat tantꝰ quantꝰ numerus annoꝝ suoꝝ maiorū quos dant in natiuitatib⁹. Uerbi gra: anni maiores saturni sunt. 57. āni. Jouis. 79 Martis. 66. Ueneris. 82 Mercurij. 76. z omnes isti collecti faciunt. 360. Si volueris hoc experiri cōputa gradus oium terminoꝝ alicuⁱ⁹ planete: verbi gra Jouis: z inuenies numerū annoꝝ suoꝝ scilicet. 79. z sic de alijs. Haly in cōmento. 206. ꝓpositionis ꝑme ꝑtis q̄ꝺripartiti dicit. Illi ve egypto fuerunt sapiētes magici qui fuerunt ab antiquo tpe. nam isti fuernnt studij z exercij magini in sciētijs z sapientijs oibus de gbus hō se iuuare pōt. Et scimꝰ hoc per chronicas sapiētum antiquoꝝ ꝑm q̄ loquebantur de ipis z per ea que de suis operibus remāserūt a multis milib⁹ annozum vsq; ad hodiernā diē. Tñ ego dico illud q̄ ego vidi de vna experiētia q̄ꝫ inueni in loco qui dictus est oculus solis: qz in modico tpe miracula magna vidi. hec sunt verba Haly. de experientia aūt tacet. In centiloquio in cōmēto illⁱ⁹ ꝓpositionis vultus huius seculi. dicit vnam experientiam de sigillo scorpionis facto in lapide secundum q̄ pōt ibi videri: z qui voluerit videre ibidē videat.

Facies autē signoꝝ. Hic determinat de quinta dignitate z vltima essentiali q̄ꝫ hñt planete in signis q̄ vocatur facies. Et pōt diuidi in tres partes. qm̄ in ꝑma ꝑte ponit diuisionē z ordinationē faciez. In ꝑa parte docet inuenire facies p numeros. In tertia parte ponit de eis tabulā. Scda pars incipit. Cū habueris gradus in aliquo signo. Tertia est in fine vbi ponit tabulā. Dicit q̄ qlibet signū diuiditur in tres partes equales q̄ vocant tres facies z qlibet facies est ex. 10. gradibus. Et incipiunt iste facies a principio arietis z ꝓcedūt ꝑz ordinē signoꝝ z planetaꝝ. itaq; prima facies est martis. s. primi. 10. gradus. ꝑa facies arietis. s. 10. gradus sequētes sunt solis q̄ succedit marti in ordine sphararū. tertia est veneris que succedit soli. Et prima facies tauri est mercurij que succedit veneri. Secunda lune que succedit mercurio. Tertia saturni. Et ꝑma geminoꝝ Jouis. z sic ꝑm hunc ordinem vsq; ad finē signozum. Postea docet inuenire p numeros cuius planete sit aliqua facies. Et dicit cū habueris gradum alicuius signi z volueris scire cuius planete facies sit in illo gradu cōputa numerū signoꝝ a principio arietis vsq; ad principiū signi ꝓpositi: z multiplica illum numerū per tres: z cuz numero ꝓducto adde facies cōpletas signi ꝓpositi: verbi gra: si transierint. 10. gradus cōpleti adde vnitatē. Si. 20. completi adde duo. Deinde a toto numero subtrahe. 7. quotiēs poteris. z qđ remanserit computa a marte secundum ordinem planetarū. z vbi numerus finitus fuerit sequens planeta est dñs faciei quesite: verbi gratia pono quod habeam. 15. gradus leonis volo scire cuius facies sit. 15. gradus leonis scio q̄ a principio arietis sunt. 4. signa completa. multiplicabo ergo. 4. per. 3. z erunt. 12. Et scio q̄ de leone transiuit vna facies completa: ideo addam vnū z erunt. 13. facies complete a principio arietis. subtrahā inde septem z remanent. 6. dabo. primam vnitatem marti. secundam soli. tertiam veneri. quartam mercurio. quintam lune. sextam saturno. Erit ergo facies sequens que non fuit completa Jouis. Postea ponit tabulam cuius opus facile est. Queres enim nomen illius signi cuius dominū faciei queris z inuenies in directo quis sit dominꝰ ꝑme faciei z quis secunde z quis tertie.

Et quia auxiliante deo. Postq̄ꝫ auctor determinauit de dignitatibus planetarū in signis. In ista parte determinat de fortitudinibus quas hñt in istis dignitatibus. Et pōt diuidi in duas partes: qm̄ in prima parte ostēdit quot fortitudines hēat planeta in qualibet dignitate. In ꝑa parte cōparat istas dignitates ad res sensibiles. scda est ibi: vnde qđā de hac re. Prima pars pōt diuidi in duas: qm̄ primo continuat se ad dicenda. ꝺo prosequitur ibi: naz dñs domus. Dicit qz adiuuante deo cōpleuit de dignitatibⁱ⁹ planetarū i signis. modo vult ostēdere quot fortitudines hēat quelibet in ipsis dignitatibus. Postea dicit q̄ dñs domus ꝑz quinq; fortitudines. dñs exaltationis ꝑz quattuor. dñs triplicitatis hēt tres. dñs termini duas dñs faciei vnā. Postea replicat illaz cōtrouersiā de terminis. Et ponit cōparationē in dignitatibus planetaruz dicens q̄ quidā de dignitatibus planetarū fecerunt talē cōparationē q̄ planeta existens in sua domo est filiꝰ viro existēti in domo atq; dñatōe sua. Et planeta in exaltatiōe sua est filius viro in regno atq; gloria sua z patet in littera. Ex ista littera pōt notari si aliquis planeta patiat magnū infortunū i domo vel ex

altatione sua hoc est multū detestabile. sicut multū eēt detestabile si rex vincere tur in ꝓprio regno suo z in fortiori loco regni sui. Jō qñ luminaria eclypsant in ꝓprijs domibus vel exaltationibus suis hoc est malum signum.

Sequuntur has figure signorum.

Postquam auctor determinauit de dignitatibus planetarum in signis z de fortitudinibus quas habent in istis dignitatibus. In ista parte determinat de figuris siue formis ipsorum signorū hoc est ostēdit nobis que signa hñt formas humanas: z que hñt formas aliorū animaliū z manet indiuisa. Dicit quod quedam signa dicūtur rationalia. s. illa quorum imagines sunt figurate ad imagines hominum. Et illa sunt gemini virgo aquarius libra z medietas prima sagittarij. z ista dicuntur habentia pulchras voces. Et virtus eorum est maior cū fuerint in oriente. Et quedam ex signis dicuntur habentia halas scilicet gemini virgo z pisces. Quedam ex eis dicuntur quadrupedia. s. sagittarius leo aries taurus z capricornus. Et eorum quedā sunt domestica. s. illa que sunt figurata secundum figuras animalium domesticorum. Et hec sunt aries taurus z capricornus. Et eorum virtus magis apparet cum fuerint in meridie. Virtus autem virginis capricorni z aquarij magis apparet cum fuerint in septentrione. Et quedam ex signis videntur vitiosa z turpia z tortuosa scilicet aries taurus cancer scorpius z pisces. z virtus eorum magis apparet in occidente. Quedam vero sunt sterilia. s. gemini leo virgo. Et quedam dicuntur habentia paucos filios. s. aries taurus libra sagittarius capricornus z aquarius. Et quedam ex his signis sunt multum luxuriosa. s. aries z taurus leo z capricornus. Et quedam dicuntur multum filiorum scilicet cancer scorpius z pisces. Et quedam ex signis dicuntur habentia dimidiam vocem: illa scilicet que habent voccm animalium balantium rugientium z mugientium: vt aries taurus leo capricornus z vltima pars sagittarij. Quedam ex signis dicuntur carentia omnino voce scilicet illa que figurantur secundum imagines animalium carentium voce: vt cancer scorpio z pisces. Haly abenragel breuiter expedit se de formis signorum dicens. Signorum alia sunt in forma hominum. Alia in forma bestiarū. Alia in forma bestiglorum Alia in forma reptilū. Que sunt in forma humana sunt gemini libra aquarius virgo. In forma bestiarū aries taurus capricornus z sagittarius. In forma bestiglorum. i. animalium rapatiuz leo. In forma reptilium cancer scorpio z pisces.

Et vnum quodque signorum habet ꝓpriam significationem.

Prius auctor determinauit de figuris signorum. In ista parte ostendit nobis quid habent signa ex membris hominum: z ex regionibus z ex planetis. Et potest diuidi in duas partes: qm in prima parte facit quod dictum est. In secunda determinat de doloribus planetarum in signis. Secunda incipit ibi. Et siquidem planete significauerint dolorem. Prima potest diuidi in. 12 partes secundum q. 12 sunt signa. Claruz est quod dicit i littera excepto q nomia regionū nō sunt nobis nota. Notādum est hic quod Ptolemeus diuidit totā terrā habitabilem in quattuor partes. Et secundum diuisionē Ptolemei imaginari potest vna linea transiens ab oriente in occidēte per mediū habitationis ita qō ista linea diuidat partez meridionalem a septentrionali. Et dicit Haly z ista linea distat ab equinoctiali per. 36. gradus. z secundū hanc diuisionem distat ab vltima habitatione in septentrione per. 30. gradus vel circa: ita quod tota latitudo contineat. 66. gradus. Et tanta est distantia equinoctialis vsq ad circulū arcticuz: immo est. 66. gradus. 26. minuta: z. 30. scōa. Ideo dicit Haly vel circa. Et dicit quod infine istius linee versus occidentem est passagiū herculis. Et hoc est vnde transitur in hispaniam z est mare ibi strictuz quod existens in vno littore potest videre existentē in alio. Et sunt ibi tres insule q̄rū vnā videt trāseuntes in hispaniā p terrā occidentis. Et stat in ea idolū tenens in manu claues ad demonstrandū q vltra locum illū nō sit habitatio. Et in qualibet duarum aliarū insularū stat idolū ꝑm eundē modū. Et in parte orientali in fine linee ꝑdicte stant idola eodem modo tenentia claues z demonstrantia quod non sit vltra illum locū habitatio versus orientez. Dicit Haly q Hercules posuit ista idola in signum q ipse acquisiuerat totū mundum. Longitudo linee predicte scōm q dicit Haly est. 180. graduū. His visis ꝑm sententiā Ptolemei imaginet ista linea diuidi p medium ita qō remaneant. 90. gradus versus orientē z alij 90. versus occidentem. Et imaginetur transire vna linea per polos mundi per mediū diuisionis linee supradicte ita videlicet q transeat per medium terre habitabilis scōz latitudinem. Prima autē linea dicebatur transire per medium terre habitabilis ꝑm longitudinē. Patet itaq; q due linee supradicte que diuidunt totam terrā habitabilē in quattuor partes contūgunt in loco intersectionis linearū qui est punctus in medio terre habitabilis. Hac diuisione intellecta facile est videre sniaz. Ptolemei in partitione signorum z terrarū. Dicit itaq Ptolemeus q hec tria signa aries leo z sagittarius que faciunt primā triplicitatē ptinēt ad q̄rtaz partē terre habitabilis que est iter septētrionē z occidens. z illā q̄rtā gubernat Jupiter eo q est septentrionalis: z mars hz participationē cū eo: qz ptinet ad partez occidentalē. Et tria signa triplicitatis scde. s. taurus virgo capricornus pertinent ad partē que est inter meridiē z oriens z gubernat ipsam venus: qz est meridionalis. z hz participationē cū ea saturnus qm ad partē orientalē pertinet. Et tria signa triplicitatis tertie. s. gemini libra z aquarius ptinēt ad partē que est inter oriens z septētrionē: z gubernat ipsam saturnus eo q pertinet ad oriens z hz participationē cū eo Jupiter eo q pertinet ad septentrionem. Et tria signa triplicitatis quarte. s. cancer scorpio z pisces pertinent ad partez que est inter meridiez z occidens. z gubernat ipsaz mars: qz pertinet ad occidens. z hz participationē cū eo venus. Ex predictis poterit quilibet cōiecturare ad quod signum pertineat quelibet terra. Sciet enim per longitudinem z latitudinē regionis de qua quarta fit. Verbi gratia: ois terra cui⁹ latitudo est maior. 36. gradibus. z longitudo eius ab occidēte min⁹. 90. gradib⁹ fuerit est de quarta septentrionali occidentali z sic de alijs suo modo. Cognita igitur quarta in qua est terra tua scis quod vnum signum ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illā terrā. z poteris scire quod ex illis tribus respiciat eaz p mores z cōsuetudines hoiuz habitantiū in ea. Verbi gra: scis q terra christianoruz est in parte septētrionali occidentali scio qō aries leo z sagittarius dñatur sup ipsam. Et si velim scire supra q̄ ptē eius dñat qōlibet istorū signorū respicio ad mores z cōditiones hoium cū qbus signis magnis concordant. Cōstat

autē q romani sunt famosiores ⁊ nobiliores istius quarte ⁊ ideo cōuenit vt at
tribuatur eis signū nobilius inter hec tria. ⁊ hoc est leo domus solis. Constat
ēt q almani suut homines iracundi ⁊ furiosi de nā martis: ideo cōuenit vt at-
tribuatur eis aries domus martis. Constat etiam q hispani sunt boni milites
exercitij magni in armis: ideo cōuenit vt attribuat eis sagittarius qō est signuz
militarū ⁊ bellozū. Et hanc ptitionē ponit Ptolemeus in littera in scōa par
te quadripartiti. Dicit enim sic ⁊ prouincie cū ariete cōcordantes sunt terra bri
tannie ⁊ terra de salacia. Credo q deberet dici de scalauia ⁊ germania. Et q cō
cordāt cū leone sunt: italia: gallia: apulia: ⁊ cecilia. Et Haly dicit ibi: q hi sunt
termini rome. Et q cōcordāt cū sagittario sunt terre de turcia calciata ⁊ hispa-
nia. De ptitione alioz signozū cū alijs terris paz curo. Quia nec noia eaz nec
pditōes hoiuz sunt mihi nota nec faceret mihi aliquā vtilitatē hoc scire. ¶ Si
qs āt cognoscat eas ⁊ voluerit in eis mozari applicet ꝑz modū dcm̄ in tribus si
gnis pdictis. Dicit Abrahā auenezre q ꝑmū clyma ē capricorni ⁊ aqrij: ⁊ gu-
bernator eius est saturnus. Scōm clyma est sagittarij ⁊ piscis ⁊ gubernator ei⁹
est Jupiter. Tertiū clyma ē scorpij ⁊ arietis ⁊ gubernator ei⁹ est Mars. Quar-
tum est leonis ⁊ gubernator eius est sol. Quintū clyma est tauri ⁊ libre ⁊ eius
gubernator est venus. Sextū est geminozū ⁊ virginis ⁊ ei⁹ gubernator mercu
rius. Septimū est cancri ⁊ gubernat illud luna. ¶ Abrahā auenezre ponit cō
ditiones nascentiū sub qlibet signo ⁊ ē snia sua ista. Qui natus fuerit sub ꝑma
facie arietis erit ruffus ⁊ fim⁹: veter ei⁹ erit pu⁹ ⁊ strictus carne extenuat⁹: hēbit
qz supra pedē sinistrū signū ⁊ in cubito man⁹ sinistre: ⁊ amici ei⁹ erūt plures ⁊
ipse odiet malū. Qui vo nat⁹ fuerit sub ꝑa facie ierit ei nigredo plchritudini
faciei cōiuncta: corpus eius tēpatū ꝓceps in ira ⁊ āo occultans voluntatē mala:
estqz alti cordis: inimici ei⁹ plures erūt. Qui nat⁹ fuerit sub tertia facie eius erit
ruffus color ei⁹ ⁊ croce⁹ ē erit solitari⁹: Qui nat⁹ fuerit sub ꝑma facie tauri erit
brevis statur e: sut oculi magni: labia spissa: ⁊ hēbit signū in collo: ⁊ est corde fe
stin⁹: amici ei⁹ plures: ⁊ manerieb⁹ delitiaz delectabit ipse. Nat⁹ aūt sub facie
ei⁹ ꝑa: hēbit faciē rotundā: ventrē latū: ocłos pulchros: ⁊ ei⁹ aīa volūtaria resqz
cito ppendet: ⁊ circa spatulas pilosus existet. ⁊ hēbit signū in lūbris. Et q nat⁹
fuerit sub tertia facie pulchri coloris existet pulchreqz faciei: ⁊ hēbit signuz in
oculo sinistro: viraz laboriosus erit. nec in mulierib⁹ fortunat⁹ existet. Qui aūt
natus fuerit sub fine hui⁹ signi erit carens testiculis nāliter ⁊ sine vel hermo-
frodit⁹. Qui nat⁹ fuerit sub ꝑma facie geminoz erit pulchri corpis ⁊ decentis.
⁊ oculozū ⁊ piloz: hēbit signū in capite vel in oculis. Visus ei⁹ acut⁹ minime ē
iracūdus eritqz laboriosus ⁊ cū mulierib⁹ minime fortunat⁹ existet. Et q natus
fuerit sub scōa facie erit brevis statur e ⁊ niger ⁊ super eius cubitū signū nigre
dinis: eiusqz vba pulchra ⁊ dulcia. Natus sub tertia facie nimiuz hēbit oculos
paruos. eritqz vir suspicator ⁊ leuis: ⁊ loquet vba irrationabilia: eritqz mēdax.
Qui natus fuerit sub ꝑma facie cancri erit corpore ⁊ pilis decens: supcilia ei⁹
erunt stricta nareqz longe ⁊ spatule late: ⁊ habebit signū in cubito dextro: aut
eius brachio: ⁊ aīa eius bona amici eius plures: eritqz sciens ⁊ ingeniosus.
Qui natus fuerit sub scōa facie: erit color eius rubeus brevisqz statur e: carens
barba: ⁊ habebit signū in oculis. Qui sub tertia facie natus fuerit erit crassus
brevisqz statur e: ⁊ habebit multitudinē piloz in supercilijs. Qui natus fuerit
sub prima facie leonis erit pulcher corpore. ⁊ facie: ⁊ color vultus eius erit
rubeus albo cūmixtus: oculi eius commixti. pectus rectum: ⁊ crura sua patiē
tur morbum in parte superiori. ⁊ erit cognitus in ter gentes: ⁊ simplex inixtusqz
consortio regum. Qui natus fuerit sub secunda facie erit pulchre: pectus
eius erit latum: testiculi ⁊ crura gratilia: eritqz honoratus inter familiam eius
ac alti cordis. Natus autem sub tertia facie erit aliquantulum brevis statur e
eritqz color eius albus roseo permixtus: eius vox vehemens amans mulie
res: ⁊ habebit plenitudinē amicoz ⁊ morbos plures sustinebit. Qui nat⁹ fue
rit sub prima facie virginis erit decentis statuere: erit corpus ei⁹ erectum ⁊ pul
chrū: ⁊ erit sciēs ⁊ act⁹: eius capilli scripsi: ⁊ erit diligēs iusticiā: eius vox vehe-
mens: sterilis existent: anima ei⁹ bona: facies pulchra: eritqz scriba ⁊ bene doc-
tus. Qui aūt natus fuerit sub secunda facie erit pulchre apparētie: ocłi ei⁹ par
ui. nasus eius pulcher: eritqz disciplinabilis ⁊ simplex prevoluntarius corde
diliget laudari. Natus sub tertia facie erit pulcher aspectu ꝓceptibilis discipli-
ne: veri sensus ac simplex ⁊ sapiens. Qui natus fuerit sub ꝑma facie Libre: erit
pulchre facie: ⁊ in ei⁹ capite vłnera ierūt: eritqz laborator ⁊ simplex ac disci pli
nabilis. Nat⁹ sub secūda facie erit pulchri vultus ⁊ inerit ei ipedimētū in ocu-
lis: estqz corde prevolūtarius. Natus sub tertia facie erit pulcher ⁊ erit cogni-
tus ⁊ honorat⁹ iter gentes ipsius. Et qui fuerit natus sub fine signi huius erit
nullius sexus aut viriusqz. Qui fuerit nat⁹ sub ꝑma facie scorpionis parū pul-
cher existet: ⁊ habebit signū in capite: ⁊ pect⁹ eius erit latū. Et habebit signum
in pede finistro vel in manu dextera estqz hō castigationis bonaqz discretione
plen⁹ ac in loquela festinus. Natus sub secunda facie caput. ei⁹ erit magnum:
existetqz modice pulchre figure: ⁊ habebit singnum ingenu ⁊ dorso: ⁊ erit hō
discipline verba sua multiplicans. Qui natus fuerit sub tertia facie erit brevis
statur e oculis eius cōtorti appetēs comedere amās mulieres. Qui aūt natus
fuerit sub fine huius signi aut erit nullius aut viriusqz sexus. Qui natus fue-
rit sub ꝑma facie sagitarij erit pulcher specie: decorus aspectu recte statur e:
diligens bonū: regibus ac magnatib⁹ se cōmiscēs. Nat⁹ sub secūda facie corp⁹
habebit cōdeceā facies tū eius crocea supercilia cōpressa ⁊ hēbit signum in pe
ctore. Nat⁹ sub tertia facie erit longus: pulcher facie: oculi eius vt murilegi:
pect⁹ latū: ⁊ habebit signū in sinistro crure. Qui sub ꝑma facie capricorni nat⁹
fuerit erit corpus suum condecēs: pectus latū: ⁊ hēbit signū nigrum in cubito
erit astutus disciplinabilis simplex ⁊ ꝓuoluntari⁹. Natus sub secunda erit pul-
cher: hēbit nares longas: oculi ei⁹ pulchri: volūtas ei⁹ mala ⁊ iracūdus: est
hō scientie. Natus sub tertia facie erit pulcher corpore: ei⁹ tñ facies citrina: ⁊
in eius brachio sinistro erit nota vel in ipsius genu: festinus in iraz. despiciēs
malū vel pugnās ꝓ malo: diligēs mulieres: hō discipline diligēsqz sodales
Qui aūt natus fuerit in fine huius signi erit filius adulterin⁹ ⁊ oino huic iest
signo minime in mulierum nattuitatib⁹ valere. Qui aūt natus fuerit sub ꝑma
facie aquarij erit corpore ⁊ facie formosus: ⁊ hēbit in pectore aut pede finistro
signum: eritqz hō disciplinabilis ⁊ sodales diligens. Natus sub secunda facie
erit longus: facies eius erit rubea: ⁊ signum habebit i dorso ⁊ sub eius cubito
eritqz oibus diebus suis in dolore. Natus sub tertia facie corpore pulcher:
statura brevis: facie roseus: ⁊ habebit signū sub cubitis: ⁊ erit mulierū amator.
Et qui sub fine huius signi natus fuerit diuersificatus erit in eius figura atqz
in omnibus suis operibus. Qui autē sub ꝑma facie piscū origine traxerit: cor

pus eius erit album: z facies similiter: pectus eius latum: barba pulchra: frōs preclara: oculi eius magis nigri q̄ albi. Et forte aliquod membrum sibi defi/ciet: diliget dormire: eritq; gulosus z ebriosus: z habebit signum sub cubito vel in pede. Natus vero sub secunda facie erit breuis statute. decorus aspectu: barba nigra: pilosus: z erit ambulans in durities cum filijs hominum. Natus: sub tertia facie piscium erit aspectu preclarus: oculi eius pulchri: eritq; morbosus.

Q Et si quidez planete. Primus auctor ostendit qualiter signa respiciūt membra humani corporis. In ista parte ostendit nobis qualiter planete respiciunt membra corporis humani in ipsis signis. Et potest hic pars diuidi in .12. partes secundum .12. signa. vbi partes incipiunt patet. Prima pars diuidi potest in duas: quoniam primo proponit. Secundo prosequitur ibi: in ariete. Dicit primo q̄ si aliquis planeta significauerit aliquam infirmitatem siue debilitatem in corpore humano habebit in quolibet signo membrum proprium in quo erit illa infirmitas. Et quia ita est cōuenit tractare de doloribꝰ planetarū in signis. Et incipit ab ariete ꝓcedendo secundū successionē signorū z planetarum. Quod dicit auctor planū est in litera. Ad euidentiā vnius ptis pono vnū exemplum: Pono q̄ in aliqua natiuitate saturnus significauerit nato debilitatem alicuius membri z sit saturnꝰ in ariete. Dico q̄ illa debilitas vel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauro erit illa infirmitas i vētre z sic intelligas de ceteris signis. Pono ēt q̄ mars in natiuitate intelligas de reuolutione anno⁹. natiuitatis significauerit vulnerationē z sit mars in ariete erit vulnꝰ in capite. Si in tauro erit vulnus in collo: z sic de ceteris signis z planetis intelligas. Ptolemeus vult q̄ mēbra in q̄bus cadunt morbi z̄. impedimēta accipiuntur a figura celi in hora natiuitatis vel reuolutionis. Dicit enim in .74. propositione centiloquij cū fuerit mars in ascendente alicuius natiuitatis erit cicatrix in facie vel capite nati. Dicit enim Haly q̄ caput est ascendentis z secundū hoc collū est secunde domus. brachia tertie domus z sic ꝑm ordinem domorum secundum q̄ dictum fuit de signis. De hac materia diffusius loquitur domino concedente in .capitulo sexte domus.

Q Unt quoq; in vno quoq; signo. In ista pte auctor determinat de quibudam spectalibus proprietatibus planetarū que sunt in diuersis gradibus circuli signorum z sunt sex. sunt enim ibi quidā gradus masculini z quidam feminini. Et sunt ibi quidam gradus lucidi z quidam tenebrosi. Etiam sunt ibi quidam gradus qui dicuntur putei. Et sunt ibi quidam gradus quidicuntur azemena. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur augmentantes fortunam. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur consortes. Et secundū hoc ista pars potest diuidi in sex partes: quoniam in ꝑma parte enumerat gradus masculinos z femininos. In secunda parte enumerat gradus lucidos z tenebrosos z fumosos. In tertia parte enumerat gradus qui dicuntur putei. In quarta parte enumerat gradus qui dicuntur azemana. In quinta parte enumerat gradus qui dicuntur augmentantes fortunam z gradus sublimitatis. In sexta parte enumerat gradus qui dicuntur cōsortes. C Prima pars incipit in principio. Secunda incipit ibi. z in vnoquoq; horum signorū. Tertia incipit ibi: z in signis sunt gradus. Quarta ibi: z sunt in signis quidam gradus. Quinta ibi. z in circulo. Sexta ibi: z omnes duos gradꝰ. Prima pars potest diuidi in duas partes: quoniā in prima parte incipit enumerare gradus masculinos z femininos litteraliter. In secunda parte ponit tabulam de eis. Qđ dicit patet in litera. Postea dicit q̄ sunt gdā gradꝰ in circulo qui dicunf lucidi z gdam tenebrosi: z gdam fumosi z quidam qui vocanf vacui. Et icipit primo eos enumerare. Et deide ponit de eis tabulā z patet. post ea dicit q̄ sunt in circulo quidaz gradus qui dicuntur putei. z enumerat illos omnes in littera. z quidā libri habent tabulam de eis factam. Deinde dicit q̄ in signis sunt quidam gradus qui dicuntur azemena. Et dicit q̄ azemena est quedam debilitatio corporalis vt est cecitas vel surditas vel aligd talium vel amissio membri. Juxta quod notandū q̄ dicit Hali Abenragel in ꝑmo capitulo domus sexte libri sui de natiuitatibꝰ. Quando pars azemena fuerit in partitione ascendentis z luna iuncta cum ea vel dominus ascendentis significat: q̄ azemena erit in illo membro nati quod cadit in partitione illius signi. C Notandum est etiam q̄ si sol in natiuitate alicuius fuerit in gradu azemena erit debilitatio in oculo dextro si luna erit in sinistro. Postea dicit q̄ sunt quidam gradus in circulo qui dicuntur augmentantes fortunam z enumerat eos in littera. Juxta quam partem notanduz est quod Haly dicit in commento .229. propositionis prime partis quadripartiti scire te conuenit q̄ gradus augmentantes fortunam sunt gradus exaltationis solis z planetarum fortunarum. sicut .19. arietis. 3. tauri. 15. cancri. 27. piscium. Similiter sunt illi in quibus adiunguntur termini fortunarum. Et: sicut .13. sagittarij z: piscium. z sunt etiam gradus terminorum fortunarum. Et gradus in quibus sunt stelle fixe de natura fortunarum. Et econtrario in quibus sunt stelle de natura infortunarum. Et postea dicit q̄ omnes duos gradus qui sunt eiusdem longitudinis a capitibus signorum mobilium sunt eiusdem fortitudinis. Et dicuntur consortes sicut .20. gradus capricorni. z. 10. gradus sagittarij. Isti enim duo gradus equaliter distant a capite capricorni. z. 20. libre. z. 10. virginis equaliter distant a capite libre. Et .20. cancri z. 10. geminorum equaliter distant a principio cancri, z. 20. gradus arietis. z. 10. piscium equaliter distant a principio arietis. Ptolemeus dicit .229 propositione prime partis. Astrologi ceteri multum locuti fuerunt de gradibus z diuiserunt eos in gradus lucentes lubricos z fumosos. Et sunt ex eis azemana: z sunt ex eis putei. Et locuti fuerunt de alijs multis sicut inuenies per multos libros astronomie. Et si hoc inuenerunt experientia bonum est q̄ operis per hoc. Et forsitam si eis accidit q̄ aliquis planeta vel stella fuit in gradu vel eius radius z fecit fortunam ceciderunt q̄ gradus hoc fecerit. Et siquidem ita est conuenit vt te mutes de vno gradu in alium. Et hic finem imponamus nostre rationi. Videtur per istam literam q̄. Ptolemeus non multum approbat gradus augmentantes fortunam z̄. Dicit enim si ita est conuenit vt te mutes de vno gradu in alium. gradus enim dicuntur lucidi vel tenebrosi propter stellas fixas ibi existentes. Et vult Haly secundum q̄ preallegatum fuit q̄ gradus dicuntur augmentantes fortunam in quibus sunt stelle de natura fortunarum. Constat autem q̄ stelle fixe mutant loca sua respectu zodiaci none sphere. Ex illa littera Ptolemei potest trahi q̄ iudicia debent fieri secundum nonam sphaeram z non secunduz

octauã. Ex quo enim vult q̃ istos gradus oportet mutare: consequens est q̃ gradus scõm quos debent fieri iudicia nõ mutant. Albumazar in introducto/rio suo põit istos gradus. s. masculinos ⁊ femininos lucidos ⁊ tenebrosos ⁊c. Et dicit ibi si planeta i natiuitate vl interogatiõe masculini fuerit in gradu masculino vel in natiuitate femininę vel iterrogatione in gradu feminino erit cuius significatio fortior. De gradibus lucidis. tenebrosis ⁊ fumosis dicit si ceciderit planeta in gradu lucido: erit ei⁹ significatio fortior in significatiõe honorum ⁊ significat pulchritudinem. Et si ceciderit in gradu tenebroso significat duritiem ⁊ tarditatez ⁊ horribilem rem ⁊ tenebrosam ⁊ malam. Et cum ceciderit in gradu fusco: vel umbroso vel fumoso: vel in gradu vacuo significat modicum horribile. Et si ceciderit planeta in gradu putei abibit eius pulchritudo ⁊ aspectus ⁊ debilitat in significatione sua. Fortune namq̃ cum ceciderint in eos debilitant in significatiõe eaꝝ. Mali vero cuz ceciderint in eos debilitatur significatio eoꝝ. Et fortassis significabit fortunam accidentalẽ ꝓpter debilitatem eorum super malum. De gradibus augmẽtantibus fortunã dicit antiqui putauerunt q̃ in circulo erunt gradus augentes fortunã. Et dixerunt q̃ planete cum non fuerint i locis significãtibus fortunã nati ⁊ fuerit luna vel pars fortune in his gradibus aut fuerint ipsi gradus ascendentis augent fortunam nati. Et si planete significauerint sibi casum. Isti gradus mouent eum in sublimationem per aliquã quantitatem quodam motu. De gradibus sublimitatis dicit. Quidam dixerunt q̃ cum ascendens fuerit aliqs istoꝝ graduum: aut fuerit sol in natiuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdam eorum ⁊ fuerit in loco optimo in figura. Et cum hoc significauerint planete radicis natiuitatis fortunã pducet natũ ad sublimitatem ⁊ sedem nobilitatis ⁊ dominabitur terris ⁊ ciuitatibus: ⁊ posidebit diuitias multas.

Et quia auxiliante deo. Prius auctor determinauit de esse circuli signoꝝ essentiali. Hic determinat de esse accidentali ipsius. Et diuiditur in duas ptes: qñ primo continuat dicta dicendis. Secundo prosequitur ibi: naz circulus signorum. Et illa diuiditur in duas partes: quoniam primo determinat de diuisione accidentali circuli signorum. Secundo determinat de proprietatibus ⁊ significationibus consequentibus ipsam diuisionem: ⁊ incipit ibi: quarta autem pars que est ab ascendente. Et ista diuiditur in duas partes: quoniam primo ponit proprietates ⁊ significationes quartaꝝ. Secundo ponit significatiões singulaꝝ domoꝝ: ⁊ illa incipit ibi: ⁊ vna queq̃ domoꝝ. Primo dicit postq̃z compleuit esse essentiale circuli signoꝝ. nunc vult tractare de eẽ accidentali ipsi⁹. Postea dicit q̃ circulus figuratur qualibet hora tali figura que diuiditur in q̃tuor partes quas diuidit circulus horizonte ⁊ circulus meridianus. Et quelibet istarum quartaꝝ diuiditur in tres ptes equales sm diuisionẽ signi ascendentis in circulo directo. Et hoc mõ diuidit totus circulus in. 12. ptes que vocantur turres vel domus: cuius expositio est in canonibus tabulatum. Intelligendi sunt duo circuli magni trãseũtes p polos mũdi: quoꝝ vnus est circulus meridianus: ⁊ alter circulus transiens p punctũ zodiaci q̃ est in contactu orizontis orientalis: ⁊ per punctum oppositum. s. qui est in contactu orizontis occidentalis intersecãs circulum meridianum sup polos mũdi. Isti duo circuli diuidunt totum celum in quattuor partes que quandoq̃z inter se sunt equales quandoq̃z inequales: vt plurimum tamen sunt inequales. Si enim principium Arietis vel principium libre fuerit in ascendente. Iste quarte sunt equales. In omnibus autem alijs dispositionibus sunt inequales. Postea intelligatur portio circuli equinoctialis intercepta inter circulum meridianum ⁊ circulum transeuntẽ per initium ascendẽtis diuidi in tres ptes equales. Similiter alia portio circuli equinoctialis que est ab ascendẽte vsq̃ ad inferiorem partem circuli meridiani. s. ad angulum terre intelligat diuidi i tres partes equales. Deinde imaginẽtur circuli magni transeuntes p diuisiones pdictas ⁊ p polos mũdi tunc portio zodiaci intercepta inter quoslibet duos circulos primos est vna dom⁹. Hec est positio Ptolemei: ⁊ ista tenet cõiter. Est etiam alia imaginatio de domibus quã tenet Abrahã auenezre. Et imaginat transire circulos p diuisiones equinoctiales: ⁊ per intersectionez circuli meridiani ⁊ horizontis in pte septẽtrionis. Ista via cõmuniter nõ tenet: ideo nõ curo eam multum explanare. Inuenire autem principia. 12. domorum p astrolabium non est difficile: immo leue. cuius doctrinaz hic interponere esset longum ⁊ superfluũ cũ in canonibus astrolabij fuerit posita sufficienter. Qui autem voluerit domos equare p tabulas in canonibus tabulaꝝ primi mobil: ⁊ doctrinã completam inueniet. Deinde dicit auctor principiũ huius diuisionis est ascendens cuius initium est in puncto hemisperij ex parte orientis. Deinde sequitur secunda domus: deinde tertia: ⁊ sic vsq̃ ad duodecimam.

Quarta autem pars. Hic auctor ponit proprietates ⁊ significationes circuli signorum cõsequentes diuisionem eius accidentalem. Et dicit q̃ quarta pars circuli que est ab ascendente vsq̃ ad medium celi scilicet. 12. domus. 11. ⁊ 10. dicit quarta orientalis masculina aduenientes. Et significat initium vite ⁊ vocatur pueritis sanguinea. Et alia quarta est a medio celi vsq̃ gradum occidentis scilicet. 9. 8. ⁊ 7. domus dicitur meridiana feminina recedens a nobis: ⁊ significat mediam etatem que vocatur perfectio iuuentutis: ⁊ vocatur estiualis ⁊ coleri/ca. Tertia quarta que est a gradu occidentis vsq̃ ad angulum terre scilicet 6. 5. ⁊ 4. domus est occidentalis masculina accedens ad nos: ⁊ significat finẽ vite: ⁊ vocatur autumnalis melancolica: ⁊ est mediocris etatis. Quarta pars que est ab angulo terre vsq̃ ad ascendens scilicet tertia secunda ⁊ prima domus est septentrionalis feminina recedens a nobis: ⁊ significat quod accidit homini post mortem eius quantum ad memoriam hominum scilicet virum dicatur de ipso bonum vel malum. Et hec pars vocatur senilis flegmatica defectiua ⁊ hyemalis. Et est recte comparatio quã auctor ponit hic sicut illa quã posuit in diuisione essentiali circuli. excepto qõ addit hic q̃ significant initium ⁊ mediũ ⁊ finez vite: ⁊ quid accidat homini post mortem eius. Postea dicit q̃ tota illa medietas que est a medio celi eundo p ascendens vsq̃ ad quartam domuz vocatur medietas ascendens. Et alia medias que est a quarta domo eundo per gradum occidentis vsq̃ ad mediũ celi vocatur ascendens. Et tota medietas q̃ est super terrã vocat dextra: ⁊ illa que est sub terra vocatur sinistra. Deinde dicit q̃ prima domus ⁊. 4. ⁊. 7. ⁊. 10. vocantur anguli. Et. 2. 5. 8. ⁊. 11. vocant succedentes angulis. 3. autem. 6. 9. ⁊. 12. vocantur cadentes ab angulis. Deinde addit quoddam notabile: ⁊ dicit cum planeta fuerit in angulo vel in succedente dicitur proficere: ⁊ si fuerit in cadentibus dicitur deficere.

Et vnaqueqz istarum domorū. Hic auctor ponit significationes proprias cuiuslibet. 12. domorū. Et tota ista pars pōt diuidi in quattuor: quorū in prima parte ponit significationes .12. domorum quantū ad esse hominū. In secunda parte ponit significationes domoruz quantum ad colores. In tertia parte ponit quasdam regulas que possunt dici amphorismi. In quarta parte docet eligere significatores. Prima incipit in principio. Secunda incipit ibi: significant: z .12. domus colores. Tertia ibi: z dicitur in significatione domorum. Quarta ibi: z cum volueris scire planetaz dominatorem rei. Prima pars potest diuidi in duodecim partes secundū qz ponit significationes .12. domorū: z vbi incipiunt patebit. Primo dicit qz vnaqueqz domus significat aliquid de esse hominū. Nam prima domus que incipit ab horizonte orientali que vocatur ascendens significat corpora hoium z vitam initia omniū operū in interrogationibus z locutionibus z rumoribus z ceteris talibus. Et significat cogitationē querentis scilicet qō querens hz in animo z significat principiū vite. Et dōs triplicitatis prime domus: primus significat vitam z naturā nati seu interroganris: z eius delectationes atqz voluntates quid diligat vel quid odio habeat: z quid boni vel mali accidat ei in initio vite. Et secundus dōs triplicitatis huius domus significat vitā z corpus z virtutez siue fortitudinē nati z mediū vite. Tertius dōs triplicitatis significat idem qz socij z significat p se finē vite. Et ista littera pōt colligi qz si primus dōs triplicitatis huius domus fuerit fortior alijs duobus erit prima pars vite melior: z sic de alijs duobus intelligas. Circa istam domū quedaz sunt notanda. Notandū est primo de intentione querentis qō dicit Ptolemeus in .94. propositione centiloquij. Locus fortioris significatoris in ascendēte est id qō est i animo interrogantis. Jōqz cūvolueris scire intentio nā q̄rentis: vide quis planetarū hēat plures fortitudinis i ascendēte in illa hora qñ venit ad te animo interrogandi: z vide in qua domo ex .12. domib⁹ sit ille planeta. z dicas ſm significationes illius dom⁹ in qua fuerit. Verbi gra. Pono qz ascēdens sit leo z sol hēat plures fortitudines in gradu ascendēte: z pono qz sol sit in .2. domo dico qz intentio sua est petere de substātia sua vel de lucro: vel de aliquo consimili. Et si sol fuisset in terra domo dixissem qz vellet petere aliqd de esse fratris vel fratrum z sic de alijs domib⁹ suo mō. Et si venies ad te tenuerit aliquā rem in manu sua vel alio modo eam occultauerit: z si volueris scire substantiam z naturā illius rei aspice planetā fortiorē in ascendente si aspexerit ascendens erit illa res de substantia signi ascendentis. Si nō aspexerit ascendens erit de substantia signi in quo est planeta. Si fuerit signum terreum: erit de natura terre vel aliqua res q̄ nascit de terra. Si fuerit signū aquaticū: erit aliqua res de nā aque: vl' q̄ nascit in aq̄. Si fuerit aereū: erit aliq̄ res de nā aeris. Si fuerit signū igneū erit aliq̄ res q̄ operat p ignē. Et si volueris scire colorez rei aspice dōm hore z ſm colorē illius iudica. De colorib⁹ planetaz dicet postea vbi loquet d naturis planetaz dño cōcedēte. Et si volueris scire virū res si noua vel antiq̄ aspice lunā: si fuerit sup terrā erit noua. si fuerit sub terra erit antiq̄. Et si volueris scire vtrū sit lōga vel breuis: aspice dōz termini grad⁹ anguli terre q si fuerit in auge sui circuli erit res lōga. Si fuerit in opposito augis erit breuis. Si in lōgitudinib⁹ medijs mediocris iter longū z breue. Hec ē ſnia Ptolemei in 90. ppōne cētiloquij. Cū aspexerit significator ascēdēs z ē. Dicit Haly Abenragel si aliqs q̄sierit a te de vita sua vtrū sit lōga vel breuis: aspice dōm ascēdētis z lunā. Si fuerit salui ab infortunis significāt lōgā vitā. Et si fuerint cōbusti vel infortunati significāt puā vitā. Notādū ē circa nutritionē. s. vtrū puer sit vitalē vel nō. Dicit Haly Abēragel qñ dōi triplicitatis luminaris tēporis vult dicere dōi triplicitatis signi in quo est sol si fuerit natiuitas diurna vel signi lune in natiuitate nocturna fuerint i ascēdēte: vel in .10. domo: vel .11. vel .5. est significatio bone ac leuis nutritionis. Et si fuerint in septima: significāt malā nutritionē: z anxiā atqz laboriosam. Qñ gradus ascēdens z luminare tpis dānati fuerint: significat qz nō nutrietur niſi dōi triplicitatis fuerint salui z firmi i angul. Qñ luna fuerit infortunata in ascendēte: nutritionē nō significat. Qñ luna fuerit in .4. domo iuncta corporaliter cū infortūa aut de q̄rta vel oppositōe aspicit infortunā significat qz nō nutriet z mater eius ē in periculo: aut forsitā morietur. Dicit Abrahā Auenezre. Si dōs ascendētis fuerit cōbustus natus nō viuet spaciū 8. dier. Portata fuit mihi natiuitas vnius pueri cuius ascendens erat virgo z ☿ Mercuri⁹ fuit in piscib⁹ in detrimēto suo retrograd⁹ z cōbust⁹. z ego credidi huic dicto z dixi qz puer nō viueret p octo dies z mortuus fuit in sexta die. Dicit Haly Abēragel: cōiunctio planetaz humanitatē nō significat. Vult dicere cōiunctio plurū planetarū in ascēdēte nō figit nutritionē. Et ponit ibi vnū exēplū notabile. Dicit vocauit me rex nostre ciuitatis: z vna ex mulieribus peperat filiū z fuit ascendens libra. 8. gradus terminus ☿ Mercurij: z fuerūt in eo Jupiter Venus ♂ Mars z ☿ Mercurius z cōuenit ibi vna societas astrologoruz z qlibet eorū suā opinionē dixit: z ego ta cui. Rex dixit mihi quid habes qz nō loqueris. Cui respondi date mihi terminū trium dierū: quia si filius vester trā fierit tertium diem erit de ipso miraculum magnū. Et quando natus cōpletas habuit .24. horas posuit se ad loquendum: z locutus fuit z fecit signum cum manu z rex multum expauescebat inde. Et dixit possibile esse qz diceret aliquā prophetiam: vel aliquod miraculum. Et rex tuit ad natū: z nos cum eo ad audiendum quid diceret. Et infans dixit: ego sum natus infortunatus z natus suz ad iudicandū amissionē regni z destructionem gentis almanam. Hinc statim cecidit natus z mortus est. De his qui moriuntur ante q̄s recipiunt cibuz dicit Ptolemeus in quadripartito. generaliter dico qz qñ aliquid luminare fuerit in aliquo angulorū z fuerit similiter aliqua infortuna participationē habēs cum eo in longitudine que sit cum eo gradu per gradū: vel ipsum aspiciēs in figura duorum alterum equalium. Nec habuerit cum eo fortuna participationem de figura. Et dispositor luminarium loci inuentus fuerit in locis planetaruz in fortunarum natus ille non recipiet cibum z morietur hora qua nascetur: Dicit abrahā cum fuerit cauda draconis in ascēdēte natiuitatis nat⁹ ille erit ceus z scōz distātiā ei⁹ a gradu ascendētis erūt āni. Verbi gra: si fuerit in .10. gradu ab ascēdēte cecabit in .10. anno. Electiones hui⁹ dom⁹ sunt inceptiones rerū. sicut icipere edificare vel aliqd cōsile. Dicit hyspalēsis in electionibus ꝑme dom⁹. Si scueris natiuitatē alicuius caueas in electione sua ne ponas signuz in ascendente in quo fuit infortuna in sua natiuitate. Si aūt ignorueris natiuitatē eligē scdam nām rei pro qua fit electio. verbi gra: si fit electio pro icipiēdo scribere aliquē librū fortificet mercurius. Si pro eundo ad belluz fortificet mars. Si fi pro edificādo ponat signū fixum in ascēdēte. Dicit idē hyspalensis

volens horã sanguinis minuendi eligere hac vt sit luna ī trino vel sextili aspectu martis: z caue ne sit coniuncta cum eo corpaliter vel in quarto vel in opposito eius. ¶ Et fac vt sit luna in signo humoris minuendi

Secunda domus. Hic auctor ponit significationes secunde domus. Et dicit q secunda domus significat substãtiã z victũ z auxiliatores z ministros z significat finẽ iuuentutis. Et Anduzgã dixit vide quis ex tribus dominis triplicitatis domus substantie sit fortior in se. i. in loco in quo est in figura z hñt facies significatorẽ substantie. Qui si fuerit in decima domo hẽbit substantiam a rege. Et si fuerit in domo fiducie. i. in vndecima erit melius. Alia littera hẽt si fuerit in domo fidei erit magis. Credo qõ prima littera sit vera. Domus enim fiducie est domus substantie regis. Et primus dominus triplicitatis dat substantiã in principio vite: qui si fuerit fortunatus erit natus dies in principio vite. secũdus dat substantiã in medio vite: qui si fuerit fortunatus erit natus dies ī medio vite: tertius dat substantiã in fine vite. qui si fuerit fortunatus natus erit dies in fine vite. Et similiter itellige de infortunijs eorũ ideſt si aliquis eoz fuerit infortunatus amittet natus substantiã in illa pte vite que ei attribuit. Dicit hyspalensis in canonibus huius dom⁹ considera virum dñs scẽ domus sit in ascendente vel dat vim suam domino ascendentis z nõ sit in domo lapsa si sic hẽbit lucrum sine labore. Et si econtra fuerit fit econuerso. Et si Jupiter fuerit in natali angularis vel sit in suo honore vel hẽat vim in ascendente vel consideret partem fortune: vel sit dñs domus solis in natali die: vel dñs domus lune in natali noctis: vel sit dñs horẽ nõ deerit nato census in vita sua: quia hic ideſt Jupiter est dñs substantie. Si vero dñs ascendentis aspiciat dominũ substantie vel suam domum vel partem fortune aspectu inimicicie destruet substãtiam manu sua propria. Si dominus ascendentis fuerit in secunda domo infortunatus dabit proprio velle substantiam suã. Si vero sit ibi planeta infortunatus qui nõ sit dñs ascendentis capietur ab ipso vi siue furto. Si capricornus sit ascendens natus erit cupidus z auarus: qz dñs ascendentis z dominas secunde sunt idem scilicet saturnus. Dicit Ptolemeus in canonibus huius domus res pertinentes ad lucra substantie quomodo erunt conuenit nobis pquirere a parte fortune solummodo quã scimus semper per id quod est inter solem z lunã z proijcitur ab ascendente in nascentibus de die z in nascentib⁹ de nocte. Juxta quod notandum est qõ pars fortune secundum Ptolemeum proijcitur hoc modo. subtrahatur verus locus solis a vero loco lune z quod remanserit cõputatur a gradu ascendẽtis z vbi numerus finitur ibi est partes fortune hoc mõ iubet Ptolemeus semp facere siue fuerit in die siue in nocte. De hoc prolixius dicetur deo cõcedente in expositiõe quinte differentie. ibi enim hz locus. Postea dicit Ptolemeus iudiciũ huius est istius manerici. Volo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi Haly qõ regula p quam scimus nati diuitias est accipere planetas gubernantes locũ partis fortune z ꝓpones illũ qui habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolemeus z qñ gubernatores partis fortune fortes z potentes fuerint: erit natus magnarũ diuitiarũ maxime si duo luminaria testificabuntur ibi testimonio cõcordato: id est aspectu trino vel sextili. Ptolemeus scias qõ Saturnus significat qõ diuitie nati erunt ex parte mulierũ: aut pro labore terre: aut p maria. Et Jupiter significat quod diuitie erunt pro senescalia vel pro donis bonorum z religiosorum. Et Mars significat quod diuitie erunt producendo milites: aut gubernando homines armorum. Et Venus significat quod diuitie erunt pro donis amicorũ z mulierum. Et Mercurius significat qõ diuitie erunt pro scientijs z mercimonijs. Dicit Haly abẽragel debemus in hoc primitus inspicere ad stellas fixas que sunt prime in scõe magnitudinis. Et si aliquã earũ inuenerimus in gradu ascẽdẽtis: vel in gradu decime domus: aut in gradu septime: aut in gradu quarte: aut in gradu solis si natiuitas fuerit diurna: vel ī gradu lune si natiuitas fuerit nocturna. Et melior horuz locorũ omniũ est gra. ascẽdens. deinde gra. 10. domus: deinde gradus septime: deinde quarte. Et si de ꝑdictis stellis fuerit in duob⁹ locis: vel in tribus: aut plurib⁹ si natus fuerit cum hoc de pgenie regis erit rex altus. Et si de pgenie regali nõ fuerit: habebit potentiã z mãdatũ simile potentie z mandato regis z pueniet ad magnam nobilitatem z altũ dñium z precipiet ciuitatibus villis z genti. Et scias qõ stelle fixe. s. primi honoris eleuant hominẽ ad altuz gradum z magnam dignitatẽ z permutãt de infimo ad supremum. Hoc idem dicit ptolemeus in. 29. ppositione centiloquij. stelle fixe dant dona modum excedentia: sed multotiens finiunt in malum. Dicit Haly in cõmento eiusdem propositionis cum he stelle sole prefuerint: ideſt sine testimonio fortunarũ planetarum erit mors illorum mors pessima. Dicit Haly Abenragel quando pars fortune fuerit cadẽs: z in malo loco: vel fuerit sub radijs solis: aut in radijs infortune z dominus eius in loco peregrino ideſt in loco in quo nullam habet dignitatem z dominus secunde domus non aspexerit ascẽdens: natus erit laboriosus z pauper z anguſtia z miseria vita viuet. Non est bon⁹ sol neqz mars neqz saturn⁹ in secũda domo in aliqua natiuitate nec inde natus bonũ hẽbit: qm̃ sol distruet planetas: z aufert eis lumẽ: z mars est significator impedimentorum laborum z defectus substantie. Saturnus significat paupertatez z indigentiã z peius hoc toto est si dñs dom⁹ substantie fuerit cõbustus cũ dãnatione ptis fortũe. Dicit abrabã auenezre si volueris scire quis nascentiuz fuerit pauper vel dives aspice dñum secunde domus qui si fuerit fortunatus erit dives: si cõbustus vel retrograd⁹ vel in casu suo erit pauper: sicut dictuz est in natiuitatib⁹ ita intellige de questionib⁹. De electionibus que fiunt in hac domo dicit hyspalensis si volueris emere aliquaz rem causa lucrandi aspice vt sit luna in aspectu trino vel sextili soli: z causas ne sit sub luce Solis: z melius est: vt dominus ascendentis det vim planete existenti in decima vel vndecima domo: ita quod recipiens non sit retrogradus. Si Jupiter sit in ascendente quartadecima vel vndecima vel secunda domo bonũ est. Aspice etiam vt sit pars fortune in bono loco z melius est vt dominus partis eam aspiciat vel Luna vel Sol.

Tertia domus. Hic ponit significationes tertie domus: z dicit quod tertia domus significat fratres z sorores propinquos z cognatos z dilectos: z significat fidem ac religionem mandata z legationes mutationes: z itinera breuia. Et significat esse vite ante mortem. Et dicit Anduzgaz dominus triplicitatis huius tertie domus primus significat fratres maiores. Secundus mediocres. Tertius minores: z eorum status z dignitas iudicatur secundum status istorum dominorũ. Dicit Haly Abenragel quando sol fuerit dominus tertie domus ab ascenden

te ⁊ cõbusserit dominus secunde domus aut partem substantie significat quod natus perdet substantiã occasione fratruz: ⁊ soluet pro eis impositiones amissiones ⁊ damna multa. Quando dominus tertie domus ⁊ pars fratruz vel Jupiter fuerint in signis communibus vel signis multorum filiorum ⁊ fortune aspexerint eos aspectu amicicie: ⁊ cum receptione: significat quod natus ille primogenitus est a fratribus suis: ⁊ quod habebit fratres potentes ⁊ bonos. Si dominus domus fratrum fuerit combustus aut pars fratruz fuerit combusta vel si sol fuerit in domo fratruz: aut in oppposito Jouis: he sunt significationes paucorum fratruz ⁊ quod destruentur ⁊ expergentur. Quando dominus domus fratruz infortunatus fuerit super terram: significat quod damnuz ⁊ occasio perueniet in fratribus qui fuerint ante eum. Et si habuerit istud infortunium eo existente sub terra malum: ⁊ damnum istud perueniet ad fratres qui erunt post euz. Et hoc modo dices in bono ⁊ fortuna quando fortunatus fuerit in locis bonis ⁊ fortibus. Si dominus domus fratrum fuerit in ascendente: significat natum esse primogenitum: vel erit solus sine hoc quod vnquam fratres habebit vel sorores: vel quando inter ascendens ⁊ medium celi non fuerit aliquis planeta significat similiter qõ natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascentur post eũ perdentur. Et si forte aliquis ex eis remanserit semper tamen erit maior ⁊ melior. Quando in aliqua reuolutione annoruz: nati fuerit dominus tertie domus in decima ab ascendente natiuitatis aliquis fratruz eius morietur in illo anno. Similiter si dominus tertie radicis natiuitatis fuerit in decima domo reuolutionis: hoc est ideo quia decima domus ab ascendente est octaua a domo tertia. Si aliquis quesierit a te de statu fratris sui aspice signum tertium ab ascendente que est domus fratrum ⁊ dominũ sue triplicitatis ⁊ dominum illius domus ⁊ que ex fortunis vel infortunis aspicit ipsum ⁊ in quo loco est: quia si inueneris dominũ tertie domus in sexta domo vel applicantem domino sexte domus: aut dñm sexte in tertia. dicas quod frater eius est infirmus. Et si ipsum inueneris in quinta vel .11. dicas quod frater eius non est in loco suo: quia fuit extra locũ suuz. Et si inueneris dñz tertie domus infortunatũ: aut in .12. dicas quod frater eius est in axietate aut in infirmitate. Et si inueneris dominũ tertie cum ☽ parte ambos coniunctos ⁊ cõbustionem intrantes sub radijs solis. dicas quod non euadet ab infirmitate. Et si ambo cõbusti fuerint iudica modis omnibus mortem. Et hoc modo inspicias si interrogatus fueris in rebus pertinẽtibus ad alias domus vt de patre vel filio vel vxore ⁊c. Dicit hyspalensis volens incipere proximuz iter fac vt planeta fortuna aspiciat domum tertiam vel eius dominum ita quod non sit ibi malus vel eius quartus aspectus vel oppositus. Si est luna in tertia domo bonũ est. Lancer Leo ⁊ Capricornus mali sunt pro breui itinere. Luna in ascendente vel in quarta domo in omni electione malum. Cauendum est ne Luna sit in via combusta que est a .19. gradu libre vsq; ad tertium Scorpionis. Cauendũ est etiam ne sit luna prope caput vel caudam draconis infra .12. gradus.

Quarta domus.

Hic ponit significationes quarte domus. Et dicit q; quarta domus significat patres ⁊ hereditates ⁊ fines reruz: ⁊ significat thesauros ⁊ omnes res occultas ⁊ absconditas: ⁊ sigt finez vite. Et dicit anduzgaz dñs triplicitatis quarte domus primus significat patres. secundus significat ciuitates ⁊ terras. tertius significat finem rerum ⁊ carceres. Dicit Haly abenragel. Aspice statuz patris a dominis triplicitatis quarte dom⁹. Si dñs triplicitatis quarte domus primus fuerit in domo vel in exaltatione sua: aut in suo haim receptus a sole vel Joue ⁊ fuerit in alto loco medij celi vel in quinta domo significat bonum statum patris nobilitatem altitudinẽ ⁊ diuitias posse ⁊ longam vitaz ⁊ bonaz fortunam ⁊ hoc si signum in quo fuit hic planeta fuerit masculinuz: tamen si signum ipsum fuerit femininuz significat matri ea que diximus: ⁊ maxime si planeta fuerit femininus. Quid sit haim exponetur postea deo concedente. Et si secundus dñs triplicitatis quarte domus fuerit fortunatus pater habebit terras ⁊ populabit eas ⁊ laborabit in eis ⁊ habebit ex hac parte bonã vtilitatem aut lucrum. Et si fuerint hi planete in esse diuerso seu contrario contrariuz iudica. Et si dñs triplicitatis quarte dom⁹ tertiꝰ fuerit fortis ⁊ fortunatus vt ꝓdiximus: pater erit homo qui extrahet thesauros ⁊ vineas incidet: ⁊ aptabit lapides preciosos. Et si fuerit in diuerso statu ab eo quod diximus erit incisor lapidum vel laborabit in materijs malis ⁊ fetentibus. Si sol in natiuitatibus diurnis vel saturnus in nocturnis. Et pars patris similiter aspexerint ascẽdens vel eius dñm de quarto vel oppositione significat q; pater nati filiuz abhorrebit ⁊ odiet eũ ⁊ procurabit vt interficiatur. Et si luna ⁊ pars matris aspexerint ascendens vel eius dominũ abhorribilitas illa ⁊ maliuolentia in filium erit a matre. Dixit hermes quarta domus est fouea planetarũ quoniaz est in fundo circuli celi ⁊ infirmitate: ⁊ est in trino aspectu .12. domus. que est domus tenebrarum laborum anxietatũ ⁊ carcerum: ⁊ est gaudium infortune maioris: ⁊ est in sextili aspectu sexte domus que est domus tenebrosa infirmitatis ⁊ damni ⁊ gaudium infortune minoris. Quando aliquis planeta fuerit in quarta domo ⁊ in suo casu est sicut homo i solitudine soffocatus donec exeat inde. Dicit Haly abenragel quando pars fortune fuerit infortunata in signo masculino iudica quod pater prius morietur quam mater. Si in signo femenino mater prius morietur quam pater. Pars patris accipitur de die a sole in saturnum ⁊ de nocte econtrario ⁊ proijcitur ab ascendente. Pars matris accipitur in die a venere in lunam ⁊ de nocte econtrario ⁊ proijcitur ab ascendente. Si dominus partis patris fuerit super terram ⁊ dominus partis matris sub terra iudica q; mater prius morietur q̃; pater. Et si contrarium fuerit contrarium iudica. Dicit Haly abenragel dixit alhezen filius alhezib. Quadam die cum esset cũ abolabẽ ⁊ fuit cum eo meraefo venit ad me quidam senex ⁊ dedit mihi chartam vnam in qua scripta erat vnius natiuitatis figura. ⁊ dixit mihi quod aspicerez in eadem figura: ⁊ ego quesiui ob eo cuius erat illa figura seu natiuitas. qui respondit quod erat cuiusdam filij sui ⁊ dum inspicerem ⁊ cogitarem in ea abolabẽ accepit eam de manu mea ⁊ aliquantulum aspexit in ea ⁊ dixit. Primum q; in hac natiuitate videmus est q; natus iste ortus est de adulterio quia non est filius illius qui dicit q; filius eius est. Ego dixi vnde habes hoc ⁊ respondit senex iste dicit quod hec natiuitas est filij sui ⁊ pater nati cuius est hec natiuitas iam sunt quattuor anni q; decessit ⁊ obijt eodem anno quo natus ortus fuit. Et ego quesiui vnde habebat hoc: ⁊ ipse dixit: ego aspexi ad gradum patris ⁊ inueni eũ in oppposito matris ⁊ nõ erat inter eos plus vno gradu. Et inueni partem patris in .11. domo ab ascendente que est octaua ⁊ quarta ⁊ erat

inter partem ⁊ saturnum vnus gradus propter quod iudicauit q̄ pater huius nati anno quo natus fuit ortus decessit.⁊ hic senex dicit q̄ō est filius eius vnde natus adulterinus est:⁊ tunc senex dixit:ego non sum pater huius nati sed est filius filij mei ⁊ filius meus pater eius decessit eodem anno natiuitatis istius sicut hic homo bonus dixit.

Quinta domus. Hic ponit auctor significationes quinte domus.Dicit q̄ō hec domus sig̃t filios tam masculos q̄z femininos.Et sig̃t dilectiones ⁊ legatos siue nuncios ⁊ dona.Et q̄ futurum sit post mortē ex laude vel vituperatione.Et dixit anduzgam quod dñs triplicitatis domus filiorum primus significat filios ⁊ vitam eorum.Secundus designat dilectiones.Tertius significatlegatos siue nuncios.Dicit Ptolemeus in rationibus huius domus conuenit vt inspiciamus ad planetas existentes in loco zenith capitulum nostrorum ⁊ ad locū qui sequit illum.⁊ est locus fortune ⁊ ad locum participem cū illis in figura.Dicit Haly in cōmento locus qui est zenith capitum nostrorum est.10.domus.⁊ locus qui sequitur est.11.domus que est domus fortune.Et regula qua sciemus esse filiorum est accepta a planetis existentibus in his locis aut existentib⁹ in locis participantibus cū eisdem sicut est ascendens ⁊.7.domus quia vtraq; earum participat cū.10.⁊.11.Et si non inuenerimus in his locis planetam inspiciemus si quos inuenerimus in.4.domo.vel.5.⁊ accipiemus inde significationē.Dicit Ptolemeus ⁊ luna venerem ⁊ Jouē iudicabimus in dando filios.Solē martem ⁊ saturnum in auferendo ⁊ dabimus mercurium participatorem cū quocūq; eorum qui se cum participet figura dicit Haly in cōmento.Si fuerit in locis predictis aliquis ex planetis fortunis significat q̄ habēt filios.Si aliquis ex infortunis nullum habebit filium ⁊ si habuerit erunt debiles ⁊ pauci.Et si mercurius participationem habuerit cū fortunis erit fortuna:si cum infortunis erit infortuna.Dicit Ptolemeꝰ ⁊ est ꝓpositio.144.quarte partis res particulares filiorum poteris scire per cōsiderationez q̄ bene inspexeris in quolibet eorum ad planetam dantem filios ita quod eum ponas loco ascendentis ⁊ scies cetera particularia filiorum generaliter sicut per natiuitatez.Dicit Haly in cōmento.Quod autem vult Ptolemeus in hoc loco narrare est id quod accidit in natiuitate mea.Inspexi ⁊ inueni Jouē in decima domo ⁊ in.28.gradu capricorni aspicientē se cū luna ⁊ saturno ⁊ significabat hoc q̄ haberē filios ⁊ quod morerentur:q⁊ saturnus erat cū Joue in.10.domo.⁊ quia Jupiter erat in signo femenino ⁊ luna sil̄r significabat q̄ō essent plures vno ⁊ q̄ essent plures femine.Et q⁊ Jupiter erat orientalis:significabat q̄ haberem masculū ⁊ sic habui tres filios.vnum masculū ⁊ duas feminas:⁊ omnes obierunt:erat autē gradus ascendens natiuitatis masculi circa gradū saturni in mea natiuitate ⁊ propter hoc mortuus est cito.Et erat gradus ascēdens vnius femine in piscib⁹ in sextili Jouis in mea natiuitate ⁊ in trino lune mee natiuitatis:⁊ erat sol hylech in signo capricorni.Et erat gradus ascēdens alterius femine in capricorno.⁊ hoc est mirabile:pp q̄ō sciri pōt q̄ natiuitates semp inter se concordant vna cū illa.Dicit hyspalensis volens horā generādi filū eligere masculū:sit Jupiter in quouis angulo vel sit soli orientalis sitq; dominus horē masculus ⁊ melius est vt signum ascendens sit masculinum ⁊ etiam eius dominus ⁊ si luna sit fortunata a Joue erit melius.Pro femina accipe signa femenina ⁊ planetas femininos ⁊ sit Jupiter occidentalis.Dicit Haly abenragel q̄ñ in quinta domo fuerit aliqua fortuna ⁊ dñs gnte domus liber ab infortunijs ⁊ aspexerit medium celi natus multos hēbit filios ⁊ viuent ac ibunt ad bonuz.Et si fuerit contrarium:cōtrarū significat.Aspice in oibus natiuitatibus si inueneris luminaria infortunata non habentia vllum aspectum:fortune natus habebit paucos filios.¶In sciendo tēpus in quo habentur filij aspice ad planetas qui habuerit plures dignitates in domo filiorū.si eū inueneris in parte orietali hēbit filios in iuuentute sua.si eū inueneris medio celi hēbit eos in medio etatis sue.Et si in septima hēbit eos in principio senectutis.Si in q̄rta hēbit eos circa finez vite sue.Sil̄r q̄ñ annus puenerit ad signū in quo fuerit Jupiter velvenus in radice natiuitatis hēbit filiū in illo anno.Dicit Haly aberagel si iterrogatus fuerit ꝓ muliere si est ꝓgnans aut nō aspice si dñm ascēdētis ⁊ lunā ambos inueneris in domo filioꝝ:aut si inueneris dñm dom⁹ filiorū in ascendēte liberū ab infortunis:dicas q̄ō mulier illa sit ꝓgnans.⁊ si dñs ascēdētis aut dñs domus filiorū dederit vim suam planeta exiteti in angulo.Et sil̄r si dñs ascendentis receptus fuerit ⁊ recipiens ipsum receptus.dicas q̄ō est pregnans.Et si dominus ascendentis dederit vim suaz planete cadenti ab angulo:significat quod non est pregnans.

Sexta domus. Hic ponit significationes.6.domus.Dicit ⁊ significat finē vite ⁊ q̄d futurū sit ante senectutē.Dixit anduzgam q̄ primus dñs triplicitatis huius dom⁹ significat infirmitates ⁊ cōualescētias siue deteriorationes infirmitatū.Scōs sig̃t vernaculos ⁊ seruos.¶Nota dīā inter vernaculū ⁊ seruū.vernaculus enim idē est q̄ famulus ⁊ vocatur seruus cōductitius.seruꝰ est qui est ꝑditionis seruilis.Unde dixit quidāversificator.Est ꝑbꝰ hic verna cui nō est cara taberna.tertiꝰ dñs triplicitatis sexte domus sig̃t q̄d boni vel mali eueniat sibi ex seruis ⁊ eorū vtilitatē atq; opa.Et cū hoc est significator bestiarū ⁊ pecorū ⁊ oiuz quadrupediū q̄ nō equitant ⁊ sig̃t multitudinē vel paucitatē ⁊ fortitudinē eorū ⁊ quātū manebūt in manu eiꝰ ⁊ q̄ñ recedēt a suis manib⁹.sig̃t et carceres ⁊ retentiones.Dicit Ptolemeꝰ in.60.ꝑpōe centiloquij.Alboharā sane ⁊ certe sunt hore in q̄b⁹ declarant mutationes morboꝝ ad bonū vel ad malū velociter ꝑz loca lune in angulis q̄drati cōclusi a circulo directo.Alterationes vō q̄ ꝑcedūt has ⁊ indicant sunt vera loca lūe i angulis almutemō.Que āt ꝑcedūt has sunt loca lūe i angulis hñtib⁹.16.latera.Et hoc postq̄ ꝑcesserit eē egritudis ꝑz eq̄litatē ⁊ nō acciderit aliqd extrinsecus q̄ conturbet infirmū.cū igit̄ inuenerimꝰ ḃ fortunā tā de fixis q̄z de erraticis significabit alterationē ꝑsperā.Si vero in fortunā alterationē aduersaz nisi fuerit egritudini ipsa ifortuna cōtraria ⁊ in suo hatm.Luna vero in his angulis sig̃t morbos acutos ⁊ sol prolixos.Et sil̄r omnis planeta ꝑm proprias cōsuetudines.¶Haly in cōmento eiusdē dicit q̄ Ptolemeus docuit nos cām dierū determinabiliū ⁊ q̄d sint ⁊ q̄ñ determinent de bono vel de malo ⁊ alterationes ꝑm ordinem.Utilitas vero in hoc maior est medicis q̄z astrologis.⁊ hoc ideo quia multi ꝓbi cōueniunt sup determinationes dicentes q̄ sunt alterationes ⁊ ꝑlia inter nāz egri ⁊ morbi acuti in q̄rta die ⁊ septima die ⁊.14.die ⁊.21.⁊ que augētur ꝑm hoc accepta solo auditu ⁊ doctrina sine scientia.⁊ nō rationant in hoc nisi ꝑ illud q̄ preterijt de experimentis suis.Sed Ptolemeus dixit cām eius

z patefecit vñ fiat.z cã hz Ptolemeũ est qz nã deuicta est a morbo in initio et z prohibet eã ne procedant eius opa ſm equalitatẽ nec repugnat illa morbo in hora qua vincitur:sed expectat vt sit luna in cõtrario loco illi in quo fuit in ꝑn° morbi:qz tũc nõ erit vis humorũ g mouenẽ in eo ſicẽ fuit in ꝑn° morbi.tũc enim incitat vt repugnet illi sicut nõ agit prudens actor cũ accusato insipiente cũ voluerit illi repugnare nisi cũ eius virtus debilitata fuerit z in illo loco in quo careat auxiliatoribus.Et excitat illam.s.naturam in quarto signo a signo in quo incepit egritudo z luna existente in illo quia ab omni signo quartum contrarium est nature eius:z similiter septimum:quia hec loca:scilicet quartus aspectus z oppositus significant inimicicias z contrarietates.Et tempus quod est inter initiũ morbi z introitũ lune in gradu quadrati in quo fuit in initio morbi per ascensiones signorũ in circulo directo z protectiones radiorũ sunt septez dies:z eodem modo quod est inter lunam in initio morbi z ipsam in oppositione sunt.14.dies:z quod est inter initium morbi z quartũ aspectũ ſm qui est contrarius initio morbi sunt viginti vnus dies.z ſm hunc modum procedit modus aliorũ dierũ.Et erunt hec puncta anguli quadrati quẽ includit linea circuli directi:z illis punctis alia puncta sunt indicatiua:est vt perueniat luna ad punctum qui abscindit vnumquẽq arcum cui subtenditur latus de lateribus quadrati per mediũ.Et in his arcubus sunt latera figure habentis octo angulos.Et omnia hec puncta cõtraria sunt punctis in qbus incepit morbus per nãm.Igitur obseruet astrologus quid fuerit in his punctis tam de stellis fixis quã de erraticis siuefuerint fortune siue infortune.Et si fortune fuerint iudicet qđ significãt victoriã nature super colera,infortune vero significant quod colere seperabunt naturam nisi fuerit infortunata contraria morbo z fortis in suo haiz.non enim fortunabit lunam cum fuerit in suo haiz.sed remouebit morbuz per hoc quod est illi contraria:z per hoc quod infortuna est cõtraria morbo vt si fuerit frigida z morbus calidus:z si fuerit calida z morbus frigidus z cum his similibus in specie diuersitatum.Et dicit quod esse solis in morbis prolixis fit sicut esse lune in morbis acutis quorũ maius tempus erit orbis lune z in prolixis orbis solis.Innuit etiam nobis Ptolemeus subtile quid:cum diceret omnis stella secundum quod est illi de moribus.Docuit quippe nos quod quicquid immoderatum est in nobis z fuerit in moribus quos in consuetudine non habemus dicitur pro morbo.Et dixit iustũ est hoc nisi accidat aliquid extrinsecus quod disturbet ordinez determinationis:z locuti sunt dere que destruit determinationez hi qui exposuerunt libũ amphorismorũ ypocratis:z ideo non necesse est nobis recitare in hoc libro.Tota intentio Ptolemei z Haly stat in hoc qđ causa quare.7.dies.z.14.z.21.sunt dies cretici est quia luna in septima die vt frequenter venit ad quartuz aspectũ loci in quo fuit in principio morbi:z vt frequenter luna.14.die venit ad locuz oppositum z in.21.die vt frequenter venit ad secundum quartum aspectuz.Ideo dicit Haly cum voluerit astrologus iudicare de die cretica debet obseruare tẽpus quo luna veniet ad quartum aspectum loci in quo fuit in principio morbi z si tunc contingatur cuz planetis benuolis:vel aspiciat ipsos aspectu laudabili:vel si contingatur vel aspiciat stellas fixas que sunt de natura fortunarum significat ꝙ crisis erit ad bonum.Et si contingatur vel aspiciat infortunas significat contrarium nisi infortune fuerint contrarie materie morbi:z cũ hoc fuerit infortuna in suo haim:quia tunc potest significare bonum:sed hoc est per accidens.Verbi gratia:si egritudo sit flegmatica z luna aspiciat martez significat bonum.Et quando luna peruenerit ad bonum locum cui subtenditur latus octogoni in equatore erit dies indicatiua.Latus octogani sunt.45. gradus.z est medietas aspectus quarti.z licet non sit aspectus habet tamen morem conuenientiam cum aspectu ☌ alia loca:z ideo quando luna in quarto aspectu debet coniungi fortunis cum in mediatate illius loci peruenerit tam natura sentit iuuamentum z incipit insurgere contra materiam morbi digerendo ipsam:z ideo tunc apparent signa digestionis in vrina.z aliquando fit crisis in quarta die:scilicet quando luna inuenit ibi planetam fortunã:z tunc signa digestionis debent precedere in tempore quo luna peruenerit ad locuz cui subtenditur latus.16.angulorum z hec est medietas octogoni.Sufficiant hec de causis dierum creticorum.Dicit Ptolemeus in.70.propositione cenu loquij cum fuerit luna in oppositione solis mixta stellis nebulosis significat morbos inseparabiles in oculis.Et silr si fuerit occidentalis luna z in angulo z fuerint vtriq mali occidẽtales ascendẽtes post lunã z sol in angulo z vtriq mali ascendentes ante solem z illi oppositi.s.vnus alteri perdet natus vtrunq oculum.¶Dicit Haly in cõmento eiusdẽ.maius impedimentũ in duobus luminaribus est cũ fuerint duo mali.i.saturnus z mars ascendentes ante solez z post lunã:z vnus eorũ in oppositione alterius.z sol significat oculũ dextrum. luna vero sinistrum.Et inuitabile est quin netus amittet vtrũq oculum cum fuerit significator in eius natiuitate hoc modo.Stelle vero nebulose sunt he achorave:caput geminoꝝ:z locus in quo cadit aqua quã fundit aquarius gutte leonis z alie que nõ lucent.Dicit Haly Abenragel in rõnibus huius dom° primitus loqui volumus in hoc capitulo in occasionibus z accidentibus que accidunt in spiritu z sunt infirmitates spiritus.Postmodum loquemur in his que accidunt in corpore z sunt infirmitates corporis.Postea dicit dico qꝙ demoniaci sunt illi qui non habent in natiuitatibus suis.Mercurium cum luna in aliquo aspectu:nullo eorũ aspiciente ascendens:z fortior in natiuitate sua si diurna fuerit qꝙ si saturnus:z si nocturna Mars:z quis eorũ fuerit fit in angulis z hec est natiuitas demonum.Quãdo sol dãnatus fuerit ab infortunis vel a domino domus infirmitatis z fuerit super terram in natiuitate diurna vel luna in tali dãnatione sub terra in natiuitate nocturna accidet nato cecatio in oculo dextro.Et si hoc infortunũ solis fuerit sub terra in natiuitate nocturna vel super terram lune in natiuitate diurna istud damnum z cecatio erit in oculo sinistro.Quando sol z luna fuerint ambo in sexta domo infortunati natus sine aliqua dubitatione cecabitur.Quando Mercurius fuerit iunctus cũ saturno vel in eius aspectu quarto vel oppositu:aut fuerit cadens ab angulo in loco vili z infortunato:aut cõbustus fuerit vel retrogradus:aut peregrinus i signo muto natus ex quacunq harũ significationũ erit lingua damnatus vel mutus.Quando Mercurius fuerit dñs sexte domus:vel in oppositione saturni natus surdus erit Mator z fortior significatio mutitatis est quãdo dñs ascẽdẽtis z dñs exaltationis sue:z dñs triplicitatis eius:z Mercurius z luna sint omnes in signis mutis.Quando sol fuerit infortunatus vel damnatus sub terra significat damnationem stomachi.Et quando luna fuerit damnata sub terra significat damnationem pulmonis.Et si Mars fuerit hoc modo:signifi-

cat dānationem epatis. Et si Saturnus hoc modo fuerit: significat damnatio/
nem splenis. Et si Mercurius hoc modo fuerit: fellis damnationez significat.
Dicit Ptolemeus in. 89. propositione centiloquij detestabilius in significatio
ne egrotantis est vt sit significator interrogationis ingrediens sub radijs vel
sit pars fortune infortunata. Dicit Haly Abenragel in questionibus huius do
mus si queretur a te pro aliquo infirmo vtrum sanabitur aut non: aspice lunaz
z solem z almutem ascendentis: z si fuerint liberi ab infortunis z non habue
rint aspectum cum domino domus mortis. dic q̄ euadet ab illa infirmitate. Et
si duo eorum fuerint sicut diximus similiter euadet. Et si luna z almutem ascen
dentis: z maxime si ipsa fuerit domina temporis. i. si questio fuerit nocturna
habebunt aspectum cum domino domus mortis non poterit liberari a mor/
te. Et qualibet vice qua aliquis significatorum applicuerit infortune fortifica
bitur infirmitas quousq̄z speretur ab eo. Tempus mortis erit quando almu/
tem ascendentis: aut luna se coniunxerint cum domino domus mortis: aut cuz
infortuna que ipsam infortunauit: aut q̄ applicet ad quartum vel oppositum
aspectum eius.

Septima domus.

Hic ponit significatiões septime do
mus. Et dicit q̄ septima domus si/
gnificat mulieres z nuptias z conditiones z oppositiões. Anduzgaz
dixit q̄ primus dñs triplicitatis septime domus significat mulieres. secundus
significat cõtentiones. tertiꝰ participationes z cõmixtiões. Dicit Ptolemeꝰ in
rõnibꝰ huius domus cõuenit vt aspiciamus in cõiugio virorũ statũ lune hora
natiuitatis viri ita q̄ primo aspiciamꝰ ad lunã si fuerit in duabꝰ quartis orien
talibus erit cõiugiũ viri in sua pueritia aut copulabitur cũ puella postq̄z dies in
trauerit. Et si fuerit in duabꝰ quartis occidentalibꝰ cõiugiũ erit tardũ aut copu
labit cũ vetula. Et si luna fuerit sub radijs z participata fuerit cũ saturno nũq̄z
copulabit. Et si applicuerit saturno copulabit cuz muliere laboriosa z praua.
Et si applicuerit Ioui erit mulier abstinentie bone z boni ornamenti. Et ap/
plicuerit marti. erit audax z superba. Et si applicuerit veneri erit pulchra le
ta z bon ereceptionis. Et si applicuerit mercurio: erit bona intelligens z bono
rum verborũ. Et cõuenit vt aspiciamus cõiugiũ mulierũ a statu solis hora sue
natiuitatis ita q̄ si fuerit sol in duabꝰ q̄rtis orientalibꝰ cõiugiũ mulieris hñtis
talem natiuitatẽ: erit in sua pueritia vel copulabitur puero postq̄z in dies pro
cesserit. Et si fuerit in duabꝰ quartis occidentalibus: copulabitur tarde aut ve
tulo postq̄z in dies processerit. Et si sol fuerit participatus cum saturno erit ma
ritus bone legis amator laboris. Et si habuerit participationẽ cũ Ioue erit ab
stinẽtie bone nobilis cordis. Si cũ marte erit fortis cordis sine vllo amore. Si
cũ venere erit limpidus. Si cuz mercurio erit profectuosus in suis factis z fa
ctor multarũ rerũ. Dicit Haly Abenragel in qõnibus huius domus. Si quis a
te quesierit pro coniugio si erit vel nõ aspice ascendens z eius dominũ z lunã
z planetã a quo separat z da hos pro significatoribꝰ q̄rentis z septimã domũ
z eius dñm z planetam cui applicuerit luna pro significatoribꝰ illius pro quo
querit. z si querens fuerit masculus cõiũge solem cũ significatoribꝰ suis z fac
eũ participem in significatione. z si querens fuerit mulier da sibi venerẽ z fac
eã participẽ in significatiõe. postmodũ aspicias cuiusmodi applicationẽ hẽat
dñs ascendentis vel luna cũ dño septime domus z cuiusmodi applicationem
hẽat planeta a quo separatur luna cum planeta cui applicat. vel venus cum so/
le. Unde si dominus ascendentis vel luna applicuerit domino septime domus
vel planeta a quo separatur luna planete cui applicat. vel fuerit dominus asce
dentis vel luna in septima domo significat ob querẽs hẽbit rẽ quesitã tñ cũ pe
titionibus z pcibꝰ multis. Et si applicatio fuerit de q̄rto vel oppositione signi
ficat q̄ res ista erit tñ cũ tarditate z labore z pena. Sz si dñs septie domus ap/
plicuerit dño ascẽdentis vel plãeta cui applicat luna plãete a quo ipsa separat
vel fuerit dñs septime in ascendente res illa leuiter fiet z cum magna volunta
te mulieris z sue ptis: maxime si applicatio illa fuerit de tertio sextili. Et si nõ
inueneris aliquã applicationẽ iter significatores significat q̄ res non erit. Si
aliquis querat a te si nocte illa cõplebit voluntatẽ suam cũ muliere vel nõ aspi/
ce si inueneris in qõne veneré aspicientem ascendens. dic q̄ questio sua cõple
bitur illa nocte. Et si questio fuerit si habuerit rem cum muliere illa nocte pre
terita vl̄ non iudica hoc eodem mõ nec plus nec minus. Si querat a te pro ali
qua muliere si est virgo vel non aspice ascendẽs z dñm eiꝰ z lunã z si eos inue
neritis in signis fixis. dic q̄ est virgo salua ab omni labe lipida. Et si fuerit in
signis cõmunibꝰ vel mobilibus. dici q̄ est mulier z hẽt vel habuit maritũ. Et
si questio fuerit pro puella que dicit se virginez. dic q̄ est corrupta. z q̄ habuit
aliquis rem cuz ea. Si querat a te pro aliqua muliere quot maritos hẽbit aspi
ce a domino decime vsq̄z ad gradum martis z quot plãetas inueneris iter eos
tot maritos habebit. Et si mars fuerit in septima domo aspicias a marte vsq̄z
ad Iouem hoc eodem modo z iudica secundum id z certificabis cum deo.

Octaua domus.

Hic ponit significationes octaue do/
mus. Et dicit q̄ octaua domus est do
mus mortis z timoris z significat hereditates mortuorum quas here
des debent possidere post mortem. z significat finem annorum vite post sene/
ctutem. Dicit Anduzgam primus dominus triplicitatis huius domus signifi/
cat timorem. Secundus significat precepta z res antiquas. Tertius significat
hereditas mortuorum. dicit Ptolemus cõuenit vt inspicias ad statum gradus
interficientis quis planetarum sit ibi vel aspiciat ipsum: z secundum naturam
illius erit iudicium de morte: ita q̄ si saturnus fuerit dominus mortis accidet
propter infirmitates longas: propter ptisim scilicet z reumata z propter defe
ctum nature z̄. talia. Et si Jupiter fuerit dominus mortis erit mors propter
apostemata gule z pulmonis z̄. huiusmodi. Et si fuerit mars erit mors pro/
pter febres continuas z acutas. Et si fuerit venus accidet mors ppter infirmi/
tatem stomachi z epatis. z cordis z per fluxum sanguinis z apostemata eunti
per corpus z fistulas z si fuerit mercurius erit mors propter epilentiam z pro
pter stultitiam z amissionez sensus. ¶ Haly dicit in cõmento. 18. ppositionis
quarte partis. Ptolemeus diuisit nobis mortẽ in duas maneries. vna est pro
uenies ex infirmitatibus. Alia est prouenies a re in qua non habet phisicus
quid videre: sicut eui moritur gladio: lancea. casu: igne z morsu bestie z fere
vel aque submersione z aliis multis occasionibꝰ. Et quando planete guberna
tores salui fuerint ab infortunis z in suis met dignitatibus z potentes z quan/
do super eos nullus planeta contrarius eleuatur tunc accidet mors propter
infirmitates. Alia autem mors accidit quando planete fuerint infortunati vel
debiles vel in dignitatibus aliens eis contrarijs aut planete contrarij ele/

est mors media

uati fuerint super eos. ¶ Narrare autem omnes maneries quibus contingit mors esset hic nimis longum z qui voluerit hoc inueniet in quarta parte quadripartiti Ptolemei. Dicit Ptolemeus in. 74. propositione centiloquij. Cuz fuerit mars corporaliter iunctus capiti algol z non aspexerit luna ascendentem nec fuerit fortuna in. 8. domo z dominus anauba luminarium oppositus fuerit marti vel in eius aspectu quarto nati caput truncabitur. Quod si lumina re fuerit in medio celi suspendetur. Et si fuerint mali aspiciētes a geminis z pisce abscidentur ei manus z pedes. Dicit Haly in commento quando fortuna fuerit in domo octaua prohibet malam mortem. Audiui siquidem a quodam qui erat cum filio Haly valde animoso in mari qui cum vellet ingredi mare nimis tumultuosum ventis vndas agitantibus ipsum increpasset dixit. non timeo mihi mortem in mari. Jupiter enim fuit in natiuitate mea in domo mortis z orientalis qui prohibet mihi malam mortem. z vidi inquit in lecto illum mori. Accidit etiam mihi vt quidā seruientes ostēderet mihi natiuitatē filij domini sui z inueni solem in medio celi: z ipse erat dñs anauba z ylech z martē in quarto aspectu eius z saturnum in angulo terre eius ascēdens pisces: vnde exterritus distuli dare iudicium dicens. oportet vt ante q̄z iudicem cōpleantur dies nutritionis. Cum autem de puero valde solicitarem circa inuestigationē motuum vel morum suorum nihil intellexi vnde sibi timerem truncationem manuum z pedē z infurcationem cū esset mansuet⁹ z verecūdus. Cūq; peruenisset ad. 30. annos ingressi sunt quidam domuz eius fugentes eo q̄ accusati erāt de dolo super euz qui preerat vrbi z deprehensi fuerant in domo illa z ipse cū eis amisit manus z pedes z infurcatus est. z ego vidi eum absq; manib⁹ z pedibus infurcatū. Dicit Ptolemeus in. 59. propositione centiloquij cū interrogat⁹ fueris de absente non iudices de eo mortē donec remoueas ebrietatem ab eo. nec vulneratum donec tollas sanguis munitionē. nec substātiā acqsitā donec pecuniam sibi cōmissam remoueas. est enim in his hoibus idē iudiciuz. Dicit Haly in cōmento ibidem. qui tractat de iudicijs iudicat per formas que sunt prope veritatē iō. nō inuenit in fortitudine iudicioz ptitio inter sopitū z mortum: z inter vulneratum z minutū. nec inter illū cui cōmissa est peccunia: z illū qui acquisiuit illam. Audiui siquidez a patre meo cui deus parcat q̄ cum ipse fuisset cū his qui se absconderunt a facie imperatoris. cū abraham filio almothedi q̄ quotidie visitabat eum occulte alhaften filius habrahe astrologus: qui precepit vt afferret concam eneam magnā qua plenā in qua ponēs scabellū cōfuluit ei vt de super sederet in maiori parte diei. z hoc ideo pcepit vt faceret errare astrologos imperatoris in esse absconditoz: z cum impator quereret ab astrologis suis vbi ille eēt: dixerunt q̄ esset in medio maris. Dicit haly abenragel quando mars fuerit in octaua domo damnificans dominum octaue dom⁹ mors nati erit ex ferro. Et si saturnus fuerit in octaua domo damnificās dñm octaue domus mors nati erit propter carcerē z penas. Quando luna fuerit in octaua domo cum cauda draconis significat. q̄ mors nati est propter secessum vel medicinam laxatiuā. Quādo mercurius fuerit in octaua domo cū cauda significat q̄ mors nati erit propter mala opera aut propter toxicū aut facta nigromantie. Qñ gradus occidentis z eius dñs ambo damnati fuerit nato significant malam mortem. Qñ sol fuerit damnatus in natiuitate diurna vel luna in nocturna significant illud idē. Qñ significatores dānati fuerint super terrā manifestam mortē significant z patentem. Et qñ dānati fuerint sub terra mors erit abscondita z occulta. Quādo aliqua in fortunaruz fuerint in octaua domo vel iuncta dño octaue dom⁹ significat fortē z malā mortē. Et si aliqua fortunaz fuerit i octaua domo vel iuncta dño octaue dom⁹ significat bonā z pulchram mortē. Et si iupiter vel venus fuerit in hac domo fortis z liber a radijs infortunarum natus erit fortunatus z laudatus z viuet annis. 73. z forte plus.

Nona domus. Hic ponit significationes none domus. Dicit q̄ nona dom⁹ significat peregrinationes z longa itinera z significat epistolas z legatos z rumores atq; somnia. Dicit Anduzgam q̄ primus dominus triplicitatis huius dom⁹ significat peregrinationes z omne quod ei accidit in peregrinationibus: secundus significat fidem ac religionem. tertius significat sapientiā z somnia. Dicit Haly Abenragel in rationibus huius domus aspice in itineribus nati p̄mitus a domino triplicitatis domus itineris: quoniam quando dominus triplicitatis dom⁹ itineris p̄mus fuerit in bono statu z fortis fortunat⁹ z receptus significat q̄ natus ibi per itinera z mouebit se de vno loco ad alium z erit fortunatus in itineribus suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo quod dixim⁹ habebit impedimenta z grauamina in itineribus z motibus suis z erit vilipēsus in eis z extrahetur z expelletur de terra z loco suo nec i suis itinerib⁹ aliquā vtilitatē vel lucrum habebit. Et si dominus triplicitatis domus itineris. secundus fuerit in bono statu fortunatus z receptus natus erit bone legis religiosus z custos legis. Et si fuerit in diuerso statu erit male legis nominabitur malus. z de malis operibus z incredulus. Et si dominus triplicitatis terti⁹ fuerit in bono statu natus erit veridicoruz somnioz: z quicquid videbit in somnijs veridicū erit: nec mentietur. Dicit idem haly scias q̄ mercurius hz posse ac significationez propriam in causa legis z legalitatis sepatim ab alijs planetis. Et scias q̄ qñ fuerit in domo saturni vel in aspectu eius natus erit profundarū cogitationū firmus in credulitate: laudat res alterius mundi magis q̄z istius: z credit eas ac multum cogitat in illis z amat eas: z tenet q̄ res illius mundi sint meliores q̄z istius. abhorret ludos toculationes z solatia: humilis z patiens laboris ac indigentie maxime si fortune cadētes fuerint non aspicientes ascendens. Et si Mercurius fuerit in domo Jouis: vel in eius aspectu natus erit boni nominis bone legis z legalitatis z legis in q̄ fuerit obseruator. Et si fuerit i domo martis: vel in eis aspectu: z fuerit idem aspectus de quarto vel oppositione natus erit homicidia irascibilis male factor male legis z vilipendet legem suam.

Decima domus. Hic ponit significationes decime domus. Dicit q̄ decima dom⁹ est domus regni z sublimationis z exaltationis memorie z vocis in imperādo z magisteriorum atq; matrum. Et significat dimidium annorum vite. Dicit anduzgam dominus triplicitatis decime. Primus significat opus nati z exaltationem suam z sedis sublimationem. Secundus significat vocem imperij z audaciam in imperando. tertius significat stabilitatem atq; durabilitatem eius. i. quantum durabit in dominatione sua. Dicit Ptolemeus in. 15. propositione centiloquij. Ascendentia inimicoruz regni ab eiusdem ascendente cadentia sunt z ascendentia dominationum in illo angulo eius. Ascendentia vero ministrantium succedentia angulus. Quitatum autem ascendentia in earum

edificationibus iudicant omnia que in eis occident. Que vero ascendentia sunt in regum ordinationibus quarundam ciuitatum pronunciat omnia que sub eorum regno fient: z ascendens apparitionis alicuius secte in illis scilicet ciuitatibus demonstrat quicquid sub illa secta futurum est in ipsis ciuitatibus. Dicit ibi Haly in commento q̄ signa cadentia sunt quorum nullus est angulus vel post angulum z sunt quattuor: scilicet duodecimū tertium sextum z nonum ab ascendente. Et dicit q̄ notum est omni astrologo q̄ cum fuerit ascendens natiuitatis: aut aliquis angulus eius ascendens aut aliquis angulorum inceptionis regni fueritq; natiuitatis alicuius cui regnum congruat perficietur ei regnum in illo regno: eritq; ei in illo honor z nō in alio. Quippe reges antiqui omnium nascentium in regnis suis natiuitates obseruabant: z cuiuscunq; ascendens deprehendebant domū inimicorum regni vel sextum vel tertium vel nonum interficiebant ipsum puerū q̄ regnū ipsius esset cōtra regnū eorū. Et paucis interpositis dicit q̄ ascendens alicuius ciuitatis est signū cuius ascensione incipit quis collocare primū lapidem in illa. Ascendens secte est ascendens signū in tēpore quo illa secta incipit prevalere super aliā sectā z susceperunt eam immorantes: z illud significat quantū durabit: z quicquid accidet in illa quādiu durauerit. Dicit Haly abenragel q̄ signum medij celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo vel aries: z sol in eo: z pars regis fuerit ibi in aspectu fortunarum natus sine vlla dubitatione rex erit.

Vndecima domus.

Hic ponit significationes vndecime domus. Dicit q̄ vndecima domus est domus fortune z fiducie atq; laudis: z amicorū z ministrorum z auxiliatorum: z significat postremā medietatem medie vite. Dixit Anduzgam q̄ dominus triplicitatis domus fiducie primus significat fiduciam. Secūdus significat amicos. Tertius significat vtilitates seu profectus eorum. Dicit Ptolemeus in. 39. propositione centiloquij: esse malum vndecime domus z eius domini in introniſatione regū significat quid accidet in consiliatoribus suis z eius substantia de malo: z eodem modo erit malum esse secunde significans: q̄ modicum adipiscetur. populus cum illo rege. Dicit Haly in commento. Astrologi conuenerunt super hoc q̄ domus decima in omni ordinatione regum est locus eius: z vndecima auxiliatorum eius z eius substantie z ascendens est populi: z secunda substantie populi: z ideo impedit vndecima consiliatores: z secunda substantiam populi. Dicit Haly abenragel in rationibus huius domus. Aspice ad dñm triplicitatis huius domus primum: si inueneris eum receptū fortunatū z fortem iudica q̄ natus habebit amicos multos lucra vtilitatem z bonū pro eis. Et si fuerit infortunatus z dānatus natus erit solitarius ab hominibus non hīs amicitiam cum aliquo z retrahet z elongabit se ab illis qui procurant amorem z societatem ipsius. Et si dominus triplicitatis ipsius domus. secundus fuerit fortis fortunatus z receptus erit fortunatus honoratus z diues abundās in bono statu z bone vite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus: z indigens ac paupertatis z miserie manifeste. Et si dominus triplicitatis ipsius domus tertius fuerit fortunatus fortis ac in bono statu natus habebit filios remansuros post eum in bono statu z diuitijs z fortuna sua. Et si fuerit infortunatus debilis z cadēs ac in malo statu natus non habebit filium qui post eū remaneat nec heredem sue generationis tus q̄ esse possit in amicorū causa est vt dñs ascendentis sit receptus a domino vndecime domus eodē domino vndecime domus existēte fortuna z in bono statu. qm̄ q̄ sic fuerit habebit amorem z conuenientiam cum socijs z amicis.

Vndecima domus.

Hic ponit figūtiones. 12. dom⁹. Et dicit q̄. 12. dom⁹ figt inimicos z labores tristitiā atq; inuidias z susurrationes z ingenia atq; bestias q̄ equitant figt finē vite: z qd cōtinget mulieri⁹ in ipregnatōe. Dicit Anduzgā q̄ p̄m⁹ dñs triplicitatis huius dom⁹ figt inimicos. Ps figt labores tertius bestias magnas: z iponit finē dictis dicens hoc est q̄ figt. 12. dom⁹. Dicit Haly abenragel in iudicijs huius dom⁹. Aspice p̄mitus ad dñz triplicitatis hui⁹ domus primū z si inueneris eū fortunatū forte z altū iudica q̄ inimici nati appodiabunt eo sup eū z de se facient qcquid voluerit. Et si fuerit cadens dānatus z cōbustus z peregrinus natus appodiabit se sup inimicos suos: z ipsi ipedient z accidet eis malū qō credebant facere nato. Et si dñs triplicitatis ps hui⁹ domus fuerit fortunatus natus hēbit modicas tristitias z anxietates. Et si fuerit in diuerso statu erit multarū impietatū z tristitiarū z accident ei labores z impedimenta z dāna magna in eo qō hz z in corpore suo. Et si dñs triplicitatis huius domus tertius fuerit fortunatus natus erit dyalecticus z eloquentie bone z felix in rōnibus z causis suis: z cōtra quēlibet aduersantem sibi prospera/bitur. Et si fuerit in diuerso statu erit debilis rationis ac loquele impedite. nō habebit ius de aduersarijs z suis malefactoribus.

Significant z duodecim domus colores.

Hic ponit figūtiones. 12. domoz qm̄ ad colores. Et dicit q̄ p̄ma dom⁹ z. 7. sunt albe. 2. z. 12. virides: z. 3. z. 11. sunt crocee. z. 4. z. 10. sunt rubee. 5. z. 9. sunt hītes colorē mellis. 6. z. 8. sunt nigre. Postea dicit q̄ glibet planeta z hz in aliq̄ istarū domoz quādā ptātez accītalē que vocat gaudiū. Mercurius enim gaudet in ascēdente. luna gaudet in. 3. domo. Ven⁹ in. 5 Mars in. 6 Sol in. 9. Jupiter in. 11. Saturnus in. 12. Deinde dicit qō anguli significāt fortitudinē z pfectionē. Cadentes vero ab angulis significāt debilitatē z detrimentū excepto q̄. 9. domus z. 3. significāt rez apertā: z detectā cū fama: z hoc tō qz sunt gaudia luminarū sicut iam dicebat qō sol gaudet in. 9. z luna in. 3. Et. 12. domus z 6. significāt occultationē z vilitatē rerū. postea dicit qō anguli. s. prima domus z. 10. z. 7. z. 4. z dñi ipsorum angulorū significant magnitudinē honoris z fortune: z elongationē a casu z infortunio. Et p̄ma dñoruz angulorū in cadentibus ab angulis figt infortunū z dedecus z casum. Et. 11. domus q̄ succedit decime: z eius dñs significant fortunā mediā. i. significant fortunā: sed nō tantam quantam. 10. Et. 5. domus que succedit quarte figt fortunā mediā per donationes z causas filiorū. Et secunda domus z eius dñs significant fortunā mediaz ex cā sbe ministrorū z auxiliatorū. Et 8. domus z eius dñs significant fortunā mediaz ex sba que hereditat a mortuis z a rebus occultis. Postea ponit significationes dñoruz angulorū eum fuerint p̄ntes in ipsis angulis. Et dicit q̄ presentia dñi ascendentis in ascendente figt eius fortunā per semetipsuz z per propriā acquisitionē. Et si fuerit in. 7. figt acquisitionē per cōuentiones z vxores. Et si fuerit in. 10. figt aquisitionē per magisteria. Et si fuerit in quarta significat acquisitionē per hereditates z ex cā patruz z per productionē aquarū z popu-

lationem terraruz z ex rebus antiquis z radicalibus, alia littera habet eradicalibus. Presentia vero domini decime in.10.domo significat foztunā per regē z regnuz magnum z per magisteria alta. Et si fuerit in.7.significat regnū per victoziā cōtentionum z per causas vxoz. Et si fuerit in.4.significat regnū per cās ministrozū regis z per cultus terrarū z per edificationes ciuitatū z diuisiones fluminū z p custodias ciuitatū z ex reb⁹ antiquis. Et si fuerit in ascēdēte significat regnū per ingenia z ppinquitatē regis ex reb⁹ vulgi. Presentia dñi septime domus in septima domo significat foztunaz per negociationes z per cōuentiones z cōmendationes ideſt depositiōes z per mulieres z per satozes. Et si fuerit in quarta significat foztunā per conuentiōes z negociationes z per causas patrum z ereditatum z cultus terre. Et si fuerit in ascendente sigt foztunam per cōuentiones z negociationes z per causas medicine z astronomie z per opera spiritualia atqz ingenia z cetera similia. Et si fuerit presens in decima significat foztunā per cōuentiones z negociationes z vxores z per causas regni. Presentia vero domini quarte domus in quarta domo significat foztunaz ex fructu z per cās patrū atqz per res antiquas. Et si fuerit presens in ascēdente significat foztunā ex cultu terre z fructu per pfunditatē cōsilij z ingenij: z si fuerit pīs in decima domo sigt pfectū ex cultu terre z fructu per causas regum z magisterioz. Et si fuerit pīs in.7.domo significat foztunā ex cultu terre z fructu z ex parte mulierū z per causas vxozum z satozuz z per negociationes. Deinde dicit hec que diximus significāt dñi angulozum quando fuerint presentes in ipsis angulis. Et sicut dictum est de angulis ita intelligas de alijs domibus suo modo scōm naturam scilicet cuiuslibet domus: z dicit quod ideo introduxit dominos angulozum: vt sint exemplar in alijs domibus.

Cum volueris scire planetam dominatozem. Hic auctoz docet eligere significatorem: z potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte facit q dictum est. In secunda parte ponit exemplū ibi. Verbi gratia. Sententia auctoris est ista q in cognoscēdo significatozem rei debemus aspicere ad duo. primo debemus aspicere ad domum in qua est natura illius rei cuius querimus significatozem. Secundo debemus aspicere ad planetam qui de sui natura significat illā rem. verbi gratia. Si questio fiat p substātia. debem⁹ aspicere ad haz domū que est domus sustātie: z cū hoc debemus aspicere ad Jouē qui sigt de propria nā substantiā. Et si qō fiat de muliere debemus aspicere ad septimā domū que est domus mulierū z cū hoc debemus aspicere ad venerē q de ppria nā est sigtris mulierū: z sic de alijs ſm proprias naturas domozū z planetarū. Est tñ intelligendū q planetam quē eligimus ex parte domus debem⁹ tenere pro significatore principali. Et planetā g sigt nām rei debemus facere participem in significatione. Est ergo sīa littere: cū volueris scire planetā dominatorē siue significatorē rei aspice quis planetarū habeat plures foztitudines in domo rei quesite ex foztitudinibus dictis in.c. de foztitudinibus z dignitatibus ipsozū. Et ille qui abundat in numero foztitudinū ille est dñator siue significatoz. Et est intelligendum q in interrogationibus ascēdens siue prima domus semper attribuitur querenti z planeta abundans in numero foztitudinū in domo illius rei de qua fit questio est significatoz rei quesite. Auctoz ponit exemplū in littera. Et dicit si interrogatus fueris de substātia. z volueris scire quis planetarū sit dominatoz siue significatoz eius z fuerit scōa domus que est dom⁹ substātie. 5. gradus arietis: qz aries est domus martis habet ibi mars quinqz foztitudines. Et est exaltatio solis z ideo sol habet quattuoz foztitudines ratione illius. Et est etiā solis triplicitas z ratione illius habet ibi tres foztitudines: z est terminus iouis: z rōne illius hēt ibi duas foztitudines: z facies martis: z rōne illius habet ibi vnaz foztitudinem. Sol igitur habet ibi. 7. foztitudines z mars sex z Jupiter duas: patet ergo q sol habet ibi plures foztitudines. Et talis planeta. scilicet habens plures foztitudines vocatur almutam ideſt vincens. ergo sol in tali figura est significatoz substantie z eodem modo faciendum est de alijs.

Ex ptātib⁹ quoqz planetarū accidēta libus. Ista pars ptinuat sic. Pri⁹ auctoz determinauit de dignitatib⁹ planetarū essentialib⁹. Hic determinat de dignitatib⁹ ipsoz z accidētalib⁹: z expedit se breuissime dicens: q est vna gignitas accidētalis planetarū que vocat haiz z est hec vt planeta diurn⁹ sit in die sup terrā z in nocte sub terra. Et plāeta nocturnus sit i nocte sup terrā z i die sub terra. Et ēt si sit plāeta masculin⁹ q sit in signo masculino z femin⁹ i signo femino tūc dī plāeta eē i suo haiz. i. in sua filitudine: z erit tunc foztitudo sua sicut foztitudo viri in loco sui pfectus z lucri atqz fortune. Et si cōpleta est expō pme dīe alchabicij itraductoij ad magisterium iudicioz astroz. Quidā hō interrogauit de qdā absēte vtrū eēt mortu⁹ vel viu⁹ z fuit ascēdens qōnis. 20. gradus leonis z incidit talis figura.

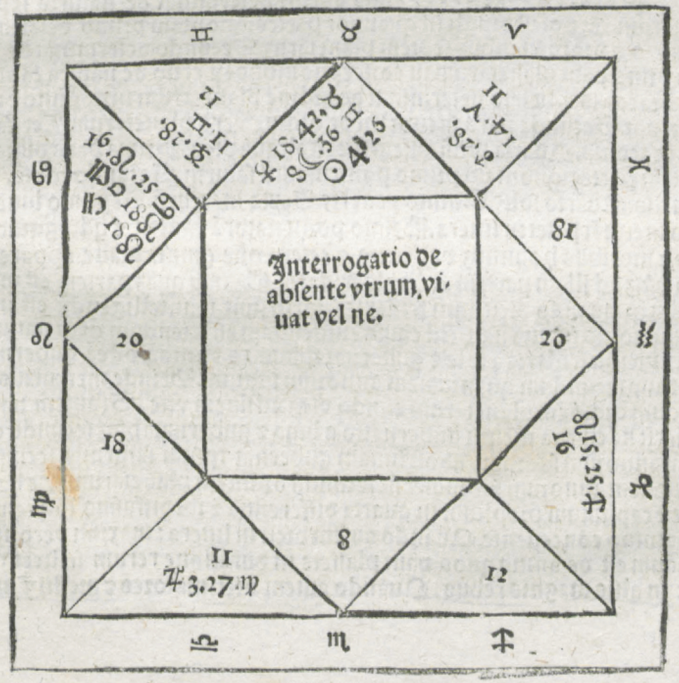

Aspexi in hac questione z dedi ascendens z eius dominuz z lunā absenti pro quo facta fuit questio. Aspexi z inueni dominū ascendentis in medio celi: propter quod videbatur prima facie q̄ viueret in prosperitate: sed quia inueni saturnum in angulo orientis prope angulū infra duos gradus dubitaui de vita illius specialiter: quia ibidez infortunauit partem fortune. Deinde aspexi ad domuz mortis z inueni venerem fortiorem ibidem id est in domo mortis plura habere testimonia quia exaltationem z triplicitatez. aspexi ad locū eius in figura equaliter se haberet ad ascendens z ad dominuz ascendentis z ad lunā z inueni eam aspicientem ascendens aspectu quarto z saturnū ibidem existentem eodez aspectu propter quod magis dubitaui de vita. Deinde aspexi ad lunam z inueni eam oppressaz sub radijs solis hoc fuit vnū signuz mortis. Inueni etiam lunā separatam a venere euntem ad coniunctionē domini ascendentis z transtulit naturā domini domus mortis ad dominū ascendentis. Hoc fuit certius signū mortis. Ex his collegi quod homo ille pro quo facta fuit questio esset mortuus: inuentūq̄z est ita. Et quia Saturnus existens in ascendente fuit dominus septime domus significator vxoris illius pro quo facta fuit questio: z venus significatrix mortis aspexit euz significabat hoc quod forte interfector cōmiserat fornicationem cum vxore illius pro quo questio facta fuit.

Differentia secunda in naturis septez planetarum.

Ista est secunda differentia huius libri in qua auctor determinat de naturis septem planetarum. Et potest diuidi in quattuor partes: quoniam primo determinat de naturis z proprietatibus septem planetaruz. Secundo determinat de ordine seu principatu planetarum in conceptionibus. Tertio de natura capitis z caude draconis. Quarto determinat de ordine planetarum in domino diez z horarum. Secunda pars incipit ibi de ordine vero planetarum. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi: si autem fuerit aliqua dies. Prima pars diuiditur in septem partes: quoniam primo ponit naturā saturni. Secundo iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto mercurij. Septimo lune. vbi partes incipiāt patet in littera. Primo ponit naturā saturni z qd significat ex rebus z moribus hominuz z ex sectis z cetera. que omnia plane apparent in littera vsq3 ad illam partem de annis fridarie. C Circa quaz partem est intelligendum q̄ quando dicit anni fridarie saturni sunt. 11. intelligendū est annus gubernationis in vita nati. Ad cuius euidentiam est sciendum q̄ in natiuitate diurna incipit fridaria a sole z gubernat ipsum. 10. annis. postea gubernat ipsum venus secundum quantitatem annorum suorum. Deinde mercurius: z sic secundum ordinem planetarum eundo vsq3 ad finem vite. Si autem natiuitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna z gubernat ipsuz secundū quantitatem annorum suorum. Post lunam gubernat ipsum saturnus secundum quantitatem annorum suorum: z sic secundū ordinem planetarum. De hac materia est capitulum proprium in quarta differentia z ibi diffusius loquetur de hac domino concedente. Quando autem dicit in littera: maximi vero: intelligendum est de annis quos dant planete in duratione rerum scilicet in sectis z in alijs magnis rebus. Quando autem dicit maiores z medij z minores intelligendum est de annis quos dant planete in natiuitatibus horuz ad viuendū: z sicut dico de saturno ita de alijs planetis intelligas. Dicit Ptolemeus i. 82. propositione prime partis maius ac fortius opus saturni est infrigidare z desiccare modicū propter fortitudinez frigoris: z videtur hoc esse pro eo quod est elongatus multum a calore solis z humidis fumositatibus terre. Dic Albumazar redarguit Ptolemeū z ponā deo dante rationes suas in fine huius partis de naturis planetaz. Dicit Haly in cōmento propositionis prealligate quod Ptolemeus vult dicere q̄ saturnus facit hoc opus eo q̄ opus suū est multū elongatū ab ope solis quod est opus caloris: z a luna cuius opus est attrahere humores: qz quando inspexit comparationē saturni cum sole z luna inuenit qđ ambobus erat contrarius: z propter hoc dixit quod conuenit vt frigidus sit z siccus. Et Ptolemeus met glosauit hanc comparationem in eo quod sequitur. Dicit Ptole. scire quidē virtutem huius planete z aliaz erit propter rectificationē figurarū in respectu solis z lune quoniā earū aliquas videmus mutantes aerem vna manerie mutationis z earū aliquas alia manerie in diuersis ordinationib⁹ mutationis augendi z minuendi. Dicit Haly in cōmēto. Si memoriā hēs de eo q̄ tibi diximus quo pbare possumus stellaz erit virtutes: glosa nō indiges in hoc. Et si huius oblitus es ausculta. dico tibi qđ sol z luna eo quod eoz opera magis apparent quā opera aliaruz stellarum. z sunt nobis magis manifesta: z opera reliquarum stellarū abscondita videtur: conuenit vt inspicias ad stellas habentes cōmunitatem cū duobus luminaribus per figuras. i. per aspectus si augent i suis operibus vel ab eis minuunt: z sic ibis inspiciendo ad omnes: donec certitudinē scias omnium non semel sed pluries. Et si inueneris qđ semper sequantur vnā manerē operandi scies pro certo cuiusmodi virtutez habent. Dicit Haly abēragel de natura saturni. Saturnus est planeta senex magnus fessus vilipensus anxietatum tristiciarū longarum infirmitatū. natura eius est frigida z ficca z assimilatur melancolie que gubernatur de omnibus humoribus: z nullus de ea. Quando fuerit almutem alicuius natiuitatis: z ipse in cancro natus erit turpissimi vultus z mirabilis creatura in forma z visione sua: ita qđ expauescent z mirabuntur quotquot videbunt eū z audient loqui de ipso. Dicit alfraganus quod corpus saturni est. 91. vicibus tantum quantum terra.

Tupiter fortuna masculus.

Hic ponit naturā Iouis z planum est quod dicit in littera. Iouis autē virtutis opus est cōplexionis temperate z locus sui motus est medianus inter frigiditatem saturni z calorē martis z ppter hoc conuenit vt calefaciat z humectat. Dicit Haly in cōmento. multi crediderunt cum audierunt hoc verbum Ptolemei quod opera stellarum secundū eius opinionem sequerentur loca sphaeraruz secundū q̄ vna existit supra aliam sicut credidit hiza auenquinton z alkindus z alij qui cum talibus rationibus nos impediuerunt. Ego vero dico q̄ si opera stellarū sunt sm naturam quomodo possunt fieri propositiones q̄druuiales qm̄ radices harum ambaz scientiaz diuersę sunt vna. s. ab alia. Amplius si omnia corpora celestia nō sunt alicuius cōplexionis: calide: humide: frigide: neq̄z ficce sicut probauit

Aristoteles quomodo potest Jouis complexio temperari eo quod sphaera sua existat inter illã martis ⁊ saturni. Mã si bene ad dcm inspexeris Ptolemei inuenies nõ esse prout ipsi crediderũt. Et postq̃ docuit nos viam qua scirent virtutes stellarũ ponit hoc vice alia in hoc loco dicens qõ qñ probauerimus modũ operis qõ operatur in aere nos circundãte inuenimus q̃ est medianus inter magnã frigiditatẽ quã facit saturnus ⁊ magnũ calorem quẽ facit mars: ⁊ hoc affirmat id qõ dixit qõ calefacit: ⁊ humectat. dicit Haly abenragel iupiter est planeta equalitatis: cõitatis: bonitatis: meliorameti: intellectus: sensus: ⁊ pietatis: qz tẽperatus est qualis ⁊ fortuna per aspectum ⁊ corporalẽ cõiunctionem significat bonitatem meliorationẽ legem simplicitatẽ ⁊ castitatẽ dirigit ⁊ nõ dãnat: populat ⁊ nõ destruit: abhorret saturnũ ⁊ eius naturas. Qñ deus incepit creare mundũ erat in domo ascendente lucet in ariete tauro ⁊ gemini: ⁊ minuitur lux sua in cancro leone ⁊ virgine. obscuratur in libra scorpione ⁊ sagittario: ⁊ minuitur eius obscuratio in capricorno aquario ⁊ piscibus. Dicit alfraganus q̃ corpus Jouis est .95. tantum quãtum terra.

Mars masculinus. Hic ponit nãm martis ⁊ patet in littera. dicit Ptolemeus mars proprie deficcat ⁊ per vim nature sue comburit eo quod igneum habet colorem: ⁊ quia circa solem est ⁊ qñ sphaera in qua sol consistit posita est sub eo. dicit Haly in cõmento Ptolemeus vult dicere q̃ opus virtutis martis. i. qui experimur inuenimus ficcitatis magne. Ad id quod dixit q̃ virtus martis comburit eo qõ igneũ habet colorem. dico qõ stelle sunt substantie simplicis ⁊ non compositi ex naturis diuersorum elementorum: apparitio sui coloris est recta eo quod ibi nõ est aliquid quod mutet colorẽ conuenientẽ eidẽ substantie. Ptolemeus autẽ docet nos per hoc dictũ: regulã qua scimus virtutẽ stellarum quam per nos intelligere non possumus ⁊ possimus eã intelligere per colorem. In hoc enim dicto adest dubiũ quod nos soluere oportet. Maz multi credunt q̃ color nõ ostendat virtutẽ rei ⁊ hoc est veritas in terrenis propter comistionem elementorum que in eis est. tamen in celestibus non est ita: quia eorũ substantia nõ est vllo mõ composita ex aliquo elemento. Et pp hoc rediit Ptolemeus ad probandũ hanc virtutẽ alio modo dicens: ⁊ quia existit circa solez: ⁊ quia sphaera in qua est sol posita est sub eo vult dicere quod accidit: vt sit veritas res ista quia virtus martis comburit eo q̃ existit circa solem: ⁊ quia sol est sub eo ⁊ cõmiscetur virtus sua cũ illa solis fit calidus multũ ⁊ ficcus: ita q̃ sine temperamento comburit. dicit Haly abenragel mars est planeta calidus ⁊ ficcus igneus: destructor: iratus: victorios⁹: diligens occidere ⁊ interfectiones: rixas: litigia: cito irascitur ira fortis: totum corpus exponit in rebus suis agendis: prelia facit ⁊ destruit populationes. Exaltatio sua est in domo saturni: scilicet in capricorno qui significat clamores impedimenta ⁊ gentem stultam ⁊ guerrationes. Conuenit saturnus marti in infortunio: ⁊ resistit ei in frigiditate ⁊ tenebrositate. ⁊ inclinatur soli amore sui ⁊ defendit auxilio eius qñ sol exaltatur in domo sua ⁊ gubernat eius de calore ⁊ ficcitate q̃z recipit abeodẽ: pprietas ⁊ nã sua conuenit ⁊ appropinquat pprietati ⁊ nature solis. nescius est ⁊ obliuiosus modici intellectus ⁊ diminutus sensu nec cõsiderat rerũ fines: per eũ ⁊ per ascensum ⁊ per discensum eius in circulo suo crescit ⁊ decrescit estatis calor ⁊ hyemis frigiditas omni anno. Dicit alfraganus qõ mars cõtinet quantitatem terre semel ⁊ dimidium ⁊ octauam partem eius.

Sol per aspectum fortuna. Hic ponit naturaz solis ⁊ littera glosa non indiget. Dicit Ptolemeus cognita res est qõ opus substantie solis est calefacere ⁊ dare aliquantulũ ficcitatis ⁊ hec opera magis proprie sentiuntur ⁊ leuius scita sunt omnibus alijs propter magnitudinẽ solis ⁊ propter manifestaz. mutationem quam per tempora anni facit ⁊ quanto magis accedit ad nostra capita tanto magis calefacit. Dicit Haly abenragel scito q̃ sol est lumen ⁊ candela celi gubernator mundi factor temporũ: per eum fiunt planete orientales ⁊ occidentales: ⁊ p eum fiunt apparentes ⁊ occulti: ⁊ per euz mouetur omnis res se mouens: per eũ nascitur omnis res nascens: crescit omne solitum ⁊ maturatur omnis fructus. Ipse est spiritus celi magnus cũ eo viuificant signa: ⁊ quodlibet signũ quando est in eo habet maioritatẽ super alia signa. qñ ipsum viuificat ⁊ illuminat ⁊ dat ei fortitudinem ⁊ calorem ⁊ applicat calorem ⁊ fortitudinem ⁊ virtutez illius signi terre: quia natura ⁊ facta sua apparent in omnibus rebus ⁊ in cunctis animatis ⁊ in animatis existentibus in terra. Et qñ exit de signo in quo est remanet illud signũ in similitudine corporis defuncti. Est planeta magni dominij potentie nobilitatis altitudinis ⁊ magnitudinis. est fortuna per aspectũ ⁊ infortuna per cõiunctionẽ corporalẽ. Tides enim qñ aliquis planeta cõiungitur sibi: cõburit ⁊ vincit eũ ⁊ extinguit lumen ⁊ lucez suã. Locus suus in celo est quartus .i. medius .7. planetarũ: sicut rex sapiens qui per sensum manutenet regnũ suũ ⁊ per considerationẽ ponit sedẽ suam in medio regni sui vt per oĩa latera attingat. Dedit marti militiã suã ⁊ qõ esse dux militie sue: quia celum solis est sub celo martis ⁊ conuenit natura ⁊ calor suus cum natura ⁊ calore illius. Dedit Joui sua iudicia pp temperiem honestatem saluationẽ ⁊ sue cõplexionis salutẽ: ⁊ quia non est in eo qualitas mala nec peccandi natura. Dedit regnũ saturno quia omnes planete sua lumina mittunt ad eum ⁊ suas considerationes. Dedit veneri collectionem redditũ ⁊ vendendi redditus ⁊ emendi: quia celũ eius applicat suo ⁊ sunt vicini. Dedit mercurio scribaniam: quia status eius est sicut status scriptoris regis qui vadit qñ ille vadit ⁊ sedet quando ille sedet. Dicit lune algazilatic⁹: quia est similis algazilo regis qui facit sua mandata ⁊ defert ea quocunq̃ precipit. Dicit alfraganus auctoritate Ptolemei quod corpus solis continet corpus terre centies sexagesies sexies ⁊ aliquantulum plus.

Venus fortuna femina nocturna. Hic ponit naturam veneris ⁊ patet in littera quod dicit. Dicit Ptolemeus venus ipsamet opera Jouis facit propter temperamentum sue complexionis excepto quod est Joui in re vna contraria: quia calefacit. parum eo quod existit circa solem ⁊ humectat secundũ lunã propter magnam lucez q̃z habet hic planeta eo quod attrahit ad se fumositatem que eleuatur ab humoribus terre. Dicit Haly in commento vult dicere quod eius calor est multum minor illo Jouis: ⁊ propter humiditatez q̃z facit dicimus qõ est quodãmodo frigida ⁊ plus humida. Quod autẽ dicit eo quod existit circa solem dixit eo q̃ virtus sua vo-

luitur cuz illa solis. Et id qđ dixit humectat sicut luna: vult dicere qđ venus facit humiditatē circa eam q̄z facit luna. Et id qđ dixit pp magnā lucē vult dicere qđ modicus calor facit humores currere. Dicit Haly abenragel ven° est fortūa frigida z humida nocturna hylaris gaudiosa apparēte bone limpida formosa: diligit inculationes cantationes comestiões potatiões z vitta: est māsueta z pauci motus. est mulierū significatrix z tacēdi cū eis amoris amicicie z socie/tatis. recipit martē p nām fornicationis z limpidamēti abhorret ipsuz pp cōtrarietatez nature sue que est caliditas z ficcitas. Separat se ab eo z malū z infortunā suaz repellit a se ipsa pp mansuetudinē bona verba solatium bonū. z mansuetam loquelā. Concordat cū saturno in frigiditate z cōuenientia quā hēt cū eo in libra: qz est domus vnius z exaltatio alterius. Et discordat cū eo in mot bus tristiciis z doloribus suis z eo qđ saturnus est vsus modici cū mulierib⁹. Status veneris cū statu solis est similis statui mulieris versus virum. Dicit alfraganus qđ corpus veneris est vna pars. 37. partibus terre.

Mercurius cōmixtus. Hic ponit nāz mercurij z patet in littera. Dicit Ptolemeus: siccitas vero z humiditas mercurij est per vnum equale: quoniaz aliquando deficcat z effugat humores eo qđ nūq̄z elongatur multum a calore solis etiam nullo tempore z aliquando humectat eo qđ positus est super sphaeram lune que est circa terram magis quam omnes alie sphaere z mutatur ad hos duos status z facit ventos propter serotinas mutationes eius circūquaq̄z solem. Dicit Haly in commento. Vult dicere qđ opus mercurij non est vna res sola: quoniam aliquando deficcat z aliquando humectat. cum autem deficcat est quando soli applicat z est tunc opus suum in calefaciendo z siccando circa istud solis. Humectare autem suum est propter vim suam que commiscetur cū illa lune que posita est sub eo z qđ est opus suum sicut opus lune. Et Ptolemeus quando comparationem facit de opere mercurij cum illo solis inuenit qđ aliqñ faciebat opus tale quale sol. Et quando per comparationem facit cum opere lune: inuenit qđ aliquando faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multotiens z inuenit qđ semper alterū duorum operum faciebat z sciuit pro certo qđ opus suum est secundū opus aliarū stellarum cū quibus inuoluitur: z opus proprium in se non habet. Dicit Haly Abenragel. Mercurius est planeta maleficiorum violentiarum documentoruz scribanie computationum scientiarum: calidus est z siccus forme z nature conuertibilis: masculus cum masculis: femineus cum femininis: fortuna cum fortunis: infortuna cum infortunis: bene rationatus: bene loquens: ausus in loquendo: pulchre apparentie: composite persone: diligit libros z cōputationes. Placent ei magisterria: res bene facte rationes verificari libri ac scientie: agilis est in motu z proprietatis ardentis: alacer z mobilis in omnibus rebus suis: z est vnus triū planetarum significantium pluuias z per eum z per mutationē suaz de signo in signum: z per eum eius statū ac retrogradationē z directionem ipsius z per oppositiones z conjunctiones suas scientur motus ventorū z eius fortitudines scilicet si erunt fortes vel debiles in omnibus partibus illius anni: qñ quādo erit de vno signo z intrat aliud: vel quando est stationarius aut retrogradus significat ventos fortes humiditates z pluuiam z in aere accidentia de nubibus turbationes z his similia. Similiter qñ est in oppositione lune existente luna in aliquo signorū aqueorū vel aereorum significat qđ prediximus. In revolutione annorū mundi habet magnā z veridicaz significationē super tenentes officia regum. Alfraganus dicit qđ quantitas corporis mercurij est vna pars de. 32. milibus partibus corporis terre.

Luna fortuna femina nocturna. Hic ponit naturam lune. sententia littere patet. Dicit Ptolemeus maior virtus lune est humectare: pro eo qđ est multum circa terram z propter fumositatē frigidā que per eam eleuatur. z propter hoc ad statum talem mutantur corpora manifesta mutatione: quia facit mutari z putrescere corpora vt plurimū: z habet etiam cū sole participationē modicaz in calore pro eo qđ recipit lumen ab eo. Albumazar redarguit. Ptolemeū in cā naturarū planetarū z sunt verba sua ista: qñ plures reges grecie fuerunt sapientes post Alexandrum filiuz Philippi: vocabaturq̄z vnusquisq̄z eorum Ptolemeus: fueruntq̄z numero decem. z vna mulier: erantq̄z regnantes in egypto: z fuerunt anni regni eorum. 275. fuerunt vniuersi sapientes ex quibus fuit Ptolemeus vnus qui edidit librum almagesti super causam motus circuli z quicquid in eo est ex planetis. Et quidam eorum edidit librum de iudicijs astrorum referens eum ad Ptolemeū auctorez libri almagesti. Dicturq̄z qđ ille qui edidit librum iudiciorum ipse edidit librū almagesti: nesciturq̄z veritas huius rei: sed ille qui ex eis edidit librum iudiciorum narrauit in libro suo naturas planetaruz z eorū causas. Incepitq̄z dicere qđ sol calefacit in suauitate ac mora z qđ opus eius fit in hoc euidentius z fortius opere ceterorū planetarū propter magnitudinez eius z quanto magis eleuatur ad zenith capitum nostrorū augetur nobis calor. Et putauit qđ natura lune sit humida propter proximitatē circuli eius a terra z propter receptionē vaporū. quia ad eā eleuantur ex ea. Et putauit qđ natura saturni sit frigida z ficca propter longitudinē circuli eius a calore solis z longitudinē eius ab humiditate vapor terre. Et putauit qđ mars natura esset calida z ficca eo qđ color eius similis est igni: z qz est prope solez z quia est sub eo erigiturq̄z calor eius ad eū z calefacit eum. Et putauit qđ Jupiter sit equalis complexionis: eo qđ sit eius circulus inter circulos saturni z martis. Et pter hanc causaz est natura eius calida humida equalis z temperata. Et putauit qđ veneris natura sit calida humida equalis. calor autez eius ex propinquitate circuli eius a sole. Humiditas vero ex vapore humido qui contingit eā ex terra. Putauitq̄z qđ natura mercurij sit in quibusdā horis ficca z in quibusdam humida. Siccitas eius propter appropinquitatē eius a sole z qđ nō elongat ab eo elōgatione maxima. Humiditas vero eius pp primitatē circuli eius circulo lune. Hoc est qđ putauit Ptolemeus in naturis planetarū: z hec est ratio qua vsus est super hoc. Sed nos dicemus nunc qđ sit in eius dictis pungendus ideſt reprehensione dignus. nam qđ putauit ex sole z calefactione rerum ab eo in suauitate z mora hoc inuenit ex suo opere. qđ autē dixit qđ natura lune sit humida pp proximitatē circuli ei⁹ a terra z receptione vaporum qui eriguntur ex terra ad eam hoc repellitur a sapientibus eo qđ spaciū qđ est inter faciem terre z propinquiorem locū in quo est luna sit. 128044. miliariorum fere ea mensura qua fit vnum miliarū. 3000.

cubitorum. Et hoc patet in libro in quo narrantur longitudines corporum fu
pertorū ab inuicē. Et non plus eleuantur vapores a superficie terre ꝑm q̄ nar
rauit Ptolemeus q̄z 16. stadia ꝑm q̄ stadiū quadringentorū cubitorū est: naz.
16. stadia faciunt duo miliaria z decimā ac tredecimā vnius miliarij fere. lon/
gitudo vero lune q̄n magis prope est superficiei terre est vt diximus. 128044.
miliariorū fere vnde ergo vel quō applicat vapor terre ad lunā quousq; cor/
rumpat vel mutet nām eius. Per modū consimilē reprobat ipsum in naturis
aliorum planetarū: sed pertranseo causa breuitatis. Haly in cōmento propositi/
oni preallegate de natura lune rūdet. ad rationes Albumazaris. Dicit enim
Haly exponens verba Ptolemei primo Postq̄z docuit nos Ptolemeus q̄
virtutes stellarū corporū suorū sequuntur magnitudinē z corpus lune parū
est sicut in almagesti narrauit z eius opus sequitur opus solis parte vna. Dicit
hic q̄ est hoc pro eo q̄ multum est prope terrā z peruenit ad nos eius virtus
anteq̄z mutetur z pp hoc apparet eius opus magis q̄z opus aliarū stellarū. Et
videmus visibiliter q̄ attrahit humores terre z corporū eam sequentiū z pro
eo q̄ habet lucē a sole operatur in terrenis calorē moditū accidentalē cū quo
facit putrescere z mutari humores existentes in corporibus sicut ostensum est
in phisica z in natura. Et manifestū est q̄ lux facit calorez: z pōt hoc probari p
specula que cōburunt z similia. z quia luna lucē habet a sole conuenit vt habe/
at moditū calorem quē facit sicut per accidens. Et hoc est id quod vult dicere
Ptolemeus. Et quia hoc nō intellexit Albumazar credidit q̄ erraret in dicto
suo dicens quō pōt fumositas humida ad lunā ascendere cū fumositas ascende
re nequeat vltra. 16. stadia z luna satis longius est. Ego vero risi de dictis tali/
bus qualia sunt hec: z dixi qualiter nō intellexit hoc quia Ptolemeus noluit
dicere q̄ fumositas humida ascendat vsq; ad lunā: sed dixit q̄ ascensus fumosi
tatis humide qui est versus lunā docet nos q̄ attrahit humores terre z aliorū
corporū eam sequentiuz sicut adamas trahit ferrū. Alfraganus dicit auctoritā/
te Ptolemei q̄ magnitudo corporis lune est vna pars de. 39. partibus terre: z
dicit q̄ maius corpus omnū corporū vniuersi est sol z post solem. 15. maxime
sunt stelle: dicit enim q̄ vnaquaq; earū tenet corpus terre centus septies. Terti
us in magnitudine est Jupiter: quartus saturnus. Post saturnū sunt stelle fixe
secūdi ordinis quarū quelibet cōtinet terrā nonagesies. Post ipsas sunt stelle
tertij ordinis quarū vnaquaq; continet terram septuagesies z bis. Post ipsas
sunt stelle quarti ordinis quarū quelibet cōtinet terrā. 54. Post ipsas sunt stel
le quinti ordinis quarū quelibet continet terrā. 37. Post ipsas sunt stelle sexti
ordinis z minor illarū. immo minor oīuz que videnf: quartū probatio est pos/
sibilis cōtinet terrā. 18. Maius corpus post ipsas est mars. post martem terra:
post terrā venus: post venerē luna: z vltimo mercurius. Patet igitur secundū
alfraganū q̄ maius oīuz corporū est sol z minus mercurius exceptis generabi
libus z corruptibilib⁹. De longitudine istorū corporū a terra dicit alfraganus
q̄ propria longitudo lune a terra est. 33. mīa quantū dimidiū diametri terre z.
20. pars eius: eritq; hoc 10412. miliaria. Et est longitudo longior lune que est
propria longitudo mercurij sexagesies: quater mīa quantuz dimidiū diametri
terre z. 6. pars eius q̄ō est. 208542. miliariorū. Et longitudo longior mercurij
que est propria veneris est centum sexagesies septies mīa quantum dimidium
diametri terre q̄ō est. 542750. milliariorum. Et longitudo veneris longior que
est propria longitudo solis est millesies z centies z vigesies mīa quantū dimi/
diuz diametri terre q̄ō est. 3640000. miliariorum. Et longitudo solis longior
que est propria longitudo martis est. 1220 tantum quantū semidiameter terre
quod est. 3965000. miliariorū. Et longitudo martis longior que est longitudo
iouis propria est. 8876. mīa quantum semidiameter terre q̄ō est. 28847000. mi
liariorum. Et longitudo iouis longior que est propria longitudo saturni est.
14405. mīa quantū semediameter terre q̄ est. 46816250 miliariorum. Et lon/
gitudo saturni longior que est equalis longitudi stellarū fixaruz z est quātitas
dimidij diametri circuli signorū est. 20110. mīa quantum semidiameter terre q̄ō
est. 65357500. miliario. Et cū duplicatum fuerit hoc proueniet quantitas totius
diametri circuli signorum idest octaue sphaere que est. 130715000. miliario/
rum. Et cum multiplicatum fuerit hoc per. 3. z septimam vnius proueniet quā
titas circunferentie circuli signorum vel cuiusq; alterius circuli maioris de/
scripti in octaua sphaera que est. 410818570. miliariorum: eritq; mensura vni
uscuiusq; gradus circuli maioris. 1141160. miliaria.

De ordine vero planetarum. Hic ponit ordi/
nem planetarū in conceptionibus puerorum scilicet ordinem in gubernando fetuz
q̄diu est in vtero matris. Dicit q̄ saturnus gubernat ipsuz ab hora conceptio
nis vsq; ad finem vnius mensis. In secundo mense gubernat ipsuz Iupiter. In
tertio mars. In quarto sol. In quinto venus. In sexto mercurius. In septimo
luna: z propter hoc vt dicitur puer in septimo mense petit exitum: quia opera
omnium planetarū sunt in eo completa: z qui tunc nascuntur pōt viuere pro/
pter eandem cām. Deinde reuertitur gubernatio ad saturnū z gubernat ipsuz
in octauo mense. z tunc qui nascuntur non viuunt pp malitiam saturni. Dein
de gubernat ipsum Jupiter in nono mense: z tunc cōmuniter nascuntur z vi/
uunt propter bonitatem iouis. Deinde ponit ordinem planetarum in regimi
ne corporis post natiuitatem quantum ad processum in etatibus: z dicit q̄ lu
na incipit natum regere ab ingressu eius in mundum: z regit ipsum quattuor
annis qui sunt anni nutritionis. Deinde mercurius regit ipsum decez annis.
Deinde venus octo. Deinde sol nouez. Deinde mars. 15. post hoc Jupiter. 12.
Deinde saturnus vsq; ad finem vite.

caput draconis. Hic ponit naturam capitis z caude draconis
z patet.

Si autem fuerit aliqua dies. Hic ponit ordi/
nem planetaruz quantū ad dīm dieruz z horarū. Dicit q̄ aliqua dies sit alicuius pla
nete. prima hora illius diei ꝑm q̄ prima hora icipit ab ortu solis est illius met
z secunda hora est planete qui succedit in ordine celorum descendendo. z ter
tia tertij planete in ordine: z sic per ordinem vsq; ad finez. 12. horarū diei artifi
cialis. Et ille planeta cuius est. 13. hora ille est dominus illius noctis: z cuius
est. 25 hora: scilicet prima hora diei sequentis illius est dies sequens. z auctor
ponit exemplum in littera. ideo non est necesse vt ponaz. z sic completa est ex/
positio secunde differentie huius libri.

Et quia annuente deo. Ista est tertia differentie huius libri in qua auctor determinat de esse planetarum in semetipsis z de esse eorum adinuicez scilicet vnius ad alterum Et diuiditur in duas partes quoniaz in prima determinat de esse eorum in semetipsi. In secunda parte de esse eorum adinuicez. secunda est ibi. De esse autem ipsorum adinuicem. Et illa diuiditur in duas: quoniam primo determinat de esse quinqz planetarum respectu luminarium. Secunda de esse eorum inter se. secunda ibi: esse autez Primo determinat de esse eorum in se ipsis. Et est sententia littere talis Planete aliquãdo dicuntur ascendentes z aliquando descendentes z aliquãdo dicuntur aucti lumine z magnitudine: z aliquando diminuti lumine z magnitudine. Et quando dicuntur aucti numero z quandoqz diminuti numero. Et quãdoqz dicuntur aucti motu z quandoqz diminuti in motu. Et omnes planete preter solẽ dicuntur quãdoqz septentrionales z quandoqz meridionales. Et dicuntur ascendentes z descendentes in septentrione z meridie. Ista sunt que accidũt planetis in semetipsis. Et ista exponit auctor per ordinẽ in littera dicens qz planeta quandoqz ascendit in circulo suo eccentrico ita qz sit in supertor parte eccentrici sui nõ distãs ab auge per. 90. gradus ante vel retro z tunc lumen eius apparet minus z etiã apparet minor in quantitate z eius cursus est tunc tardus quantum ad motum centri epicycli z dicitur tunc fortior. Quando autem est aliqua longitudinum mediaruz eccentrici sui. scilicet distans ab auge per. 90. gradus precise tunc est equalis in lumine z magnitudine z cursu idest non dicitur magnus neqz parvus in lumine vel magnitudine z motus centri epicycli est equalis cũ medio motu ipsius. Cum vero fuerit extra hec loca scilicet distans ab auge plus. 90. gradibus ante vel retro tunc descendit z apparet maior lumine z magnitudine z mouetur centrum epicycli tunc velocius qz medius motus ipsius. Et cuz fuerit argumentum planete equatum minus. 180. gradibus scilicet quãdo additur equatio argumenti super medium motum tunc dicitur auctus numero. Et si argumentum equantum fuerit plus. 180. gradibus. s. quando equatio argumenti subtrahitur a medio motu tunc dicitur numero diminutis. Sed in luna quando additur equatio dicitur aucta numero: quando subtrahitur dicitur diminuta numero. Et quando aliquis trium planetarum altiorum mouet velocius medio motu suo vocatur auctus motu: z quando. vadit minꝰ medio motu suo vocatur motu diminutus. Eodez modo intelligitur de sole z luna. Et quando mouetur tantũ qz̃tum medius motus suus tunc dicitur motu equalis. Et quando venus vel mercurius mouetur velocius qz̃ sol dicitur auctus motu quãdo tardius dicitur motu diminutus. Et qñ aliquis planetarũ. 6. transiuerit. nodum intersectionis deferentis sui cum eclyptica qui nodus vocatur genzahar est septentrionalis. Et est septentrionalis ascẽdens idest augens latitudinem quousqz elongatus fuerit ab intersectione per. 90. gradus. Et cum elongatus fuerit plus. 90. gradibus ab intersectione est septentrionalis descendens idest minuens latitudinem quousqz elongatus fuerit ab intersectione per. 180. gradus z tunc est intersectione opposita prime z nullam habet latitudinem idest est in eclyptica: z cum transiuerit illam fit eius latitudo meridiana z est meridionalis descendens quousqz elongatus fuerit ab intersectione prima per. 270. gradus. Et cũ transiuerit hunc numerũ z meridionalis ascẽdens quousqz reuertitur ad intersectionem primã vbi latitudo eius erit nulla. Hec est sententia littere de esse planetarum semetipsis.

De esse autem ipsorum adinuicez tractemus. Prius determinauit de esse planetarũ in seipsis. Hic determinat de esse eorum adinuicez. z primo de esse quinqz planetarum respectu luminarium. Et diuiditur in quattuor partes ꝑm quattuor esse que habent planete erga solem z lunam. Primum est visio facies ad faciem. Secundum est seccuritas. Tertium est combustio. Quartum est orientalis z occidentalis. Primo ergo determinat de visione facies ad faciẽ. Secundo de securitate. Tertio de combustione. Quarto de orientalitate z occidentalitate. Prima pars est in principio. Secunda incipit ibi: z ex hoc ductoria. Tertia ibi: z omnis planeta. Quarta ibi: z ex quo altiores ¶ Sententia prime partis est. Qñ aliquis planeta fuerit occidentalis a sole. s. qz oriatur post solis ortum z fuerint inter ipsum z solem tot signa quot sunt inter domum illius planete z leonem qui est domus solis talis planeta dicitur esse in visione solis facie ad faciem. Verbi gratia: capricornus est domus saturni z est sextũ signuz a domo solis: scilicet leone. cuz igitur fuerit saturnus in sexto signo a sole computando numerum signorũ a sole versus saturnum secundũ ordinem signoꝝ. Aliter enim non esset occidentalis si non computaretur hoc modo tunc dicitur ipsum videre facie ad faciem. Et signum sagittarij est quintum a leone. cuz igitur Jupiter fuerit in quinto signo a sole incipiendo a sole versus iouem secundum ordinem signorũ dicitur videre ipsum facie ad faciez z sic de alijs. Et quando aliquis planeta fuerit orientalis a luna z fuerit inter ipsuz z lunaz secundum ordinem signoruz tot signa quot sunt inter domũ ipsius planete z domum lune: scilicet cancrum tunc dicitur esse in eius visione facie ad faciẽ. Verbi gratia: cancer est signum sextum ab alia domo saturni: scilicet ab aquario: ideoqz cũ fuerit luna a saturno in. 6. signo est inter eos visio facie ad faciem Et etiã cancer est signũ quintum a domo iouis: scilicet a piscibus: ideoqz cũ fuerit luna in. 5. signo a ioue secundum ordinem signoruz est inter eos visio facie ad faciem: z sic de alijs suo modo poteris exemplificare.

Ex hoc ductoria planete. Hic determinat de. 2. esse. 5. planetaruz erga luminaria: scilicet de ductoria qõ idez est qz securitas. Et est sententia talis quãdo aliquis planeta est in suo ꝓpꝛio z in aliquo angulorũ ascendentis: scilicet in ascendente vel in. 10. vel. 7. vel. 4. domo z aliquod luminariuz sit in aliquo angloꝝ ab ipso planeta ita qz sit planeta in die orietalis a sole z in nocte occidentalis a luna. hoc est vt sit in die in. 10. signo a sole. tunc enim est in angulo a sole z orientalis. vel in nocte in. 4. signo a luna tunc enim est in angulo a luna z occidentalis tunc dicit esse in sua ductoria. Angulus aũt oppositionis nõ hz hic locũ. Ratio est quia planeta existens in opposito solis vel lune nec est orientalis nec occidentalis. Postea dicit qz omnis planeta a tẽpore quo abscondit sub radijs solis vsqz ad tẽpus quo incipit apparere dicitur cõburus. Et incipit comburi qñ incipit intrare radios: z cuz venerit prope solem

infra.12.gradus vocatur oppressus:z cuz fuerit cuz sole in eodem gradu z fuerit inter eos min⁹ semidiametro solis z cum hoc latitudo planete fuerit minor semidiametro solis dicitur vtinus vel incorporatus soli. Et cuz trāsierit hāc vntionem dicitur esse in conualescentia donec sit liberatus a radijs solis.

Ex quo apparent altiores tres. Dic determinat de orientalitate z occidētalitate planetarum. Dicit q tres planete supiores quando exeunt de sub radijs solis z incipiunt apparere de mane ante ortuz solis quousq; ventant ad oppositum solis. hoc est q sint propinquiores circulo horizontis orientalis q̄z occidentalis quando sol est in linea medie noctis tunc vocatur orientales z dextri. Vocantur orientales eo q oriunt ante solem: z vocantur dextri eo q sunt in dextra parte celi a sole. Pars enim occidētalis est dextra z orietalis sinistra. Donatur enim q homo vertat faciem suam versus meridiem patet q oriens est sibi a sinistris z occidens a dextris. Et quādo aliquis trium superiorum planetaruz trensierit oppsitionem solis dicitur occidentalis sinistre. dicitur occidentalis non q sit in parte occidentali celi a sole imo huius contrariuz est veruz. Sed dicitur occidentalis pro tāto q occidit post solem. Et dr sinister q est in parte orientali celi a sole que est sinistra ꝑm q dictum est. Venus vo z mercur⁹ glibet eoz infra tps quo circuit epicycluz suū cōiungit soli bis. vna vice p directionē. s. in supiori pte epicycli. Alia vice p retrogradationē. s. in inferiori pte epicycli. Jgit quādo aligs eoz separat a cōiunctiōe solis in medio retrogradatiōis. s. in inferiori pte epicycli recedit a sole versus ptē occidentalē celi. Et q̄n elongatus fuerit a sole tamen q pōt videri videtur de mane ante ortū solis tō tūc vocat orietalis dextre donec cōburat a sole. i. donec iūgat soli in supiori pte epicycli per directionē. Et cū sepatus fuerit a sole p directionem videt de vespere post occasum solis tō tūc vocat occidentalis sinistre donec iterū cōburat. Et est dīa iter venerē z mercuriū z tres supiores. ven⁹ eni z mercurius q̄nq; in recessu eoz a sole siue in exitu de sub radijs fiūt orietales z q̄nq; in exitu eoruz de sub radijs fiunt occidētales. Planete autē superiores semp cū exeūt de sub radijs solis fiunt orientales. Et dicitur augmentari in fortitudine donec sint elongati a sole per.30. gradus. z a.30. usq; ad.60. dicit fortes. Et postq̄z elongati fuerint a sole vltra.60. gradus dicit orientales eūtes ad debilitatē vsq; ad principiuz retrogradatiōis. Et a principio retrogradationis vsq; ad oppositionem solis dicunt orietales retrogradi. Et ab oppositione vsq; ad directionem dicitur occidentales retrogradi. Et a directione vsq; ad.30. gra. post directionem dicunt occidentales fortes. Et a.30. gra. post directionem quousq; veniant ad.30. gra. ppe solez dicunt occidentales euntes ad debilitatem. Et postea dicitur occidētales debiles quousq; cōburantur. Venus vero z Mercurius quādo separant a sole p retrogradationem fiunt orietales z vocantur debiles quousq; veniant ad directionē: z a directione donec sint elongati a sole tantum quātum solent elongari in ꝓncipio retrogradationis dicitur orientales fortes. Deinde fiunt debiles orientales z quousq; opprimant sub radijs solis: z postea dīr vniti cuz sole: deinde cōbusti eūtes ad apparitionē: z ab apparitiōe eorū vsq; ad elongationē eoz a supiori parte epicycli per.60. gra sunt occidentales fortes: z ab hoc loco vsq; ad retrogradationem sunt occidentales euntes ad debilitatē: z postea vsq; conjunctionem sunt occidentales debiles. Si vero non intelligeretur littera hoc modo esse falsa cum non sit possibile eos elongari a sole vsq; ad.60. gra. in zodiaco. Postea dicit quando aliquis planeta exit de sub radijs solis z nulli coniungitur corpore vel aspectu est in suo lumine proprio.

Ese illorum erga se inuicem. Prius determinauit de his que accidūt planetis in semetipsis: z his que accidunt quinq; planetis erga luminaria. Hic determinat de his que accidunt.7. planetis ad se inuicem. Et possunt diuidi in tot partes quot sunt modi accidentiū que accidūt planetis ad inuicē. Et pōt reduci ad.16. modus ꝑm sniam ire qui sunt isti. Conjunctio: vacuatio: cursus: feralitas: trāslatio luminis: redditꝰ lumis: phibitio: pulsatio nē: receptio: redditus: nē: refrenatio siue ꝓtrarietas: frustratio: abscisio luminis: veneratio: destructio: obsessio: dilectio z odium. Jsta exponit auctor in littera per ordinem vsq; ad finē istius differētie. Snia ꝑme partis est talis. Cōiunctio est cū fuerint duo planete in duobus signis que se aspiciūt aliquo aspectu: z ille q fuerit leuior iter eos. i. velocior in motu trāsierit de suo signo pauciores gradus q̄z pōderosus. i. tardior motu de suo signo ita q differētia ista sit 6. g̃. vl̃ ifra: z tūc dr q leuior vadit ad ꝓiūctionē pōderosioris. vbi gr̃a: pono q sol sit in ariete z trāsierit de ipso ariete 6. gra. z Mars sit in Leone z trāsierit de ipso.12. gra. ista duo signa aspiciūt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in motu q̄z mars trāsiuit pauciores grad⁹ de ariete q̄z mars de leone: z sunt in differētia.6. gra. Jn proposito exemplo sol vadit ad ꝓiunctionē martis de aspectu trino. Et si sol eēt in.12. gradu arietis: z mars in.12. gradu. leonis: tunc esset cōiunctio compleat. Et si sol esset vltra duodecimū gradū arietis marte existente in.12. Leonis: tūc esset inter eos separatio. Et hec vocat ꝓiunctio lōgitudinis. Coniunctio autē latitudinis est cū fuerint duo planete in vno signo coiuncti corporaliter z fuerint equalis latitudinis ab eclyptica ita quod latitudo vnius sit ascēdens in septentrione z alteri⁹ descēdens in septentriōe vel vnius sit ascēdēs i meridie z alterius descēdens in meridie. Vel si fuerit coniunctio ex aliquo aspectuum z altitudo vnius fuerit septentrionalis ascēdens: alterius meridiana ascendēs. Verbi gr̃a: pono qō luna cōiungatur saturno in aliquo signo: z in aliquo gradu z minuto illius ita quod saturnus sit iuxta genzahar suū vadens ad septentrionē in altitudinē: z sit eius latitudo. 3. minuto z luna appropinquet ad caudā draconis venies a septentrione minues latitudinez: ita qō eius latitudo similiter sit.3. minuto z hec est cōiunctio verissima quātum ad longitudinē z latitudinem. Et in hoc casu luna eclypsaret saturnum nisi diuersitas aspectus lune eet tanta qō impediret. Licet auctor dicat quādo latitudo vnius debeat esse ascēdens z alterius descēdens tamen videt mihi q in cōiunctione corporali in omni casu quo cōtingere poterit qō latitudines ambo rum sint eq̄les ad eandē partē. Volo dicere q ambe latitudines sint septētrionales vel ambe meridionales erit cōiunctio latitudinuz veridica: z in aspectu oppsitionis si latitudines fuerint equales in diuersis ptibus ita q vna sit meridionalis z alia septentrionalis erit aspectus veridicus quātum ad latitudinē.

Qt cuz seperat vnus planeta ab alio.

Hic ponit vacuationem cursus. Dicit quando aliquis planeta fuerit coniunctus alteri corpore vel aspectu: z post separationem ab illo nō coniungitur alicui alteri corpore vel aspectu quādiu fuerit in illo signo tunc dicitur esse vacuus cursu. Verbi gratia: pono quod luna iungatur Joui corporaliter in sagittario: z post separationem eius a ioue non sit aliqs planeta i sagittario cui possit coniungi: nec radij alicuius quez possit aspicere in hoc casu luna est vacua cursu donec exeat de sagittario z iungatur alicui corpore vel aspectu.

Qt si fuerit planeta in aliquo signo.

Dicit quando aliquis planeta fuerit in aliquo signo vbi nullus alter planeta sit nec radij alicuius ille planeta quādiu fuerit in signo illo sic se habē te dicit esse feralis: siue silvestris in similitudine hominis non habentis socie tatem cum aliquo.

Et cum ferit separatus.

Dicit quando planeta velo- ciozis motus separauerit se a planeta tardiozis motus z in separando se ab eo iungatur alteri tunc trāsfert naturam primi ad secundū. Verbi gratia: pono quod luna separetur a coniun ctione corporalis iouis: z anteq̄ compleatur separatio coniungatur saturno aliquo aspectu: vel corporaliter luna transfert tūc naturā Jouis ad saturnum. Fit etiam alio modo translatio scilicet quando planeta leuis cōiungit ponde rosiōr se: z ille ponderosus alteri adhuc ponderosiori se tunc medi⁹ transfert naturam leuis ad ponderosiorem. verbi gratia: pono quod luna aspiciat iouē aliquo aspectu z iupiter aspiciat saturnum. Jupiter in hoc casu tranffert natu ram lune ad saturnum.

Si autem non coniungitur.

Dicit quod quādo duo planete fuerint hoc mo do dispositi quod vnus eorum nō iungitur alteri sed ambo iungūtur alicui ter tio tunc si ille tertius aspiciat aliquē locum ex locis circuli p̄icit lumen illoz duoz ad illum locum. Et si aliquis planeta fuerint in loco radioz suoz reddit illi lumen illorum duorū. Verbi gratia: pono quod sol sit in capricorno z ve nus in piscibus: ita q̄ non aspiciant se. Deinde pono qō mars sit in cācro aspi z veneris: z reddit lumina ipsoz ad loca circuli in quibus sunt radij martis: z hoc vocat redditus luminis. Fit etiā alio modo redditus luminis quādo duo planete non aspiciunt se: sed tertius tranffert lumen vnius ad alterum ita q̄ se paretur ab vno z iungatur alteri: z tunc idem est q̄ translatio.

Sequitur prohibitio.

Dicit quando. tres planete fuerit in vno signo sed in diuersis gradi bus z ille qui fuerit tardioz motu transfuerit plures gradus illius signi quam aliquis aliorum duorum tunc medius eorum prohibet cōiunctionē leuioris cum ponderoso. verbi gratia: pono quod saturnus sit in. 12. gradu virginis: z pono qō mars sit i quinto gradu eiusdem virginis. in hoc casu mars petit cō iunctionē saturni. Sed pono quod luna sit in. 8. gradu eiusdē virginis in hoc casu non esset iudicandum q̄ mars cōiungeretur saturno: quia luna est in me dio z prohibet eius cōiunctionem. Fit etiā phibitio alio modo: ita q̄ duo pla nete sint in vno signo z leuior iungitur ponderosiori z alter planeta aspiciat eundem ponderosū z aspectus eius sit ita prope sicut cōiunctio corporalis al terius: tunc ille qui corporaliter iungitur prohibet aspicientē ne aspiciat. Et si in hoc casu vnus illoz fuerit ppinquior q̄ alter ille qui fuerit propinquior ob tinet z dicitur iungi ponderosior. verbi gratia: pono quod saturnus sit in. 12. gradu virginis: z mars in. 8. gradu eiusdem. Et pono quod iupiter proiiciat radios suos ad octauū gradū virginis in hoc casu mars prohibet aspectum iouis. Sed si iupiter proiiceret radios suos ad nonum gradum esset iudican dum quod iupiter aspiceret saturnū: z eum hoc prohiberet cōiunctionē mar tis. Et si iupiter proiiceret radios suos ad. 7. gradū esset iudicandū q̄ mars iū geretur saturno z cum hoc prohiberet aspectum iouis.

Et si iungitur planeta domino illius si-

gni. Dicit quando aliquis planeta iungitur per aspectum domino illius signi in quo fuerit vel domino exaltationis vel triplicitatis vel termini vel faciei di citur mittere naturā domini illi⁹ dignitatis ad ipsum cui⁹ fuerit dignitas: vbi gratia pono q̄ sol sit in capricorno aspiciens saturnū exītez in virgine. i hoc casu sol est in domo saturni z mittit naturam ipsius saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliquo loco vbi hz dignitatem aliquā. verbi gra: qō sit domus suavel exaltatio z c̄. z aspiciat aliquē planetā pōderosiorē se z qui nullā habeat dignitatē in loco eius dicitur leuis mittere suā fortitudinē ponderosō: verbi gratia pono q̄ luna sit in tauro. s. in exaltatione sua z aspiciat saturnū existētē i virgine de trino. in hoc casu luna naturam suam siue virtutē mittit ipsi saturno licet saturnus nullā habeat dignitatē in loco lune. Sed si saturn⁹ habeat digni tatē in loco lune verbi gratia: pono q̄ luna sit in. 24. gradu tauri in exaltatiōe sua z in termino z facie saturni z aspiciat saturnū mittit saturno naturam pro priam z naturam saturni ratione termini z faciei sue.

Et quādo fuerint aliqua dignitatū suarz.

Dicit planeta leuior aspicit ponderosiorem se z leuioz habet dignitatem in lo co in quo est z ille quem aspicit etiam habet ibidem aliquam dignitatem tūc leuis mittit ponderoso vtraq̄ naturas. s. suam propriam: z illius quē aspicit: z hec missio vocat receptio. vbi gra: pono q̄ sol sit i ariete in exaltatiōe sua z i do mo martis z aspiciat matrē aliquo aspicit in hoc casu sol mittit marti naturā suam propriam z cū hoc naturam martis rōne domus sue. z mars recipit solē a domo sua. Et si contingat q̄ in feriōr sit i dignitate superioris. z ecōtra supe rior in dignitate inferioris illa est melior receptio q̄ esse pōt. verbi gra: sit sol i ariete in domo martis z mars in leone in domo solis z sol aspiciat martem aspectu tertio talis receptio in tegra z perfecta.

Hinc sequitur redditus.

Dicit quando inferior plane- ta aspicit superiorē. z ille quē aspicit est combustus sub radijs: vel retrogradus. in hoc casu supior reddit in feriori virtutē quā sibi misit: qz pp debilitatem suā nō pōt retinere eam. Et si ita

li casu vterq; fuerint in angulo vel in succedēti tūc reddit⁹ fit cū ꝓficuo. Et si inferior fuerit in angulo z superior nō ita tū q; supior recipiat inferiorē talis reddit⁹ etiā fit cū ꝓficuo. Et si inferior fuerit cadēs ab angulo z supior in angulo fit redditus cū ꝓficuo. Et si ambo fuerint cadentes redditus fit cū detrimento. vbi gratia: pono q; luna sit in tauro z aspiciat mercuriū existētē in capricorno cōbustū in hoc casu luna mittit mercurio naturā suam. Sed quia mercurius est cōbust⁹ non potest retinere naturā sibi: missā ī reddit lumē illud qđ recipit ab ea z si in hoc casu ambo fuerint in angulis redditus est ꝓficuus z c̄.

Deinde sequitur almenem.

Dicit quando planeta inferior vult coniungi superiori: sed anteq̄ cōpleat cōiūctio inferiori fit retrogradus hoc vocat refrenatio verbi gratia: pono q; saturnus sit in .12. gradu virginis: z venus in ꝓncipio virginis vadens ad cōiunctionez saturni. Sed cū peruenerit venus ad .8. gradum vel nonum. s. anteq̄ contingat saturnū incipit retrocedere. in tali casu refrenantur venus ne coniungatur saturno: z idem intellige de aspectu si iret ad aspectum: sed anteq̄ aspectus compleretur inciperet retrocedere.

Hanc sequitur alchorad. i. contrarietas.

Dicit quod contrarietas est quando tres planete fuerint in vno signo quorū vnus sit ponderosus: z alij duo leues: z vnus duorum leuium transiuerit ponderosum z alter pateat coniunctionem ponderosi sed anteq̄ cōiungat ponderoso: ille qui transiuerit ponderosum fit retrogradus: z coniungitur ponderoso per retrogradationem: z obuiat alteri leui: tunc retrogradus destruit coniunctionez illius cui obuiat cū pōderoso. Verbi gratia: pono quod fit saturn⁹ in .8. gradu virginis: z mars sit in .12. gradu eiusdem z iupiter sit in ꝓncipio virginis petens coniunctionez saturni: sed antequam coniungatur sibi: mars incipiat retrogradari z ꝓiungi saturno per retrogradationem z obuiet ioui in hoc casu mars destruit coniunctionem iouis cum saturno.

Sequitur alphariz id est frustratio.

Dicit q; frustratio est quando planeta leuis petit coniunctionem ponderosi sed antequam compleatur coniunctio ponderosus intrat aliud signum z sint radij alicuius alterius planete in principio illius signi tunc quando leuis volens coniungi ponderoso intrat illud signuz coniungitur radijs illius planete ibi aspicientis: z sic annullatur cōiunctio ꝓma: verbi gratia pono quod saturn⁹ sit in .29. gradu leonis z mars sit in .24. gradu eiusdē petens coniunctionem saturni. Sed anq̄ iungatur mars saturno saturnus intret virginez: z pono qđ iupiter aspiciat ꝓximum gradum virginis. in hoc casu mars exiens de leone coniungitur radijs iouis: z sic annullatur coniunctio martis z saturni.

Hanc quoq; sequitur abscisio luminis.

Dicit q; abscisio luminis est qñ aliqs planeta leuis petit ꝓiunctionē pōderosi z in secundo signo a signo pōderosi fit alter planeta sed anteq̄ leuis iūgat pōderoso ille qui est in scō signo fit retrograd⁹ z iūgit pōderoso. i tali casu retrogradus abscindit lumē ponderosi a planeta qui volebat ei iungi. Et est quasi idez quod contrarietas sed differt in hoc q; in contrarietate planeta retrogradus non solū iungit ponderoso sed etiam iungit leui qui volebat iungi ponderoso per obuiationez z potest exēplificari sicut ibi fuit dictum. Fit etiā alio modo obscisio luminis .s. quando planeta leuis petit cōiunctionē ponderosi z ille ponderosus petit coniunctionē alterius ponderosioris z iungit ei anteq̄ leuis iungat ꝑmo pōderoso. verbi gratia: pono qđ mars petat cōiunctionē iouis z iupiter patet ꝓiūctionē saturni z anteq̄ mars iungat ioui iupiter iungatur saturno: in tali casu saturnus abscindit lumen iouis a marte.

Sunt quoque his planetis.

Dicit q; planete in quibusdam locis confortātur z in quibusdam debilitantur z in quibusdā locis fiunt fortune z in quibusdam inferiores. Fiunt fortune in aspectu sextili vel tertio bonorum z vt fortune sint cadentes ab eis iuxta q; intelligendum est q; qñ aliquis planeta est ī eodē signo cuz alio vel in quarto vel in septimo vel decimo ab ipso dicit esse ī angulo ab illo. Et si fuerit in scōo signo ab ipso vel in qnto vel in octauo vel in .11. dicit esse. ab ipso in succedēti. Et si fuerit ab ipso in tertio signo vel in .6. vel in .9. vel .12. dicitur esse in cadenti ab ipso. Fiunt etiam fortune quando separantur ab vna fortuna z iunguntur alteri aut quod sint inter radios duarum fortunaruz z hoc vocatur veneratio a quibusdam. Fiunt etiam fortune quando sunt vniti sole in eodez gradu aut quod sint in eius aspectu tertio vel sextili vel in aspectu trino vel sextili lune: z etiam vt sint aucti numero z lumine: z quod sint in aliqua dignitatum suarum vel in suo haiz. Et planete fiunt fortiores quando ascendunt in circulo augis z quando sunt septentrionales vel ascendunt in septentrione. Similiter fortificantur quando sunt in statione secunda euntes ad directionem. Similiter quando exeunt de sub radijs solis z quando sunt in angulis vel in succedentibus. Et tres superiores fortificantur quādo sunt orientales. Et si aspiciunt solem aspectu sextili augmentatur eorum fortitudo. Similiter quando fuerint in quartis masculinis vel in signis masculinis. Fortitudo solis etiam augmentantur in quartis z in signis masculinis ꝓterq̄ in libra: ibi enim nō fortificatur pp casum ab exaltatione licet libra sit signū masculinuz z etiā in quadra masculina. Et tres inferiores planete scilz existens sub sole significātur qñ sunt occidentales a sole. z in quartis z insignis femininis. Et luna fortificat cū fuerit in nocte super terrā: z in die sub terra z cuz fuerint in signo z in loco feminino z cuz fuerit in exaltatione solis scilicet in ariete.

Ex infortunio vero planetarum.

Dicit qđ planete fiunt infortune idest infortunantur quando sunt in aspectibus malorum: z quando coniunguntur malis per corpus vel per aspectum ita qđ inter eos z corpus mali vel inter eos z radios mali sit minus termino vnius planete. Et infortunantur quando sunt in terminis malox aut in domib⁹ malox. Verbi gratia: iupiter vel venus infortunatur in terminis saturni z martis: z in domib⁹ eorū. Et infortunātur qñ infortune eleuant super ipsos ita qđ sint infortune in .10. vel .11. signo ab ipsis. Juxta qđ intelligendū est quod planeta existens in .10. signo ab alio dicitur eleuari super ipsuz: sicut existens in .10. domo eleuatur super ascendens: z si istud fiat sine receptiōe est peius. Verbi gratia: pono quod iupiter sit

in principio sagitarij z saturnus in principio virginis: in hoc casu saturnus eleuatur super iouem: Virgo enim est decimū signum a sagitario. Infortunā tur etiam quādo sunt in cōiunctione solis: vel in opposito solis: vel inaspectu eius quarto. Etiam infortunantur quādo sunt in capitibus suorum genzahar idest in intersectionibus deferentiū eorum cū eclyptica siue in capite vel cauda draconis eorum: vel ppe hec loca per .12. gradus vel infra maxime si in his locis luna fuerit impedita ab eis: vel sol scilicet vt luna: vel sol iungatur eis in his locis vel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio autē quare infortunant in his locis est quia possunt ibi eclypsari. Infortunant etiā quādo distant a sole per quattuor gradus ante vel retro. Et quādo fuerint inter corpa vel radios duorum malorum: ita qō seperent ab vno malo corpore vel aspectu z iungantur alteri malo: aut fuerit malus: vel radij eius in signo quod est ante eum z alter malus vel radij eius in signo quod est post eum. tunc enim dicitur obsessus. Verbi gratia: pono q iupiter sit in ṽgine z in .11. gradu: z mars vel radij martis sint in .10. gradu eiusdē z saturnus vel mars sint in .12. gra. eiusdē in hoc casu iupiter diceretur obsessus a duabus infortunis. Eodē mō dicit de signis q sunt obsessa qñ vnus malus est in eius pncipio z alter in eius fine. Sed qñ sol vel fortuna aspicit planetā vel signū obsessum aspectu sextili: vel tertio ita q sit aspectus ad .7. gradus prope vel infra: tunc per talem aspectū soluit obsessio. Infortunantur ēt quando sunt retrogradi vel combusti aut cadentes ab angulis. Et debilitant qñ sunt tardi cursus quod vadant min⁹ medio motu eorum. Et qñ sunt in statione pma euntes ad retrogradationem: aut q sint in gradib⁹ tenebrosis: aut planete masculini in signis vel gradibus femininis: z in die sub terra z in nocte super terram: aut feminini in signis masculinis z in gradibus masculinis z in die super terram z in nocte sub terra. Hoc.n. est contrariū hatim idest simlitudini eorum. Et debilitantur siue infortunant qñ sunt in locis oppositis dignitatū suaꝝ: aut q sint in latiudine meridiana ab eclyptica maxime si fuerint descēdētes in eadē latitudine: aut sint in via combusta. s. a meditate libre vsq; ad medium scorpionis: aut sint iuncti planete retrogrado: aut cadenti: aut quod non sint recepti. Et tres superiores. s. saturnus iupiter z mars debilitantur cum fuerint occidentales a sole: aut in quartis femininis: z sol debilitatur in signis z in quartis femininis: nisi fuerit in nona domo: qz in illa gaudet. Tres inferiores scilicet venus mercuri⁹ z luna debilitant in signis z in quartis masculinis. ¶ Et dicit de planetis quod sunt quidā eoꝝ seinuicē diligentes. Dicit quod quidam planete diligunt seinuicem: z quidam habent se odio: z patet in littera: z sic completa est expositio tertie differētie alchabicij introductorij ad iudicium.

Differentia quarta in expositione nominum astrologicorum.

Completis tribus differentijs huius libri in quibus auctor determinauit de esse circuli signorum essentiali z accidentali in prima differentia: z de naturis septem planetarum in secunda differentia: z de his que accidunt septez planetis in semetipsis: z adinuicem. s. in tertia differentia. Sequitur quarta differentia in qua exponit nomina quibus vtuntur magistri iudicioꝝ z docet ea applicare ad opus. Et pōt tota illa dza diuidi in .16. partes pm .16. capitula q ponit in ea. In primo capitulo loquit de cōiunctionibus magnis cōnumerando eas. In ho capitulo docet inuestigare gradū ascendentē alicuius natiuitatis. In tertio capitulo docet eligere locū vite in natiuitatibus. In quarto capīo docet eligere datorē annoꝝ vite in natiuitatibus. In .5. docet eligere planetā dñatorē natiuitatis q preest nato post hylech z alcochodē. In .6. tractat de profectu annoꝝ natiuitatis z mundi. In .7. c. docet dirigere significatorē quelibet ad quēlibet locū circuli. In .8. docet dirigere gradū ascendentē in natiuitatibus. In .9. docet inuenire duodenarias planetaꝝ z domorū. In .10. docet inuenire nouenarias. In .11. docet inuenire decanū. In .12. docet inuenire dñz orbis siue horę. In .13. docet inuenire annos frigidarie in natiuitatibus. In .14. docet cognoscere quis planetaꝝ eleuatur sup alterū. In .15. docet inuenire qñ fit apertio portarū. In .16. loquit de horis fortunatis z infortunatis: vbi partes incipiāt patebit in pcessu. In primo ergo .c. loquit generaliter de magnis cōiunctionib⁹ z dicē q ciunctiones magne sunt res significantes distructiones siue mutationes q̄ fiunt in hoc seculo: z sunt .6. in nūero. ¶ Prima maior oīb⁹ cōiunctionib⁹ est cōiunctio iouis z saturni in pn⁰ arietis z hoc fit in .960. annis semel. ¶ Scda ciūctio est mutatio ciunctionis iouis z saturni de vna triplicitate ad aliā z hoc fit in .240. annis semel. Et qñ venit cōiunctio eorū ad aliāz triplicitatē anteqz exeat illā duodecies cōiunguntur. Verbi gratia: cōiunctio iouis z saturni nunc est in triplicitate aerea z incipit in signo geminorū anno dñi .1325. ab illo tpe in .20. annis. s. anno dñi .1345. cōiongent in aquario z ab illo in .20. annis coniungentur in libra z postea in geminis: z ita pm hunc ordinē donec in his tribus signis duodecies cōiungantur z si multiplicaueris .20. per .12. inuenies .240. annos post quos coniunctio mutabit se z intrabit triplicitatē aquaticā z stabit ibi sicr per .240. annos z sic de alijs triplicitatibus intelligas: z intelligas q sicut dicit q coniunctio maxima reuertitur in .960. annis ad principiū arietis. i. ad triplicitatē igneā: ita coniunctio in trans pn'' alicuius alterius triplicitatis nō reuertitur ad principiū eiusdē nisi post .960. annos stabit igitur vt supra dcm est in qualibet triplicitate .240. annis triplicitates sunt quattuor: multiplica igitur .240. per quattuor: z iuenies .960. annos. Tertia cōiunctio est martis z saturni in cancro in qbuslibet 30. annis. Quarta cōiunctio est iouis z saturni quocūqz signo fuerit: z hoc fit in .20. annis semel. Quinta cōiunctio est introitus magni luminaris in primū minutū equinoxij vernalis. i. arietis. Sexta cōiunctio est solis z lune z eorū oppositio. Et qñ dicitur ascendens cōiunctionis magne intelligitur de ascendente. s. introitus solis in arietē in illo anno in quo dz fieri illa coniunctio. Verbi gra: coniunctio iouis z saturni fuit in geminis anno dñi .1325. Et ascendens introitus solis in arietē in illo anno fuit taurus .20. gradus: taurus ergo est ascēdens illius cōiunctionis. Iste cōiunctiones que dicte sunt vocantur coniunctiones magne. Alie multe sunt cōiunctiones in planetis quarū numerus est 120. pm Ptolemeū in .50 propositione centiloquij. Dicit enim ibi. nō obliuiscaris esse. 120. coniunctiones que fiūt i stellis erraticis. In illis enim est maior scia eoꝝ que fiunt in hoc mundo suscipienti incrementū z decrementum. Haly ibi in cōmento numerat eas: z dicit qō quedā sunt cōiunctiones binarie z quedā trina

rie quedam quatrinarie quedam quinarie quedam senarie quedã septenarie. Binaria aũt coniunctio est qñ duo planete tm cõiunguntur: z hoc põt .21. modis variari. Ternaria coniunctio est qñ coniunguntur tres planete z hoc põt variari triginta quinq; modis. Quatrinaria coniunctio est qñ coniunguntur quattuor planete: z hoc põt variari similiter .35. modis. Quinaria coniunctio est quando coniunguntur quinq; planete: z hoc potest variari .21. modis. Senaria coniunctio est quãdo coniunguntur sex planete: z hoc potest variari .7. modis. Septenaria non est nisi vna scilicet coniunctio omnium septez planetarum. Et si computaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicez inuenies .120. Qui volunt singulas numerare inuenient eas numeratas in cõmento propositionis preallegate.

Et ex hoc animodar quod est. In hoc capitulo auctor docet inuestigare gradum ascendentem alicuius natiuitatis suppositio quod sciatur signum ascendens z ignoretur gradus: z hoc docet secundum sententiam Ptolemei non secundũ propriã intentionem. Dicit enim Ptolemeus in .34. propositione centiloquij Almusteli super locũ coniunctionis vel preuentionis est in consimili gradu anguli ex angulis omnis natiuitatis humane que fuerit in illa cõiunctione vel preuentione. Et omnis gradus qui non est similis gradui almutem super locum coniunctionis vel preuentionis non est angulus alicuius natiuitatis humane. Sententia littere talis est cũ volueris inuenire gradũ ascendentẽ natiuitatis alicuius cõsidera cõiunctionẽ solis z lune que precessit natiuitatẽ vel oppositionem si precessit oppositio. Si processit coniunctio natiuitas dicitur coniunctionalis: si precessit oppositio siue preuentio qđ idem est natiuitas vocatur preuentionalis. Si natiuitas fuerit coniunctionalis considera gradũ in quo cõiunguntur luminaria. s. graduz zodiaci in quo fuit coniunctio precedens illaz natiuitatẽ. z vide quis planetarum sit fortior in gradu per multitudinem testimoniorũ ille enim est almutem super locum coniunctionis. Equa ergo eũ ad horã natiuitatis quo equato cõstitue ascendens ad horaz natiuitatis secundũ estimationẽ ita tamen quod sis certus de signo ascendente. Si enim deficeres in signo hec regula nõ valeret tibi. Habito igitur signo ascendente horza natiuitatis: considera virum locus planete quẽ equasti tali dispõe stante sit propinquior gradui ascendentis vel gradui decime domus z cui eorũ fuerit propinquior hunc angulũ facies simili z gradui planete. hoc est: pone tot gradus signi existẽtis in angulo quot gradus pertransiuit planeta de signo in quo est. Et vt euidentius pateat sententia littere. pono in hoc exemplũ. ¶ Pono qđ in horza natiuitatis alicuius ascendens fuit libra sed nescio quis gradus eius: z pono q natiuitas fuit cõiunctionalis z coniunctio precedens eam fuit in .6. gradu aquarij video q saturnus est fortior in illo gradu: ergo equabo saturnum ad horam natiuitatis z ponatur q inueniam eum in .20. gradu virginis video q saturnus in hoc casu est propinquior ascendenti q̃z medio celi secundum ascendens estimatum: faciaz ergo angulum ascendentis ad similitudinem gradus saturni. hoc est ponaz vigesimum gradum libre in ascendente z si fuisset propinquior medio celi fecissem angulum medij celi vigesimum gredum signi ibidem existentis. Si autem natiuitas preuentionalis fuerit operaberis per gradum oppositionis sicut nunc tibi dixi de gradu cõiunctionis idest cõsiderabis planetã hũtem plures fortitudines in gradu oppositionis. Sed dubium est de gradu preuentionis cum in preuentione siue oppositione sol sit in vno gradu z luna in opposito quem ergo gradũ accipiemus pro gradu preuentionis virum gradũ solis vel gradũ lune. Dicit auctor ſm intentionem Ptolemei q gradũ illius luminaris accipere debemus qđ fuerit super terram. Sed adhuc restat dubiũ. Ponatur q vnum luminare sit in ortu reliquũ in occasu z sic neutrũ erit super terram nec sub terra. Dicit auctor q quidã sapiens dixerunt q debemus operari per gradũ illius luminaris qđ fuerit in orientem. Deinde dicit auctor q Ptolemeus dixit si plures planete cõuenirent in dño loci cõiunctionis vel preuentionis: scilicet q duo planete vel tres in loco illo haberent equales fortitudines videlicet q vnus haberet ibi tot fortitudines quot alter: tunc debemus accipere illũ qui fuerit in suo haim: z si quilibet eorum fuerit in suo haim tunc debemus accipere illum qui citius deberet mutari ad melius esse. i. illuz qui citius intrabit signum in quo habet plures fortitudines q̃z in illo signo in quo est. Et si fuerint orientales a sole eligas euz qui fuerit z soli propinquior: dummodo nõ sit cõbustus. ¶ Juxta istã partẽ notandũ est q alter est modus inuestigandi gradum ascẽdentis natiuitatis z ille modus accipitur a sniã Ptolemei in .51. ppõne cẽtiloquij vbi dicit. Locus lune in natiuitate est ipse gradus ascẽdens de circulo in horza casus spmatis in matricem z locus lune horza casus spmatis est gradus ascẽdens horza natiuitatis. Est etiam intelligendum ad euidentiam dicendorum q moze infantum in vteris matrum nõ sunt equales secundum q dicit Haly in commẽto propositiõis tam allegate. ¶ Moze autẽ sunt distincte in .3. scilicet maiorem mozam z in mediam z in minorem. ¶ Minor autem moza cõtinet .258. dies. ¶ Media moza continet .273. ¶ Maior moza cõtinet .288. dies. Et differẽtia inter maiorem z minorem sunt .30. dies. Istud est intelligendum de his que nascuntur secũdum cursum naturalem. De aborttiuis autem z de his qui nascuntur in septimo mense hec regula non tenet. Quantitaz autem moze infantis in vtero accipitur a loco lune in figura horza natiuitatis. Si enim in horza natiuitatis luna fuerit in principio septime domus super terram: scilicet supra orizontem occidentalez tunc infans fuit in vtero matris per mozam minorẽ: scilicet per .258. dies. Et si luna fuerit in horza natiuitatis in gradu ascendente tunc infans stetit in vtero per mozã mediã. s. per .273. dies. Et si luna fuerit horza natiuitatis in gradu qui est ante gradũ occidẽtis tunc infans stetit in vtero per mozam maiorem. s. 288. dies. ¶ Et nota q cuz luna in natiuitate est in parte occidentali prope orizontem si astronomus credit eam esse super terram quãdo est sub terra vel econtra errabit in horza conceptionis per .30. dies. Si vero luna fuerit super terraz elongata ab occidente idest inter oriens z occidens moza in vtero est maior minori moza z minor media. Dico q est maior minori moza secundum quantitatem elongationis lune ab occidente. Et si luna fuerit sub terra elongata ab ascẽdẽte moza in vtero est maior media z minor maiori z est maior media secundũ quantitatem elongationis ab ascendente. Cũ scõm hanc viam volueris gradũ ascendentis natiuitatis alicuius inuestigare constitue ascendens ad horam natiuitatis ſm estimationẽ pro

pinquiozem quantum poteris veritati z equa lunam ad illaz hozam: z vide in quo loco ceciderit in figura: q; si ceciderit in principio septime domus subtrahe ab hora natiuitatis. 258. dies. Et remanebit hora cõceptionis. Si vero ceciderit inter septimã domũ z ascendẽs. s. super terrã vide p quot gradus sit elongata a gradu occidentis z pro quibuslibet. 12. gradibus accipe vnũ diez z pro quolibet gradu q fuerit vltra. 12. accipe duas horas quos dies z horas adde super mozã minozẽ. i. super. 258. dies. Et totũ subtrahe ab hora natiuitatis z remanebit tẽpus cõceptionis. Si vero ceciderit in ascendente subtrahe ab hora natiuitatis. 273. dies z remanebit tẽpus cõceptionis. Si vero ceciderit inter ascẽdens z septimã. s. sub terra considera q;tum sit elongata a gradu ascendente z pro quibuslibet. 12. gradibus accipe vnũ diez z pro quolibet gradu residuo duas horas z numerũ dierum z horarum prouenientem adde super mozam mediam z totuz subtrahe ab hora natiuitatis. Si vero luna ceciderit in fine sexte domus subtrahe ab hora natiuitatis mozam maiozem z remanet hora conceptionis. ¶Hora igitur conceptionis nota equa lunam ad illam horaz z gradus in quo inuenta fuerit fuit ascendens in hora natiuitatis. Licet hec via sit vera ſm intentionem fere oium sapientum. Videtur tamen mihi z certus suz q; nõ sufficit ad inuestigandum gradum in casu vbi nõ habeo graduz ascendentẽ nisi per estimationem. Supponit enim q; sciam elongationez lune a gradu occidentis vel ab ascendente: z si ignozez gradũ ascendentẽ z per consequens gradum occidentis quomodo potero scire distantiam lune ab aliquo illozum nescio. ¶Posito enim q; estimatio mea deficiat per. 12. gradus distantia lune ab occidente vel ab ascendente etiam deficiet per. 12. gradus z pro illis deberet accipi vna dies z sic deficiet hora conceptionis in vna die z defectus vltimus: scilicet in gradu ascendentis erit quantum luna mouetur vna die.

QEx hoc hylech. In hoc capꝰo auctoz docet eligere hylech. i. significatorez vite in natiuitatibꝰ. Snia lre est ista. In eligdẽo significatorẽ vite debemus incipere a sole si natiuitas fuerit in die z si inuenerimus ipsuz ante gradũ ascẽdentem per. 5. gradus vel infra idest si inuenerimus ipsuz solez. in. 5. gradibus qui ascenderunt super orizontem: scilicet in fine. 12. domus aut si inuenerimus ipsum in. 10. domo vel. 11. domo accipiemus solẽ pro hylech siue fuerit in signis masculinis siue in signis femininis. Si vero nõ fuerit in his signis debemus inspicere si fuerit in. 7. vel. 8. vel. 9. domo in signis masculinis adhuc accipiemus ipsum pro hylech. ¶Si vero his tribus locis tam dictis: scilicet in. 7. domo vel. 8. vel. 9. esset in signis femininis nõ esset aptus ad hoc q; esset hylech. Si igitur sol nõ fuerit aptus hylech aspiciemus ad lunam si eam inuenerimus in ascendente vel in. 2. vel in. 3. domo aut in. 7. vel. 8. domo ipsa erit hylech siue fuerit in signo masculino siue femino. Si vero nõ fuerit in his locis aspiciemus si inuenerimus eam ante gradum signi ascendentis per. 5. gradus vel infra: aut in. 10. domo aut. 4. aut in. 5. in signo femino adhuc ipsa erit hylech. Si autem in his locis esset in signis masculinis non esset apta hylech. Si vero natiuitas fuerit in nocte debemus incipere primo a luna. Si inuenerimus eam ante gradum occidentem per. 5. gradus vel infra idest in illis. 5. gradibus qui sunt sub terra ex parte occidentis aut in aliquo aliozum locozum predictorum p̃dictoz ſm modũ dictum ipsa erit hylech. Et si ipsa non fuerit apta aspiciemus ad solem qui si fuerit ante gradum septime domus per. 5. gradus vel infra: scilicet sub terra aut fuerit i. 4. vel. 5. domo erit aptus hylech. siue signa sint masculina siue feminina. Et si fuerit in ascendente vel in. 2. domo in signo masculino erit aptus hylech in femino vero nõ. Si vero luminaria non fuerit apta vt sint hylech aspicemus vtrum coniunctio precesserit natiuitatez vel oppositio: q; si precesserit coniunctio aspiciemus gradum cõiunctionis: scilicet illum gradum in quo luminaria fuerũt cõiuncta ante natiuitatẽ: z si inuenerimus ipsum gradũ in aliquo quattuoz angulozũ vel in aliquo succedentiũ accipiemus ipsum pro hylech. Et si nõ inuenerimus ipsum in aliquo angulozũ neq; succedentiũ. Debemus aspicere ad gradũ partis fortune qui si fuerit in aliquo angulozũ vel succedentiũ debemus ipsuz accipere pro hylech. Si vero nõ fuerit in aliquo hozũ locozũ debemus vltimo accipere gradũ ascẽdentez natiuitatis. Si autem oppositio precessit natiuitatẽ debemus aspicere ad gradũ oppõtis sicut dictum est de gradu cõiunctionis z postea ad partem fortũe z vltimo ad gradum ascẽdentez natiuitatis: nec oportet in gradu cõiunctionis vel preuentionis vel partis fortune aspicere vtrum signa sint masculina vel feminina. Et sic patet q; sol potest esse hylech in die z nocte super terraz z sub terra in. 11. locis. ¶Potest enim esse super terram hylech in sex locis z sub terra in. 5. Et luna silr potest esse hylech in. 11. locis. ¶Potest eniz sub terra esse hylech in sex locis z super terram in. 5. Si autẽ luna in aliquo predictozũ locozum fuerit combusta sub radijs solis nõ erit apta hylech. Et cum fuerint domus equate secũdum doctrinam traditam in canonibus astrolabij z tabularum primi mobilis omnis planeta qui fuerit ante ascẽdens vel ante principium alicuius alterius domus per quinq; gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que succedit. Et omnis locus ex locis predictis nõ potest esse hylech nisi aspiciat eum aliquis planeta habẽs dignitatez in loco illo: scilicet q; sit dñus domus vel dominus exaltationis aut triplicitatis aut termini aut facie. Tota sentẽtia littere potest reduci ad pauca verba. Quinq; sunt loca a qbus recipitur hylech idest significatoz vite que sunt hec: sol: luna: gradus coniunctionis vel preuẽtionis: pars fortune gradus ascendens natiuitatis. Si natiuitas fuerit in die incipiendum est a sole. Et si nõ fuerit in locis aptis secunduz q; predictum est recipienda est luna. Et si non fuerit apta recipiendus est gradus cõiunctionis vel preuentionis qui si non fuerit aptus recipienda est pars fortune. Et si non fuerit apta recipiendus est gradus ascendentis natiuitatis. Dicit ¶Ptolemeus q; hylech nunq; debeat accipi ab aliquo loco existente sub terra. Dicit enim z conuenit vt nõ operemur in re tam nobili sicut ista per id totum quod est sub terra sed semper per id quod ascendit z apparet super terram. ¶Nec conuenit nos operari p signuz quod ascẽdens nõ aspicit nec per signũ quod ascendit ante ascendens qõ dicitur domus laboris idest domus. 12. quia est cadens ab angulo z plus etiã: qm̃ fumositates que eleuantur ab humoribus terre turbant virtutem eius que venit ab ea ad terram cuz spissitudine ac lugubritate sua: z damnant eã propter qõ apparent colores z magnitudines stellarum existentiũ in hac domo alterius manerie q;z sint per naturaz eoz̃. ¶Haly Abenragel dicit sapientes in hoc sunt plurimũ discordati: tamen id in quo maior pars eoz̃ cõ/

cordat est q incipiunt ꝑmitus in natiuitatibus diurnis a sole ⁊ incipiunt si est in aliquo angulorum vel succedenti ⁊ in signo masculino ⁊ in q̄rta masculina ⁊ aspexerit aliquā dignitatū suarum erit ipse hylech: ⁊ si ita non fuerit nec aspexerit aliquam dignitatū suarum non erit ipse aptus pro hylech: ⁊ pquires tūc hylech: a luna ⁊ si eam inueneris in angulo vel in succedenti ⁊ in signo feminino ⁊ in quarta feminina ⁊ aspexerit aliquam dignitatū suarum accipe eā pro hylech alioquin non erit apta: tunc aspice natiuitatem si fuerit coniunctionalis accipe hylech a gradu ascendente: ⁊ si dominus aliquis habens ibi aliquā dignitatem aspexerit gradum illum accipies eum pro hylech. Et si ascendens non fuerit aptum pergras hylech a parte fortune. Et si pars fortune non fuerti apta perquiras hylech a loco cōiunctionis vel oppositionis precedētis natiuitatem. Et si non fuerint apti natiuitas non habebit hylech. Et oportebit te necessario reuerti ad dirigendum per athazir loca hylech ad loca fortunrum ⁊ ad radios earum ⁊ ibi inuenies locum finis. Et si natiuitas fuerit nocturna perquiras ꝑmit⁹ hylech a luna sicut incepisti pquirere de die a sole. Et si eā inveneris in angulo vel in succedenti in signo feminino ⁊ in q̄rta feminina ⁊ aspexerit aliquam dignitatum suarum ipsa erit hylech. Alioquin perquiras hylech a sole ⁊ si eum inueneris in angulo vel in succedenti in signo masculino: ⁊ in quarta masculina ⁊ aspexerit eum habens dignitatem ibidez accipias eū pro hylech alioquin non erit aptus. Et tunc si natiuitas fuerit ꝓuentiōalis perquiras hylech a parte fortune sicut pquisiuisti a luna ⁊ sole. Et si pars fuortūe non fuerit apta pquiras hylech a gradu ascendente. Et si aliquis eoꝝ non fuerit aptus ꝓ hylech perquiras hylech a gradu ꝓiunctionis vel preuentiōis precedentis natiuitatem. Et si fuerit in angulo vel in succedēti: ⁊ fuerit aspect⁹ ab aliquo habente ibi aliquaz ex gnq; dignitatibus accipe eum ꝓ hylech. Et quā do sol fuerit hylech ⁊ non habuerit alcochodē pergras hylech a gradu lune. ⁊ si ille. 1. gradus lune fuerit hylech ⁊ non habuerit alcochodē perquiras hylech a gradu ascendente si natiuitas fuerit cōiunctionalis: ⁊ si gradus ille fuerit hylech ⁊ non habuerit alcochodē perquiras hylech a parte fortūe. Tamē si natiuitas fuerit preuentionalis incipe ꝑmitus a parte fortune: ⁊ si fuerit hylech ⁊ non habuerit alcochoden aliquis horꝝ pquiras hylech a gradu coniunctionis vel oppositionis antecedētis natiuitatē. ⁊ si nullus eoꝝ habuerit alcochoden quoniam natus non habuit hylech nec alcochodē est significatio vite hac durabilitatis modice. Et scias q in hylech qui pquirit ab ascēdente ⁊ a parte fortune ⁊ a gradu coniunctiōis vel ꝓuentionis nō aspicitur masculinitas nec femininitas signoꝝ neq; quartaꝝ. Et dicit maior pars sapientum q luna in tertia domo apta est vt sit hylech: quia gaudet in ea ⁊ dicunt similiter q soli in nona domo conuenit esse hylech quia gaudet ibidem.

QUex hoc alcochoden. In hoc capitulo docet auctor eligere alcohoden q est datoꝛ annoꝛum vite. Sententia littere est talis cum volueris scire quis planetarum est datoꝛ annoꝛum vite debemus aspicere quis planetarum habeat plures dignitates siue fortitudines in loco hylech. Verbi gratia: si sol fuerit hylech debemus respicere planetam fortiorem in loco solis. Et si luna fuerit hylech debemus respicere fortiorem in loco lune ⁊ sic de aliis locis intelligendum est. Et si talis planeta aspexerit locum hylech a quocunq; aspectu debemus ipsum accipere pro alcochoden. Si vero non aspexerit debemus respicere alium post illum. s. planetam qui habet in loco hylech aliquas fortitudines: sed non tot sicut primus dominus gradus. Verbi gratia: si vnus habeat in loco hylech sex fortitudines ⁊ alius habeat ibi. 5. vel. 4. fortitudines si primus non aspexerit locum hylech non poterit esse alcochoden. tunc si secūdus aspexerit locum hylech debemus ipsum accipere pro alcochoden: ⁊ si ille etiam non aspexerit debemus aspicere iterrum ad alium habentem pauciores dignitates ⁊ sic debemus pcedere: donec inueniamus aliquez aspicientez locum hylech qui habeat aliquā dignitatē in loco hylech. ⁊ si nullā planetam inuenerimus aspicientē locum hylech qui habeat ibi dignitatē vel dignitates ille locus nō potuit esse hylech: ideo in hoc casu oportet querere aliud hylech secundū modum prius dictū. Verbi gratia: si natiuitas fuerit diurna ⁊ sol fuerit in loco apto ad hoc q sit hylech: tamen nullus habet dignitatem in loco solis aspiciens ipsum sol non poterit esse hylech: quia non habet alcochoden: ideo oportet tūc perquirere hylech a luna: ⁊ si ipsa fuerit in loco apto hylech ⁊ nullus habens in loco eius dignitatem sit aspiciens eū oportet perquirere hylech a parte fortune vel a gradu coniunctionis vel peruētionis vel gradu ascendēte ꝑm ordinem predictū. Et videbatur quibusdā esse incipiendū a dño domus ita videlicet q si dñs domus loci hylech aspexerit hylech aspiciebant eum pro alcochoden ⁊ non aspexerunt aliquem alium. Si autem dñs domus non aspexerit aspiciebant ad dñm exaltationis qui si aspexerit ponebant illuz alcochoden. Et si ille non aspexerit aspiciebāt dñm triplicitatis. deinde ad dominum termini: deinde ⁊ vltimo ad dominum facie. Dorothius aspexit primo dominum termini ⁊ preposuit eum domino domus: sed hoc non videtur veritati consonum. Et quidam dixerunt si duo vel tres vel plures planete conueniant dignitatibus ita q habeant equales fortitudines essentiales in loco hylech ⁊ omnes aspexerint illum locum accipiēdus est ille qui propinquius aspicit: ⁊ si in hoc etiam conueniant quod raro contingit accipiendus est ille qui fuerit ineſſe laudabili a sole ita q sit coniunctus cum sole in vno gradu ⁊ non sit elongatus ab ipso per. 16. minuta. Vel accipiendus est ille qui fuerit ꝓpinquioꝛ angulo aut ille qui fuerit in initio ortus matutini: scilicet qui incipit apparere in mane ante ortum solis aut ille qui fuerit in statione sua secunda ⁊ iens ad directionē aut qui fuerit in alio esse laudabili a sole. scilicet q sit orientalis sit fuerit aliquis trium superiorum aut occidentalis si fuerit aliquis triuz inferiorꝝ. Si vero contingat q sol fuerit hylech ⁊ fuerit in leone vel in ariete scilicet in domo vel exaltatione sua erit ipse hylech ⁊ alcochodē. Et si luna fuerit hylech ⁊ fuerit in cancro vel in tauro erit ipsa hylech ⁊ alcochoden ⁊ non oportet considerare aliquē alium. Ptolemeus dicit q ille est alcochoden qui habet plures fortitudines in loco hylech siue aspiciat siue non aspiciat ipsum locuz: sed nullus sapientuz concordat cum eo. ideo tutius videtur mihi tenere viam sapientum. De annis vero quos dat alcochoden licet auctor nihil dicat: volo tamen ꝑm sententiā Haly abenragel pauca ⁊ veritati magis consona narrare. Dicit Haly abenragel maior pars sapientuz huius scientie dicunt q quā do alcochoden fuerit in angulis dat annos suos maiores: ⁊ qñ in succedenti-

bus dat annos suos medios. z qñ in cadentibus dat annos suos minores nec dat meliorameñtū alicui succedentiū super alium z est error. Dicit haly aben ragel. scias q de secretis coopertis z signalibus celatis huius scientie est quā do alcochoden fuerit in gradu decime domus dat annos suos maiores. Et quando fuerit in gradu vndecime domus dat annos suos medios. Et quando remouetur ab vno istorum duorum locorum z vadit ad aliuz aspice quot gradus sunt ab vno ad alium z diuide per eos annos qui sunt inter annos maiores z annos medios. Verbi gratia: pono q gradus. 10. domus sit tertius gradus piscium: z pono q venus sit alcochoden z sit in. 13. gradu piscium: est ergo elongata a puncto. 10. domus per. 10. gradus. z pono q a principio. 10. domus vsq; ad principium. 11. sunt. 30. gradus. Scio q si esset in principio. 10. domus daret annos maiores qui sunt. 82. Et si esset in principio. 11. domus daret annos suos medios qui sunt. 45. nunc autem in neutro horum duorum punctorū est. subtraham ergo. 45. annos: scilicet medios ab annis maioribus scilicet. 82. z remanēt. 37. anni quos multiplicabo per distantiā veneris a principio decime domus z prouenient. 370. z diuidam per. 30. scilicet per longitudinem inter decimam domuz z vndecimā z exibunt. 12. anni z remanent post diuisionem. 10. que multiplicabo per. 12. z diuidam per. 30. z exibunt quattuor menses: subtraham ergo. 12. annos z quattuor menses ab annis maioribus veneris z remanebunt. 69. anni. 2. 8. menses: z erunt anni quos dat venus in tali casu. Istud exemplum poteris applicare ad altos angulos z domos. Dicit haly abenragel quando alcochoden fuerit combustus z ipse iens ad solem ita q non appareat perdit totum datum suum. quia quando est in hoc statu non dat nisi dies vel horas vel res que nomen non habent. z terminus combustionis est iste. Postq̄z saturnus fuerit occidentalis a sole z sol fuerit ad eum z fuerint inter eos. 15. gradus donec remāserit z orietalis fuerit z fuerint inter eos decem gradus completi. Et iupiter illud idem. Mars tamen postq̄z inter eum z solem in occidente fuerint. 15. gradus quousq; sit orientalis z inter eos finnouem gradus. Mercurius tamen facit facta sua z dat dona sua completa q̄z diu fuerit directus: dūmodo nō sit appropinquatus soli ad minus de septē gradibus z a septem gradibus vsq; ad. 5. dat. nō tamen complete. Sed a principio septez graduū donec transeat. solem per quinq; gradus perdit suum datum totum. z a quinq; gradibus vsq; ad complementū septem graduum dat modicū: verum postq̄z transiuit. 7. gradus dat suum datum cōpletuz. z hoc idem facit venus excepto q quando apparet visibiliter ad minus horum quinq; graduuz dat tunc datum suum cōpletum. Luna tamen quādo aplicat soli eundo ad eū z fuerint inter eos. 15 gradus debilitatur eius factum z dat modicā rem: scilicet dies vel quod huic assimilatur. Et quando applicuerit soli ad. 12. gradus perdit totum eius datum donec transiuerit graduz solis per. 10. gradus z tunc dat modicuz datū dies: scilicet vel qō et assimilatur quousq; transiuerit solē per. 12. gradus z tunc dabit totuz eius datum completum. Casus autem planete qui est contrarius exaltationi aufert mediuz datī. z terminus huius casus z ita sol cum fuerit in quinto gradu libre quousq; transeat. 25. gradus eiusdem est in casu suo. residuum signi iudicabitur sicut detrimentū. Saturnus est in suo casu a principio duodecim gradus arietis donec transeat. 26. graduz eiusdem: z resi-

duuz signi pro detrimento iudicabit. Jupiter est in suo casu a quarto gradu capricorni vsq; ad cōplementum. 20. graduū. z residuū signi iudicabit sicut detrimentum. Mars est in suo casu a principio. 19. gradus cācri vsq; ad finē ipsius cācri. z in principio ipsius signi iudicat sicut detrimento. Et venus est in suo casu postq̄z transiuit terminū. Jouis vsq; ad. 21. gradū v̄ginis. Istud de venere qō dicit non pōt stare nisi intelligas scōm terminos ptolemei. scōm enim terminos illos. 14. gradus virginis est finis termini iouis. Scōm vero terminos positos in alchabitio. non est ita. ibi enim termin⁹ iouis finit in. 21. gradu virginis. Vel igit littera haly est corrupta vel non pōt dictū suum itelligi nisi scōm terminos ptolemei. Et mercurius est in suo casu a principio. 8. gradus piscium vsq; ad cōplemētū. 19. graduū ipsius: z in residuo eiusdē signi iudicat tanq̄z si esset in detrimento suo. Retrogradatio triuz suprozū planetaꝝ a principio sue retrogradationis vsq; ad oppositionē solis. i. vsq; ad medium retrogradationis aufert medietatem datī z alia medietas remanet. z qñ transiuerit oppositionem solis aspice quot gradus z minuta ibit retrogradando ab oppositione solis z quot fuerint aspice quam ptem ꝓportionalem hñt ad oēs gradus quos hēt retrogradari ab oppositione vsq; ad directionem z tñ addas medietati datī z dirigas gradus illos recte cum sis minutis tali modi q quādo planeta fuerit in principio directionis sue dabit recte suū datuz cōpletum. Pono in hoc exēplū: pono q mars fuerit alcochoden z fuerit datum suū totū 60. anni scōm ꝓportionem pus factam inter angulum z succedētem z ponat q sit ipse retrograd⁹ inter medium retrogradatiōis amisit ergo in medio retrogradatiōis sue z añ medium retrogradationis medietatē horaꝝ añoꝝ z remāserūt. 30. anni: z pono q inerit vltra mediuz retrogradationis sue. 1. oppōnem solis retrogradando per duos gradus: z pono q ab oppositiōe vsq; ad directionē debeat ire retrogradando per. 10. gradus multiplicabo igit duos grad⁹ p medietatez datī qō amisit. s. per. 30. ānos z prouenient. 60. q. 60. diuidā per. 10. z exibūt. 6. ānī quos annos addaz medietati datī. s. 30. annis z puenient. 36. ānī. hoc eēt datū martis in casu ꝓposito. Tū venus z mercur⁹ postq̄z glibet eoꝝ incipit retrogradari pdit medietatem datī ei⁹ qō dat qñ est direct⁹. z postmodū aspice quot grad⁹ z minuta sibi remanent vsq; ad occultationē suam recte q̄zto plus poteris: qz venus forte appebit existendo iter eā z solē min⁹. 5. gradib⁹. Et qñ fuerit appens dabit medium datū nisi apparuit existendo iter eā z solē min⁹. 5. gradib⁹ qz tūc non ꝓdest illi appitio illa in hoc statu. Postmodū dirigas illos gradus z minuta postq̄z retrogradari incepit quousq; occultauerit se subtilr z recte z diuidas per hoc mediuz datī qō remansit in mō ꝓdicto. qz qñ occultat totū pdit ei⁹ datum sicut ꝓdixim⁹ qz nihil remanet ei. Et pōt exemplificari ad similitudinē exēpli datī in retrogradatione triuz suprozū. Dicit haly q iupiter z venus quādo coniuncti fuerint corporaliter vel quādo aspiciunt alcochodē de tertio vel sextili addunt numero annozum quos dedit alcochoden scōm numerum annorum suozum numerozum annos vel menses vel dies vel horas iuxta v̄tutes vel debilitates eorum: z tñ ambe infortune saturnus z mars qñ iungunt corporaliter cū alcochoden vel ipsum aspicūt de opposito vel q̄rto minuūt ei numerum annozum suoꝝ minorū. Sed qñ mercur⁹ fuerit cum fortunis addenti d⁹ alcochoden addit ipe similiter numeruz annoꝝ suozū minorū: z quādo fue-

rit cum infortunis minuentibus alcochoden minuit etiam partem suam z qñ mars z saturnus aspexerint de tertio a signis breuiū ascensionuz aut de sextili longarū ascensionū minuunt. Et dico qō sol in quarta z oppositione minuit numerū annorū suorū minorū: z addit de .3. z sextili. ZMulti ex astrologis antiquis z modernis dicunt qō luna fortunata addit de tertio vel sextili z oēs sapientes huius scientie confitentur qō qñ natus non habuerit hylech z habuerit aliquā duarum fortunarum in ascendente vel medio celi possibile est qō viuet secundum quātitatem annorū minorum illius fortune que vitaz signicauit nisi gradus ascendens z luna fuerint infortunati vel fuerit eadem fortuna domina domus mortis: quia tunc significat modicam durabilitatem z vitam.

ALmutem vero qui preest natiuitati.

Hic auctor docet eligere almutē. i. planetā dñatorem in figura a quo accipitur esse nati post hylech z alcochoden. Sententia littere est ista planeta habens maius dñiuz siue plures fortitudines in .5. locis predictis a qbus accipitur hylech que sunt locus solis locus lune locus cōiunctionis vel puentionis pars fortune gradus ascendens ille planeta est almutē. i. vincens. Et si aliquis habuerit dignitates in ea vel tertia vel pluribus locis ex locis p̄dictis ille est almutē Verbi gra: pono qd vnus planeta sit dñs ascēdentis z dñs termini eiusdē ascēdētis z cū hoc dñs faciei eiusdē. talis planeta haberet in ascēdente. 8. fortitudines. z pono qd alter planeta sit dñs exaltationis ascendentis z dñs domus loci solis z dñs triplicitatis partis fortune: talis planeta esset dignior almutē quam primus: quia habet plures fortitudines in locis predictis. Et vt abbreuietur sermo coligende sunt fortitudines cuiuslibet in .5. locis predictis: z ille eorum qui abundauerit in numero fortitudinum ille erit almutem.

QTer hoc profectio in annis natiuitatum atqz mun.

In hoc .c. docet opus profectionis. ideſt mutationis annorum de vno signo ad aliud: z hoc dupliciter. Primo in annis natiuitatum. Secundo in annis magnarum coniunctionum. Opus in annis natiuitatum est facile z est sententia littere talis. cum volueris scire ad quod signuz applicat annus natiuitatis alicuius: vide quot anni perfecti transierint nato z incipies a gradu ascendente natiuitatis: z dabis cuilibet anno vnum signum: z vbi finitus fuerit numerus ibi erit signum profectionis ab ascendente. Verbi gratia: ascendens alicuius natiuitatis fuit .10. gra. arietis in fine primi anni venit profectio ad .10. graduz tauri. In fine secundi anni ad .10. gradum geminorum: z sic secunduz hunc ordinem dando cuilibet anno signum vnum vsqz ad complementum .12. annorum. tunc enim scilicet in fine .12. annorum reuertitur ad locum radicis. Si autem multi anni transierint nato subtrahe a toto numero annorum perfectoruz qui transierunt nato. 12. quoties poteris ideſt diuide per .12. z numerum qui remanet infra .12. proïcie ab ascendente natiuitatis secundum modum prius dictum. Verbi gratia: ascendens cuiusdam natiuitatis fuit .13. gradus virginis z transierunt nato .32. anni solares completi. subtrahaz a .32. annis .12. bis z remanent .8. anni completi: dabo ergo primum annum virgini: secundum libre: tertium scorpioni: quartum sagittario: quintum capricorno: sextum aquario septimum piscibus: octauum arieti: veniet ergo profectio ad signum quod succedit imediate: scilicet ad taurum ad consimilem graduz gradui radicis: scilicet ad .13. eiusdem. Sicut dixi de gradu ascendente: ita faciendum est de gradu solis: z gradu lune: z gradu partis fortune: z vbi applicuerit annus dñs illius signi est dispositor illius anni. Et ab illo accipiuntur facta de quibus natus se intromittet illo anno z fortunia z infortunia que accident sibi illo anno. Auctor ponit exempla in littera: ideo non est necesse multum insistere exemplis Deinde dicit auctor cum profectio anni peruenerit ad aliquem gradum alicuius signi z fuerit aliquis planeta vel radij alicui⁹ planete post ipsum gra. in eodem signo vel in eadem domo in figura z volueris scire quando perueniet profectio ad ipsum planetam vel radios eius: vide quot gradus z minuta sint inter gra. ad quem peruenit annus z ipsum planetam vel radios eius z multiplica illos per .2. z sextam vnius. hoc est dicere dabis cuilibet gradui .12. dies z sextam partem vnius z prouenient tibi dies qui sunt a principio illius anni vsqz ad tempus in quo profectio perueniet ad planetam vel eius radios. Ratio autem quare cuilibet gradui dantur .12. dies: z .6. vnius est: quia hoc modo in fine anni completur vnum signuz. Si enim multiplicaueris .30. gradus per .12. z sextam vnius prouenient .365. dies qui sunt dies vnius anni. Dicit Ptoleme⁹ in propositione .236. quarte partis quadripartiti sui. z sciemus dispositionē facti annorum accipiendo numerum annorum natiuitatis: z proïciemus eos a quolibet locorum hylegiorum secundum ordinationem signorum vnicuiqz signo annum z accipiemus dispositorem signo in quo applicat numerus graduum. Idem Haly in commento dicit quod in hoc dicto vult narrare Ptolemeus quod quodlibet signum disponit in anno vno: z sic ibit signi revolutio in quo est significator quibuslibet .12. annis vna vice vsqz ad finem vite: z hoc sciunt in omnes astrologi.

PRofectio autē ex annis mundi.

Hic docet opus profectionis in annis mūdi. Sententia littere est talis. Cuz volueris scire applicationē annorū alicuius secte vide quot transierint anni solares completi a principio illius anni in quo fuit magna coniunctio que significauit illā sectam: z diuide illum numerū annorum per .12. z numerum qui remanserit infra .12. proïcie ab ascendente illius anni in quo fuit cōiunctio z vbi applicuerit numerus ibi est signū profectionis. Auctor ponit exēpluz in lra de secta saracenorū. i. machometi: z dicit qd inter annū cōiunctiōis que significauit legez illā z annū apparitionis machometi. s. in quo icepit p̄dicare fuerunt .61. anni. Alia littera hz .52. anni. Ego credo qd debēt esse .52. anni: z .57. dies alioquin nō cōcordabit cū illo qō dicit postea. z ascēdens anni in quo fuit illa cōiunctio fuit signū geminorū z prouenit ille annus in quo incepit predicare ad signū virginis: scilicet ad signū illius planete qui fuit dñs signi ascendentis anni cōiunctionis Si enim subtrahantur a .51 12. quotiens poterit remanent .3. detur ergo signo geminorū primus. scōs cancro. tertius leoni. z sic annus in completus qui fuit positus in numero peruenit ad signum virginis. Non est nobis magna cura quot anni fuerunt ab anno illius coniunctionis vsqz ad primum an-

nuã arabum. Sufficiat eni nobis scire q̃ ãnus illi in quo iciperãt anni arabũ
puenit ad virginẽ: qa anni arabũ sunt nobis noti ex tabulis extractiõis earũ ⁊
poterimus incipe a v̊gine ꝑm q̃ dicit auctor in l̃ra. Et q̃ tpe auctor ipsi opera
bant i ptib⁹ suis per ãnos pf̃ax: tõ applicat dcm̃ suũ ad ãnos pf̃ax. ⁊ dicit cuz
volueris h̃re noticiam huius rei i. scire ad qd̃ signũ applicat ann⁹ ex ãno con
iunctionis que significauit sectã sarracenorũ vide quot ãni pfarum trãsierũt ⁊
verte illos in dies per tabulã extractiõis eax deseruientẽ annis pf̃ax: aut quod
multiplicenf anni per.365 tot enim dies cõtinet annus pficus quia anni pfici
non h̃nt q̃rtaz diei ⁊ numero diex q̃ prouenerit tibi adde.3624. dies. tot eni di
es fuerũt a principio annox arabum vsq; ad principiuz annoruz persax. ⁊ qd̃
collectum fuerit diuide p.365. ⁊ quartã vnius: ⁊ puenit anni solares: si qd resi
duum fuerit erunt dies anni impfecti. Et potes etiam numerũ dieruz reduce
re ad annos solares per tabulas extractiõis eax deseruiẽtez annis solaribus.
Tota intentio auctoris stat in hoc quod sciamus quot anni solares pfecti tran
sierunt ab initio annoruz arabum vsq; ad tempus cõsideratiõis ⁊ damus cuili
bet anno vnum signũ ꝑm modũ prius dictũ: ⁊ incipiemus a virgine: ⁊ ego po
nam exemplum applicãdo ad computationes nostras ꝑm annos dñi nr̃i iesu
christi. Cũ volueris scire ad qd̃ signum applicat annus cõiunctionis que signi
ficauit legem sarracenorum. subtrahe ab annis x̃pi. 621. annos ⁊. 6. menses ⁊
14. dies. tot enim anni fuerunt a principio annoruz christi vsq; ad principiũ an
norum arabũ ⁊ numerum annorum perfectorũ qui remanserit diuide p.12. ⁊
illud qd̃ remanent p̃jce a virgine dando cuilibet anno signum vnũ ꝑm modũ
prius dictum ⁊ remanent annus imperfectus sequens annos pfectos quos di
uisisti manet in virgine. Verbi gratia: anni x̃pi sunt mõ. 1330. completi ⁊. 22. di
es ab illis subtraham. 621. annos. 6. menses. 14. dies remanent 708. anni sola
res perfecti. 6. menses. ⁊. 8. dies. Illius sunt anni q̃ trãsierunt a ꝓncipio annox
arabum vsq; modo. quos annos perfectos diuidã p. 12. ⁊ totus numer⁹ surgit
ita q̃ non remanet aliquis ãnus pfectus. Dico ergo q̃ pfectio ãni cõiunctiõis
magne que significauit sectam sarracenox modo est in virgine ꝑ̃z sniam aucto
ris. Sicut exẽplificatum est de secta sarracenorũ ita põt fieri in alijs sectis si de
beant dici secte si sciaf cõiunctio significans illã sectã ⁊ ascẽdẽs ãni cõiunctiõis.
Sed de hac materia non expedi multuz loqui. est eni res que nõ cõcordat cuz
fide nostra: sed si quis delectaf in his ⁊ voluerit reducere mutationes que fiunt
in legibus ad motus superiox corporũ legat libros de magnis cõiũctiõibus ⁊
ibi inueniet. Deinde dicit si volueris pfectiõez a signo cõiũctiõis que signi
cauit predictaz sectã p̃jce annos predictos a scorpiõe: q̃ cõiunctio illa ꝑm eũ
fuit in scorpione. Si vero volueris pfectionez ab ascẽdẽte regni vide quot an
ni solares trãsierunt a ꝓncipio illius regni. Ipse exẽplificat de vno regno sed
nescio de quo regno logf ⁊ non curo qa sine exẽplo suo põt itelligi l̃ra. Sicut
aũt dr̃ de ascendente regni ita dz̃ itelligi de ascẽdẽte fundatiõis alicui⁹ ciuitatis
vel castri vel ẽt cuiuscũq; edificij: ita q̃ accipiant anni solares pfecti q trãsierũt
a ꝓn⁹ fundationis illi⁹ ⁊ p̃jciant ab ascẽdẽte ꝓncipij fundatiõis ꝑm modũ aĩ
dcm̃. Deinde dicit si volueris pfectionẽ ab ascẽdẽte mutatiõis cõiunctiõis. Jo
uis ⁊ saturni de triplicitate aquatica ad triplicitatẽ igneam subtrahe ab annis
pfarum. 176. annos pficos ⁊ conuerte illos qui remanent in annos solares ⁊

p̃oj̃ce a leone. vult dicere quod cõiunctio iouis ⁊ saturni in ꝓncipio annox
persarum fuit in triplicitate equatica ⁊ post principium annoum pf̃arum per
quos ipsi computabant per. 176. annos mutauit se coniunctio ad triplicitatez
igneaz: iõ iubet subtrahere ab annis persax. 176. annos ⁊ remanẽt ãni q trãsie
runt ab anno mutatiõis cõiũctiõis ad triplicitatem igneã ⁊ iubet eos ãnos q re
manent vertere in annos solares qa pfici nõ h̃nt bixestũ: ⁊ ãni solares h̃nt: pfe
ctio aũt fit ꝑm annos solares: ⁊ iubet p̃jcere a leone: q̃ ꝑm ipsum leo fuit ascẽ
dens in anno mutationis cõiunctionis ad triplicitatem igneam. ex quo vide
tur quod auctor iste fuit ⁊ composuit hunc librum in tempore quo coniunctio
fuit in triplicitate ignea. nunc autem hec coniunctio est in triplicitate aerea.
ideo ponam exemplum de triplicitate in qua nos sumus. Cum volueris scire
profectionem ab anno mutationis coniunctionis iouis ⁊ saturni ad triplicita
tem aerem subtrahe ab annis christi. 1324. annos ⁊. 7. dies ⁊. 20. horas tãtuz
enim tempus transiuit a principio annozum x̃pi vsq; ad principium annozum
mutationis coniunctionis ad triplicitatem in qua nos sumus: ⁊ residuum pro
j̃ce a. 13. gradu tauri. ille enim fuit ascendens anni supradicti: ⁊ vbi perduxe
rit te numerus ibi erit profectio anni. Verbi gratia: anni christi sunt numero.
1330. completi: ⁊. 22. dies ab illis subtraham. 1324. annos ⁊. 17. dies. ⁊ rema
nerit. 5. anni perfecti ⁊. 316. dies anni imperfecti: dabo primum annum tauro
incipiendo a. 13. gradu eius ꝑm signo geminozum incipiendo a. 13. gra. eius
tertium cancro. quartum leoni incipiendo a. 13. gradu eius. quintum virgini
incipiendo. a. 13. gradu eius. venit ergo profectio. 6. ãni mũdum perfecti ad li
bram ad. 13. gradum. Et si volueris gradum in quo est perfectio diei vltimi ex
diebus qui transierunt de anno imperfecto multiplica numerum dierum an
ni perfecti per. 30. ⁊ productum diuide per. 365. ⁊ numerus quotiens erit gra
dus. Si autem aliquid remanserit post diuisiõez multiplica illõ p. 60. ⁊ diuide
p idẽ quod prius ⁊ numerus quotiẽs erit minuta. verbi gratia. in ꝓposito exẽ
plo remanserunt de anno imperfecto. 316. dies quos multiplicabo per. 30. ⁊
prouenient. 9480. quem numerum diuidam per. 365. ⁊ exibunt. 25. gradus ⁊ re
manent post diuisionem. 355. que multiplicabo per. 60. ⁊ prouenient. 21300. ⁊
diuidam per. 365. ⁊ exibunt. 58. minuta addam ergo super. 13. gradum libre. 15.
gradus ⁊. 58. minuta ⁊ proueniet numerus vsq; ad. 8. gradus ⁊. 58. minuta scor
pionis: ibi ergo nunc est profectio ab ascendente anni mutatiõis coniunctio
nis ad triplicitatem aeream.

Ex hoc directio. In hoc capitulo auctor docet dirigere significatorem quemlibet ad quemlibet locum circuli. Intelligenduz est primo quod directio siue dirigere significatorem ad quemlibet locum circuli nihil aliud est quam inuenire gradus equinoctialis qui reuoluũtur a loco significatoris vsq; ad locum ad quem debet dirigi. Si locus significatoris fuerit in medio celi vel in angulo terre tunc dirigere est inuenire gradus equinoctialis qui reuoluuntur a loco significatoris vsq; ad locum quem debet dirigi in orizonte recto. Si autem fuerit in ascendente vel in occidente tunc est inuenire illos gradus in orizonte obliquo. Si autem non fuerit in aliquo horum locorum tunc accipiuntur

ascensiones mixtim scilicet miscendo ascensiones circuli directi cū ascensionibus regionis: proportionaliter tamen ꝑm distantiam loci significatoris ab angulis: z gradus directionis quandoq; significant annos quandoq; dies qñq; alia tpa. Jn natiuitatib⁹ glibet gradus significat annū. Jn reuolutiōib⁹ ānoꝝ mundi z natiuitatum quilibet gradus significat diem. Et quidā volūt quod in reuolutionibus annorum. 59. minuta z. 8. scda scilicet motus solis in vno die significant vnuꝫ diem. Jn conīctionibus solis z lune z in oppositionibus secundum quosdam quilibet. 13. gradus. 10. minuta scilicet quantum luna mouetur in die per medium cursum significāt diez. Cū ergo volueris significatorem aliquem dirigere ad quēcunq; locū circuli si significator ille fuerit in gradu medij celi vel in angulo terre subtrahe ascensiones circuli directi grad⁹ significatoris ab ascensionib⁹ circuli directi loci ad quē vis dirigere z remanēt gradus directionis. Si vero significator fuerit in ascendēte aut occidēte subtrahe ascēsiōes circuli obliqui gradus significatoris ab ascēsionib⁹ ciruli obliqui ad quemvis eum dirigere z remanēt grad⁹ directionis. Exēplū quādo est in medio celi. Pono quod luna sit in medio celi in. 5. gradu aquarij z pono q̄ radij oppositi saturni sint in. 6. gradu piscium. Ponam quod vellim dirigere lunam ad radios oppositos saturni. Quesiui igitur ascensiōes gradus lune in circulo directo z inueni. 37. gradus. 23. minuta. Quesiui etiam ascensiones sexti gradus piscium vbi sunt radij oppositi saturni in eodem circulo directo z inueni. 67. gradus. 48. minuta Deinde subtraxi ascensiones lune ab ascensionibus radiorum saturni z remanserunt. 30. gradus. 25. minuta. illi essent gradus directionis in hoc casu. Exemplum quando est in ascēdēte. Pono quod luna sit in eodem. 5. gradu aquarij z radij saturni in. 6. piscium Quesiui ascensiones gradus lune in circulo obliquo in regione cuius latitudo est. 48 graduum. z inueni. 330. gradus. 22. minuta. Quesiui etiam ascensiones sexti gradus pisciuꝫ z inueni. 348. gradus. 31. minuta. subtraxi ascensiones lune ab ascensionibus gradus radiorum saturni z remanserunt. 18. gradus. 9. minuta illi essent gradus directionis in hoc casu. hoc eodem modo dirigitur gradus ascendēs ad quemlibet locum circuli. Si vero significator dirigendus fuerit sexta hec loca tunc si fuerit in ter medium celi z ascēdens vide distantiaꝫ eius a medio celi subtrahendo ascensiones gradus medij circuli in circulo directo ab ascēsionibus gradus significatoris quam distantiam serua. Deinde scias medietatē arcus diurni gradus significatoris per modum dictum in capitulo de radiatiōibus z serua eam. Deinde subtrahe ascensiones circuli directi gradus significatoris ab ascensionibus circuli directi loci ad quez vis eū dirigere z q̄ remāserit erit significator circuli directi serua eum. Deinde subtrahe ascēsiōes gradus significatoris in circulo obliquo ab ascensionibus loci ad quem vis eū dirigere in eodez circulo obliquo z q̄ remāserit est significator regionis. Deinde subtrahe significatorem minorem de maiori z dūam multiplica per distantiam ab angulo medij celi z productū diuide per medietatem arcus diurni z ꝓueniet ps proportiōalis q̄z adde sup significatorē circuli directi si fuerit minor significatore regionis: vel subtrahe si fuerit maior z q̄ ꝓuenerit erit grad⁹ directiōis. Si autem velles dirigere cōtra successionē signoꝝ sicut dirigunt ptes z planete retrogradi. s. ꝓcedendo ab ascēdente versus mediū celi tūc debes accipere distantiam significatoris ab ascendente per ascensiones regionis z debes addere partē ꝓportionalē dūe duoꝝ significatorū sup significatorē regionis: si ille erit minor significatore circuli directi aut subtrahere ab eo si eēt maior. in alio nō differt opus. Si āt significator dirigēdus fuerit iter ascēdēs z angulū terre: vide distantiā gradus sigtoris ab ascendēte subtrahendo ascēsiones grad⁹ ascēdēs regionis ab ascēsionib⁹ grad⁹ significatoris regionis z serua distātiā. Deinde scias medietatē arcus nocturni grad⁹ significatoris ꝑ modū dictū in ope radiationū quā ētserua. Deinde subtrahe ascēsiones gradus significatoris in circulo obliquo ab ascensionib⁹ loci ad quē vis eū dirigere in eodē circulo obliquo z qō remāserit est significator regiōis quē serua. Deide subtrahe ascēsiones gradus significatoris circuli directi ab ascēsionib⁹ circuli directi loci ad quē vis eū dirigere z q̄ remāserit erit significator circuli directi. deide subtrahe minorē de maiori z remanebit dūa duoꝝ significatoꝝ: quā multiplica ꝑ distantiā gradus significatoris ab ascēdēte z ꝓductū diuide ꝑ medietatē arcus nocturni grad⁹ sigtoris z ꝓueniet pars ꝓportionalis quā adde sigtori regionis si fuerit minor sigtore circuli directi: vel subtrahe a sigtore regionis si fuerit maior sigtore circuli directi: z post additionē: vl subtractionē ꝓuenerit sunt gradus directionis. Si vero volueris dirigere cōtra successionē signoꝝ. s. procedēdo ab angulo terre versus ascēdens: tunc debes acciperere distātiaz sigtoris ab angulo terre per ascēsiones circuli directi z multiplicare illā ꝑ dūaz duoꝝ significatorū z diuidere ꝑ medietatē arcus diurni vt ꝓius dictū est z partē ꝓportionalē debes addere ad significatorē circuli directi si fuerit minor sigtore ragionis. Vel subtrahere si fuerit maior in alio nō differt opus. Si aūt significator dirigendus fuerit inter angulū terre z gradū occidentis operari debes cū gradu oppositi significatoris z eū gradu oppositi loci ad quem vis eū dirigere z ꝑ distantiā gra. oppositi significatoris a medio celi: z ꝑ medietatez arcus diurnū gra. oppositi significatoris gra. enim oppositus significatoris tūc distat a linea meridiana quātū gra. significatoris ab angulo terre: z medietas arcus diurni gra. oppositi est tanta q̄ta est medietas arcus nocturni significatoris. z est tunc idez opus q̄ fuit inter mediū celi z ascendens. Si vero sigtor dirigendus fuerit iter angulū occidētis z mediū celi debes operari silr ꝑ gradū oppositū significatoris z ꝑ distantiā eiusdē ab ascēdente z ꝑ medietatē arcus nocturni eiusdē gradus oppositi z ꝑ gradū oppositiuꝫ loci significatoris ad quē dirigendus est: z est eiusdē operatio sicut fit inter ascendens z angulū terre. Si vero cōtingat q̄ significator dirigendus sit in vna quadra z locus ad quem debet dirigi sit in alia quadra. Verbi gratia: significator sit inter mediuꝫ celi z ascendens: z locus ad quē debet dirigi sit inter ascendens z angulu ꝫ terre tunc debes dirigere vsq; ad angulum z postea dirigere angulum vsq; ad locum ad quem debet dirigi z iungere has directiones insimul. Diriges autem significatorem ꝓius dictum: ita q̄ accipias distantiam significatoris ab angulo qui est retro ipsum in ordine signoꝝ sicut si fuerit inter angulum medij celi z ascendens accipies distantiam eius ab angulo medij celi. Et si fuerit inter ascendens z angulum terre accipies distantiam eius ab ascendente accipies etiam medietatem arcus diurni vel nocturni gradus significatoris vel eius oppositi per modum ꝓius dictum; z angulum ad quem vis dirigere

rigere accipiens pro loco ad quem debet dirigi: z teneto ordinē prius dictum. Illā directione facta diriges angulum p modū prius dictū qñ significator fuerit in aliquo angulorū vsq; ad locum ad quē dz dirigi significatoris: z addes vnā directiōem cum alia: z ꝓueniēt gradus directiōis. Auctor in littera dicit quod debet accipi distantia significatoris ab angulo z illa debet diuidi per partes horarum graadus significatoris z ꝓueniēt hore distātie significatoris ab angulo z dicit quod dz accipi sexta pars differentie duorum significatorum quaz sextam partem iubet multiplicare per horas distantie significatoris a meridie: z ꝓuenientes iubet addere ad significatoreꝫ circuli directi vel subtrahere per modum dictum. Sed modus quē posui est leuior z planior. In modo enim auctoris oportet accipere distantiam ab angulo per eundem modum quem ego posui z vltra hoc oportet querere partes horarum gradus significatoris: z postea diuidere distantiam ab angulo per partes horarū gradus significatoris z quod ꝓuenerit tenere. Oportet etiam secundum modū suum querere significatorem circuli directi z significatorem regionis per eundem modum quez posui z etiam differentiam duorum significatorum: z vltra hoc oportet illam differētiam diuidere per sex ad hoc que habeat. 6. pars eī. Cū in multitudine operationuz faciliter cadat error videtur mihi modus quē posui certior. Exēplum quando significator est inter medium celi z ascendens z locus ad quem debet dirigi in eadem quadra scilicet inter medium celi z ascendēs. Pono q luna sit hylech z sit in quinto gradu aquarij z pono quod radij oppositi saturni z idem esset de corpore: sint in sexto gradu piscium: z pono quod angulus medij celi sit. 20. gradus capricorni. Ad dirigendum lunam ad radios saturni quesiui primo ascendens gradus medij celi in circulo directo z inueni. 21. gradus z. 39. minuta subtraxi ascensiones gradus medij celi ab ascensionibus gradus lune: z remansit distantia lune a medio celi. 15. gradus. 44. minuta. Deinde quesiui ascensiones gradus lune in circulo obliquo z inueni. 330. gradus 22. minuta quesiui etiaz ascensiones gradus oppositi loci lune. 104. gradus z 30. minuta a quibus subtraxi ascensiones gradus lune: sed quia non potui subtrahere eo quod ascensiones gradus lune erant maiores ascensionibus gradus oppositi addidi ascensionibus gradus oppositi lune. 360. gradus z prouenerunt. 464. gradus. 30. minuta: deinde subtraxi z remanserunt. 134. gradus 8. minuta z hoc fuit totus arcus diurnus gradus lune quem mediauit z fuit medietas. 67. gradus z. 4. minuta. Seruaui itaq; distantiam lune a medio celi z medietatē arcus diurni lune. Deinde subtraxi ascensiones gra. lune in circulo directo que fuerunt. 37. gradus. 23. minuta ab ascensionibus gra. radiorum saturni in eodem circulo que fuerunt. 67. gra. 48. minuta z remanserunt. 31. gradus. 25. minuta: z hoc fuit significator circuli directi seruaui itaq; eum. Deinde subtraxi ascensiones gra. lune in circulo obliquo qui fuerunt. 330. gradus. 22. minuta ab ascensionibus radiorum saturni in eodem circulo obliquo qui fuerunt. 348 gradus. 31. minuta z remansit significator regionis qui fuit. 18. gradus. 9. minuta. Deinde subtraxi significatorem regionis a significatore circuli directi z remansit differentia duorum significatorum que fuit. 12. gradus. 16. minuta. Deinde multiplicaui istam differentiam per distantiam lune a medio celi z diu: si per medietatem arcus diurni gradus lune z prouenit ꝑportio-

nalis que fuit. 2. gradus. 25. minuta. 38. ea quam partem proportionalem etiam subtraxi a significatore circuli directi quia fuit maior significatore regiōis z remanserunt gra. directionis qui fuerunt. 27. gradus. 32. minuta. 21. scō. accepi pro quolibet gradu vnum annum z pro quibuslibet minutis. 5. residuis vnum mensem. z pro quolibet minuto. 6. dies: z p quolibet scō. 6. minuta diez cum completum fuerit hoc tempus a tempore natiuitatis cuī figura fuerit hoc mō dispositā morietur natus. Quando vero significator est inter ascendens z angulum terre operaberis cum distantia ab ascendente et cum medietate arcus nocturni: z non differt in alio. Cum volueris dirigere contra successionem signorum si significator fuerit inter mediū celi z ascendens operaberis cū distātia ab ascendente z cum medietate arcus diurni. Si significator fuerit inter angulum terre z gradum occidentis operaberis cum opposito gradus significatoris z gradu oppositi loci ad quem vis dirigere: z tunc est opus tuum inter medium celi z ascendens. Et si significator fuerit inter gradum occidentis z medium celi operaberis similiter cū gradibus oppositis: z tunc est opus tuum inter ascendens z angulum terre. Nota tamen q secundum modum dictum dirigūtur significatores quando nō habent latitudinem. Quādo autez significatores habent latitudinem difficilior est modus: z propter hoc factum fuit instrumentum ad dirigendum planetas habentes latitudinem z illud instrumentum vocatur directorium. Videbatur compositori seu inuentori illius instrumenti q significator habens latitudinem non posset dirigi per tabulas ascensionum: vel non sine magna difficultate. Ego autē dico q instrumētum sum non est sufficiens: nisi fit maxime quantitatis ita q possit recipere minuta tale autem vix potest fieri. In directionibus enim vt plurimum accipit p quolibet gradus vnus annus. modo si in directionib⁹ instrumentū non sit diuisum nisi per gradus vix inuenietur in eo certitudo vsq; ad annum: z hoc si instrumentum sit bene factum ita q non sit error indiuidēdo: hoc aūt nō sufficit. Et ego dico tibi q significator habens latitudinem potest dirigi ad locū hñtem latitudinem per tabulas ascensionum: z nōvidi modū expositū in aliquo libro. Modus autē est iste cum volueris dirigere significatorem hñtez latitudinē ab ecliptica ad corpus alicui⁹ planete et hñtis latitudinē vel ad radios alicui⁹ hñtis latitudinem. quere primo gradū cū quo significator mediat celū ſm doctrinaz canonum primi mobilis. Deinde quere gradum cum quo mediat celū loc⁹ ad quem vis dirigere ſm eandem doctrinam: z acipies gradum cum quo significator mediat celum pro loco significatoris: z per hunc scies distantiam significatoris a medio celi vel ab ascendente per modum prius dictum nec plus nec minus: z accipies locum cum quo mediat celum locus ad quem debet dirigi pro loco ad quem debet dirigi: z cum istis duobus queres significatorem circuli directi per modum prius dictum. deinde quere gradum cum quo oriē significator in regione sua ſm doctrinam canonum primi mobilis: quere etiā gradum cum quo oriē locus ad quem debes dirigi ſm eodem canones. Deinde cum gradu cuz quo oritur significator queres medietatem arcus diurni vel nocturni per modum prius dictum: z queres significatorē regiōis cū istis duobus gradibus. s. cū gradu cum quo oriē significator z cū gradu cū quo oriē locus ad quem debet dirigi in alio nō differt opus. Dico tibi et z breuiter oportet q

i

rere gradū in quo significator mediat celū ꝛ gradū cum quo mediat celum lo/cus ad quē debet dirigi.cū primis duobus oportet querere significatorē circu li directi.cum alijs duobus oportet querere significatorē regionis.Cū gradu cū quo significator mediat celum oportet querere distantiaz a medio celi si fue rit inter medium celi ꝛ ascendens:cū gradu cum quo oritur significator oportet querere medietatē arcus diurni vel nocturni.Si autē significator fuerit inter ascendens ꝛ angulū terre oportet querere distantiā significatoris ab ascenden te cū gradu cum quo oritur significator ꝛ cū eodem medietatem arcus nocturni in omnibus alijs est idem opus cum opere prius dicto.Est etiā vnus alius casus qui pōt cōtingere in directionibus qñ significator ꝛ locus ad quē debēt dirigi hñt latitudinē:aut vnus eorū hz latitudinē.Pōt enim cōtingere q̄ signi ficator dirigēdus ꝛ locus ad quē dz dirigi simul veniāt ad lineā meridianā:ita q̄ ambo mediant celū cū eodē gradu licet non sint in eodē gradu in ecliptica. Si aliquis istorū casuū eueniat:tunc operaberis eodē mō quo dicaz.Si signi ficator ꝛ locus ad quē dz dirigi veniant cū eodē gradu ad medium celi:quia non sunt alique ascensiones in circulo directo inter eos pones pro significatore cir culi directi.o.Postea queres significatorē regionis accipiendo ascensiones in circulo obliquo a loco cū quo oritur significator vsq; ad locū cū quo oritur locus ad quē dz dirigi:ꝛ totū illud.s.significatorē regionis multiplicabis p di-stantiā significatoris ab angulo ꝛ productū diuides p medietatē arcus diurni vel nocturni:ꝛ proueniet pars ꝓportionalis quā tenebis pro gradib⁹ directio nis.Si aūt significator dirigendus:ꝛ locus ad quē dz dirigi oriantur cū vno ꝛ eodē gradu pones pro significatore regionis .o.ꝛ significatorē circuli directi multiplica p distantiā significatoris ab angulo:ꝛ diuide p medietatē arcus diur ni vel nocturni:ꝛ proueniet pars ꝓportionalis quā tenebis pro gradib⁹ direc-tionis.Ponere de oib⁹ exēpla esset nimis longū:sed intēdo dño cōcedēte in fine istius expositionis ponere equationē vnius natiuitatis.in qua patebit mo dus inuestigādi ascendentē eligēdi hylech ꝛ alcochoden:ꝛ ponaz ibi aliquas protectiones radiorū ꝛ aliquas directiones.sufficiāt hec de opere directionū. Dicit auctor in littera cognitis annis directionis si volueris scire locum istius directionis in zodiaco adde annos directionis super ascensiones circuli di recti gradus significatoris si significator fuerit in medio celi vel in angulo ter re ꝛ reduces ad gradus equales in circulo directo:ꝛ vbi perduxeris te nume-rus in circulo signorum:ibi est locus directionis:ꝛ dicitur locus diuisionis ꝛ dñs termini illius loci dicitur diuisor.Si significator fuerit in ascēdente adde annos directionis super ascensiones regionis gradus significatoris:ꝛ reduc ad gradus equales in circulo obliquo:ꝛ vbi perduxeris te numerus in circulo signorum ibi est locus diuisionis:ꝛ dominus termini illius loci est diuisor.Et istud est idem opus cum opere de protectionibus radiorum:ꝛ quando feceris directionem ꝛ feceris istud opus inueries in fine eundem locum ad quem di rexisti:nisi significator haberet latitudinem.

¶ Post hoc algebutar i natiuitatibus.

In hoc capitulo auctor docet dirigere gradū ascendentē in natiuitati bus.Sententia littere est talis,Considera in cuius planete termino sit gradus ascendens ꝛ considera finem illius termini.Deinde quere ascensiones grad⁹ ascendentis in circulo obliquo per tabulam tue regiōis ꝛ serua eas:quere etiā ascensiones finis illius termini per eandem tabulam a quibus subtrahe ascen siones gra.ascendentis ꝛ gra.qui remanserint sunt gra.directiōis.accipe pro quolibet gradu annum vnum.ꝛ p quibuslibet quinq; minutis vnū mēsez:ꝛ p quolibet minuto.6.dies ꝛ pro quolibet secundo duas horas ꝛ.24.minuta ho re:ꝛ planeta qui est dñs termini est dispositor annorū siue diuisor.Postea cō-sidera finē termini:imediate sequentis ꝛ subtrahe ascēsiones finis termini pre cedentis ab ascensionibus finis termini illius:ꝛ remanebunt gradus directio nis accipe sicut primus pro quolibet gra.annum vnum ꝛ cetera.ꝛ dñs illius termini est dispositor siue diuisor ꝛ isto modo facies ad finem cuiuslibet signi ꝑm ordinem signorum vsq; ad finem vite.Et si fuerit in aliquo termino alī ꝑm ordinem signorum vsq; ad finem vite.Et si fuerit in aliquo termino alī/quis planeta vel radij alicuius planete illa planeta erit particeps in diuisione. Exēplū in hoc pono q̄ ascēdens alicuius natiuitatis fuit quart⁹ gradus vir/ginis cōpletus ad dirigēduz gradū istū ꝓsidera ꝑmo in cuius planete termino est iste gradus.ꝛ patet ꝑmo q̄ in termino mercurij ꝛ durat termin⁹ vsq; ad finē 7.gradus virginis.quesiui ascēsiones grad⁹ ascēdentis in orizonte obliquo in regione cuius latitudo est.48.gradus ꝛ inueni.144.gradus.27.minuta.que fiui et ascēsiones finis termini.s.finis.7.gradus virginis ꝛ inueni.148.grad⁹ 33.minuta.subtraxi ascēsiones grad⁹ ascēdentis ab ascensionib⁹ finis termini ꝛ remāserunt 4.gradus.6.minuta.dedi cuilibet gradui annū ꝛ quibuslibet.5. minutis vnuz mensez ꝛ cuilibet minuto.6.dies:ꝛ fuerūt quattuor āni ideſt mē sis.26.dies.ꝛ mercurius dominus termini fuit dispositor istorum annorum. Deinde consideraui terminum immediate sequentem qui est veneris ꝛ durat vsq; ad finem.17.gradus virginis.quesiui ascensiones finis termini illius scili cet veneris ꝛ inueni.162.gradus.15.minuta.a quibus subtraxi ascensiones fi/nis termini precedentis mercurij:ꝛ remanserunt 13 grad⁹.44.minuta.qui fe cerunt.13.annos.8.mēses.12.dies.ꝛ venus disposuit hos ānos.in fine istius ter mini fuit etas nati.17.anni.9.menses.18.dies.Deinde sequitur terminus Jo uis qui durat vsq; ad.21.gradum virginis cōpletū.quesiui ascēsiones eius ꝛ in uenī.167.gradus.93.minuta.a quibus subtraxi ascensiones finis termini pre cedentis:ꝛ remanserunt quinq; grad⁹.28.minuta que fuerūt quinq; ānos.qn q̄ menses.18.dies:ꝛ Jupiter fuit dispositor isto ꝛ annorum.Factaq; est etas na ti in fine istorū anno ꝛ.23.āni.tres mēses.sex dies.Deinde segtur termin⁹ mar tis ꝛ faciendum est:vt prius:ꝛ ꝑm istum ordinem est directio cōtinuanda vsq; ad finem vite:ꝛ quotiens directio peruenit ad corpus vel radios infortune ve niet nato infirmitas vel impedimentum in corpore suo scdm naturam illius infortune nisi fortune aspexerint ipsum locum.tunc enim minuent malum.

¶ Post hoc duodenaria planetarum ꝛ do morū.

In hoc capitulo auctor docet inuenire dominuz duodenarie. Intelligenduz est ad euidentiaz istius capituli q̄ quodlibet signum intelligitur diuidi in duodecim partes:ꝛ quelibet pars est de duobus gradibus ꝛ.30.mi-nutis Hyspalensis ponit.hoc capitulum:ꝛ duo capitula sequentia inter dignī tates planetarum:ꝛ dominus ꝑme duodenarie est dominus illius signi.Dñs

secunde duodenarie est planeta succedens descendendo ꝛ sic secundum ordinem. Verbi gratia: dominus prime duodenarie arietis est mars. secunde sol. tertie venus. quarte mercurius. quinte luna. sexte saturnus. septime Jupiter. octaue iterum mars: ꝛ sic secundum ordinem. Sententia auctoris est talis. Cū volueris scire duodenarias planetarum vel domorum vide quātum transiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua est ꝛ numemrum illorum. graduū multiplica per duodecim: ꝛ super numerum productum adde numerū graduū quos multiplicasti. ꝛ quod collectum fuerit proīce ab initio signi in quo est planeta dando vnicuiq; signo. 30. ꝛ vbi finitus fuerit numerus ibi erit duodenaria.

Et ex hoc anaubarach. Hic docet inuenire dominū nouenarie. Sententia enim est talis. Cum volueris scire nouenariam siue dominum nouenarie alicuius planete: vide quod gradus pertransiuit planeta de signo in quo est: vel de domino in qua est. ꝛ diuide totum illud signum in. 9. diuisiones. ꝛ erit quilibet diuisio ex tribus gradibus. 20. minutis. Deinde vide in qua parte illius diuisionis sit planeta. ꝛ dabis primam diuisionem domino signi mobilis eiusdem triplicitatis. ꝛ secundam diuisionem dominio signi sequentis: ꝛ sic eundo secundum ordinem signorum quousq; venias ad illam nouenariam in qua est planeta cuius queris dīum nouenarie. Verbi gratia: pono quod sol in. 24. gra. aquarij. ad sciendum dominū nouenarie gradus solis dedi primo tres gradus aq̄rij ꝛ. 20. minuta domino signi mobilis eiusdem triplicitatis. est autem aquarius de triplicitate aerea. Signum mobile illius triplicitatis est libra: dominus eius est venus. est ergo venus domina prime nouarie aquarij. s. primo ꝛ trium graduū ꝛ. 20. minutoꝝ. Deinde dedi scōam nouenariā marti dño signi sequētis. s. scorpionis ꝛ completi tunc fuerunt a p̄ncipio aq̄rij. 6. gradus. 40. minuta. Deinde tertiaꝝ nouenariā dedi Joui. s. dño sagittarij qui succedit scorpioni ꝛ completi fuerunt tunc a principio aquarij. 10. gradus. Dedi quartam nouenariam saturno domino capricorni qui succedit sagittario: ꝛ completi fuerunt a principio signi. 13. gra. ꝛ. 20 minuta. Dedi quintam nouenariam saturno domino aquarij: ꝛ completi fuerunt. 16. gradus ꝛ. 40. minuta. Dedi sextam nouenariam loqui domino piscium ꝛ cōpleti fuerunt a principio signi aquarij. 20. gradus. Dedi septimam nouenariam marti domino arietis: ꝛ cumpleti fuerūt a principio signi. 23. gradus: ꝛ. 20. minuta. Dedi octauam nouenariam veniri dño tauri. illa ergo est diuisio nouenarie solis i casu proposito: ꝛ completi fuerunt tunc gradus. 26. ꝛ minuta. 40. aquarij. Quando ergo inuenies in libris iudicioꝝ de domino anaubarach luminarium si fuerit in die intelligitur de domino nouenarie solis. si in nocte de domino nouenarie gradus lune. Alia que auctor dicit patet legendo litteram.

Et ex hoc adozingen. Hic docet inuenire decanum. Sentētia eius est talis. Diuide signum ascēdens in tres partes: ꝛ quelibet diuisio erit ex decem gradibus. dabisq; primaꝝ diuisionem domino ascendentis. secundam domino secundi signi: ꝛ tertiam domino tertij signi. Vult dicere q; prima diuisio est domini eiusdem signi qō ascendit. Et secunda diuisio est domini signi sequentis eiusdem triplicitatis

tertia diuisio est domini tertij signi illius triplicitatis. ita q; tres decani sunt domini trium signorum vnius triplicitatis. Auctor ponit exemplum tale in littera. Posito q; prima facies arietis sit ascendens eius decanus est mars. Si secunda facies est ascendens eius decanus est sol dominus leonis secundi signi eiusdem triplicitatis: ꝛ si tertia facies sit ascendens eius decanus est iupiter dominus sagittarij quod est tertium signum illius triplicitatis. Et si prima facies leonis sit ascendens eius decanus est sol dominus eiusdem signi. Si secunda facies sit ascendens eius decanus est iupiter dominus signi quod succedit leoni in eadeꝝ triplicitate. Si tertia facies sit ascendens eius decanus est mars dominus tertij signi a leone in eadem triplicitate: scilicet arietis. ꝛ secunduꝝ hunc modum intellige de alijs triplicitatibus.

Et ex hoc dominus orbis. In hoc capitulo ponit ordinem in dño horarum in natiuitatibus. Snia littere est talis. Aspice in qua hora natus egreditur vterum ꝛ dīm illius horę: da primo anno natiuitatis ꝛ per illum significatur esse nati in eodem anno quātum ad sanitates vel infirmitates corporis nati sicut per dīm ascendentis. Et dabis dīm horę sequentis secundo anno. ꝛ per eum significatur esse substantie in eodem anno sicut per dīm domus substantie. Dabis dīm tertie horę tertio anno ab hora natiuitatis. ꝛ per eum significatur esse fratruꝝ in illo anno sicut per dīm tertie domus. ꝛ isto modo facies de alijs dominis horarum eundo secunduꝝ ordinem horarum ꝛ domorum vsq; ad finem vite. ꝛ planum est in littera quod dicit. Exempluꝝ in hoc ponatur q; quidam natus fuit in die solis hora quarta que hora quarta est hora lune. erit luna domina primi anni. ꝛ ab ea accipitur esse corporis. Hora sequens est saturni. erit ergo saturnus dominus secundi anni. ꝛ ab eo accipitur esse substantie in illo anno. ꝛ sic per ordinem.

Et ex hoc dispositio darie. In hoc capitulo auctor docet ordinare annos fridarie ꝛ gubernationis planetarū in natiuitatib⁹. Snia līe talis est si natiuitatis fuerit in die incipit fridaria a sole ꝛ gubernat ipsuꝝ natū sol p̄m quātitatē annoruꝝ sue fridarie qui sunt decē. Post solē gubernat ipm ven⁹ p̄z quātitatē annoꝝ fridarie eius qui sunt octo. Post venerē gubernat mercurius p. 13. annos. deinde luna p̄ nouē annos. deinde saturnus per. 11. deinde iupiter per. 12. annos. deinde mars per. 7. annos. deinde caput draconis per tres annos. deinde cauda draconis per duos annos. deinde reuertit dispositio ad solē ꝛ vadit p ordinez planetarū sicut prius: numerus aūt oīuꝝ annorū est. 75. ꝛ qui transit hunc numerorū annorū reuertitur ad dispōnē primā p̄m q; possibile est. Si aūt natiuitas est in nocte incipit fridaria a luna ꝛ disposuit luna annos suos. deinde saturnus. deinde iupiter. deinde mars. deinde sol. deinde venus: postea mercurius. deinde reuertitur ad lunā ꝛ vadit p̄m ordinem planetarū sicut prius. Et qñ aliquis planeta disponit annos sue fridarie disponit ipse septimā partez illorū annorum solus. In secunda aūt septima participat ei planeta frequens qui ei succedit. In tertia aūt participat ei planeta tertius. In quarta quartus. Et in quinta quintus. ꝛ sic vsq; ad septem septimas ꝛ septez planetas. Verbi gratia: pono q; natus fuit quis in die: incipit ergo fridaria a sole ꝛ gubernat ipsum sol. secun-

dum q̃ſtitatem annoꝝ fridarie ſue qui ſunt. 10. anni. ⁊ gubernauit ipſe ſol ſo
lus ſeptimam partem iſtoꝝ decem annoꝝ. ſ. per vnum annuꝫ ſolarẽ ⁊. 156
dies ⁊. 12. horas. Hec eſt enim ſeptima pars decẽ annoꝝ. In ſcda ſeptima par
te horum decem annorum habuit venus plicipationem cum ſole in fridarie di
ſpoſitione per vnum annum ⁊. 156. dies. ⁊. 12. horas. ⁊ tranſierunt tũc nato duo
anni. 313. dies completi. deinde habuit participationẽ cuꝫ ſole in diſpoſitione
fridarie mercurius per vnum annum. ⁊. 156. dies. ⁊. 12. horas. ⁊ in fine huius di
uiſiõis trãſierũt nato q̃ttuor anni ſolares. 104. dies. 6. hore. deinde habuit par
ticipationem cum ſole luna per eandẽ ſeptimã. 10. ãnoꝝ. ⁊ in fine hui⁹ diuiſio
nis trãſierunt nato. 5 anni. 260. dies. 18. hore. deinde habuit participationẽ cũ
ſole ſaturnus per ſeptimã partem. 10. ãnoꝝ. ⁊ in fine huius diuiſionis tranſie
runt nato ſeptem anni. 52. dies completi. deinde habuit participationem cum
ſole iupiter in diſpoſitione fridarie per eandem ſeptimam. ⁊ in fine huius di
uiſionis tranſierunt nato. 8. anni ſolares. 208. dies. 12. hore. deinde habuit par
ticipationem cum ſole in diſpoſitione fridarie mars in vltima ſeptima pte de
cem annoꝝ. ⁊ in fine huius diuiſionis tranſierunt nato. 10. anni completi.
ſm hunc modum eſt faciendum in fridarijs omniũ planetarum. Caput autem
draconis ⁊ caudam quilibet eoꝝ diſponit per ſe ãnos fridarie ſue ſiue parti
cipationem planetarum. Narrare autem euentus contingentes nato in quali
bet harum diuiſionũ eſſet nimis longũ. Haly autẽ abenragel in ſuo libro ma
gno complete poſuit omnes diuiſiones ⁊ iudicia cuiuſlibet diuiſiõis. ideo qui
volunt hec iudicia legant librum illum.

Qꝫ ter hoc almanar. In hoc capitulo docet quis pla
netarum ſit eleuatus ſuper alterũ.
Intentio ſua eſt q̃ planeta q̃n fuit altior in circulo ſuo breui. ſcilicet
in epicyclo dicitur eleuatus ſuper alterum eleuatione de qua hic loquitur. ⁊
hoc eſt quod dicit Ptolemeus in. 63. propoſitione centiloquij. Dicit enim opꝫ
aſpicere in coniunctione. Saturni ⁊ iouis in eodem minuto ad eleuationem
vnius ſuper alterum ⁊ iudicia cum fortitudine nature eius in hoc mundo. Et
ſimiliter fac in. 21. coniunctiõibus reſiduis. Haly ibidẽ dicit in cõmento eleua
tio planete ſuper planetam eſt vt ſit remotio eius ab auge ſui circuli breuis. ⁊
ille dicitur eleuatus ſuper alterum. Auctor autem in littera iubet aſpicere me
dium locum planete ⁊ verum locum planete. ⁊ ſi verus locus planete fuerit mi
nor medio motu planeta eſt deſcendens a ſuperiori parte epicycli verſus infe
riorem partem. Si vero verus locus planete maior medio motu fuerit plane
ta eſt aſcendens ab inferiori parte epicycli verſus ſuperiorem partẽ. ⁊ vt breui
ter dicaꝫ ſi argumentũ equatuꝫ planete fuerit minus ſex ſignis cõmunibus eſt
deſcendens. ⁊ ſi plus eſt aſcendens. deinde iubet auctor ſubtrahere mediũ mo
tum planete de vero motu eiuſdem ſi medius motus fuerit minor vero: vel ecõ
tra ſi fuerit maior ita videlicet. q̃ minor ſubtrahatur a maiori ⁊ reſiduum iubet
multiplicare per ſeptem. ⁊ numerum prouenientem iubet diuidere per. 22. ⁊
numerum quotientem iubet tenere pro eleuatione quãdo aſcendit vel pro de
preſſione quando deſcendit. De venere ⁊ mercurio iubet reſpicere differenti
am inter locum cuiuſlibet eoꝝ ⁊ locum ſolis ⁊ iubet facere ſicut in alijs. Mo
dus prius dictus ſcm̃ ſententiam Ptolemei videtur mihi melior ⁊ certior. deinꝫ
de dicit auctor q̃ fortior ſignificatio planetarum eſt cum vnus eoꝝ fuerit ele
uatus ſuper alterum in coniunctione. In oppoſitione autem ⁊ in quarto aſpe
ctu erit ſignificatio minus apparens. ⁊ ſi vnus planeta fuerit aſcendens ⁊ alter
deſcendens. ille qui fuerit aſcendens vadit ſupra deſcendentem. ⁊ ſi vterq; fue
rit aſcendens ille vadit ſuper alium: qui fuerit maioris aſcenſionis. ⁊ ſi vterq;
fuerit deſcendens: ille vadit ſuper aliũ. qui fuerit minoris deſcenſionis. Dici
tur etiam alio modo planeta eleuari ſuper planetam q̃tum ad altitudinem q⁊
ſeptentrionalis vadit ſuper meridianum. Et ſi fuerit ambo ſeptentrionales il
le qui fuerit plus ſeptentrionalis vadit ſuper illum qui fuerit minus ſeptẽtrio
nalis. Si vero fuerit ambo meridionales ille qui fuerit minores latitudinis va
dit ſuper illum qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit aliquis planetarum in
eclyptica carens latitudine tunc planeta ſeptentrionalis vadit ſuper eum ⁊ ip
ſe carens latitudine vadit ſuper meridianum.

Qꝫ ter hoc apertio portarum. Dicit q⁊ aper
tio portarũ di
citur quando inferior iungitur ſuperiori ⁊ cum hoc fuerit eorum do
mus oppoſite. Verbi gratia. quando luna coniungitur cum ſaturno vel eum
aſpicit tunc eſt apertio portarum. Similiter quando ſol coniungitur ſaturno.
domus enim ſolis ⁊ lune ſunt oppoſite domibus ſaturni. Similiter fit apertio
portarum quãdo mercurius coniungit̃ Joui. q⁊ ambe domus vtriuſq; ſunt op
poſite. Similiter quãdo iungitur venus marti fit apertio portarũ q⁊ eorum do
mus ſunt oppoſite. Dicit hyſpalenſis q⁊ venus ſignificat humiditatem. Mer
curius ſignificat ventos. ſaturnus nebulas ⁊ frigus. mars ventos a dextro. i. a
meridie ⁊ calorem. iupiter temperiem ⁊ ventos a ſiniſtro. i. a ſeptentrione Di
cit idem hyſpalenſis q̃ luna ſeparatur a coniunctione alicuius planete vel
ab eius aſpectu ⁊ ꝓiungitur alteri planete ⁊ ſint illorum planetarũ domus op
poſite. hoc eſt apertio magnarum valuarum in qua neceſſe eſt venire ventos
vel pluuias vt eſt ex natura illorum planetarum. verbi gratia: luna q̃n ſeparã
do a venere cõiungitur marti aut ſeparando a mercurio cõiungitur Joui: aut
ſeparando a ſole coniungitur ſaturno. hoc eſt apertio magnarum valuarum.

Et ter hoc albutem. Hic loquitur de horis fortunatis ⁊ infor
tunatis dicit q⁊ indi inuenerãt. 12. horas
poſt coniunctionem ſolis ⁊ lune ⁊ dant eas ſoli: ⁊ diuidunt eas in tres partes
⁊ iudicant ſup ꝑmas q̃ttuor horas ſm iudiciũ ꝑmi dñi triplicitatis loci ſolis.
⁊ iudicant ſup q̃ttuor ſcdas ſm iudiciũ ſcdi dñi triplicitatis loci ſolis. ⁊ ſup q̃t
tuor vltimas ſm iudiciuꝫ tertij dñi triplicitatis loci ſolis hora ꝓiunctiõis. Po
ſtea dant veneri. 12. horas ſequẽtes ⁊ diuidũt eas ſili⁹ in tres ptes ⁊ iudicãt ſup
q̃libet q̃ttuor ſm iudiciũ dño⁊ triplicitatis loci veneris hora ꝓiunctiõis. Po
ſtea faciunt ſili⁹ cuꝫ mercurio ⁊ luna ⁊ cũ ceteris planetis ſm ordinẽ planetarũ
donec reuertatur orbis ad ſolem poſt. 84. horas. ⁊ tunc recipiũt a ſole ſm eun
dẽ ordinẽ. ⁊ hoc ꝯtinuãt vſq; ad ꝓiunctionẽ ſcdam. Et qdaꝫ dicunt q⁊ poſt con
iunctionẽ ſunt. 12. hore que vocant cõbuſte in quibus nõ eſt bonum incipere
aliquod opus. ⁊ poſt has. 12. combuſtas ſunt. 72. hore incõbuſte in quibus vti
lis eſt inceptio operum: ⁊ poſt has. 72. incombuſtas iterum ſunt duodecim
combuſte. ⁊ iterum poſt illas. 72. incombuſte ⁊ poſt eas. 12. combuſte ⁊ ſic vſ

qz ad coniunctionem sequentem. Et vt breuiter dicatur omnes .12. hore que dantur soli ſm ordinem planetarū sunt combuste z .72. que sunt aliorūz plane tarum sunt incōbuste. Deinde dicit auctor z diuidunt has .12. horas cōbustas in tres diuisiones z quelibet diuisio erit ex quattuor horis. Et dicunt quidā qꝯ qui inceperit bellum in quattuor primis horis cōbustis timenda est perditio anime sue. Auctor nō intelligit perditionē aie post vitā istaz ita qꝯ post separa tionez aie a corpore rapiant eā diaboli z deducant ad inferos. Sed intelligit anime pditionē idest amissionē vite p̄sentis z hoc mō intelligitur in oibus lo cis iudiciorū astronomie. De ista enim perditione pertinet ad eos loqui. De prima autē perditone pertinet teologis. Et qui inceperit bellū in scōis quattu or horis timendū est detrimentū sui corporis. s. absqz perditione vite z qui in ceperit bellū in vltimis quattuor timenda est perditio oiuz que possidet z time tur perditio illorū que pertinent ad ipsum z sic completa expō quarte differen tie alchabicij introductorij ad magisterium iudiciorum astrorum.

Differentia quinta in commemoratione vniuersarum partium.

Ista est quinta differentia istius libri in qua auctor docet proiectionem partium z potest diuidi in duas partes quoniam in prima parte ponit partes que cadunt in natiuitatibus. Et in secunda parte ponit partes que cadunt in reuolutionibus annorū mundi. Secunda pars incipit ibi: z quia auxiliante deo. Prima pars diuiditur in duas partes: qm̄ in prima parte dat modū proiectionis partiū in generali z exemplificat de parte fortune. In secunda parte ponit in speciali partes .12. domoz. Secūda pars incipit ibi. inciplamus itaqz post partē fortune. Sn̄a prime partis est talis. Modus in proiectionibus partiū est qꝯ accipiuntur gradus equales qui sunt inter vnū locuz z aliuz z numerus ille proijcitur ab ascendete vel alio loco. vel adduntur super gradus equales qui fuerunt iter ambo loca gradus qui sunt ab initio signi ascendentis z productū cōputatur ab initio signi ascendentis dando cuilibet signo .30. gradus. z vbi finitus fuerit numerus ibi est pars fortune. Verbi gratia: pono qꝯ sit sol in fine sexti gradus piscium z luna sit in fine .14. gradus geminorum z gradus ascendentis sit .10. gradus arietis. subtrahaz veruz locū solis a vero loco lune z remanent .98. gradus super quos addam .10. gradus qui sunt a principio arietis vsqz ad gradū ascendentē z proueniunt .108 gradus inciplam proijcere ab initio arietis dando cuilibet signo .30. gradus: z terminatur numerus iste in .28. gradu cancri. ibi ergo est pars fortune in exemplo prepositio.

Incipiamus itaque. In hac parte ponit proiectionis partium secundum ordinem .12. domorum ponendo in qualibet domo partes ad illam pertinentes. Et potest viuidi in tot partes quot sunt domus vbi partes incipiunt patet in littera. Primo ponit partes prime domus z sunt sex. Prima est pars vite. Secūda est pars hylech. Tertia est pars futurorum siue pars diuinationis. Quarta est pars dilectionis z concordie. Quinta est pars stabilitatis z durationis. Sexta est pars animositatis z audacie. Dicit in littera cum volueris scire partem vite accipe gradus qui sunt a Ioue vsqz ad saturnum in die z in nocte gradus qui sunt a saturno vsqz ad Iouē z proijce ab ascendente. Albumazar dicit in suo introductorio magno qꝯ hec pars significat vitam naturalem z esse corporis ac victus que si fuerit bona esse significat prolixitatem vite z sanitatem corpori z gaudium anime. Si vero fuerit impedita significat paucitatez vite z multitudinem infirmitatum animiqz merorem ac tristitiam. Deinde dicit auctor pars hylech accipitur a gradu cōiunctiōis que precessit natiuitatē si natiuitas fuerit cōiunctionalis. vel a gradu p̄uentionis. i. oppositiōis si natiuitas fuerit preuentiōalis vsqz ad gradum lune z proijcitur ab ascendente natiuitatis vbi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi est pars hylech. albumazar dicit qō hec pars dirigit quēadmodū dirigitur hylech per gradus z ducit et⁹ p̄fectio per signa quēadmoduz fit de hylech. cū qz puenerit eius directio vel p̄fectio ad malos significat impedimētū z periculum. Et erant multi sapientū astrologorū cū inuenirent homine patiente pericula maxima in quibusdaz tēporib⁹ z nō inuenirent in eodē tēpore suū hylech peruenisse ad loca malorū. nec inuenirēt idē impedimēto patētem significationem in reuolutione eiusdem anni nesciebāt causaz huius rei. Et ideo latebat eos hoc: qz non dirigebāt hanc p̄tem z si direxissent eā inuenissent hoc maluz accidere in eodē tempore quo peruenisset hec pars ad loca quedā significātia ipsum periculum. Pars futurorūz accipit in die a luna vsqz ad solē: z in nocte ecōtra z p̄jcit ab ascēdēte z p̄prietates ist⁹ partis scōm Albumazar est significare animā z corpus z esse eoz. z significat fidem z p̄phetiam z regionē z dei cultum z secreta z cogitationes atqz intentiones z res ocultas z celatas: z omne quod absens est ex rebus per hunc modum applicabis iudicia in alijs z a quo loco in quez accipiatur quelibet z a quo loco proijciatur patet in littera.

Secunda domus. Hic ponit partes secunde domus z sunt tres. Prima est pars substātie. Secunda est pars paupertatis z paruitatis ingenij. Tertia est pars beatitudinis triumphi z victorie. Albumazar dicit qꝯ pars substātie significat profectum z victum ac cibum quibus substentantur corpora que si fuerit i bono loco significat bonum esse in substantia cibo z victu. Et si fuerit impedita significat malum esse in his que diximus. Ceteras autē species fortune apparentes ex substantia scilicet que thesaurizatur z seruatur ac acquiritur significāt ceteri significatores substantie z pars fortune.

Tertia domus. Hic ponit partes tertie dom⁹ z sunt due. Prima est pars fratrū. Secunda est pars benuolentie fratrum. Dicit Albumazar quod pars fratrum z dominus eius. idest dominus signi in quo ceciderit significant esse fratrū z cōcordiam eorum atqz dilectionem peregrinationemqz eorum z absentiam. Post hec aspice si hec pars z dominus eius ceciderint in signis multorum filiorum multiplicabuntur fratres. z si ceciderint in signis paucorum filiorum erunt pauci. Et si volueris scire numerum eorum accipe numerum signorum que fuerunt inter partem z dōm domus in qua ceciderit aut quot fuerint inter ipsum dōm z partem z pone vnicuiqz signo vnum. Et si fuerit inter eos signum cōe dupplica numerum eiusdem signi. Et si fuerit inter ipsam partem z dōm domus in qua ceciderit aliquis planeta accipere et etiā vnum. Albumazar etiā ponit par

tem vnam in hac domo que vocatur pars mortis fratrum: z dicit qđ accipitur in die a sole in gradum medij celi z in nocte econtra. z augentur de super gradus ascendentis z projicitur ab ascendente. z quotienscunq; peruenerit hec pars ꝑ directionem ad significatores fratrum z sororuz dando vnicuiq; gradui vnũ annum aut per profectionẽ dando cuilibet signo annũ eueniet fratribus z sororibus aliquid horribile. aut aliquis eorum morietur.

QUarta domus. Hic ponit partes quarte domus z sunt sex. Prima est pars patrum. Secunda est pars mortis patris. Tertia est pars annorum. Quarta est pars hereditatum z possessionum. Quinta est pars nobilitatis nati vtrum sit filius illius cui imponitur vel non. Sexta est pars finis rerum. Albumazar dicit quod pars patris significat esse patris z eius nobilitatis atq; generis. z si hec pars fuerit boni esse pater erit nobilis. Et si dñs domus huius partis fuerit boni esse pater erit fortunatus. Si vero fuerit mali esset erit laboriosus. A secunda parte huius domus que est pars mortis patris accipitur causa mortis: z quotienscunq; profectio anni peruenerit ad hanc partem vel ad dominum eius significat periculum patri. z similiter cum peruenerit aliquis eorum ad significatores patris.

QUinta domus. Hic ponit partes quinte domus z sunt septem. Prima est pars filiorũ. Secunda est pars tẽporis in quo debent haberi filij. Tertia est pars propter quã scitur masculinitas vel femininitas. Quarta est pars per quã scitur de nato de quo fit interrogatio vtrũ sit masculus vel femina. Quinta est pars ad quã cũ peruenerit iupiter est significatio filij. Sexta est pars dilectionis filiorum. Septima est pars scientie filiorum Dicit Albumazar si pars filiorũ z ceciderit in signo multorum filiorum habebit multos filios. Si vero ceciderit in signo sterili non habebit aliquẽ filium Si vero ceciderit in signo paucorum filiorũ habebit paucos filios. Et si hec pars significauerit filios z fuerit fortunata filij viuent: z si infortunata morientur.

SExta domus. Hic ponit partes sexte domus z sunt due. Prima est pars azemena idest debilitatis inseparabilis alicuius mẽbri Scđa est pars seruorũ. Si pars azemena fuerit cõiuncta cũ fortunis erit natus sanus in mẽbris suis. Si vero fuerit cõiuncta in fortunis habebit morbos inseparabiles in membris. z loca in quibus erunt he egritudines sciuntur a locis infortunarum significantium eas.

SEptima domus. Hic ponit partes septime domus z sunt quattuor. Prima est pars desponsationis virorũz. Secunda est pars desponsationis mulierum. z hec accipitur duobus modis. Tertia est delectationis z voluptatis. Quarta est pars nuptiarũz. Qñ pars desponsationis peruenerit per directionẽ ad Jouẽ vel venerem est significatio desponsationis. Et ego inueni in vna natiuitate tempus desponsationis qñ dñs partis desponsationis peruenit ad ipsam partem per directionem dando cuilibet gradui annum vnum.

OCtaua domus. Hic ponit partes octaue domus z sunt quattuor. Prima est pars mortis. Scđa est pars plãcte qui interficit. Tertia est pars ãni i quo veniet nato mors aut paupertas z c. quarta est pars cõtentionis z litigationis. Dicit Albumazar si pars mortis fuerit impedita z dñs eius z nõ aspexerint eos fortune interficiet natus morte turpissima. Si vero aspexerit fortune erit ecõtrario. Si luna sol aspexerit partẽ planete interficiẽtis z ipsa luna fuerit in signo membrorũ abscisorũ natus interficiet patiẽdo. Et si luna fuerit impedita abscidet ei aliqd de membris. Qñ pars anni in quo timet nato mors dñs eius cum dño ascendentis fuerint impediti erit natus multarum infirmitatũ z aflictionis in corpore atq; substantia z multotiens approp̃inquabit perditioni corporis z amissione substãtie. z quotienscũq; profectio anni peruenerit ad hanc partem: aut peruenerit hec pars per profectionem aut directionem ad ascendens aut ad dominũ eius inueniet natus pericula in corpore z infirmitatibus z inueniet angustiam z horribile in substantia. timebit quoq; mortem ex diuersis partibus.

NOna domus. Hic ponit partes none dom9 z sunt due. Prima est pars peregrinationis. Scđa est pars itineris in aqua. Ab istis accipiuntur peregrinationes nati z itinera per aquas. Albumazar dicit. ¶ Si pars itineris in aqua ceciderit in signo aq̃tico faciet natus multa itinera p aquas z si ibi fuerit fortunata habebit in suis itinerib9 profectũ ac lucrum. z si fuerit infortunata significat cõtrariũ.

DEcima domus. Hic ponit partes decime domus z sunt .5. Prima est pars regionis atq; regni. Secunda est pars regis atq; regni. Tertia est pars principatuum operis regni. Quarta est pars significans vtrum sit causa regni vel non. Quinta est pars matrum.

VNdecima domus. Hic ponit partes vndecime domus z sunt due. Prima est pars amicorum. secunda est pars significans profectum z effectum z amiciciam amicorum.

DUodecima domus. Hic ponit vnam solam partem in hac domo, que est pars inimicorum. Et hec sunt partes alie quibus vtuntur magistri iudiciorum. Hic ponit quasdam alias partes que non sunt in aliqua domorum z sunt sex. Prima est pars mendacij rumorũ. secunda est pars rationis z ꝑfundationis sensus. Tertia est pars sapientie z discipline. Quarta est pars guerre z preliorum. Quinta est pars pacis. Sexta est pars aspiciendi in reuolutionis annorũz. z omnes iste projiciuntur ab ascendente.

ET quia auxiliante deo. Prius auctor posuit partes que cadũt i natiuitatibus. Hic ponunt partes que cadũt in reuolutionib9 annorum mũdi Et potest diuidi in duas partes. qm̃ ꝑmo ponit partes quib9 vtuntur magistri iudiciorũz in reuolutionib9 in causis regnorũ. Scđo ponit partes quib9 vtuntur magistri iudiciorũz in ꝑsciendo forũ reruz. scđa est ibi. Jtẽ sunt hic alie partes. Dicit q9 ex partib9 que exercent in reuolutionib9 annorũ mũdi ad sciendũ causas regni atq; iperij z ista accipitur a marte in lunã: z ꝑjcitur ab ascẽdẽte cõiunctionis que significat mutationẽ regni z accipit alio mõ a gradu ascẽdẽtis

coniunctionis in gradum coniunctionis.intelligendo a gradu ascẽdentis re/
uolutionis anni in quo est coniunctio vsq; ad locum in quo planete coniun/
guntur.z nisi hoc modo intelligatur impossibile est.Supponitur enim quod
homo sciat gradum ascendentis in hora coniunctionis planetarum superio
rum.Hoc autem est impossibille secundum q̃ dicit Abraham Auenezre:dicit
enim si possemus scire diem in qua coniungi debeant:esset hec res magna.Fit
etiam pars alio modo videlicet accipitur a gradu medij celi reuolutionis il/
lius anni in quo fuit coniunctio vsq; in solem z proijcitur a gradu iouis.Se/
cunda pars per quam scitur quantum debeat durare rex regno.Hic accipitur
hora electionis regis a sole in.15.gradũ signi leonis.Et proijcitur a luna.acci
pitur ẽt a luna in.15.gradũ cãcri z proijcitur a sole.3ª pars est de tẽpore electio
nis regis.hic accipitur hora electionis regis in die a ioue in saturnũ z in no
cte econtra z proijcitur ab ascẽdente reuolutionis anni in quo surrexit rex.Et
si iupiter fuerit in signo cõi z reuolutio fuerit diurna z cũ hoc fuerit iupiter ca
dens ab angulo tunc accipitur a saturno in ioue z addunt de sup.30.gradus:z
proijcitur ab ascẽdente.Si vero iupiter z saturnus fuerint sibi oppositi z am
bo fuerint cadentes ab ascendente accipitur medietas graduũ qui sunt inter
eos z proijcitur ab ascẽdente.Et si fuerit iupiter in exaltatione sua z fuerit re/
uolutio in nocte numeratur ab eo in saturnũ z proijcitur ab ascendente.Dein
de dicit auctor q̃ due sunt partes maxime ex quibus extrahitur tps electionis
regis z eius durationis.Prima earum est vt aspicias horã electionis regis z
uit illã sectã in qua est illud regnum ſm q̃ datur oĩbus.30.gradibus annus z
oĩbus duobus gradibus cũ dimidio mẽsis.z sic ſm istã proportionẽ vsq; ad
horã electionis.z cũ scieueris in quo gradu signi sit serua illũ gradũ:quia ab eo
equabis primã partẽ.Et cũ volueris equare eã aptabis ascendens reuolutio/
nis anni in quo surrexit ipse electus.Postea respice saturnũ z iouem z quis
eorum fuerit orientalis a sole accipe ab illo vsq; in gradum equationis partis
prime quam seruasti:z proijcie ab ascendente reuolutionis z quo peruenerit
numerus ipse est locus prime partis. ¶Nota q̃ auctor dicit accipe a planeta
orientali a sole z saturno vel ioue z nõ dicit qd sit faciendũ qñ ambo sunt orien/
tales.ego credo q̃ tunc debet accipi ab eo qui soli fuerit propinquior.Item nõ
dicit quid debeat fieri qñ nullus eorum est orientalis vt breuiter dicam nescio
quid fieri debeat quia nõ vidi istas duas partes per hunc modũ positas in ali
quo alio libro.Secunda pars scitur hoc modo.Aspice coniunctione iouis z
saturni in qua surrexerit rex vel cepit regnũ ad qõ signũ z gradũ peruenit pro
fectio anni dando cuilibet anno.30.gra.z cuilibet mẽsi.2.gra.cũ dimidio vsq;
ad diem in qua surrexerit rex z ipse est locus equationis partis secunde serua
eũ.Post hoc accipe a saturno vel ioue quis eorũ orientalis fuerit vsq; ad lo/
cũ partis secunde z proijcie ab ascendente reuolutionis anni z quo peruene/
rit numerus ipse est locus partis secunde.Hec sunt partes que significant forti
tudinem regis z eius durationem.Dicit haly abenragel.aspicies in reuolutio
nes annorũ mũdi pro intronizatione itronizati.Primo a saturno que est pri
ma pars.z a ioue que est secunda.z quot gra.z quot minuta fuerint inter eos
z nota hoc.Postmodũ cõsidera in quo signo est dñs medij celi z reducas illos

gra.ad ascensiones illius signi in quo fuerit z q̃ inde exiuerit erit id quod du
rant anni vel mẽses aut dies.Et si fuerit in domibus vel in exaltationibus su
is erunt anni z sit fuerint peregrini in succedentibus erunt mẽses:alioquin
erunt dies.Similiter quando sol applicuerit marti z mars fuerit cursu vacu/
us non applicans saturno significat q̃ milites mouebuntur contra ipsum in/
tronizatum z venient super ipsum erecti.z propter hoc accident ei tristicie z
anxietates z forte capient eũ.Tamen si mars cũ hoc applicuerit saturno ipso
rum nature coniunguntur z nullus mouebitur contra eum.

Item sunt alie partes. Hic auctor ponit partes que exer/
centur in reuolutionibus anno/
rum mundi per quas scitur que res erunt chare z que viles.Sententia littere
est talis.Cum volueris scire vtrum aliqua res erit chara vel vilis multum vel
parũ cõsidera partem illius rei z vide in cuius planete domo vel exaltatione
vel termino siue triplicitate cadat ipsas pars.qui planeta si fuerit cõbustus vel
retrogradus aut in aliquo loco maligno vilescit res illa z erit parui precij.Si
vero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo z maxime z in medio celi graua
bitur res illa z erit maioris precij.z si peruenerit dñs domus illius ad locum
descensionis sue vilescit res illa.Quidam dicere si planeta habens plures fortitu/
dines in loco partis fuerit in aliqua dignitatũ suarũ z maxime in sua exaltatio
ne.aut fuerit in aliquo anglo z maxime i medio celi res illa erit chara.z ſm
quãtitatẽ fortitudinis planete in suis dignitatibus aut in angulis vel succeden
tibus erit quãtitas caristie.Si vero planeta ipse fuerit in casu a domo vel exal
tatione sua vel fuerit in domo cadente ab angulo vilescet res illa z erit parui
precij.Aspice filr aspectum fortunarũ z infortunarũ ad eã.s.partez z ad lunã z
dñm eius quis sit z qualiter aspiciat illã partẽ.Si aũt fortuna z luna aspiciant
ipsam partẽ multiplicabitur eadem res in precio.z si aspexerint eaz in fortune
detrimentũ patietur res illa z erit vilis z parui precij.Ego dico tibi q̃ si plane
ta hñs plures fortitudines in loco partis in reuolutione anni retrogradus fue
rit z cũ hoc fuerit in aliqua dignitatũ suarum vel in angulo significat q̃ res il/
la erit chara sed nõ in principio anni quãdiu dñs partis est retrogradus.z qñ
ille planeta incipiet dirigi tunc res illa incipiet esse chara.Eodẽ mõ si planeta
dñs partis fuerit in casu z fuerit directus significat vilitatem rei sed illa vilitas
erit maxima qñ planeta incipiet esse retrogradus.Deinde ponit proiectiones
z incipit a parte tritici z dicit q̃ pars tritici accipitur a sole in martẽ z proijcit
ab ascendente.ea quibus locis accipiantur z a quibus locis proijciantur patet
in littera.Et vt melius pateat modus ponaz exemplũ de parte tritici in figura
coniunctionis precedentis intromũ solis in arietem z etiã in figura reuolutio
nis anni istius.s.1331.dico q̃ partitus ſm veritatẽ tabularũ alfonsij in hora cõ
iunctionis solis z lune precedentis introtum solis in arietem erit ascendens
primus gra.cancri.locus solis illa hora erit.5.signa alfonsi.56.gradus.42.mi/
nuta.36.scda verus locus martis fuit vnũ signũ.44.gra.17.minuta.28.scda vi/
debo quãtũ est inter solem z martẽ subtrahendo locuz solis a loco martis z in
uenio.1.signũ.47.gra.34.minuta.52.scda quẽ numerũ cõputabo ab ascenden
te z terminatur numerus in libra.18.gra.10.minuto.6.secundo.Deinde vide/
bo quis est ibi fortior z inuenio saturnũ in illo loco fortiorẽ quia est exaltatio

sua noīe cuius hēt ibi quattuor fortitudines. z est triplicitas sua rōne cuius hz tres fortitudines. est etiā facies sua rōne cuius hz vnā fortitudinē: hz ergo saturnus in loco partis tritici. 8. fortitudines. Post saturnū est venus qz est domus sua z hz ibi. 5. fortitudines. z iupiter hz ibi terminū Aspiciā statū cuiuslibet istorum in figura z fm statū eorū videbo de sorte tritici. Aspiciā pmo ad saturnuz quē statū ipse hz in figura: z inuento ipsuz in angulo terre nō distantē ab angulo p. 4. gra significat hoc qp triticū dz esse charū nō in multū qz angulus nō est fortis fortior enim angulorū quātum ad hoc est mediū celi: deinde ascendens postea angulus terre z vltimo angulus occidentalis tñ quia saturnus est retro gradus z in loco suo peregrinus nulla hñs in loco suo dignitatem sīgt qp triticum in principio anni erit parui precij. Et qñ saturnus incipiet dirigi accēdet preciū eius z erit magis charuz. hec est significatio saturni. Deinde aspiciā ad statuz veneris z inuento eam in domo. 11. sua propria domo significat hoc sīlr qp triticum erit aliquantulū charum. Prospiciā etiam eandē partē in figura revolutionis anni eiusdez. Dico quod ascendens revolutionis secundū tabulas predictas erit quartus gradus. 15. minuta. 16. secunda libre. Distantia inter solem z martē erit. 1. signū. 45. gradus. 3. minuta. 59. secunda. Cōputabo hunc numerum ab ascendente: z terminatur numerus in capricorno. 19. gra. 19. minuto. 25. secūdo mars hz in loco istius partis exaltationē z triplicitatē hz ergo ibi septem fortitudines. saturnus habet ibi domuz z faciem: habet ergo ibi sex fortitudines. mars est fortior in loco z ipse in angulo medij celi significat hoc qp triticum debet esse charum: sed quia mars est in casu ab exaltatione sua nō erit charum donec exiuerit casum suum.

¶ Finitur scriptū sup alchabicium ordinatum p Joānē de saxonia in villa parisiensi. anno. 1331. Correctū partiuz z medicine doctorē magistrū Bartholomeuz de altem z nusia. Impressum Venetijs per Joānem z Bregoriū de gregorijs fratres. anno natiuitatis dñi. 1503. die. 10. Augusti.

Tabula foliorum huius operis.

a
Libellus isagogicus
De diuisione
Tabula domorum
Ubi preponuntur

b
Differentia secunda
z alaozmes
ac mundiciam
Luna fortuna

c
vero natiuitas
di dixit
numeruz annorum
fridarie eius

d
netur. ¶ Secunda
tactant de ea:
de confirmatione
tor. 16. aquila

e
147. gradus
ante angulum.
Facies autem
ab oriente

f
quod diuitie
quarte domus
z planetas
hoc fuerit

g
res intelligendum
scit estatis
bus turbationes
diametri terre

h
tur magistri
tem natiuitas
rum predictorum
intelligendum est.

i
nalis que
ascendens z
tertia diuisio
de dicu